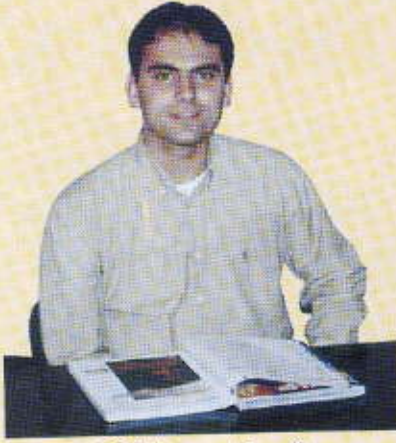

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr

“Doğru ve güzel şeyler için mücadele etmeye başladığımızda ve silahlar yerine bu tip projelere kaynak ayırdığımızda bu adımlar katlanarak büyüyecek ve hızlanacak.”

Yürümeye Devam...

İnsan hayatına hiçbir şekilde değer verilmeyen ülkemizde özürliüler için hayat çok daha zor. Değil yardım görmek, bu insanların görüldükleri yerde dışlanıyor ve hayata küstürülüyor. Oysa yurtdışı gezilerimizde de tanık olduğumuz en önemli güzelliklerden biri de hayatın engelli insanlar için mümkün olduğunca kolaylaştırılmaya çalışıldığı. Hayatın her alanında bu insanlar destekleniyor ve kazanılıyor. Bizde ise ne acıdır ki bu insanlar seslerini biraz yükselttiklerinde en ağır hakaretlere, hatta dayığa maruz kalıyorlar.

Bu ay elimize, yaşama sevincini ve içindeki ümidi hiçbir şekilde yitirmemiş, hastalığı ile ilgili bilgi toplamaya çalışan bir okurumuzun mektubu ulaştı. Aynen yayınıyorum:

“Sevgili Chip,

1. Sorum: Ben omurilik felçlisi bir hastayım. Yani ellerimi kullanamadığım için sizin 10 dakikada yaptığınız bir işi, ben ancak 2 saatte yapmaya çalışıyorum. Bilgisayar dünyasında engelli insanlar için mevcut olan donanım ve yazılımlar hakkında sürekli olarak bilgiler verir misiniz?

2. Sorum: Hastalığım hakkında bilgi edinebilmek için mütevazı bir PC edindim. Ama İnternet’te yeni olduğum için Web üzerinde nöroloji-spinal cord başlıklı bilgilere nasıl erişebileceğimi bilmiyorum. Bu konu hakkında bana ve benim gibi insanlara yardımcı olur musunuz (Web üzerindeki adresler vs.)?

Teşekkür ederim. CHIP’çe kalın.”

Bu konu ile ilgili bir yazı zaten planımızda vardı, doğrusu böyle bir mektup almak hoş bir sürpriz oldu. 260. sayfada felçli, işitme ve görme engelliler için bir umut ışığı olan chip’lerle ilgili bir yazımız var. Gelişmeler henüz çok küçük ve çok zahmetli adımlar halinde olsa da, tüm dünya üzerinde sürekli yayılarak devam eden projeler, bir gün körlerin görebileceğini, sağlıkların duyabileceğini ve felçlilerin tekrar hareket edebileceğini kanıtıyor. Savaşlardan ve düşmanlıklardan başımızı kaldırıp doğru ve güzel şeyler için mücadele etmeye başladığımızda, silahlar yerine bu tip projelere kaynak ayırdığımızda bu adımlar katlanarak büyüyecek ve hızlanacak. Yeter ki bunu ve insanların mutluluğunu gerçekten isteyelim. Evet, bu konuyla ilgili ve ilgili herkesi göreve çağırıyor ve bildiklerini paylaşmaya davet ediyoruz. □

Mayıs

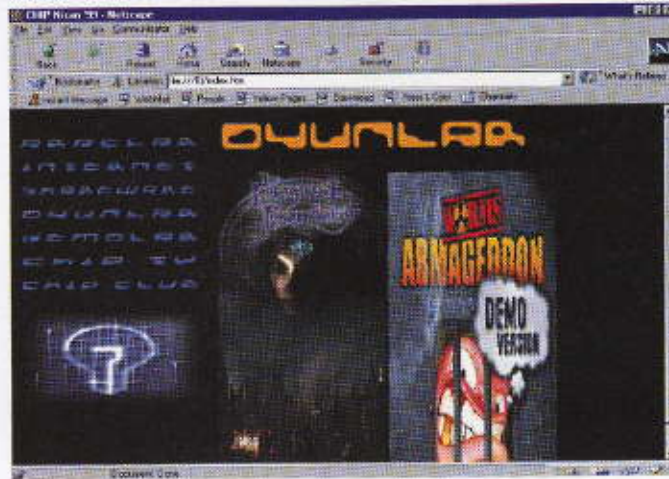
CHIP CD'si HTML formatındaki yeni arayüzü ile karşınızda. Sisteminizdeki Browser'ı kullanarak çalışan arayüz sayesinde CHIP CD'si bilgisayarınızda çok daha hızlı bir şekilde çalışacak.

Chip CD-ROM' u uzun süren bir beklemenin sonunda okuyuculardan gelen talepleri göz önünde bulundurarak bu ay yenilendi. Bundan böyle sisteminizde fazla yer kaplamayan ve kullanımı oldukça basit bir arabirim formatında sunulacak. Yeni arabirimimiz sisteminizi hiç yormayan ve bilinen en az yer kaplayan formatlardan biri; Html ile meydana getirildi. Doğal olarak bizim için yeni olan arabirimimizin ilk ayındaki eksiklikleri ancak Haziran ayında giderebileceğiz. Mayıs CD'sinin genel tasarımı daha önceki arabirimlerden farklılığı "Ana Menü" nün diğer menülerin içinde de yer alması. Böylece anlaşılabilir, hızlı bir kullanım sizleri bekliyor. Ayrıntılı açıklamalarına değineceğimiz Chip Mayıs CD-ROM' u içeriği yedi ana başlık altında toplandı.

Araçlar: Bu bölüm Windows altında çalışan ve genelde işletim sisteminin sağlıklı çalışabilmesi için tasarlanmış uygulamalardan oluşur. Bunun yanı sıra, kullanıcıya hitap eden eğlenceli programlara ve ilginç yeniliklere içeriğinde yer verir.

Demolar: Çoğunlukla yurtiçinden temin edebileceğiniz ve aralarında tam sürüm (tüm fonksiyonları için sonsuz kullanım hakkı veren) programların da bulunduğu kullanışlı, yeni uygulamalardır. Ülke içindeki ihtiyaçlara göre üretilmiş olduklarından oldukça popülerdirler.

Shareware: Chip dergisi Shareware içeriğinde açıklamalarını bulabileceğiniz uygulamaları; Internet, sistem uygulamaları gibi organize program bilgilerini sunan genel araçlar ve basit

CHIP CD'sinin arayüzü bundan böyle HTML formatında ve çok daha hızlı.

sistem araçları başlıklarının birleşiminden oluşan bir görünüm sunuyor. **Chip Club:** Chip Club kategorisinden seçtiğiniz ürünleri yazıcımızdan çıktı

olarak inceleyebilir, yine Chip Club'ın üyelerine sunduğu indirimli alışveriş imkanlarından faydalanabilirsiniz. **Internet:** Eğer bir Web sayfası tasarlı-

Dikkat

Arayüzü çalıştırmak için sisteminizde bir Browser kurulu olması gerekmektedir. Eğer yoksa, BİLGİSAYARIM penceresini açın, CD-ROM simgesini sağ tuşa tıklayıp AÇ'ı seçin. Burada PROGRAMNTERNET altındaki cc32.exe dosyasını çalıştırarak Netscape'i kurun. Normalde HTML ile yapılmış arayüzlerde bir program ismini tıkladığınızda o program çalışmaz, sadece kopyalanır. Daha sonra, kopyalanan bu dosyayı sabit diskinizden çalıştırmanız gerekir. Biz bu sorunu çözmek için bir kurulum modülü hazırladık. Bu modülü sadece bir defa kurmanız gerekiyor. Böylece tüm CHIP CD'leri sisteminizde sorunsuz şekilde çalışacaktır. Tabii ki siz de bir HTML arayüzde program ismini tıkladığınızda onun kopyalanması değil, çalışması avantajına sahip olacaksınız. Bu modülü kurmak için yapmanız

gerekten tek şey, BİLGİSAYARIM penceresini açmak ve CD-ROM simgesini sağ tuşa tıklayıp AÇ'ı seçtikten sonra, üzerine çift tıklayarak SETUP.EXE'yi çalıştırmak. "Modül Kuruldu" mesaj penceresini TAMAM'ı tıklayarak kapatıktan sonra, INDEX.HTM dosyasını ya da BİLGİSAYARIM penceresindeki CD-ROM simgesini çift tıklayarak CD'yi çalıştırabilirsiniz. Bu programı sadece bir defa kurmanız yeterlidir. Artık bir program ismini ya da KUR seçeneğini tıkladığınızda, ilgili dosyanın çalıştırılmasını onaylamanızı isteyen bir mesaj göreceksiniz. TAMAM'ı tıklayarak programı kurabilirsiniz. Zaman zaman bu mesaj penceresi Browser'ınızın altında kalabilir. Bu durumda ekranın altındaki GÖREV ÇUBUĞU'nda bu pencerenin simgesini tıklayarak onu aktif hale getirin ve ondan sonra TAMAM'ı tıklayın.

yorsanız ya da Internet içerisinde kaybolmak deyimi sizin için yaşamın bir parçası haline geldiyse, üzülmeniz için bir sebep yok. Chip CD-ROM'u Internet Menü'sü size yardım edecek birçok aracı içerisinde bulunduyor. Chip TV: Bu ay Chip TV bölümünde bir sürpriz sizleri bekliyor. Birbirinden güzel animasyonlar arasından seçilmiş, uluslararası animatörlerin bulunduğu yarışmada ilk dörde giren animatörlerden görüntüler sizi fazlasıyla etkileyecek. Oyunlar: Bir savaş klasığı olan WORMS oyununun son eklentilerinin bulunduğu WORMAGEDDON - DE-

MO sürümünü sizi bir hayli oyalayacak. Ve doğal olarak The Longest Journey ile fantastik bir başka boyuta gireceğiniz kesinlik kazanmış durumda.

CD-ROM'un Kullanımı Hakkında

Arabirimde görebileceğiniz diğer bölümler içerisinde kullanım kolaylığı sağlayan başarılı uygulamaları bulabilirsiniz. Programlar genel başlıklar altında yer almaktadır. Kurmak istediğiniz programın açıklamasını Chip CD'sinden temin edebilirsiniz.

Elinizdeki CD-ROM'u sürücünüze takıp ileri ittiğinizde Chip CD Auto-

run özelliği sayesinde otomatik olarak çalışacaktır. Ancak eğer bilgisayarınızın ayarları ile oynanmış ve Autorun çalıştırma yeteneği devre dışı bırakılmışsa CD arabirimi çalışmayacaktır. Bu sorunu giderebilmek elinizde; CD ikonuna çift tıklayın ve ilk dizindeki Index.htm dosyasını açın. Tüm işlemler tamamlandıktan sonra Windows işletim sisteminizin doğru çalıştığından eminensiniz ve hâlâ çalışmayan bir Chip CD-ROM'unu elinizde bulunduyorsanız, vakit kaybetmeden bizi aramalısınız. Elinizdeki CD-ROM en kısa zamanda yenisi ile değiştirilip size gönderilecektir. ☐

Türk Nokta Net İle Internet'e Kolay Başlangıç!

Türk Nokta Net'i (212) 220 88 67 numaralı telefondan arayın. Kredi kartı numaranızı bildirerek 5 saatlik ücretsiz kullanımınızı başlatın. CD'deki MS Internet Explorer 4.01 yazılımını bilgisayarınıza yükledikten sonra Internet ile tanışmaya hazırsınız.

Elektronik Postalarınız Cep Telefonunuzda

Artık bilgisayarınız başında beklemek zorunda değilsiniz. Cep.Net ile e-postalarınızı cep telefonunuzdan alabilir veya Internet'ten cep telefonu abonelerimize SMS mesajı yollayabilirsiniz. V.I.P. listenizi oluşturarak önemli kişilerin mesajlarını cep telefonunuzdan her an alabilirsiniz.

Kesintisiz Destek

Internet kullanmanız esnasında karşılaşılabileceğiniz problemlerin çözümü için haftanın 7 günü 24 saat destek hizmeti sunan Türk Nokta Net Destek Hattı'nı aramanız yeterli. Ücretsiz telefon ücreti bile ödemeniz.

Bir Değil, Üç e-posta Adresi

Türk Nokta Net kullanıcıları, ihtiyaçları olan ikinci ve üçüncü e-posta adresleri için aynı anda Internet paketi almak zorunda değiller.

Başlarken

Bilgisayarınız, kurulum sırasında işletim sisteminize ait (Windows 95, Windows NT, Windows 3.x) programı CD'sini veya disketlerini isteyebilir. Kurulumu başlatmadan önce, aşağıdaki sistem gereksinimlerine sahip olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Sistem Gereksinimleri

- CD-ROM sürücü, modem (min. 14.400 bps) ve telefon hattı.
- Windows 95 ve Windows NT 4.0 için: 486/66 veya daha üstü PC, 8/24 MB RAM (Windows 95/Windows NT 4.0), 56 MB boş disk alanı.
- Windows 3.x için: 486 veya daha üstü PC, 12 MB RAM, 34 MB boş disk alanı.

Kurulum

- CHIP CD'sini bilgisayarınızın CD sürücüsüne takın. Açılan pencerede Türk Net simgesini tıklayın. Yeni pencerede işletim sisteminize uygun (Windows 3.x / Windows NT 3.51, Türkçe veya İngilizce

Windows 95) düğmeye tıklayın.

Abonelik anlaşmasını kabul ediyorsanız, "Evet, Kabul Ediyorum" düğmesini tıklayın. Yeni pencerede "Türk Nokta Net Internet Explorer Kurulumu" düğmesini tıklayın.

Kurulum işlemi başlayacak ve önceden yüklenmemişse sisteminize Çevirmeli Ağ TCP / IP protokolleri ve Internet Explorer otomatik olarak kaydedilecek. Internet Explorer yeni yapılandırması ile açılan bilgisayarınızda Türk Nokta Net bağlantı ayarları için Internet Explorer simgesine ve açılan pencerede "Devam" a tıklayarak kurulumu tamamlayın. Bu aşamada sizden kullanıcı ismi ve şifre istenecek. Türk Nokta Net'e önceden telefon ederek kredi kartınız ile açtığınız hesaba aldığınız kullanıcı ismini ve şifreyi girebilirsiniz. (212) 220 88 67

Kullanım Seçeneği		
NetSurf Standart	1 ay ücretsiz	296 + KDV
Not: Belirtilen kullanımı seçeneği Internet kullanım hakkını içerir.		

Web Sayfaları Hazırlayın, Yayımlayın

Kendi Web sayfalarınızı Türk Nokta Net'te hazırlamak ve yayımlamak son derece basit, size ulaşması da çok kolay. Kolay kullanılabilir Web adresinizi ile Internet'te size ulaşmak neredeyse imkansız.

Siz de Tartışın

Özel ilgi alanlarınıza yönelik haber gruplarına katılarak, dünyanın dört bir yanındaki kullanıcılar ile tartışabilirsiniz.

Keyifli Sohbetler

Online'larla sohbet etmek artık çok kolay! "Kahve Bahane", Internet'te online'larla canlı sohbetlerin yapıldığı Türkiye'nin ilk sohbet odası. Sadece Türk Nokta Net kullanıcılarının faydalanabildiği sohbet odaları ile düşüncelerinizi özgürce dile getirebilir, arkadaşlıklar kurabilir, yeni sosyal grubunuzu oluşturabilirsiniz.

Açıklamalar

- CHIP CD'sindeki Türk Nokta Net erişim kiti ile yaptığınız bağlantının ilk 5 saati ücretsizdir. Bir ay ya da 5 saatlik kullanım süresi içerisinde Türk Nokta Net'i arayıp kullanım seçeneği bildirmenizi yapmadıysanız, tercihiniz NetSurf Standart olarak kabul edilecek ve aylık kullanım ücreti olan 29 \$ + KDV kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- Türk Nokta Net kullanıcılığınız başlaması ile geçerli ve kullanımda olan Türk Nokta Net Dial-Up Erişimi Abonelik Sözleşmesini ve burada belirtilmediğinden kasıtlı ya da benzeri bir başka nedenle her hangi bir konuda Türk Nokta Net ve/veya CHIP dergisinden hak talep etmeyeceğinizi peşinen kabul etmiş sayılacaksınız.
- Türk Nokta Net Ürün ve hizmetleri ile ilgili önceden haber verilmeksizin değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
- Aşağıdaki ürünler ilgili şirketlerin tescilli markalarıdır.

Türkiye'de Internet TTNet ile Gaza Basiyor

Turnet'in zayıf kapasitesi göz önüne alındığında, TTNet ile Türkiye'de Internet'in hızlanacağı kesin; ancak yeni projenin de yeterliliği tartışılır.

Türk Telekom'un uzun süredir üzerinde çalıştığı ve bu satırları okuduğunuz sıralarda hizmet vermeye başlamış olacak olan TTNet, Internet üzerinde surf yapan kullanıcıları oldukça rahatlatıcak. TT'nin daha önce kullanıma sunduğu, şu an halen kullanılmakta olan Turnet fiyatı ise zaman içinde kullanıcıların TTNet'e kayması ile boşalarak kapanacak. Kademe kademe 155Mbit'e ulaşacak olan yurtdışı çıkış hızı daha önce kullandığımız 2Mbit hızla karşılaştırdığımız zaman oldukça fazla. Bunun yanında, ABD'ye fiberoptik bağlantının sağlanması ile performans daha da artacak. Daha önce yurtdışı çıkışlarında Turnet'te oluşan darboğaz yüzünden kaçan ve yasal ol-

masa da uydu üzerinden kendi çıkışlarını gerçekleştiren ISS'lerin bir kısmı belki artık TT'yi yasal zorunlulukta oldukları için değil de, gerçekten hızlı olduğu için kullanacaklar. Bir kısım ISS diyoruz, çünkü şimdiye kadar büyük yatırımlar yapmış olan isim yapmış büyük ISS'lerin zaten TTNet ile paralel olarak geliştirdikleri kendi omurgaları bulunuyor. Hatta bunlar arasında TTNet kadar hızlı bir omurga oluşturabilmiş olanlar bile mevcut. Ülkemiz için birden fazla omurga oluşabilecek olması, hem hız hem de tekellerin yıkılması açısından iyi bir gelişme, ancak bu noktada TURNET projesindeki yanlışlarından dolayı sürekli eleştirdiğimiz Türk Telekom'un TTNet'te de yanlış yapıp

yapmadığı düşünülebilir. TTNet projesinin birçok olumlu özelliği olduğu ve bu projenin ülkemizde Internet'in ileriye gitmesi için birçok önemli özellikler içerdiği su götürmez bir gerçek. Ancak TT'nin TTNet gibi bir omurgayı planlarken, iç ve dış hızlarında Mbitler yerine Gbit/sec hızlar ile başlaması gerekirken, 3x34Mbit olacak şekilde toplamda 155Mbit, TT'nin adına, sayına ve konumuna yakışmadığı gibi, bunları zaten ISP'ler (en azından Superonline) tek başına kendi omurgası ile yapabilecek durumda. TTNet'in Turnet'ten hızlı olduğu bir gerçek, ama teknoloji eldeki imkanlar ile daha iyi takip edilebilirdi.

Sonuçta şöyle bir gerçek de var ki, bir Internet kullanıcısı hangi ISS'i kullanıyor olursa olsun, Türkiye içinden bir siteye bağlanmak için TTNet kapısını kullanmak zorunda. Dolayısıyla yurtiçi bir hızlanma olacağı kesin. Ayrıca ISS'ler de yurtiçinde kendi omurgalarının ulaşmadığı noktalarda TTNet'i kullanacaklardır. Kendi omurgalarını oluşturamayacak ISS'ler zaten TTNet'i kulla-

nacak. Büyük olanlar da ona karşı değiller. İstedikleri tek şey TTNet'in kendilerine rakip bir ISS olmak için kullanacağı imkanlarından faydalanma şartlarını ve kolaylıklarını aynen kendilerine de uygulaması. Ortak bir çalışma ile oluşacak onlarca omurga Türkiye'nin çok daha güçlü bir şekilde Internet kullanmasını sağlayacaktır.

Bunun Internet kullanımına getireceği hız avantajının yanında, mali yükünü de azaltması diğer bir avantajı. TTNet'ten sonra artık kullanıcıların 30-40 dolarlardan başlayan aylık kullanım bedelleri yerine 10 dolarlar civarında bir bedel ödemeleri yeterli olacak. Ama bu tüm ISS'lerin fiyatını düşüreceği anlamına da gelmiyor. Bazıları belki ücretlerini sabit tutacaklar, ama bunun karşılığında verecekleri hizmetler de eskisi ile kıyaslanmayacak derecede artacak. Bugüne kadar Türkiye Internet'i pahalı, yavaş ve sorunlu bir durumda kullanıyordu. TT, yerinde bir deyimle belki de TURNET'in cenazesini TTNet projesiyle kaldırmayı düşünüyor. ■

Mahmut Karshoglu

Internet Explorer 5.0

Internet Explorer 5.0 çıktı! CHIP CD'sinden yükleyerek, bu yeni Browser'ın kullanım rahatlığının tadını çıkarabilirsiniz.

MS Internet Explorer'ın yeni sürümünde, kullanım tarzı ile ilgili pek fazla değişiklik yok, ama eklenen bir çok detay ile sörfçülerin Online-hayatlarının kolaylaşacağı da açık.

Göze çarpan ilk değişiklik, Web adresinin girildiği satırın yanındaki "Go" düğmesi. Bu düğmeye tıklandığında, satıra yazılmış olan adrese gidiliyor. Sebebi ise ilginç. Microsoft, bir çok kullanıcının gitmek istedikleri adresi yazdıktan sonra, istenen sayfayı yüklemek için Enter tuşuna basmaları gerektiğini bilmediklerini farketmiş. Bir başka yenilik ise, adres satırına yazılmakta olan kelimelerin otomatik olarak tamamlanması. Browser, bundan önceki sürümlerde sadece daha önceden gidilen adreslerin bir listesini tutuyordu. Bu versiyonda ise, girilmeye başlanan satırlara uygun adreslerin hepsinin bulunduğu bir liste kullanılıyor (Autocomplete).

Bu sürümde, Web adreslerini hatalı yazının engellenmesi için bir çeşit imla kılavuzu da kullanılıyor. Bu klavuz sayesinde, örneğin "http://" şeklindeki yazım hataları otomatik olarak düzeltilabiliyor. Kılavuz, bu örnekte ";" işaretini, ":" ile değiştirecektir.

Autocomplete özelliği, sadece Web adreslerinin yazılmasında değil, form doldururken de işe yarıyor. Bunlara örnek olarak, kullanıcı ismi ve şifre girilmesi gereken Web siteleri verilebilir. Ayrıca bu seçenek, Web siteleri, formlar ve şifreler için ayrı ayrı düzenlenebilir. Otomatik olarak kaydedilen şifreler, güvenlik gerekçesiyle sonradan

5.0'da yeni ve anlaşılır bir mekanizma sayesinde geliştirilmiş. Şimdiye kadar kullanılan "Channels", artık kullanılmıyor. Kanallar artık, "Favorites" gibi kullanılacak ve off-line da faydalanılabilecek. Kullanıcılar bundan böyle off-line incelemek istedikleri Web sayfasını, basit bir kontrol yardımıyla sabit diske kaydedebilecekler. Daha önce-

bu menü seçildiğinde kaydetmek için iki adet veri tipi arasında seçim yapmak gerekiyor: Web Page ve Complete. Böylece, yalnızca HTML belgesi değil, içerdiği tüm grafikler de kaydedilebiliyor. Bu şekilde kaydedilen sayfaları, herhangi bir Browser ile sabit diskten açarak okumak da mümkün. Bunların yanı sıra, diğer programlarla yapılabilecek ortak çalışmalar oldukça esnekleştirilmiş. Web sayfaları üzerinde değişiklik yapmak, e-posta veya haber gruplarını kullanmak için tercih edilen programlar, menüler yardımıyla ayarlanabiliyor.

Bir başka yenilik ise, Web sayfaları listesinin yanına eklenmiş olan "Radio Stations" tuşu.

Outlook Express'e Makyaj

Bu sürümle birlikte gönderilen Outlook Express 5.0'da da bazı yenilikler söz konusu. "Wellcome" penceresinin yanında, "Contacts" adlı yeni bir menü göze çarpıyor. Posta alıcılarının bulunduğu bir liste olan Contacts, posta kutusundaki dizinlerden pek de farklı bir görünüme sahip değil. Buradaki isimlerden birinin üzerine tıklandığında, otomatik olarak posta penceresi açılıyor ve o isim alıcı satırına yazılıyor. □

Çok daha kullanışlı: Internet Explorer 5.0'un adres satırında, seçilebilecek adreslerin bir listesi bulunuyor.

silinirler.

Microsoft firması, 5.0 sürümünde özellikle sık kullanılan fonksiyonlar üzerinde yoğunlaşmış. Bunlara örnek olarak "Search", "Favorites" ve "History" fonksiyonlarını gösterebiliriz. Bundan böyle Internet üzerinde belirli bir bilgi aramak istendiğinde, gerekli bilginin tipi belirtileceği için arama işlemi oldukça kolaylaşacak. Seçilebilecek veri tipleri arasında Web sayfaları, adresler, şirketler, organizasyonlar, haritalar veya haber grupları mevcut. "Favorites" menüsünün kullanımı, Explorer

den ziyaret edilen Web sayfalarını listelemekte kullanılan History fonksiyonu ise, biraz daha zekice bir görünüm kazanmış. Artık bu sayfaları tarih, Web sitesi, ziyaret sıklığı ve sıralarına göre tasnif etmenin yanı sıra; eklenen bir arama fonksiyonu ile de, sayfa başlıkları arasında kavram aramak mümkün olabilecek.

Sayfayı Resimlerle Kaydetmek

Herhangi bir Web sayfasını sabit diske kaydetmek için yapılması gereken tek şey, "Save As" menüsünü kullanmak. Yeni sürümde,

Notebook'lar ve PDA'lar

Mobil Video Arabirimi

Arıtık Vaio-F100 serisine ait dizüstü bilgisayarlar, doğrudan DV-Camcorder'a bağlanabiliyorlar. Bunun için Firewire uyumlu i.Link arabirimi kullanılmakta. Video-arabirim programı Adobe Premiere LE ve Dvgate Motion ürünle birlikte geliyor.

8000 marka satılan ve şirketin en iyi modeli olarak gösterilen F190, 366 Megahertz'lik Pentium II işlemci ve 14.1 inç TFT ekrana sahip. Ayrıca, 6.4 GB sabitdisk, entegre disket sürücü ve 2.4'lük DVD sürücü de bilgisayarın diğer özellikleri arasında

sayılabilir. Bütün bu yer kaplayan parçalara rağmen, cihaza ikinci bir akü yerleştirmek dahi mümkün. Bunların yanı sıra, paket içerisinde bir de 36k PC modem bulunuyor.

Bilgi için

www.sony.com

Kısa Kısa

● Intel, yeni Pentium - III - Xeon işlemcilerini tanıttı. Sunucular için tasarlanan bu işlemciler, normal Pentium-III işlemcilerle oranla daha büyük Cache'e (ön bellek) sahipler. www.intel.com

● Siemens'in ürettiği CardMan Mobile, dizüstü makinelerdeki PC kart yuvaları için Smartcard Reader niteliğinde. Böylece Scenic Mobile'larda dahi şifre kartları okunabilecek. www.siemens.com

● IBM, ThinkPad'i Serie 1458 ile özel kullanıcılara ve başlangıç seviyesindekilere yönelik 4000 mark fiyat taşıyan bir ürün sunuyor. Bilgisayarda 300 MHz Pentium MMX işlemci ve 64 MB bellek bulunuyor. www.ibm.com

● C-Technologies tarafından CeBIT fuarında tanıtılan Scanner kalem C-Pen, beraberinde bir adres defteri ve sözlük ile geliyor. www.birkhold.com

Palm V: Hafif ve İnce

3Com'un PDA ailesinden son (Top) modeli, Palm V. Gerçi bu cihaz kendisinden önceki modellerden yaklaşık 1000 mark daha pahalı. Ancak bu açığını yüzde 30 daha hafif (sadece 120 gr.) ve öncelikle modellerin yalnızca yarı kalınlığında olması (1 cm.) sayesinde kapatıyor. Cihazın hafızası ise 2 MB bilgi depolayabiliyor. Palm V paketiyle gelen bir de Dockingstation var ki, beraberinde bulunan hızlı-şarj-cihazı sayesinde aküyü bir kaç dakikada şarj etmek isten bile değil. Ayrıca isteğe

3Com'un yeni PDA PalmV modeli oldukça hafif ve sadece 1 cm. kalınlığında.

bağlı olarak GSM V.34 Analog Modem de sipariş edilebilir.

Bilgi için

www.3com

Renkli Cep PC

Renkli ekranlı ve daha iyi donanımlı Windows CE Palmsize PC'ler, pazar lideri PalmPilot'ın tahtını sarsacağı benziyor. Philips, Hewlett-Packard, Everex, Casio ve Compaq en son cep bilgisayarlarını CeBIT fuarında tanıttılar. Bunlar arasında Compaq'ın Aero 2100 modeli, diğerlerinden biraz daha farklı: Ekranda kullanılan özel bir yansıtma tekniği sayesinde, akünün ömrü uzatılıyor.

Bilgi için

www.philips.com

Ses

Uygun kartlar

Terratec tarafından sunulan Xlerate Pro modeli, sentetik 3D-ses ve optik dijital çıkış özelliklerine sahip. Örnek-frekanslama için 32, 44, 1 ve 48 Kilo-hertz seçilebilir. Ayrıca bu kart ile birçok farklı ses efekti üretebilmek de olası.

Bilgi için

www.terratec.com

High-End-Sound

Yamaha'nın top modeli SW1000XG için tek bir kesme ve adres yeterli. Ayrıca bu ses kartının fonksiyon yelpazesi de oldukça geniş. Kartta altı DSP efekti (Ör. Hard-disk-Recording - 12 lı) bulunuyor.

Bilgi için

yamaha.com

MP3 - Player

Hexlagot, Pontis adındaki yeni MP3-Player'ı tanıttı. Walkman büyüklüğündeki cihazın 32 MB hafızası var. Creative tarafından da yeni bir MP3-Player üretildi. 64 MB hafızaya sahip bu yeni modeli ile rekabete yeni bir boyut getirecek.

Bilgi için

www.creativelabs.com

Monitörler

Düz Ekranlı 19 inç Monitörler

Sony, geliştirdiği Flat Display Trinitron teknolojisi sayesinde, 19 inç monitörlerde de düz ekran kullanmaya başladı. Bunun son örneği, Multiscan F400. TCO '99 ve Energy 2000 sertifikalarına sahip bu monitörün fiyatı yak-

laşık 2000 mark. Ekran keskinliğine ulaşmak için, 0.22 mm nokta mesafeli şerit maske ve yeni mercek sistemleri kullanılmış. Maksimum çözünürlükteki (1600x1280) ekran temizleme hızı ise 80 Hertz.

Bilgi için

www.sony.com

Yassı Ekranlar

Viewsonic, 15 inçlik dijital menüli yassı ekran modelini tanıttı. Çözünürlüğü 1024x768 olan ekranın aydınlığı, 200 Candela /m2. Derinliği ise sadece 8 santimetre ve 5,8 kg. ağırlığında. Ürün beraberindeki grafik kartıyla yaklaşık 2600 DM'ye satışa sunuyor.

Bilgi için

www.viewsonic.com

En Küçükler

Hitachi'nin CM 650 ET ve CM 761 ET modelleri, şu ana kadar üretilen en küçük monitörler arasında. Bu monitörlerde 100 derece sapma açılı, kısa boyunlu tüpler (Short Neck) kullanılıyor. 17 inç modeli (650) 69 kHz dikey tarama ile çalışırken, 19 inçlik modelde bu oran 96 kHz'ye çıkıyor.

Bilgi için

www.hitachi.com

Düz Yüzeyler

LG-Electronics'in 17 inçlik 795FT Plus modeli, karşımıza oldukça düz bir resim tüpü ile çıkıyor. Rakipleriyle karşılaştırıldığında, tüpün iç kısmının da daha yassı olduğu görülüyor. Şu anki fiyatı yaklaşık 990 mark. Teknik özellikleri ise şöyle: Yatay sıklık 96 kHz, maksimum çözünürlük 1600x1200.

Bilgi için

www.lge.com

İleri Bakış

Quatographic, 4500 mark fiyatla satışa sunduğu TFT-düz ekran modeliyle oldukça geniş bir bakış açısı sağlıyor.

18 inçlik resim diagonalinin yanı sıra, zıtlık oranı da 200:1. FAQTOR 20.20 ile, 1280x1200 nokta çözünürlüğe ve 16 milyon renge ulaşabiliyor.

Bilgi için

www.quatographic.com

Kısa Kısa

● IBM, Linux'a ileri seviyede destek vereceğini açıkladı: Artık Linux, oldukça geniş destek ağına ulaşmış resmi bir işletim sistemi.

Bunlar arasında Linux yüklenecek satılan PC'leri, dizüstü bilgisayarları ve 24 saat telefon desteğinin yanı sıra; kullanıcılara, geliştiricilere ve sistem entegrasyonu ile uğraşanlara yönelik eğitimleri de sayabiliriz. www.ibm.com

● Viewsonic'in 19 inç monitörü PT795, TCO '99 sertifikası aldı. Tamamen düz bir resim tüpüne sahip olan monitörün yatay frekansı 110 kHz, çözünürlüğü ise 1920x 1440. Ürünün fiyatının 1750 mark civarında olması bekleniyor. www.viewsonic.com

CD-ROM'lar ve CD-Recorder'lar

Yüksek Tempo

Philips'in yeni CD-ROM sürücüsü ile saniyede 7 bin 200 kilobyte bilgiye, yani x48 hızına ulaşmak mümkün. Hem yatay hem de dikey olarak yerleştirilebilen PCCD048 modelinin fiyatı 150 mark. Ulaştığı yüksek hıza rağmen, cihazın neredeyse tamamen sessiz ve titreşimsiz olduğu söylenebilir. Ayrıca Multi-Read-Driver

olarak da adlandırılacak olan bu CD-ROM, yeniden yazılabilir CD'leri de sorunsuz bir şekilde okuyabiliyor.

Bilgi için

www.philips.com

Notebook'lar için

Sony, 12,7 mm yüksekliğindeki Slim-CD-Recorder'ını tanıttı: CR510E. Ürün, 4 hızlı yazma ve 20 hızlı okuma hızına sahip. Ancak en önemli özelliği, Notebook'lar için tasarlanmış olması. Freecom CR510E temel alınarak geliştirilmiş olan bir External CD-Recorder ise çoktan piyasaya sürülmüş durumda.

Bilgi için

www.sony-cp.com

Yazıcılar

Hızlı ve Net Baskı

Lexmark'ın yeni mürekkep püskürtmeli modeli Z51, 1200x1200 çözünürlüğe sahip. Fiyatı 500 markın altında olan yazıcı, dakikada 10 siyah beyaz ve 5 renkli sayfa basabiliyor. Yazıcıda Accu-Feed teknolojisi sayesinde, maksimum 270 g/m2 ağırlığındaki kağıt çeşitleri kullanılabiliyor. Paralel bağlantısının yanı sıra, yazıcının bir de USB arabirimi bulunuyor.

Bilgi için

www.lexmark.com

Tasnifleme

Minolta'nın Page Pro 25 modeli hızlı lazer yazıcılara güzel bir örnek. PCL-6 yazıcı, dakikada 25 A4 sayfası ve 14 A3 sayfası basabiliyor. Çift taraflı baskı için ise, duplex birimi standart olarak öngörülmüş, 5 ve 10 rafli modeller sayesinde de, çıktıları düzenli olarak tasnif edilebiliyor.

Bilgi için

www.minolta.com

Kısa Kısa

- Dell, yeni Pentium III sistemlerini sunuyor. Dimension ve OptiPlex serisinin tüm masaüstü PC'lerinin yanı sıra, Precision WorkStations ve PowerEdge-Server modellerinde de Intel'in yeni 450 ve 500 Megahertz hızındaki işlemcileri kullanılabilecek. www.dell.com

- Elsa tarafından üretilen yeni ShutterBrillle sayesinde, Direct3D destekli tüm oyunlar, başka bir sürücüye ihtiyaç duyulmaksızın üç boyutlu olarak oynanabilecek. Bu yeni ürünün fiyatı, Erazor III Boards için 179 mark (149 mark başlangıç fiyatı). www.elsa.com

- ATI ve Elsa, gerçek zamanlı MPEG-2-Encoding gerçekleştirdi. Hızlı bir işlemci (Pentium II ve üzeri) ve kısmi donanım desteği (ATI'de IDCT) ile, saniyede 30 resme ulaşmak artık mümkün. www.ati.com

Uygun Fiyata Renkli Lazer Yazıcılar

Renkli lazer yazıcı sektöründeki en ucuz modeller QMS'e ait. Magicolor 2 Desklerer adlı Windows renkli lazer yazıcısını, 3000 marktan daha ucuz bir fiyata satın alabilmek mümkün. Dakikada 8 renkli sayfa basabilen Magicolor 2

Desklerer, 600x600 dpi çözünürlüğü destekleyebiliyor. Cihaz, paralel bağlantı ve Ethernet arabirimleri ile ağ yazıcısı olarak da kullanılabilir.

Bilgi için

Canon.qms.com

Duplex Yazıcı

Samsung, 16 sayfa/dakika hızında ve seri duplex-birimi entegre edilmiş olan lazer yazıcısını satışa sunuyor. Cihaz, bir adet seri PCL6-Emulation ve sadece 4 MB bellek ile donatılmış.

Bilgi için

Canon.samsung.com

Grafik Kartları

En Yeni Grafik Kartları

Grafik kartı üreticileri, her yıl olduğu gibi 1999 yılında da ümit verici yeniliklerle geliyor.

- 3Dfx, Voodoo - 3 Chipset'li grafik kartlarını tanıttı. 3Dfx, bu yeni Chipset'leri sadece kendi ürünlerinde kullanırken, diğer grafik kartı üreticileri Nvidia'nın Riva TNT2 Chipset'ini tercih ediyorlar.
- Erazor III Elsa tarafından tanıtıldı. Creative, Hercules ve Diamond gibi diğer üreticilerin standlarında ise

TNT2 grafik kartları sergilendi.

- Matrox, G400 grafik kartlarının ilk örneğinin sunumunu gerçekleştirdi.
- ATI tarafından All-in-Wonder kartlarının tanıtımı yapıldı. Bu kartlar, video ve televizyon fonksiyonlarını biraraya getirebilmelerinin yanı sıra, Rage 128 Chipset kullanıyorlar.
- Videologic, ilk tanıtımının ardından geçen bir yılın sonunda, Power VR2 Chipset'li grafik kartlarını

satışa sundu.

- Trident, Blade-3D-Chipset ile geri döndü. Bu sayede uygun bir fiyata, kabul edilebilir ölçülerde performans gösteren kartları edinmek daha kolay olacak.
- CardExpert, uzun süredir beklenen 3D-Labs Chipset'li Parmedia-3 kartlarını tanıttı.
- S3'ün Savage 4 işlemcili grafik kartlarının eski geliştirici versiyonları, Diamond, Hercules ve Number Nine tarafından sunuldu.

Linux

Linux: Penguen Heryerde

Tüm büyük donanım üreticileri gibi, IBM de Linux'u destekleyecek. Yazılım tarafında ise Big Blue'yu DB2 veritabanı ve Websphere sunucusu ile görüyoruz. Lotus ise E-Commerce Server Domino'yu taşımak istiyor.

Linux için SAP R/3

SAP, CeBIT fuarına kendi yazılımı olan R/3 Revision 4.0B'de gerçekleştirdiği yeniliklerle katıldı: Yeni renkler, 3D ve basit maskeler ile programın kullanımı daha da kolaylaştırılmış. Intel tabanlı bilgisayarlardaki Linux işletim sistemi, kullanıcılar tarafından gelen büyük istek doğrultusunda, resmi olarak desteklenen SAP-Platformları arasına katıldı. SAP programcıları için R/3 modüllerini bu ücretsiz işletim sistemine taşımak pek zor olmasa gerek.

Çok kolay: EasyLinux, grafiksel kurulum ekranları ile yeni başlayanların işini oldukça kolaylaştırıyor.

Küçük Şirketler

Küçük ve bir o kadar da eski olan Linux şirketleri, devlerin bu pazara gösterdiği ani ilgi sebebiyle oldukça şaşırmış görünüyorlar. Ancak pazarın henüz herkese yetecek kadar büyük olduğu söylenebilir. Bazı küçük şirketler ise, büyük şirketlere Service Partner olarak katılıyorlar. Bunlara Berlin'den iki örnek: Lunetix ve Innominat.

Yeni Sürümler

Bu yıl içerisinde iki Alman öğrenci tarafından, Easy Linux adlı yeni bir sürüm geliştirildi. Satıcı şirket LinuxLand'den alınan bilgiler sayesinde, işletim sistemi kurulumu oldukça kolaylaşıyor (Kernel 2.2.3, KDE 1.1). EasyLinux'u Nisan ayından itibaren www.linuxland.de 'den sipariş etmek mümkün.

S.u.S.E'nin stannını ziyaretçilerden uzak tutması, S.u.S.E. Linux 6.1 Beta-CD'si dağıtıldığı sürece pek mümkün görünmüyor. Ayrıca KDE 1.1 ve ek uygulamalar, Kernel 2.2.2 ve 530 sayfalık kullanım kitabı.

S.u.S.E'nin stannını ziyaretçilerden uzak tutması, S.u.S.E. Linux 6.1 Beta-CD'si dağıtıldığı sürece pek mümkün görünmüyor. Ayrıca KDE 1.1 ve ek uygulamalar, Kernel 2.2.2 ve 530 sayfalık kullanım kitabı.

Bilgi için
www.linux.org

Araçlar

Mijenix, Fix - It Utilities 99'ı Sundu

Fix - It Utilities 99, yeni bir tamir ve bakım paketi. Bazı özellikleri: Donanım - Teşhis, Defragmentation,

Registry optimizasyonu, BIOS için 2000 yılı testi ve aylık güncellenen bir virüs koruma fonksiyonu. Fix - It Utilities 99'un Almanca sürümü Mayıs ayından itibaren 100 marka satın alınabilir.

Bilgi için
www.mijenix.com

CD-R'la Güvenlik

Adpatec'in Take Two adlı ürünü ile sabitdiskin tamamını sıkıştırılmış image dosyaları olarak CD-R veya CD-RW'lara kaydedilebiliyor. Sistemin çökmesi halinde, acil durum disketi sayesinde, herşey yeniden yüklenebiliyor. Program, EasyCD Creator 4.0 paketinin içinde bulunuyor.

Bilgi için
www.adpatec.com

Kısa Kısa

• Linux için Veri Tabanları: Veri tabanı yönetim sistemi Adaptive Server Enterprise'in Linux sürümü, 1998'den beri piyasada. Üretici şirket Sybase, diğer işletim sistemleri için halen mevcut olan ek programlar ve destek yazılımlarını Linux için de sunuyor. Ayrıca taşınabilir bilgisayarlar için geliştirilen veritabanı SQL Anywhere Studio'nun Beta sürümü de çıktı. Oracle cephesine baktığımızda da Server - Marketing uzmanı Burton'ın şu açıklamasıyla karşılıyoruz: Oracle 8i'nin Linux sürümüne olan talep oldukça arttı.

• Software AG'de (Adabas D), Linux stratejisi için karar aşaması. Ürün tanımları için sadece birkaç ay kaldı. SAG program paketlerini sunmak, teknik açıdan hiç sorun olmasa gerek.

• Corel'in Linux Planları: WordPerfect Office 2000 for Linux, '99 sonunda çıkıyor. Corel Draw 9 ve Photo-Paint 9ise, ancak 2000 yılının ilk aylarında piyasaya sürülecek. Ayrıca bu ürünler için birkaç yeni kullanıcı dostu arayüz tasarlanıyor.

Araçlar

• PowerQuest Drive Image Pro programı, hem hızlı sistem yedekleme hem de ağ üzerindeki istasyonlarının kopyalanması (klonlanması) için oldukça faydalı bir araç.

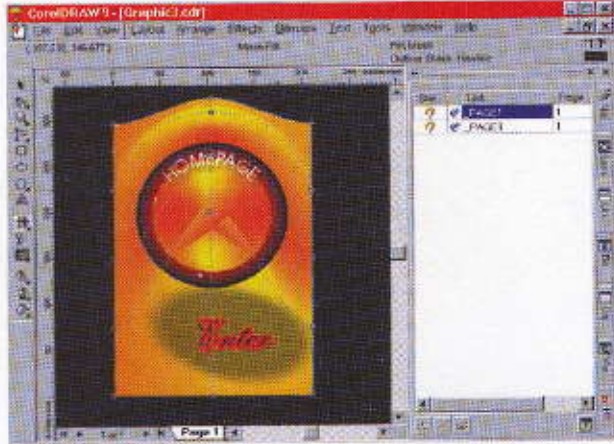
Grafik ve Multimedya

CorelDraw 9 ile Web ve Grafik

Grafik paketi incelen-
diğinde, ilk göze çar-
pan Internet araçları ve
PDF desteği. PDF dosya-
ları, Draw tarafından oto-
matik olarak üretilebili-
yor. Karmaşık Web proje-
leri, kütüphane fonksiyo-
nu sayesinde kolayca ha-
zırlanabilmekte.
PhotoPaint ise birden faz-

la doğal çizim aracıyla do-
natılmış. Bunların dışında
dikkat çekenler; geliştiril-
miş EPS-Export, Quickti-
me-3-VR desteği, Cumu-
lus resim yönetimi ve 120
dijital kamera modeli için
Import seçeneği.

Bilgi için
www.corel.com

Daha profesyonel: Grafik programı CorelDraw'un sıkça
eleştirilen renk yönetimi, Sürüm 9'da ICC - Profiles ile biraz
daha iyi.

TV kalitesinde Software Video Recorder

MGI tarafından ABD'ye
Nisan ayında gönderilen
Software MaxMedia, vide-
oları DVD ve dijital tele-
vizyon standardı olan
MPEG-2 formatında, tele-
vizyon çözünürlüğünde
ve gerçek zamanlı olarak
sıkıştırabiliyor. Program
Gateway ve Compaq'ın
getireceği komple sistem-
lerle birlikte, sonbaharda
Almanya'da olacak. 500
Megahertz'lik Pentium III
sistemlerde çalışan prog-
ram için bir de TV-Tuner
kartı gerekiyor. MaxMe-
dia yazılımı, CD-Player,

DVD-Player, Video Recor-
der ve televizyonun tüm
fonksiyonlarını biraraya
getiriyor. Kullanıcı, Inter-
net'teki elektronik dergi-
den izleyeceği programı
seçiyor, gönderme zama-
nıyla ise yazılım ilgileni-
yor. İstenen sahneleri ağır
çekimde izlemek dahi
mümkün. Eğer çözünü-
rlük oranı yarıya indirilir-
se, filmleri Internet'ten in-
dirirken de izlemek müm-
kün oluyor.

Bilgi için
www.microsoft.com

3dfx Mühendislerinden Nick Pandher ile Küçük Bir Söyleşi

3dfx standında karşılaştı-
mız, geliştirme mühendisi
Nick Pandher, Chip Türki-
ye'den geldiğimizi duyunca
bize oldukça ilgi gösterdi.

CHIP Voodoo2'nin üretimi-
nin durduğunu duyduk, Vo-
oodoo2 için perde kapandı
mı?

Nick Pandher: Bu soru ile
sık sık karşılaşırız. Üret-
tiğimiz işlemciler arasında
Voodoo2'nin ayrı bir yeri
var. Bunun en büyük sebe-
bi, V2'nin günümüz stan-
dartlarının altında bir siste-
mi bile, hiç bir değişiklik
yapmadan kolayca oyun
makinesine çevirebilmesi.
Voodoo2 için hala yoğun
bir talep var, özellikle Tay-
van'lı üreticiler Voodoo2'ye
büyük bir ilgi gösteriyorlar.
Bu üreticilerin standlarında
görebileceğiniz Voodoo2
kartlar da bunun kanıtı.

CHIP Voodoo3 kartlarının
STB olanaklarıyla sadece
3dfx için üretileceğini duy-
duk, fakat A-trend stand-
ında Voodoo3 chip seti taşı-
yan bir anakart gördük. Ay-
rıca aynı standta prototip
halinde bir Voodoo 3 kart
da vardı. Bu konuda ne di-
yeceksiniz?

N: Tespitiniz doğru. Sade-
ce bir kaç anakart üreticisi
ile bu tür bir lisans anlaş-

ması yaptık. Fakat bu firma-
lar Voodoo3 işlemcisini ü-
rettikleri grafik kartlarında
kullanamazlar. Voodoo3 iş-
lemcilerini sadece anakart-
larında kullanabilirler. Gör-
müş olduğunuz Voodoo3
grafik kartı ise yasal olarak
hiçbir zaman A-trend gibi
firmalar tarafından üretil-
mez.

CHIP Voodoo3 için 32 bit
Rendering yapamamasının
büyük bir dezavantaj oldu-
ğu söyleniyor.

N: Biz Voodoo3'ü tasarla-
rken oyun geliştiricilerle sık
sık fikir alışverişinde bulun-
duk. Vardığımız sonuç, 32
bit Rendering işleminin şu
anki donanımlarla çok ve-
rimli olamayacağı yönünde
oldu. Bu yüzden 32 bit
Rendering yerine işlemcinin
yüksek bir kare/saniye per-
formansına sahip olmasını
sağladık. Aynı şey AGP için
de geçerli.

CHIP Voodoo3'ün OpenGL
ve AGP konularındaki ek-
sikleri yüzünden karşılaştı-
rılmalı donanım testlerinden
düşük not alacağı konusun-
da ne diyeceksiniz?

N: Biz çeşitli modüllerden
oluşan yaygın test paketle-
rine güvenmiyoruz. Çünkü
grafik kartı üreticilerinin sü-
rücü geliştirme bölümünde,
bu test paketleri için özel
optimizasyonlar gerçekle-
ştiren mühendisler mevcut.
Voodoo3 kesinlikle oyun
performansı ile değerlendiril-
meli. Dolayısıyla test plat-
formu olarak oyunlar kulla-
nıldıkça, diğer işlemcilerin
V3 kadar başarılı olabilece-
ğini sanmıyoruz.

Chip Okurlarına İndirimli!

Visions, Panasonic'ın PT-L797 Video/Data Projeksiyon cihazlarında Chip okurlarına özel bir indirim kampanyası başlattı.

Piyasa değeri 14.625 dolar olan PT-L797 Video/Data Projeksiyonun fiyatı Chip okurları için 12.500 dolar oldu.

Panasonic PT-L797 Video/Data Projeksiyon, içerisinde 2 adet ampul kullanıyor. Bu iki ampul aynı anda çalışırken, perdedeki ışık gücü 1600 ANSI Lümen'e ulaşıyor. Bütün büyük salonlarda 4x6 metre-

lik perdelere kadar kullanılabiliyor. En büyük özelliği ise istenildiğinde tek ampul ile de çalıştırılabilmesi. Bu şekilde ışık gücü 800 ANSI Lümen olup, bütün orta boy ve ufak salonlarda rahatlıkla kullanılabiliyor. Çift ampul ile çalıştığında 2000 saat, tek ampul ile çalıştığında ise 4000 saat ampul ömrü var.

Cihaz 1024x768 XGA çözünürlükleri desteklediği gibi, 1280x1024 çözünürlüğü de pixel kayıpsız olarak destekliyor. LCD Panellerinde yeni Micro

Lens teknolojisi kullanılıyor, böylece ışık geçirgenliği daha çok yükselebiliyor.

Cihazın Picture in Picture özelliği sayesinde, data görüntüsü perdede iken aynı perdede, köşede video görüntüsü için de pencere açılabilir ve böylece o pencerede de video oynatılabilir.

Cihazın kumanda üzerindeki motorlu zoom, focus ve Shift ayarı ile resmin kenarları bozulmadan görüntüyü yukarı/aşağı gezdirilebilirken, perdeye çok kolayca ayar yapabiliyorsunuz.

Cihazı masa üzerinde kullanabilmeniz yanı sıra tavana da asabiliyorsunuz.

Kampanya hakkında daha ayrıntılı bilgi için Visions'ın (212) 272 55 66 no'lu telefonunu arayabilirsiniz. Visions'ın web sitesi ise: "www.visions.com.tr"

2000 Yılı Sorununa CHIP Desteği

Epsilon Eğitim ve Yönetim Danışmanlık tarafından düzenlenen 2000 yılı sorunu konulu seminerlerin dördüncüsü, Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleşti.

Datasel, Hewlett Pac-

kard gibi bilişim şirketlerinden yetkililerin konuşmacı olarak katıldığı toplantıda farklı sektörlerden katılımcıların konuya hayli ilgili olduğu gözlemlendi.

Chip, Level, Makine

Magazin dergilerini bünyesinde bulunduran Vogel Yayıncılık/Türkiye Genel Müdürü Hermann W. Paul yaptığı konuşmada, "Basın dün-

yasının temel görevinin okuyucuyu bilinçlendirmek olduğu"nu belirtti.

2000 yılı sorununun şirketlerin üst yönetimleri tarafından ele alınması gereken bir konu olduğunu bildiren Paul, bu sorunu çözerken sadece müşteri kanalsının değil, tedarikçi kanalsının da bilinçli bir şekilde hareket etmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

2000 Yılına sayılı günler kala gerçekleştirilen etkinlikte, sorunun dünyada olduğu kadar Türkiye'de çok ciddiye alınması gerektiği bir kez daha vurgulandı.

Güncel Virüs Uyarıları

● 26 Nisan 1999:

BIOS-Killer Tanımlık

CIH tekrar gündemde! Bilgisayarlarında seyrek virüs taraması yapan kullanıcılar, Nisan'ın son haftasında bir sürprizle karşılaşabilirler. Yapılan açıklamalara göre 1003 Byte uzunluğunda senede bir defa çalışarak sisteme zarar veren 1.2 versiyonu ayın 26'sında aktif olan CIH virüsleri ile yayılabilir. Günümüzde güncel olan tüm Antivirüs programları bu tehlikeli Windows virüsünü tanıyabiliyor. Ama CIH virüsü korumasız sistemlerde uzun süre barınabiliyor.

Tanım: Virüs, çalışma günü aktif olduğunda sadece sabitdiski silmekle kalmayıp aynı zamanda bazı sistemlerde Flash-BIOS'un üzerine yazabiliyor.

Sonuç: Bu makineler bir daha açılmıyor.

● Hedef Ofis:

O97M/Triplicate

Sadece Excel ve Word dosyalarına değil aynı zamanda Powerpoint sunularına da bulaşan bir Ofis 97 makro virüslerinden biri de Almanya'da ortaya çıktı. Dosyaya herhangi bir zarar vermeyen Triplicate sadece üç ofis programının makro virüs korumasını kapatıyor.

Tanım: Virüs üç sistem altında da çoğalabilmek için VBA makrolarını kullanıyor. Bu arada virüsün altı versiyonu daha ortaya çıktı ve bunlardan üçü yazarın hata düzeltmelerinde "Internal" olmalı.

Ascend Satış Eğitimi Mayıs Programı

Intrakets'in Ascend Satış Eğitimi Mayıs ayı programı belli oldu.

Ascend Satış Eğitiminde amaç, DSL Teknolojileri, Kanallı E1, VoIP, Video Konferans ve Güvenlik gibi gündemde olan teknoloji ve ürünleri, geniş alan ağırları (WAN) konusuyla ilgilenen kişilere hitap edecek şekilde ana hatlarıyla tanıtmak, bu ürünler açısından Türkiye'deki durum hakkında son dakika haberleri ve uygulama şekilleri konusunda bilgi vermek. Program özellikle, Ascend Çözüm ortaklarının satış departmanlarında çalışan müşteri temsilcile-

ri, müşterilerine WAN çözümü sunmaya çalışan Çözüm Ortağı Adayları satış bölümü çalışanları, Ascend teknolojileri ve ürünleri

üzerine derin bir satış bilgisine sahip olmak isteyen, WAN konusuyla ilgilenen herkes için hazırlanmış. Mayıs Programı ise şöyle:

- 24 Mayıs: DSL Teknolojileri, Kanallı E1

- 25 Mayıs: VoIP, Video Konferans, Güvenlik...

Eğitimler hafta içi saat 10.00 ile 18.00 arasında yapılacaktır. Dersler, her biri 45'er dakika olmak üzere yedi ders saatinden ve 15'er dakikalık aralardan oluşuyor. Kursta kullanılacak materyallerin Intrakets tarafından temin edileceği eğitimler ücretsiz.

Daha ayrıntılı bilgi için, Intrakets'in telefonu (216) 327 69 30, web adresi "www.intrakets.com.tr", e-mail adresi ise "egitim@intrakets.com.tr".

Etkileşimli Eğitimin Getirdikleri

Benko'dan öğrenci ve öğretmenlere duyuru! Sık sık ziyaret etmeyi isteyeceğiniz yeni bir site: "www.interaktifegitim.com"

Sitenin amacı, en son Internet teknolojileriyle Interaktif eğitim seçenekleri sunmak.

Site "Shockwave" teknolojisi ile yaratılmış. Bu da Interaktif eğitim alanının içerik ve görsel olarak çok daha zengin ve "Interaktif" olmasını sağlamış. Ayrıca, yavaş bir Internet bağlantısıyla bile, çok kısa sürede bu sayfaları yüklenebiliyor.

Interaktif Eğitim web alanının içeriğinde ise, On-line Eğitim, Oyun ve Eğlence, Harita Odası ve Yazılım Satış Büfesi bölümleri var.

"On-line Eğitim" bölümünde ilkökul matematik konuları Interaktif oyunlarla öğretiliyor. Öğrenciler bu bölümü açtında yükleyip, ister on-line isterlerse daha sonra inceleyebiliyorlar. Oyunları oynarken belki de farkında olmadan matematik öğreniyorlar veya öğrendikleri matematik bilgilerini tekrar tazeliyorlar. Bu alandaki tüm oyunlara ulaşabilmeniz için "On-line Eğitim" bölümüne üye olmak gerekiyor. 6 aylık üyelik 7 milyon TL. Bu alan içindeki tüm oyun-

lar CD-ROM olarak da satın alınabiliyor.

"Oyun ve Eğlence" bölümünde boyama kitapları, çeşitli oyunlar, Nasreddin Hoca fıkraları gibi bölümler bulunuyor.

"Harita Odası" bölümünde Türkiye ve dünya haritalarını inceleyebiliyorsunuz. Haritaları büyütüp, belli bölgeleri daha net görmek ve baskı alabilmek mümkün.

"Yazılım Satış Büfesi"nde ise çeşitli Türkçe ve İngilizce eğitim yazılımları satın alınabiliyor.

"Interaktif Eğitim" alanı sürekli yenileniyor. İlkokul seviyesinde diğer ders konularını da işleyen bölümleri de çok yakında siteden izleyebileceksiniz. Ayrıntılı bilgi için Benko'nun (212) 282 81 47 no'lu telefonunu arayabilirsiniz.

Güncel Virüs Uyarıları

● Ajan Program: NEtBus 2.0

İlk zamanlar sadece rezaletken, şimdi o bir ürün. Farkettirmeden bilgisayara yerleşen Netbus'un, şimdi 2.0 versiyonu ücretsiz olarak dağıtılıyor. Bazı anti-virüs uzmanları bu yazılımı zarar verici olarak tanımlamak ve virüs taraması sırasında ortaya çıkarmak çalışmalarında kullanmaya başladılar.

Tanım: F-Secure Anti-virüs yazılımı üreticisi Data-fellows, kullanıcıya Netbus karşısında nasıl davranılması gerektiğini belirleyebilmek hakkını tanıırken, diğer üreticiler Netbus'u tehlikeli olarak tanımlıyorlar.

● Günlük Tutan Virüs: W97M/Marker

Almanca kullanılan ortamlarda W97M/Marker makro virüsü çevresini her geçen gün genişletiyor. Word 97 (SR1'den itibaren) içerisinde bulunan makro virüsü korumasını Import/Export fonksiyonlarını kullanarak atlatıyor. İlk çalışmada makro virüsü uyarısını kapatıyor. Polymorph yapıda olan virüs, şu ana kadar bulaştığı bilgisayarların kullanıcı ismi ve tarhin bulunduğu listeyi güncelliyor. Virüs bu bilgileri çok kısa süre okuma gelen bir DOS penceresi üzerinden FTP kullanılarak bir Internet adresine gönderiyor.

Tanım: Global bir doküman şablonu olan Normal.Dot içerisinde This Document Stream (Araçlar/Makro/Visual Basic Düzenleyicisi) altında tınak işaretleri arasında bulunan "<-this is a marker!" metninden tanıyabilirsiniz.

Sinema Keyfini Internet'te Yaşayın

Young Newmedia ekibi, sinemayı Internet'e taşıdı. Sitenin adresi, "www.beyazperde.com".

Yayın hayatına yeni başlayan beyazperde.com, tamamıyla akademik olarak sinema eğitimi almış ve halen aktif olarak sinema ile uğraşan bir ekip tarafından hazırlanıyor.

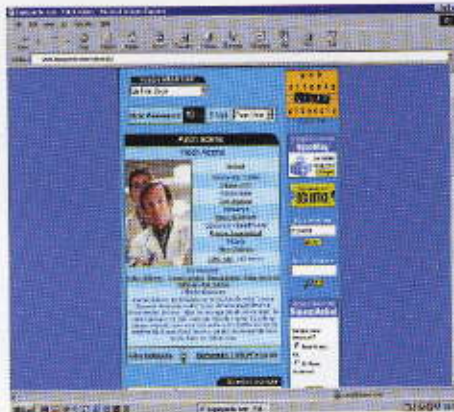
Beyazperde.com'da vizyondaki filmler hakkında ayrıntılı bilgiler

alırken, filmlere eleştirilenlerin verdiği yıldızları izleyebilecek, soundtrackler ve sinema yayınları hakkında bilgi sahibi olabilecek, filmlerle ilgili görüşlerinizi forum köşesinde tartışabileceksiniz. Ayrıca beyazperde.com'un açtığı ödüllü bilgi yarışmalarına katılarak armağan kazanma şansınız da var.

Beyazperde.com'un diğer bölümleri ise şöyle: Ünlü oyuncu ve yönetmenlerin tanıtıldığı, "Si-

nemasal", bir hafta boyunca televizyonda gösterilen filmlerden seçmelerin olduğu "TV'de Sinema", film eleştirilerinin yer aldığı "SineKritik", birçok sinemayla ilgili siteye ulaşabilmenizi sağlayan "Linkler", Amerika ve Türkiye'deki hasılatları gösteren "BoxOffice" ve sinema dünyasından haberler...

Sinemaseverlerin, film seçmeden önce bu siteyi ziyaret etmelerinde son derece yarar var!

Terfi Kampanyası

Biltur İletişim ve Bilgisayar'dan terfi kampanyası:

USR SP 33.600 (modem numarası xx1171 ve xx1172 olan) modemlerini gönderen son kullanıcılar, 3COM-USR x2/V.90 SP 56K modem sahibi olacaklar.

Haziran ayı sonuna kadar devam edecek kampanyadan yararlanmak için yapmanız gereken tek

şey, Biltur'un web sayfasına girip, Terfi Kampanyası için form doldurmak. Terfi kampanyasının bedeli 85 dolar olarak belirlenmiş. Biltur'un terfi işlemi sadece sektöre kendi sunduğu USR modemler için değil, Grap Market kaynaklı USR modemler için de geçerli.

Terfi kampanyasından

yararlanmak için, isteyenler elindeki SP 56K modemlerini ücretsiz olarak V.90'a da upgrade edebiliyorlar.

Daha ayrıntılı bilgi için Biltur'un telefon numarası (212) 296 02 19, e-mail

adresini x2kamp@biltur.com.tr, web sitesi ise www.biltur.com.tr.

Mayor-ViaGrafix'te İndirim!

DesignCAD'in Türkiye temsilcisi Mayor-ViaGrafix, fiyat indirimine gidi-

yor. Bu indirim ile programların, kitapevleri ve yazılım marketlerinin raflarına girerek daha geniş bir kullanıcı kitlesine ulaşmasını amaçlayan Mayor-ViaGrafix, ülkemizde lisanssız CAD yazılımı kullananlara cazip bir "yasallaşma imkanı" veriyor.

Program profesyonel 2D, 3D çizim, vektör çevirimi, katı modelleme, yüzey kaplama ve animasyon özelliklerini tek bir paket-

te birleştirmesi ile tanınıyor.

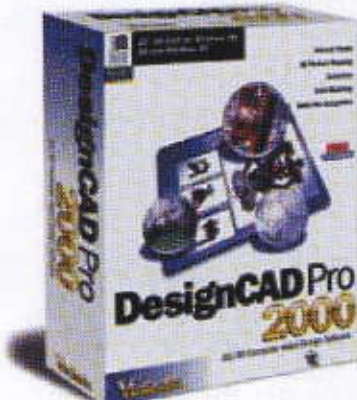
DesignCAD ve DesignCAD Architect paketlerine artık Türkçe İnteraktif CD eğitimi de ilave edildi. Ayrıca kayıtlı kullanıcılar ücretsiz destek ve ücretsiz ara upgrade imkanları ile bazı ek ürünlerde özel indirimlerden yararlanabiliyor.

Mayor-ViaGrafix'in her birinde 200 dolar indirimle gittiği ürün yelpazesi şö-

le:

- DesignCAD Pro II 2000 ve Türkçe eğitimi
- DesignCAD LT II 2000 ve Türkçe eğitimi
- DesignCAD Architect ve Türkçe eğitimi (Bu program piyasaya yeni sürülüyor)
- EconoCAD

Daha ayrıntılı bilgi için Mayor-ViaGrafix'in telefonunu; (212) 273 11 00, e-mail adresi ise, "mmayor@viagrafix.com"

2 Milyonun Üzerinde Markalı Ürün

İnternet üzerinden alışveriş ve elektronik ticaret olanağı sunan Shopping.com bundan böyle Compaq bünyesinde.

"www.shopping.com" adresinden ziyaret edebileceğiniz siteden, 1000'i aşkın ticaret iş ortağı tarafından desteklenen ve 2 milyonun üzerindeki markalı ürünü kapsayan, büyük çaplı 63 alışveriş merkezinden yararlanabileceksiniz.

Shopping.com'un bir diğer avantajı da, sürekli

alışveriş yapan kullanıcıların alışverişlerinde para ödülü kazanmalarını sağlayan bir alışveriş programının varlığı.

Compaq tarafından satın alınan Shopping.com, müşterilere haf-

tanın 7
günü
24 saat
kesintisiz
hizmet
verilmesini
sağlayacak
yeni özellikler
ve politikalar
geçiriyor. Yeni

dahili destek sistemlerinin kullanılması ve müşteri hizmetleri bölümün-

de çalışan personelin iki katına çıkarılması sayesinde kullanıcılara daha hızlı hizmet sunulacak. İnternet kullanıcılarına kolaylık sağlamak amacıyla, Altavista arama sitesinden Shopping.com sitesine 90 gün içinde bağlantı sağlanacağı, ayrıca bu site hakkında şikayetlerini Better Business Bureau adlı kuruluşa şikayetlerini bildiren müşterilere 250 dolarlık bir Shopping.com hediye çeki verileceği belirtiliyor.

Bir Bilgisayara Birçok Kullanıcı

Sıkça sorulan sorulardan bir tanesi daha nihayet cevaplandı. Bir bilgisayarı

artık birden fazla kullanıcı aynı anda ve birbirinden bağımsız monitör ve

klayyeleriyle kullanabilecek... üç boyutlu grafik ve sestense hiçbir şey kaybetmeden.

Sharedware firmasının Cebit '99 fuarında tanıtımını yaptığı ürün, sadece bir Windows 95 ya da 98 ortamında birden fazla kullanıcının, kendi istedikleri uygulamaları dilediklerince kullanmalarını sağlamakla kalmıyor, aynı anda birden fazla kullanıcının aynı servis sağlayıcı,

modem ve telefon hattından İnternet ortamında da gezinmesine imkan veriyor.

Türkiye'de henüz duyurusuna rastlamadığımız ürünün, televizyonda ayrıca bir ekran gibi yararlanabileceğimiz bir TV çıkışı da mevcut.

Ürün hakkında daha fazla bilgiyi Sharedware'in "www.sharedware.com" web sitesinden edinebilirsiniz.

Yeni İşlemciler İçin İpuçları

İşlemci üreticisi Intel, Windows "WinHEC 99" geliştiriciler konferansında masaüstü sistemler ve notebok'lar için yeni nesil işlemcilerle ilgili çeşitli ipuçları verdi.

Bu yılın ikinci yarısında, uzun zamandır hakkında konuşulan 0.18 Mikron teknolojisine geçiş yapılacak gibi görünüyor. Firma aynı zamanda Pentium

III'ün 600 Mhz'lik sürümünü piyasaya sunmak istiyor. Başkan yardımcısı ve Intel masaüstü ürünleri grubunun genel müdürü olan Pat Gelsinger, çiple rin performansını 800 Mhz'lik bir prototip üzerinde gösterdi. 4X AGP, Direct Rambus DRAM (DDRDRAM) ve USB 2.0 Intel'in bu yılın ikinci yarısı için planladığı yenilikler.

Adres Değişikliği

● Markom Bilgisayar yeni adresinde:
Nüşetefendi Sokak No: 27
Altıyol-Kadıköy
Tel: (216) 449 13 51
Faks: (216) 330 27 72

● APC (American Power Conversion) taşındı:
Barbaros Bulvarı
Pinar Apt. No: 135 D: 10
Balmumcu-İstanbul
Tel: (212) 275 56 77
Faks: (212) 266 60 90

Tasarımcılar için Web Sitesi

Bilgisayarında tasarım yapmak isteyen herhangi bir kullanıcı veya profesyonel olarak çalışan bir grafiker yahut bu konuya ilgi duyan bir sörfçüye yardımcı olabilmek için hazırlanan, Türkçe içerikli bir web sitesi...

www.sabrivarol.com

7 Nisan 1999'da açılışını gerçekleştiren ve yaklaşık 100'ün üzerinde sayfadan oluşan bu aylık web sitesini kitaplarından da tanıdığımız Sabri Varol hazırladı.

www.sabrivarol.com, tasarım yazılımlarındaki uygulama örneklerini, ça-

lışma tekniklerini, efekt üretim yöntemlerini ve püf-leri, ekran görüntüleriyle adım adım sayfalarında

anlatıyor. Ayrıca yazılım sektöründeki gelişmeler, yeni versiyonlar ve yeni yazılımların duyuruları da haberler sayfasından veriliyor.

Diğer taraftan sitede tasarımcılar, eserlerini, kendilerine ait sayfalarda sergileyebiliyorlar. Bu arada,

ücretsiz iş ilanları ve ücretsiz web site oluşturma konusundaki yazılar da kullanıcıların ilgisini çekiyor. Sabri Varol'un tam bir dergi tarzında hazırladığı site, bir-

çok konu başlıklarına sahip.

Tasarımcıları veya tasarımcı olmak isteyen herkesi Sabri Varol, sitesine davet ediyor.

64 Bit'lik Win 2000

Microsoft, Los Angeles'ta düzenlenen "WinHEC 99" geliştiriciler konferansında Windows 2000'in 64 Bit sürümünün teknolojisini tanıttı. Windows 2000 64 Bit'in kodları tamamen Windows 2000'i temel alıyor; sadece farklı şekilde derlenmiş. Yeni sistem sayesinde toplam sekiz Terabyte RAM direkt olarak adreslenebiliyor. Windows 2000'de bu değer sadece 4 Gigabyte. 64 Bit sürümü ancak, Windows 2000 raflarda yer aldıktan sonra gündeme gelecek.

Hesabınızı Kitabınızı 2000'e Göre Yapın

İşletim sistemleri ve yazılımlar yeni sisteme uygun hale getirilmediği takdirde, 2000 Yılı Probleminin en çok etkilenenler olan firmaların muhasebe, satınalma, satış, pazarlama ve finans departmanlarına duyuru:

Logo Yazılım'ın küçük işletmeler için geliştirdiği "Hesap Kitap" programı Logo Alinteri, 2000'e uy-

umlu hale getirildi.

Alinteri'nin 2.6 olarak pazara sunulan bu yeni sürümüne versiyon 2.5 kullanıcıları ücretsiz olarak sahip olabiliyorlar. Versiyon değişimi için gerekli dosyalar;

"www.logo.com.tr/setler/AT2000"

Internet adresinden down-load edilebiliyor.

Logo Yazılım, eski sürüm programları kullanan firmalara tavsiyeleri de var:

Logo Yazılım;

- LMS kullanan firmaların Logo Klasik serisine,
- Logo Alinteri kullanan firmaların 2.6 sürümüne,
- Logo Gold 1.xx ve 2.xx kullanan firmaların Logo Gold 3.xx ya da Logo Gold 4.xx sürümlerine geçmelerini öneriyor...

HP'den Macintosh'a Bağlantı İmkânı

Hewlett Packard'ın web sitesinden, dileyenlere, ev ve ofis kullanıcıları için popüler olan HP DeskJet yazıcıların Macintosh'a bağlanabilme imkanı sunuluyor.

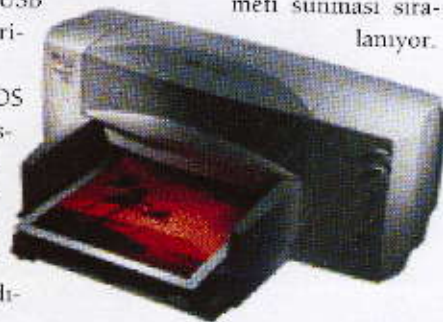
HP'nin web sitesinden "www.hp.com/go/macconnect" adresine gittiğinizde, son dönem HP DeskJet yazıcılarınızı Macintosh'a uyumlu sürücülerle bağlayabiliyorsunuz. Yeni sürücüler, Mac OS 8.1 ve üstü sürümüne sahip bilgisayarlarda USB desteği de veriyor.

Ayrıca Mac OS 7.5.1 ve üstü sisteme sahip ağlarda, opsiyonel HP DirectJet yazıcı sunucuları kullandı-

ğınızda, ağ yazıcı hizmetini de alabiliyorsunuz.

HP DeskJet 880C yazıcı, ev ve küçük ofis ortamları için tasarlanmış. PhotoRet II teknolojisini kullanan DeskJet 880C yazıcı, yüksek kalitede baskıyı hızlı bir şekilde alabiliyor.

HP DeskJet 895Cx'i Profesyonel Seri Yazıcı ise, küçük ofis ve işletmeler için ideal. Yazıcının en önemli özellikleri arasında yüksek kalite ve performans yanı sıra ağ hizmeti sunması sıralanıyor.

Birarada ve Aynı Anda

Dağıtımını KoçSistem'in yaptığı, Beko BusinessLine markalı NB1000 notebook serisi satışa sunuldu.

NB1000'lerin en önemli özelliği, taşınabilir bilgisayarlarda aranan tüm özelliklerin birarada toplanması. 39 mm. kalınlığa ve 2.8 kg. ağırlığa sahip NB1200 ve NB1300'de, herşey birarada ve aynı anda kullanıma hazır. NB1000 serisinde, dahili CD-ROM ve disket sürücülerden fedakarlık edilme-

miş. Intel Pentium II 266/366 MHz mikroişlemci, 256 KB ikinci seviye Cache bellek ve maksimum

256 MB SDRAM hafızaya sahip olan NB1000'ler, 6 GB'a kadar depolama seçeneği sunuyorlar. Serinin her iki modeli de NiMH pille çalışırken, opsiyonel lithium-ion pil ile de şehir cereyanına bağlanmadan 2-3 saat çalışma imkanı veriyor. Bir masaüstü bilgisayarla eş değerde multimedia özellikler sunan NB1000'lerin, diğer özellikleri ise; 12.1 ve 13.3 ekran seçenekleri, 2 MB video bellek, NMG4-128 bit grafik motoru, Zo-

om Video Port desteği, Stereo line-in, line-out ve mikrofon çıkışları, Full duplex, AC97, 3D/Surround Sound olarak belirtiliyor.

NB1200 ve NB1300, Windows 98 ve Windows NT workstation 4.0 işletim sistemi seçenekleri sunuyor.

Bilgi için

KoçSistem

Tel: (216) 454 13 00

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Eğlenceli Kasalar

Sung IL renkli ve estetik tasarımı bilgisayar kasalarına bir yenisini daha ekledi. Sung IL Maxi Multimedia ATX kasanın en ayırt edici özelliği, üzerinde Internet, CD-ROM, DVD-ROM, Sleep, TV, Mode, Volume, Mute, Reset, Power ve Quartz Saat Mode ve Set tuşları gibi kolay kullanım tuşlarının yer alması. Kasa üzerindeki bu tuşlara uzaktan kumanda ile erişmek mümkün.

Böylece oturduğunuz yerden, tüm bu multimedia özelliklerine erişebiliyorsunuz.

Maxi Multimedia'nın genel özellikleri ise şöyle;

- Kasa üzerinde fonksiyonel tuşlar
- Uzaktan kumanda (software ile çalışıyor)
- LCD quartz saat
- Dolby Dijital özelliği

- 4 Adet External speaker, 2 adet Internal speaker
- Dahili Amfi, subwoofer, tweeterlar, speakerlar

- Audio in/out
- 6Adet audio kanalı
- 250W ATX Power Supply 2.01
- Ön panelde microfon ve kulaklık girişleri...

Bilgi için

Tellioglu Bilgisayar

Tel: (212) 213 34 40

Fiyatı: Belli değil.

<http://www.tellioglu.com.tr>

260 Gramlık Bilgisayar

Compaq, hareket halindeki kullanıcılara yönelik, Windows CE tabanlı, renkli Aero 2100 avuçiçi bilgisayarın tanıtımını yaptı.

Yalnızca 13,4 cm x 8,5 cm. boyutlarında, 260 gr. ağırlığındaki Aero 2100, geniş TFT ekranı sayesinde son derece net ve renkli görüntü sağlıyor. 8 ya da 16 MB belleğe sahip olan ve 24 MB'a kadar yükseltilebilen Aero 2100'un diğer özellikleri ise şöyle:

- Aşırı ışıklandırılmış ortamlarda kolay görünebilirliği sağlayan özel bir yansıtma teknolojisi,
- Normal kullanımda, pilin bir iş haftası boyunca dayanabilmesini sağlayan geliştirilmiş lityum-

iyon teknolojisi,

- Tek elle etkin kullanım için ergonomik tasarım,
- Faks, modem, GSM ve bilgisayar ağı uygulamalarında kolay bağlanabilirlik,
- Titreşimli alarm özelliği...

Bilgi için

Compaq

Tel: (216) 391 84 30

**Fiyatı: 16 MB 689 \$ +KDV
8 MB 569 \$ + KDV**

Görüntüyü Televizyondan Yakalayın

Sanyo'nun yeni dijital kamerası VPC-G400 mega pixel modeli dünya piyasalarıyla birlikte Türkiye'ye de geldi.

VPC-G400 dijital kame-

ranın en önemli özelliği, bir disketten daha dayanıklı olan ve defalarca kullanılabileceğiniz Smart media kartı televizyona bağladığınızda, aynen bir kamerada olduğu gibi nereye çekebileceğinizi görebilmeniz. Kamera ile birlikte verilen Smart kart ile, bilgisayarda hazırlanan herhangi bir görüntüyü daha sonra televiz-

yonda ya da projeksiyon cihazında görüntüleyebiliyoruz.

Dayanıklı magnezyum kabini içinde profesyonel kullanıcılar için ideal bir makine olan VPC-G400'le 3x optik 2x digital olarak toplam 6 zoom yapabiliyorsunuz. Yüksek yoğunlukta resim çekme ve ses kayıtlarına imkanı sağlayan kameranın asferic lensi sayesinde köşelerde netlik kaybı olmazken daha fazla ışık geçirebiliyor. Kamera, pil kullanımında tasarruf imkanı sağlayan

Sanyo'nun güneş ışığından yararlanabilir likit kristal ekranı sayesinde direkt güneş ışığı ile çalışıyor.

G400'ün kırmızı gözü önleyen flashı var. G400, 1280x960 çözünürlüğe ve 13x10 dpi baskı imkanına sahip. Diğer modellerde olduğu gibi G400'de de, bütün kablolar ve Photo-Genie yazılımı kamera ile birlikte veriliyor.

Bilgi için

Ekin

Tel: (212) 425 26 24

Fiyatı: 998 \$ + KDV

İçiniz Rahat Olsun!

Boyut'un distribütörlüğünü yaptığı Targus'un yeni güvenlik ürünü Türkiye'de de satışa sunuldu. Adı Defcon 1 olan bu

ürün, özellikle notebook'lar için alarm sistemli bir kilit.

Defcon 1, bin değişik şifre koduna sahip. Defcon 1, notebook'unuzun

hiçbir yere sabitlenmesine gerek kalmadan, güvenlik girişine takılan adaptör sayesinde, kilitlenebilmesine imkan tanıyor. Böylece hareket halindeyken de notebook'unuzun güvenlik altına alınıyor. Defcon 1, kordonun bir yere sabitlenmesi ya da harekete karşı duyarlı sensör tekniği ile uyarıya açık olması ile iki seçeneğe koruma imkanına sahip.

Defcon 1'i sadece notebook'larda değil, bisiklet ya da motosiklet gibi araçlar, seyahat sırasında kullanılan her tür valiz ve evrak çantaları ve güvenlik kordonunun geçirilebileceği her tür nesnenin korunmasında kullanabilirsiniz.

Bilgi için

Boyut Satış Hizmet

Tel: (212) 270 45 72

Fiyatı: 87 \$ + KDV

CD'lere Güvenlik

Creative'den yeni ürün: CD-RW Blaster 2224!

Önemli dokümanları bir bütün halinde, güvenli saklayabilen CD-RW 2224 yedekleme ünitesi, bilgisayarınızda, zevkinize göre müzik ve data CD'leri üretmeniz için iki

yeni programla birlikte kullanıcıya sunuluyor. Bu programlardan Easy CD Creator, müzik, ses ve multimedya CD'lerini kolayca yaratmanıza olanak verirken, DirectCD programı, CD-R ya da CD-RW medyasını bilgisayarınızın Harddisk gibi kullanmasını sağlıyor.

2x hızında CD-R ve CD-RW üzerine yazabilen Creative CD-RW Blaster 2224, tüm güncel formatlı

Mode 1 ve Mode 2 CD'leri 24x hızında okuyabiliyor. DMA modunu des-

tekleyen Creative yazıcı, yüksek data transfer hızlarına merkezi işlemciyi daha az kullanarak ulaşıyor.

2 MB önbelleğe sahip ürünün ortalama erişim süresi 140ms.

Bilgi için

Gen-pa

Tel: (212) 288 10 78

Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: 319 \$ + KDV

İki Yeni Teknoloji

Hewlett Packard, CD Player büyüklüğündeki HP CapShare 910'u tanıttı.

355 gramlık CapShare 910'la kullanıcılar 50 adet A4 boyutundaki siyah beyaz iletileri kolaylıkla alırken, 6 saniye içinde gelen iletiyi LCD ekranda görüntüleyebilecek ve istenirse yazıcıya, PC'ye ya da kızılötesi bağlantı noktası aracılığıyla kablosuz ci-

hazlara iletebilecekler.

Özellikle mobil çalışanların ihtiyaç duydukları ofis dışındayken de faks alma ihtiyacına çözüm getiren CapShare 910, bu iletilerin güvenli ve herhangi bir mekana ihtiyaç duyulmadan kullanıcıya ulaştırılmasını ve paylaşılmasını sağlıyor.

Ürün iki yeni HP tekno-

lojisini birleştiriyor; CapShare sayfa işleme ve HP JetSend iletişim teknolojisi. CapShare sayfa işleme teknolojisi, eksiye oranla daha güvenli ve eksiksiz ileti alım imkanı sağlarken HP JetSend teknolojisine uyumlu ilk taşınabilir bilgi iletişim aracı olma özelliğine sahip.

Standart tabanlı HP CapShare 910, 2 adet AA NIMH bataryası, Microsoft Windows Gezgin ekranı, Adobe PDF ve TIF dosya formatları ile standart kullanıcı arayüzü sunarken, IrDA 4.0 kablosuz kızılötesi veya standart seri bağlantı noktaları üzerinden bağlantı sağlıyor. IBM uyumlu PC'lerle, Windows 95/98, Windows NT 4.0 ve Windows CE cihazları, HP Palmtops ve el bilgisayarlarıyla uyumlu olarak çalışıyor.

Bilgi için

Hewlett Packard
Tel: (212) 277 00 77
Fiyatı: Belli değil.

Kolay Alışveriş

Symbol Technologies, Ce-BIT 99'da CS 2000 isimli yeni bir ürünü tanıttı.

Hafızalı lazer barkod okuyucusu Symbol CS 2000, küçük, hafif, ergonomik, portatif ve pille çalıştırılıyor. Barkodu okuduktan sonra hafızasına kaydeden ve bu bilgiyi daha sonra bir bilgisayara aktarabilen Symbol CS 2000 özellikle scanner destekli sipariş vermede kullanılıyor.

Kullanımı çok kolay olan Symbol CS 2000 sayesinde elektronik ortamda alışveriş bir sorun olmaktan çıkıyor. Tüketiciler kullanıp bitirdikleri ürünlerin ambalajlarındaki barkodları veya inceledikleri bir katalogta yer alan ürünlerin barkodlarını Symbol CS 2000 ile okutarak kendilerine elektronik bir alışveriş listesi hazırlatabiliyorlar. Symbol CS 2000'in hafızasında sakla-

nan bu liste ile bilgisayar başına oturan tüketici, listeyi bilgisayara aktararak kolay ve kısa sürede alışveriş yapma imkanına sahip olabiliyor.

Symbol CS 2000 ile alışveriş yapan tüketiciler zamandan kazanmanın yanı sıra, almaları gereken ürünleri sipariş etmeyi unutma gibi bir olasılıkla da karşılaşmıyorlar.

Symbol CS 2000, Symbol'un scanning teknolojilerine sahip ve Kod 128, Kod 39 ve UPC/EAN/JAN barkodlarını okuyabiliyor. 200 tane barkodu hafızasında saklayabilen ve 2 adet AAA pil ile çalıştırılabilen bu scanner'ın bağlantısı RS-232 portundan yapılıyor.

Bilgi için

Romar A.Ş.
Tel: (212) 252 08 09
Fiyatı: Belli değil.
http://www.romar.com.tr

Tele-sekreterden Sonra Cep-sekreter

Küçük boyutu, geniş ışıklandırılabilir ekranı, ses kaydı için mikrofonu ve kontrol mekanizması ile Cassiopeia E-11 avuçiçi bilgisayarı, Ersu ürün yelpazesine katıldı.

Windows 95/98 veya NT'ye yabancı olmayanlar, Windows CE 2.0 işletim sistemini kullanan Cassiopeia E-11'de hiç zorluk çekmeyecek ve yüzlerce Windows programını cep-

lerinde taşıyabilecekler. MS Office'in Outlook programı vasıtasıyla Cassiopeia

E-11 ile telefon fihristlerine ulaşabilecek, randevularına geç kalmayacak, ev ya da arabalarının vergisini cezalı yatırmayacaklar. Masüstü bilgisayarlarıyla bağlantı kurup dosyalarını, programlarını ve Outlook bilgilerini PC'lerinde de tutabilecek, hatta her ikisinde de bilgi senkronizasyonunu sağlayabilecek, özel kalemle küçük bir dokunuşla programları başlatabilecek, dos-

ya ve telefon numaralarına kolayca ulaşabilecekler.

Cassiopeia E-11, 8 MB RAM'e sahip. Ayrıca, avuçiçi bilgisayarın ses kayıt ve komuta özelliği de, kullanıcısının notlarını ya da telefonlarını sesli kayıt edebilmesine imkan tanıyor.

Bilgi için

Ersu
Tel: (212) 220 10 55
Fiyatı: 420 \$ + KDV

Milyarlarca Renk Farkı

Primax tarayıcılar, Mascom Bilgisayar'ın distribütörlüğünde yeniden Türkiye'de.

Mascom Bilgisayar'ın piyasaya sunacağı Colorado

serisi Primax tarayıcılar Paralel ve USB porttan çalışan 4 ayrı modelden oluşuyor. Paralel porttan çalışan modeller Colorado 600P ve 1200P, USB porttan çalışan modeller ise ColoradoUSB 9600 ve 19200.

Primax Colorado serisi tarayıcılar, kolay yüklenip, kullanılabilen programlarla birlikte piyasaya sunuluyor. MGI PhotoSU-

ITE v.8.06 (resim işleme programı), PrimaPAGE98 (Türkçe karakter tanıyabilen OCR programı), PowerTWAIN (Tarayıcı arayüz programı) kullanıcıların tarayıcıdan yüksek verim alabilecekleri şekilde tasarlanmıştır. Bu yeni dört modelden biri olan Colorado 9600 USB'nin özellikleri ise şöyle:

- 300x600 dpi opt. 9600x9600 dpi max. çözünürlük
- 36 bit, 68 milyar renk

- 216x296 mm. (A4) tarama boyutu
- USB (PC&Notebook) Win
- MGI PhotoSuite v.8.06, PrimaPage 98 OCR, PowerTwain yazılımları
- CCD görüntü kaynağı
- 256 KB veri desteği...

Bilgi için

Mascom Bilgisayar

Tel: (212) 212 13 66

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Televizyonda Internet

Internet'te surf yapmak için illa da bir bilgisayara ihtiyacınız yok. Vestel Internet TV size, televizyonunuzdan çok daha fazla şeyler isteyebilme şansı

sunuyor.

Televizyonunuzda surf yapabilmeniz için tek yapmanız gereken şey, Vestel Internet.TV'yi televizyonunuza ve telefonunuza bağlamak. Böylece 5 kişiye kadar, aile fertlerinin tümü e-mail account'una sahip olabiliyor. Ayrıca bir Internet Servis Sağlayıcıya bağlanmanıza gerek yok. Bütün e-mail'leriniz, bir servis sağlayıcının merkezinde değil sizin Inter-

net.TV'nizde saklanacak.

Internet.TV'nin fonksiyonları sadece Internet'te gezinme ve e-mail yollamayla sınırlı değil. Televizyonunuzda bir taraftan haberleri izleyebilir, bir taraftan Interactive TV oyunları oynayabilir ve diğer bir taraftan da Internet'te gezinebilirsiniz. Ekranınızda açacağınız pencerelerden istediğinizi seçerek o an o pencereyle ilgilenebilirsiniz.

Yapabilecekleriniz bunlarla da sınırlı değil: Standart yazıcısıyla e-mail'lerinizi ya da seçtiğiniz web sayfalarını yazıcınıza dökebilirsiniz, evinizden alışveriş imkanı sunan e-ticaret'ten yararlanabilirsiniz.

Bilgi için

Vestel

Tel: (212) 690 76 00

Fiyatı: 275 \$ + KDV

(3 aylık sınırsız Vestel.Net aboneliği dahil)

http://www.vestel.com.tr

Doğal Düz Tüplü Monitörler

Türkiye'de Ölçsan CAD Teknolojileri'nin distribütörlüğünü yaptığı İiyama, Vision Master Pro monitörleri serisine iki yeni ürün daha ekledi: Vision Master Pro 410 ve 510.

● Özellikle CAD kullanıcılarına daha geniş çalışma alanı sağlayacağı bildirilen monitörlerden A201HT modeli, 22" büyüklüğünde... 130KHz yatay tarama frekansı ve 360MHz bant genişliğindeki monitör, 0.25 mm. ızgara kalınlığına sahip. Monitörde DiamondTron tüp kullanılıyor. Yüksek ergonomik özelliklerle bu yeni model 2048x1536 ekran çözünürlüğünü destekliyor.

● 17" Doğal Düz Tüplü diğer model A702HT ise 0.25

mm. ızgara genişliğine sahip: 96 KHz'e kadar yatay tarama frekanslarını destekliyor: 1600x1200 çözünürlükte ve 160 MHz bant

genişliği var.

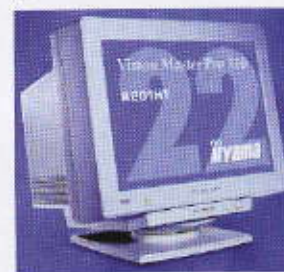
Hem PC hem de MAC kullanıcılarının faydalanabileceği her iki monitörde de, normal VGA girişi dışında profesyonel kullanıcılar için BNC girişleri mevcut. TCO-99 ve MPRII desteği olan monitörler Windows 95/98 Plug-and-play destekli. Tüm kullanıcı ayarları ekran üzerindeki çok kullanışlı ve çok fonksiyonlu menülerden yapılıyor.

Bilgi için

Ölçsan CAD Teknolojileri

Tel: (212) 280 97 61

Fiyatı: Belli değil.

Dahili Sürücülere Harici Çözümler

Multiport'un, "2click" adı verilen ve montaj gerektirmeyen, "tak ve çalıştır"lı kasaları Sky Bilgisayar distribütörlüğünde Türkiye'de. "Dahili sürücülere harici çözümler" olarak lanse edilen ürünlerin genel özellikleri şöyle:

- ister SCSI ister IDE her cihazla uyumluluk,
- CD-ROM, DVD-ROM, PD/CD sürücü, CD-Recorder, CD-ReWriter, MO Driver, HDD, LS-120 cihazları ile sorunsuz ve sürekli uyumluluk,
- paralel port ve / veya SCSI üzerinden sorunsuz "tak ve çalıştır" özelliği,
- vidasız, aletsiz kolayca

montaj,

- yedek parça ve ürün yokluğunun olmaması,
- güvenilirlikleri -CE-, -FCC- tarafından onaylanması...

Ürünlerin içinden çıkanların tam listesi ise

şöyle:

- Harici plastik kit,
- paralel port kablosu,
- harici güç kaynağı,
- 6 dilde yazılmış kullanım kılavuzu,
- İngilizce kurulum yazılımı,

- DOS, WIN 3.x, WIN 95, WIN 98, WIN NT, OS/2, Warp 4.0 için sürücüler,
- 6 dilde hazırlanmış satış paketi...

Multiport harici kasaları; 5.25'lik paralel port bağlantılı CD Jet Serisi, 3.5'lik yine paralel port bağlantılı Starlet Serisi ve 5.25'lik paralel port ve SCSI bağlantılı olmak üzere 3 ana kategoride, farklı teknik özelliklere sahip olarak üretildi.

Bilgi için

Sky Bilgisayar

Tel: (212) 225 68 07

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Taşınabilir İşistasyonu

Masaüstü işistasyonu gücüne sahip Dual Tech'in yeni notebook'u Mirage 2000, Net Bilgi İşlem tarafından Türkiye'de satışa sunuldu.

Multimedia imkanlarının tümüne sahip Mirage 2000'in özellikleri şöyle sıralanıyor:

- 15.1" XGA/TFT LCD görüntü paneli
- Panel monte edilmiş CCD kamera (30fps)
- PII 300 MHz Intel işlemci
- 128 Mb. SdRam (256 Mbyte yükselme imkanı)
- 16 bit ses kartı (16 bit Sound Blaster uyumlu)
- Dolby Ac-3 decoder
- Dahili Subwoofer (ops.)
- 86 tuşlu Türkçe Q Klavye
- 2x Dvd-Rom Drive
- Ls-120 Super Disk
- PortReplicator port çıkışı
- 2 adet pembe desteği

- 2 adet enfraruj desteği
- 2 adet USB bağlantı noktası

- Tv-out (Ntsc/Pal)
- Ses girişi, ses çıkışı, mikrofon girişi
- Nec Molicel 84w standart Li-Ion Pil
- 4-5 saat çalışma imkanı...

Bilgi için

Net Bilgi İşlem

Tel: (216) 418 94 50

Fiyatı: 4900 \$ + KDV

Sesin İçinde Kaybolun

Oyun severler için yeni bir deneyim: FourPointSurround FPS 2000 Digital!

Creative SoundWorks hoparlör ailesinin yeni ürünü FourPointSurround FPS2000 Digital, güçlendirilmiş bir 25 W'lık (RMS) bas hoparlör ve 7 W'lık (RMS) dört uydu hoparlör ile toplam 53 W'lık bir ses çıkışı sağlıyor. Özellikle Creative SoundBlaster Live gibi EAX platformunu destekleyen ve çevresel stereo ses çıkışları olan ses kartları ile çok iyi bir ikili oluşturuyor.

Çevresel ve 3D ortamsal ses çözümlerini siyah tahta dokulu bir kasa içinde sunulan Creative'in yeni ürünü son derece şık görünüyor.

Teknik özellikleri ise

şöyle:

- 4 Uydu 7 W (RMS)/kanal
- 1 Bas 25 W (RMS)
- Toplam 53 W (RMS)
- Frekans Aralığı
- Uydu 150Hz-50KHz
- Bas 50Hz-180Hz
- Empedans 4 ohm
- Ön-Arka Balans Ayarı

Bilgi için

Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: Belli değil.

tp://www.empa.com.tr

ProDJ

Son Zamanların En İyi Müzik Programı

Diğerlerinden farklı olarak birbirinden farklı 1200 örnek sese sahip en yeni müzik programı.

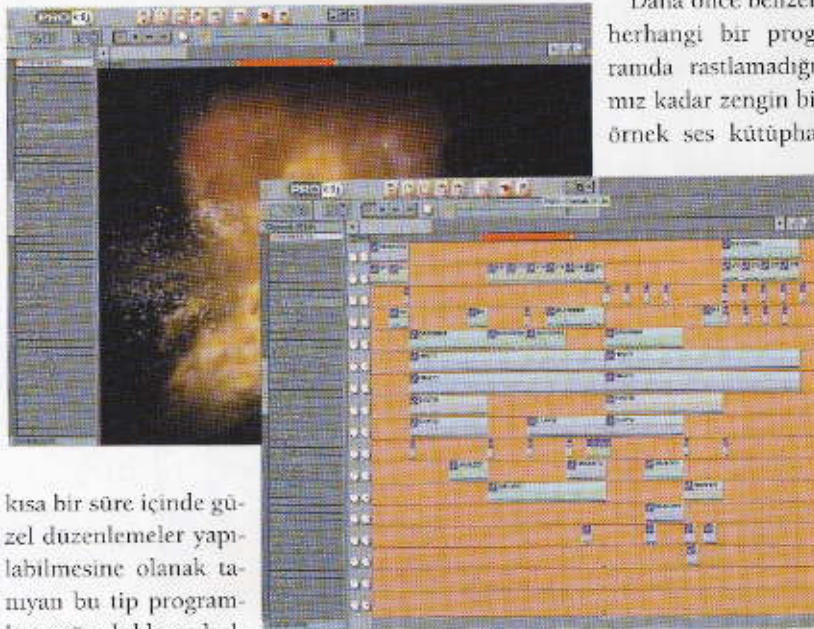
Bilgisayar üzerinde müzik yazılımları genel olarak ikiye ayrılır. Tamamen profesyonellere hitap eden ve nota bazında müzik düzenlemeye olanak veren yazılımlar olduğu gibi, tamamen hazır örnek sesler üzerine dayalı müzik düzenleme yazılımları da bulunur. Bunlar arasında son zamanlarda özellikle ikinci gruba giren yazılımlarda tam bir patlama yaşanıyor. Kullanım kolaylığı ve çok

oluyor. Pazar bu kadar çekici olunca da bir oyun şirketi olarak tanıdığımız Mindscape de bu sektöre el atıp kendinden beklendiği gibi türünün en iyilerinden biri olan ProDJ'i tasarlamış.

En başta söylememiz gerekiyor ki, program içinde yer alan örnek sesler kullanıcıyı en başta vuran nokta oluyor.

Birbirinden Farklı 1200 Ses Örneği

Daha önce benzeri herhangi bir programda rastlamadığımız kadar zengin bir örnek ses kütüphanesi.

kısa bir süre içinde güzel düzenlemeler yapılabilmesine olanak tanıyan bu tip programlar, çoğunlukla ev kullanıcılarına yönelik olarak piyasaya sürülüyorlar. İsimleri içinde Mix ya da Dj kelimelerinin mutlaka yer aldığı bu tür programlar hitap ettikleri kesim doğrultusunda olabildiğince de renkli ve çekici arayüzlerle sunuluyorlar. Kullanım olarak bile neredeyse birbirine çok yakın olan bu müzik programlarının birbirinden ayrıldıkları nokta ise, genelde örnek sesler ve grafik görünüm bazında

nesine sahip programdaki seslerde Hip-Hop, Dance, Rave, Techno, Drum&Base ve Massive ritimlerinin ağırlığı hemen dikkati çekiyor. Bass, Beat, Vocal, Synthesiser ve gitar gibi daha birçok türden oluşan bin 200 ses örneğinin biri bile diğerine benzemiyor. Bu zenginliğin yanında 10 adet de hazır müzik parçasına CD'de yer verilmiş. ProDJ, hem kayıt stüdyosu hem de Mix masasını içerdiği

için binlerce Pound'luk ekstra müzik cihazlarına da gerek duyulmuyor. Ortalama bir müzik kulağı dünya listelerine oynayacak parçaların yapımı için yeterli oluyor. Yapılması gereken sadece örnek sesleri parça içine sürükleyip bırakmak ve daha sonra da düzenlemek. ProDJ'de hazır örneklerle birlikte sizin yaratacağınız örnek seslerin kullanılabilmesi ve müziklerinize AVI formatında klipler de eklenebilmesi diğer artı özellikleri arasında yer alıyor.

Müzik Filtreleri ve Özel Efektler

Auto Synchronisation özelliği ile örnek sesleri istediğiniz gibi çekip uzatabiliyorsunuz ve böylece istenilen tekrar sayısına ulaşabiliyorsunuz. Bunu yaparken de kesinlikle senkron bozukluğu yaşamıyorsunuz. Tempo Matching sayesinde ise tüm müzikler olabildiğince profesyonelleşiyor. Aynı zamanda dakika başına vuruş sayısını da kendiniz belirleyebiliyorsunuz. CD kalitesindeki ses örneklerine çok geniş bir yelpazede müzik filtreleri ve özel efektler de eklenebiliyor. Sol hoparlörden sağa Stereo Panning yapabiliyorsunuz. Program içinden kendi ses örneklerinizi kaydedebileceğiniz gibi, dışsal olarak WAV ses formatını da kullanabilmeyi mümkün oluyor.

Çok yeni bir program olmasına, içerdiği özelliklerin zenginliğine ve gösterdiği performansa bakıldığında zaman, programın gereksinimleri yok denebilecek kadar az. Artık en düşük ev tipi bilgisayarın bile Pentium II bir işlemciye sahip olduğu düşünülürse, Pentium 90 veya üstü, DirectX 5, 4 hızlı bir CD-ROM sürücü ile DirectX-uyumlu bir ses kartı çok fazla sayılmaz. □

Ürün Bilgisi

ProDJ	
Bilgi için	: A.İ. İletişim
Tel	: (212) 292 41 75
Faks	: (212) 292 41 77
Fiyatı	: Henüz belli değil

Bir Bakışta Frontpage 98

Doğrulara Ulaşmak

Bu kitap FrontPage'i profesyoneller ve amatörlere öğretiyor.

İstedığınız Microsoft programını hızlı ve kolay biçimde öğrenmenizi sağlayan Bir Bakışta serisine yeni eklenen bu kitap FrontPage'in 98 sürümünde belirli bir görev

üzerinde yoğunlaşmanızı sağlayacak ve bu görevi yerine getirmenin en kolay yolunu anlatabilir ve sıralı adımlar ile size sunacaktır. Yapmak istediğiniz işlem kitabın orta bölümlerinde anlatılsa bile, o bölüme kadar olan kısmı okumak zorunda kalmadan sadece o bölümü okumanız bile anlamınıza yetecektir.

Kitap genel olarak bir Web bölgesi yaratma ile başlıyor. Daha sonra Web sayfası resimleri ile çalışmak, Web sayfalarını kullanma, tablolar, çerçeveler, özel etkileri kullanma, Frontpage bileşenleri ekleme ve formlar ile çalışma gibi konular işlendikten sonra 11. konu olan Web bölgesi yönetimi ile sona eriyor.

Tüm işlemlerin adım adım resimleri ile desteklendiği kitapta, görsellik kolay anlaşılabilirliği sağlıyor. Web işinde yeni iseniz, sıkılmadan Web problemlerinizi çözümleyebileceğiniz bir kitap.

Ürün Bilgisi

Bir Bakışta Frontpage 98

Bilgi için : Arkadaş Yayınevi
Tel : (312) 434 46 24
Faks : (312) 435 60 57
Fiyatı : 4.000.000 TL + KDV

Düşünce Hızında Çalışmak

Gates Nereye Koşuyor?

Çağımızda Bilgi ve iletişimin önemi üzerine Gates'den düşünceler.

nasil kalabileceği ve kalması gerektiğini, entegre bilgi sistemlerinin her kurumu nasıl başarıya götüreceği gibi konular üzerinde duruyor. Çağdaş bir hayalperest olarak nitelendirilen Gates, okuyucu ile birlikte Microsoft ve diğer büyük kuruluşlarda ayrıntılı, ufuk açıcı turlara çıkarak en basitten en karmaşığa dijital bir sistemin şirketlerin yapısını nasıl temelden değiştirdiğini gösteriyor.

Kitap, entegre teknolojinin eğilim ve trendleri incelemek için dağıtık bilgilere nasıl derhal erişim sağladığını, müşterilerinize sorunlarını çözmede nasıl yardımcı olabileceği gibi konuları okuyuculara sunuyor. Kitabın neredeyse hemen her noktasında iletişimin öneminden bahseden Gates, "Basit ama güçlü bir inancım var". "Kazanmanız ya da kaybetmeniz bilgiyi nasıl topladığınıza, nasıl yöneteceğinize ve nasıl kullandığınıza bağlı" diye yazıyor.

Ürün Bilgisi

Düşünce Hızında Çalışmak

Bilgi için : Doğan Kitap
Tel : (212) 677 07 39
Faks : (212) 677 07 49
Fiyatı : 4.250.000 TL + KDV

WEB HOSTING

- HIZ
- KALİTE
- FİYAT

- 100 Mbps Yayınlama hızı
- 1 MB - 13 GB WEB alanı
- Sonsuz POP3 E-Mail
- Sonsuz Forwarding
- Limitsiz trafik
- FTP access
- Front Page desteği
- Full ASP/CGI desteği
- Database server access
- Secure server (SSL) imkanı
- Kredi Kartı ile alış-veriş
- 7/24 Monitoring
- 7/24 Customer Help
- Günlük data Back-up

2 MB WEB Alanı
(Yaklaşık 50 sayfa)
POP3 E-Mail
FTP Access
Limitsiz Trafik

Aylık **19,95** \$

(firmaadi.com) veya (firmaadi.com.tr) 99 \$

Lütfen sitemizden Referanslarımızı inceleyiniz.

Bayilikler Verilecektir.

bilgisayar NET
www.bilgisayar.net

TEL&FAX: (0212) 259 88 87 - 259 37 52 - 260 33 62

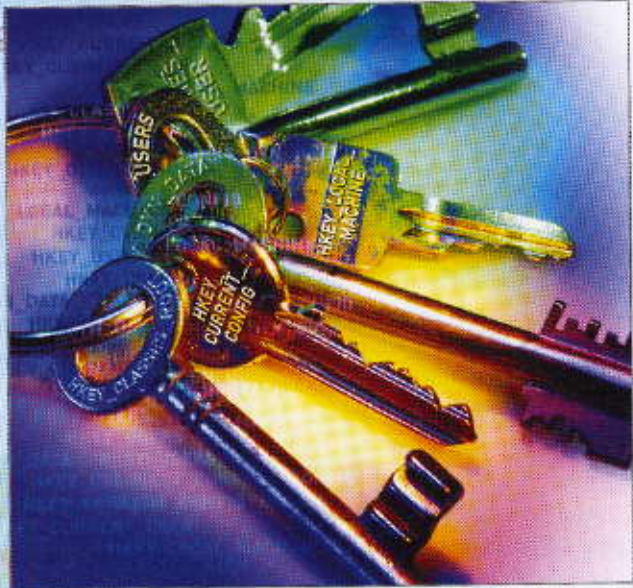
Chipucu Bölümü

Derginin ana bölümlerinden biri olan Chipucu kısmında, donanım ve yazılım ile ilgili eğitici bilgiler içeren yazılar bulabilirsiniz.

60

Registry Hazinesi

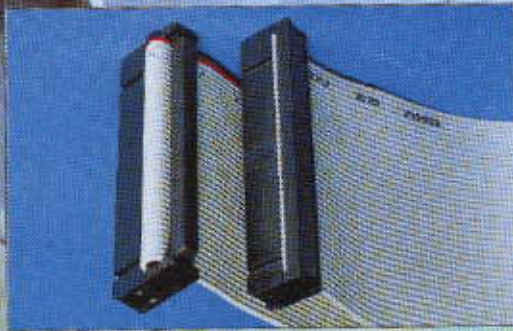
Daha hızlı ve başarılı bir Windows için el değmemiş en iyi Registry CHIPucları

55

Parlak PC

Maksimum verim ve düzen için PC'nizin bakımını ihmal etmeyin.

94

Network Serisi

Serinin bu bölümünde sürücü ve veri kaynaklarını ağ paylaşımına açmayı açıklıyoruz.

ve diğerleri

Overclock Devrimi

84

SoftFSB ile Windows altında overclock

Ayın Shareware'leri

86

Sizler için seçtiğimiz faydalı programlar

Linux'ta Veritabanı

102

PostreSql ile Linux'ta veritabanı kullanımı

Katalog

108

Biriktirin, saklayın arşiviniz olsun

Parlak PC

Bilgisayarımızın düzenli olarak bakımını yapmayı ihmal etmeyin. Bu yazıda kullanılmayan dosyaların silinmesi ve PC'nin doğru temizlenmesi ile ilgili önemli bilgiler bulacaksınız.

Fanın sesi otomobil motorununki gibi gelmeye başladıysa, CD-ROM sürücünüz atlama yapıyorsa ve sabit diskiniz verileri çok yavaş transfer etmeye başladıysa temizlik zamanı gelmiş demektir. PC'niz düzenli bakımın karşılığını fazlasıyla verecektir.

Toz Alma 1: Fırça ve Basınçlı Hava

PC'deki fanlar yeterli soğutmayı sağlamazlar, bilgisayarın büyüklüğüne bağlı olarak bir veya birkaç tane fan kasaya monte edilmiş olabilir. Çekilen hava ile birlikte kasada belli yerlerde toz da birikir. Yüksek neme de bağlı olarak bu toz parçaları sert bir kütle oluşturabilir ve bu da elektriği iletir. Bu durumda elektriksel arızaların

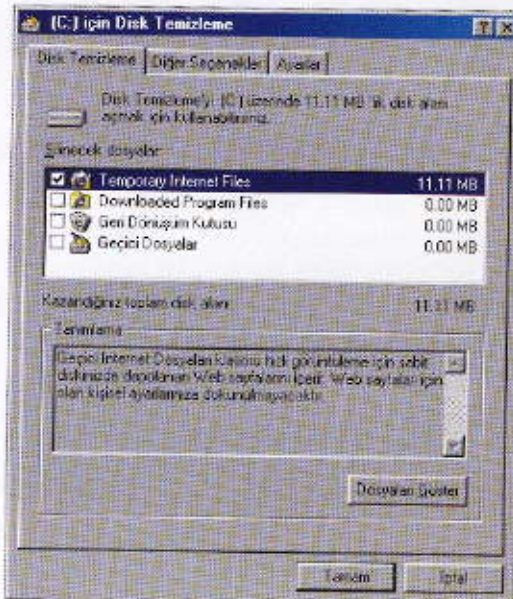
önüne geçemezsiniz.

Bu yüzden yılda en az bir defa PC'nizin için temizlemeniz gerekir. Biriken tozu almak için doğal saç fırçası ile tozları dikkatlice toplayın ve elektrikli süpürge ile bu tozları alın. Yapay saç fırçaları bu iş için uygun değildir, zira bunlar çok kolay elektrikle yüklenebilir ve hassas chiplere hasar verebilirler.

Uyarı: Süpürge ile bilgisayarınızın içine temas etmemeye ve çok yaklaşmamaya dikkat edin. Birincisi kablo bağlantıları yerinden çıkabilir. İkinci olarak da hava sürtünmesinden dolayı süpürge'nin başı elektrostatik yüklenebilir ve aynı şekilde chiplere zarar verebilir.

Basınçlı hava spreyleri de daha etkili bir çözümdür. Bu tip bir sprey aynı

zamanda CD-ROM sürücülerin temizliği için de faydalıdır. Lazer kafası böylece kolayca kirden arındırılabilir. Okuma hatalarının çizik CD'lerden kaynaklandığına eminseniz sürücüyü temizlemekten vazgeçebilirsiniz. Dikkat: Basınçlı hava spreyini asla bilgisayar parçalarına 30 cm.'den yakın uygulamayın.

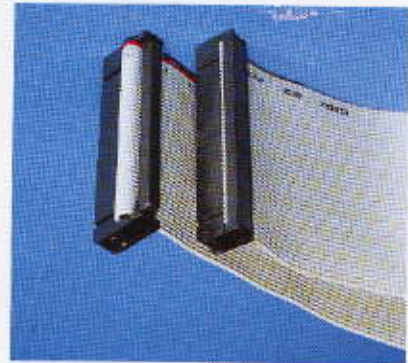

Disk Temizleme programıyla PC'nizi çabucak gereksiz dosyalardan temizleyebilirsiniz. Özellikle geçici dosyaları düzenli olarak silmeye dikkat edin.

30 saniyeden uzun süre basınçlı hava sıkıldığında aşırı soğumalar ve donmalar meydana gelebilir.

Toz Alma 2: Fanların Temizliği

Kasa fanında da zamanla kurumuş sert toz birikintileri oluşabilir. Böyle bir durumla karşılaşmamak için sıkça elektrikli süpürge ile dışarıdan bu soğutucuyu temizleyin. Bunu seyrek olarak yaparsanız temizlik için ileride güç kaynağını sökmekten başka çareniz yoktur. Ancak güç kaynağının açılması da güvenlik nedenlerinden dolayı tavsiye ettiğimiz bir şey değildir.

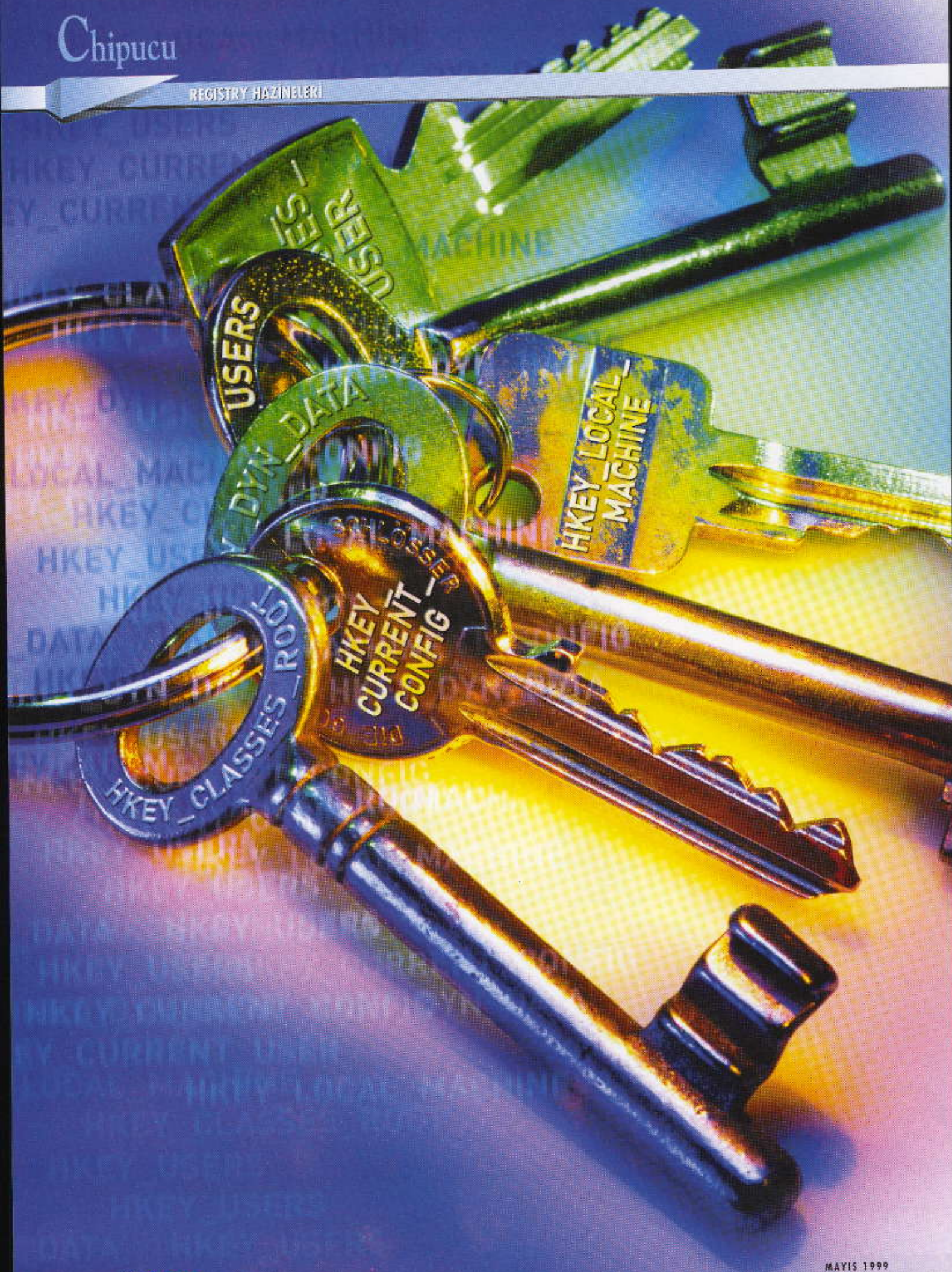

Sabitdisk kablolarının her iki ucunda çekilme payı bırakın (solda). Pay olmazsa kontakt problemi tehlikesi artacaktır.

Genişletme Kartları: Sağlam Oturmaları

Taşıma ve çalışma esnasında genişletme kartları ve kablo bağlantıları baştaki gibi sağlam oturmayabilir. Kartları dikkatlice PCI ve ISA yuvalarına bastırın. Tüm vidaların slot kartlarını kasaya sağlam olarak monte ettiğinden de emin olun.

Hataları için gizli bir kaynak da sabit disk ve disket sürücülerin kablo bağlantılarıdır. Günümüzde sabit disk kabloları elektriksel nedenlerle birkaç yıl öncesine kadar geçerli olandan da daha kısa olmak zorundalar. Büyük kasalarda bu yüzden sabit disk ve denetleyici arasındaki mesafe de oldukça uzunsu bu tip bir tehlike söz konusu olabilir.

Altın Anahtarlar

Son Windows sırrı da sayısız, anlaşılmaz kilitler arkasında gizli: Registry. Gerçi Microsoft kilitleri açacak anahtarları veriyor, ancak Windows sistemine açılan gizli kapıları açmak için bilmeniz gerekenler var. Bu yazıda en önemli anahtarları ve optimum ayarlarını açıklıyoruz.

ha güvenli bir sistem elde edebilirler.

İnsan beynindeki kıvrımların yerini Windows Registry'sinde anahtarlar ve altanahtarlar alıyor. Kesin olarak tanımlanmış parametrelerle sistem açılışı düzenlenebiliyor, simge ve Desktop görünümüleri belirlenebiliyor, programlarla çevre birim aygıtları daha iyi konfigüre edilebiliyor. Registry müdahaleleri komplike ameliyatlara karşılaştırılabilir: Her ikisi de uzmanlık bilgisi ve büyük dikkat gerektiriyor.

60 Dakikada Registry Uzmanı Olun

Bu yazıda Registry labirentinden çıkış yollarını bulacaksınız. En önemli anahtarlar, anahtar değerleri ve ayarlarını açıklıyoruz. Çalışan sisteminizi mükemmelleştirmek için nerede elle müdahale etmeniz gerektiğini adım adım açıklıyoruz.

Sekiz sayfada toplanmış chipuçlarımızın üç hedefi var: Performans, konfor ve güvenlik. Windows performansını yükselten tüm chipuçlarımızı başlık çubuğundaki mavi Speed logosundan tanıyabilirsiniz. Yıldız işaretli mor ikon günlük Windows kullanımında daha fazla konfor ve lüks sağlayan chipuçlarına işaret ediyor.

Bunlar, örneğin masaüstünüzü, Explorer'ı, simgeleri, menüleri ve pencereleri nasıl daha iyi organize edebileceğinizi gösteriyorlar. Güven-

lik artırıcı chipuçları ise anahtar simgesine sahip kırmızı bir düğme ile gösteriliyor.

Yazıdaki chipuçlarından hemen hemen tüm Windows kullanıcıları faydalanabilirler - kullanılan işletim sistemi önemli değil. Registry'nin içeriği ve yapısı Windows 95, 98 ve NT'de birbirine oldukça benziyor. Birkaç istisnada ilgili chipucunun hangi işletim sisteminde kullanılabileceğini başlık çubuğunun sağ üst köşesindeki bayraklardan anlayabilirsiniz.

Yeşil simgenin anlamı ilgili chipucunun o işletim sisteminde uygulanabileceğidir. Gri simgeler ise ilgili işletim sisteminin açıklanan chipucunu desteklemediğini gösterir.

Arka Kapi Açık Kalıyor

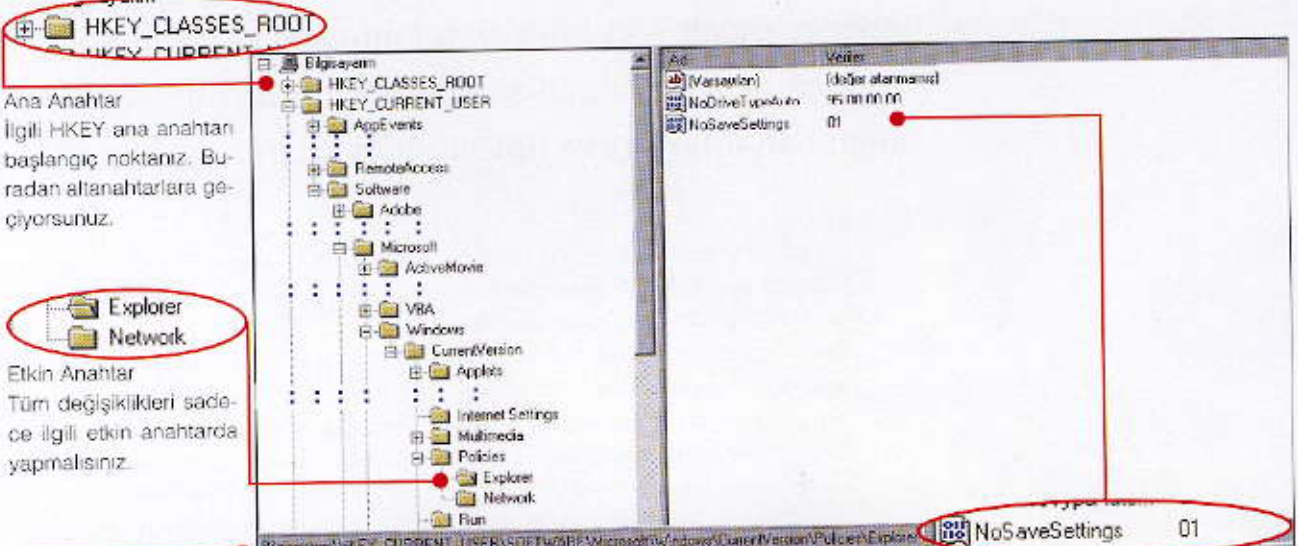
İnce ayar kursumuza başlamadan önce, Registry'i mutlaka yedeklemelisiniz. 82. sayfada tüm Windows sistemlerinde bunu nasıl yapabileceğinizi açıklayan açıklamalara yer verdik. Yedekleme kesin şarttır, çünkü Registry hata kabul etmez. Standart değerlerde, anahtarlarda veya tanımlarda yanlış bilgiler girdiyse, bazı özellikler artık düzgün çalışmayabilir.

En kötü ihtimalle tüm sistemin çökmesine neden olabilirsiniz. Bu yüzden daha en başından önleminizi alın ve büyük dikkatle işe koyulun. ►

Registry tüm Windows sistemlerinin beynidir. Windows, Explorer benzeri Registry yapısında sistem durumunu, güncel yazılım ve donanım ayarlarını kaydeder. Ancak Registry'nin insan beynine göre büyük bir avantajı var: Kolayca manipüle edilebiliyor. Dizinler, kayıtlar ve değerler karmaşasından çıkış yolunu bilenler, sistemi frenleyen öğeleri kolaylıkla kaldırabilir, masaüstüne kendi rahatlığı için daha iyi konfigüre edebilir ve da-

Anahtarı Uydurmak

Registry turumuz başlıyor: Örnek grafikte chipuçlarını çabuk ve güvenli bir şekilde nasıl uygulayabileceğinizi görüyorsunuz. Her chipucu için uygun Registry kesitini resimde bulabiliyorsunuz. Tüm anahtar ve altanahtarları içeren komple yol (Path) da resmin alt kenarında görünüyor.

Ana Anahtar
İlgili HKEY ana anahtarı
başlangıç noktası. Bu-
radan altanahtarlara ge-
çiyorsunuz.

Explorer
Network
Etkin Anahtar
Tüm değişiklikleri sade-
ce ilgili etkin anahtarda
yapmalısınız.

Bilgisayar\HKEY_CURRENT_USER\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer

Bir Bakışta Komple Registry Yolu

Registry'deki anahtarların düzeni bazen çok karışık olabilir. Bir ana anahtarın altında birçok eşdeğer altanahtar bulunuyorsa, Screenshot'ta sadece en önemileri gösterilmiştir. Önemiz anahtarları yerle-
rine konulan noktalı satırlardan tanıyabilirsiniz.

Kayıtlar ve Değerler
Anahtarlar üzerinden kayıtlar
ve değerler tanımlıyorsunuz.
Registry'de üç değişik kayıt
mevcut: Dize, ikili ve DWORD
değerleri.

Yazıda Kullanılan Simgelerin Anlamları

Windows Registry'sine yapılan müdahalelerin tehlikesiz olduğunu söylemek mümkün değil. Windows'un beyninin içeriği ve yapısı hakkında bugüne kadar pek bilgi verilmedi. Bunun mantıklı nedeni de şu: Dikkatsiz kullanıcıların yapacakları denemeler vahim sistem hatalarına neden olabilir.

Bu yazıda ince ayarların şansını ve tehlikelerini de açıklayıp sizi Registry labirentinde tek başınıza bırakmıyoruz. Sektörde toplanmış en iyi Registry chipuçlarımız, Windows sisteminizi istenmeyen yabancı erişimlere ve yetkisiz kullanımlara karşı korumak, daha hızlı çalışmak, sinir bozucu efektleri ve özellikleri iptal etmek ve gizli fonksiyonları etkinleştirmek için Registry'nin neresinde nasıl müdahale etmeniz gerektiğini gösteriyor.

Yıldız simgesi Windows altında çalışırken büyük kolaylık ve rahatlık sağlayan chipuçlarını ifade eder. İster kişisel masaüstü organizasyonu, ister değişken simgeler veya optimize edilmiş bir Explorer olsun - yıldız işaretli simgeler katı Microsoft öndeğerlerini nasıl değiştirebileceğinizi açıklıyor.

Speed ikonu daha fazla performans vaat eden chipuçlarına işaret ediyor. Bazı Registry öndeğerleri Windows'u yapay molalar vermeye zorluyor. CHIP, küçük değişikliklerle Windows'unuzu hızlandırıyor.

Güvenlik simgesinin anlamı da şu: Bu chipuçlarıyla sisteminizin daha stabil çalışmasını, yetkisiz erişimlerden ve istenmeyen hatalardan korunmayı sağlayabilirsiniz.

Yazıda açıklanan çoğu Registry değişikliği güncel tüm Windows sürümlerinde uygulanabilir.

Windows 95/98 ve NT. Bir işletim sisteminde geçerli olmayan bazı anahtarlar veya ayarların simgesi gri renkle gösterilmiştir. Windows 95 Registry'si sadece çok küçük ayrıntılarda takipçisinden farklılık gösteriyor.

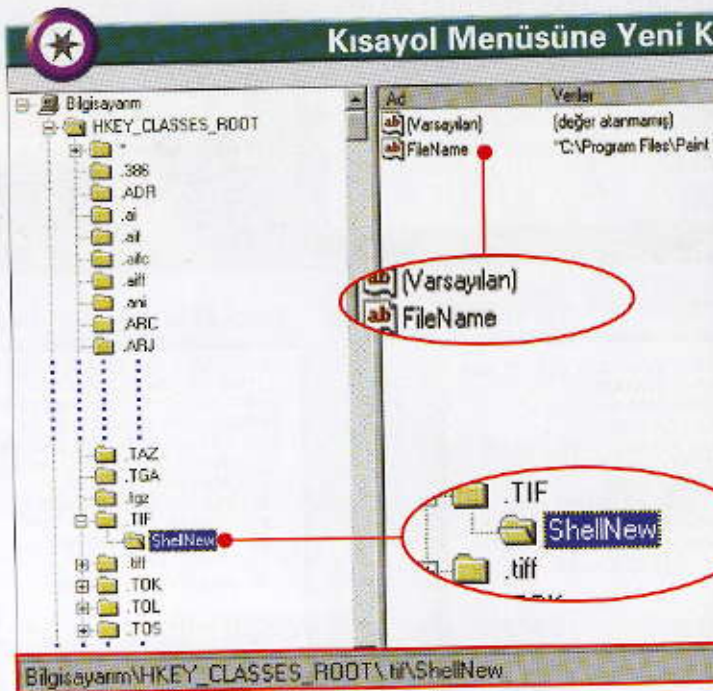

Yazının sonunda özellikle Windows NT ve Network kullanımı için geçerli bazı sistem ayarları bulacaksınız.

Gerçi Windows 9.x sistemlerinde çoğunlukla benzer veya aynı anahtarlar mevcut, ancak yine de bu anahtarlarda yapılacak bir modifikasyon pek de mantıklı değil dikkat edin.

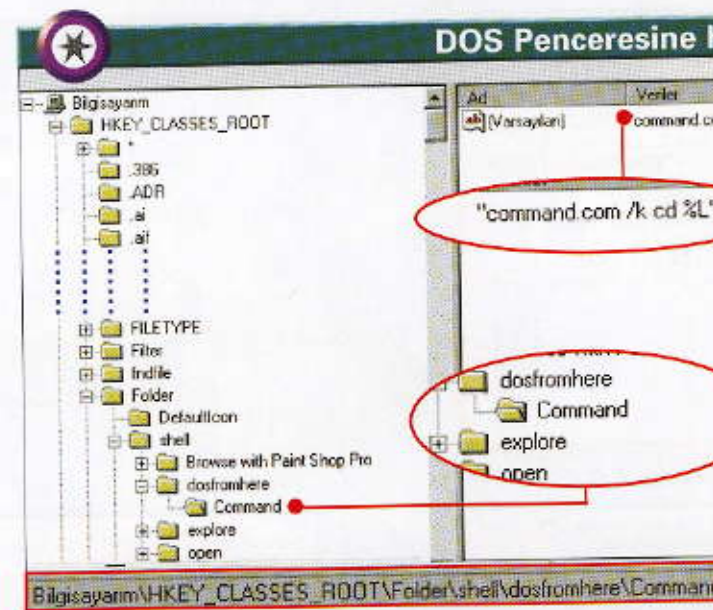
Kısayol Menüsüne Yeni Kayıtlar Ekleme

Kısayol menüsünde (farenin sağ tuşuyla tıklayınca açılan menü) değişik formatlardaki dosyaları YENİ komutu ile elde edebilirsiniz. Mesela TIF dosyalarını YENİ menüsüne eklemek istiyorsunuz. Bunun için şunları yapmanız gerekiyor. HKEY_CLASSES_ROOT anahtarında ilgili dosya kaydını seçin (TIF). DÜZEN - YENİ - TUŞ ile "Shellnew" kaydını ekleyin. Sağ pencereye geçin. DÜZEN - YENİ - DİZE DEĞERİ menü seçenekleri ile Ad alanına "FileName" girin. FileName kaydına çift tıklayın ve "Değer verisi" alanına dosyanın ilişkilendirileceği uygulamanın yolunu (Path) girin. Örnek bir dosya ile başlamak istiyorsanız bunu da dizin yolunda tanımlayın. Bu chipucu her türlü dosya formatı için geçerlidir.

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT\TIF\ShellNew

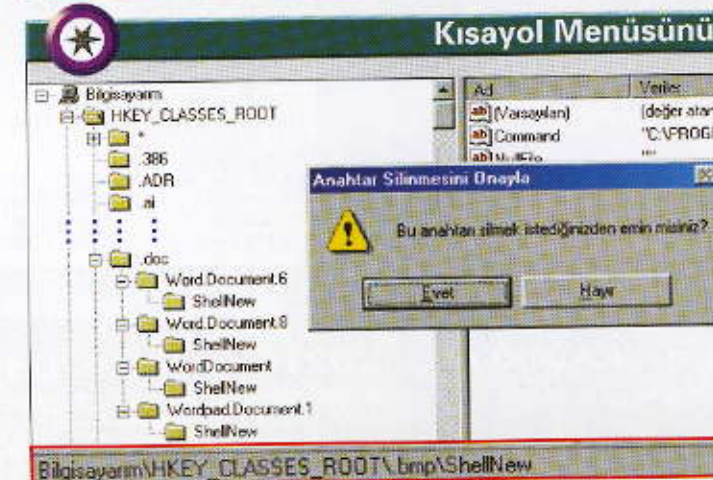
DOS Penceresine Hızlı Geçiş

DOS penceresini Explorer'ın kısayol menüsüne eklemek için şunları yapmalısınız: HKEY_CLASSES_ROOT anahtarını açın ve Folder altanahtarını arayın. Shell altında yeni bir anahtar (tuş) yaratın ve "dosfromhere" adını verin. Sağ pencereye (Varsayılan) kaydına değer olarak DOS Penceresi girin. İlerde bu isim altından DOS komut istemine geçeceksiniz. Daha sonra Command adında yeni bir altanahtar tanımlayın, değer verisi olarak da şunları girin (doğru yazıma dikkat edin): command.com /k cd &L Böylece Explorer'da bir dizindeyken sağ fare tuşunu tıklayıp ilgili menü kaydına tıklayarak hemen ilgili dizinde DOS penceresine düşebilirsiniz.

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT\Folder\shell\dosfromhere\command

Kısayol Menüünü Daraltmak

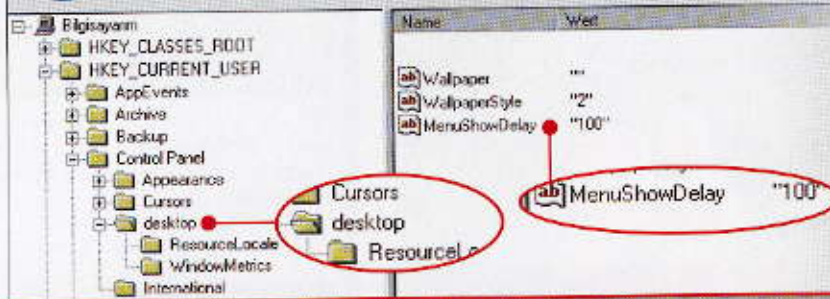
Yukarıda açıklananlarla benzer şekilde kısayol menüsündeki yeni dosyalar için kısayolları azaltabilirsiniz. Bunun için sadece DÜZEN - BUL ile "Shellnew" anahtarını aratın. Registry otomatik olarak bulunan ilk kaydı işaretleyecektir. [Delete] tuşu veya DÜZEN - SIL seçenekleriyle ilgili dosya kısayolunu Registry'den ve böylelikle kısayol menüsünden silmiş olursunuz. [F3] tuşu ile dolambaçlı yollara girmeden arama ya silme işlemini devam ettirebilirsiniz.

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT*.bmp\ShellNew

Hızlı Başlat Menüsü

Speed

95 98 ENT

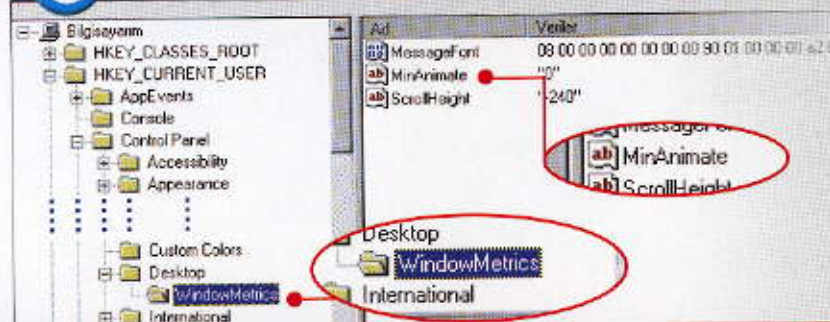
Başlat düğmesine tıkladığınızda ve menüler arasında dolaştığınızda, altmenülerin açılması uzun sürecekler. Bu gecikmeyi kısaltmak elinizde. HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop anahtarında MenuShowDelay diye değeri oluşturun ve 100 değeri verin. Yüksek değerler menülerin açılmasını yavaşlatır, düşük değerler ise hızlandırır.

Bilgisayarımla KEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop

Daha Hızlı Pencere Açılışları

Speed

95 98 ENT

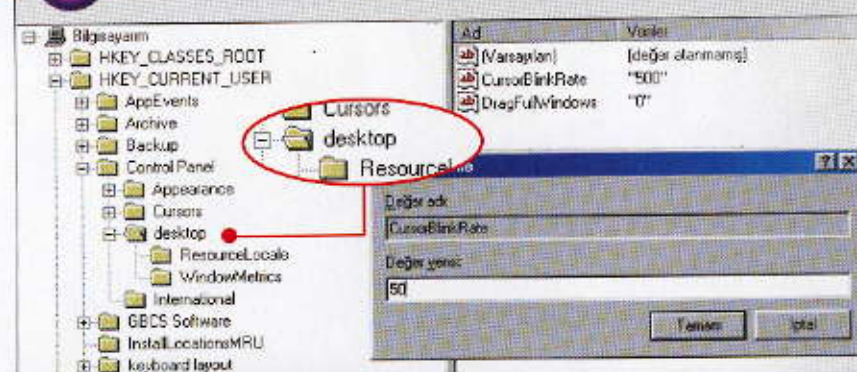

Görev çubuğundaki bir pencereyi açarken (ekranı kaplarken) Windows bir animasyon gösterir. Bunu iptal edebilir ve böylece gecikmeyi engelleyebilirsiniz. HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowsMetrics anahtarında DÜZEN - YENİ - DWORD DEĞERİ ile MinAnimate kaydını yaratın. Bunun değeri 0 olduğunda animasyon gösterilmez, 1 olduğunda ise tekrar etkinleştirilir.

Bilgisayarm\HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics

İdeal İmleç Hızları

B05 B08 ENT

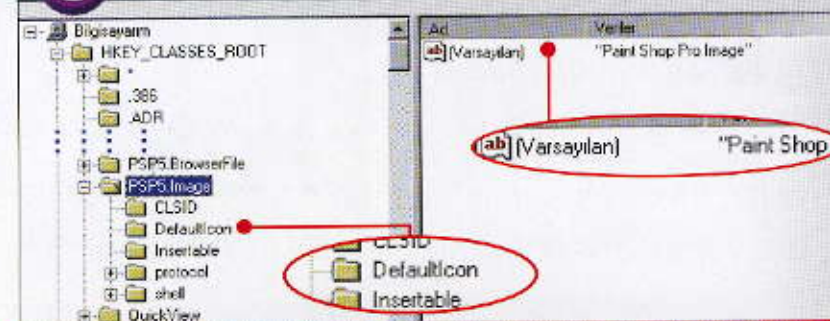

DOS veya Windows kelime işlem programlarında imlecin daha fazla dikkat çekmesini istiyorsanız yanıp sönmeye hızını artırabilirsiniz. Bunun için şunları izleyin: HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\ anahtarına YENİ - DİZE DEĞERİ ile CursorBlinkRate kaydını ekleyin. Değer olarak 1 ve 6000 arasında sayılar söz konusudur, küçük değerler imlecin daha hızlı görünüp kaybolmasını sağlar.

Bilgisayarım\HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop

BMP Resimlerinin Thumbnail Övizlenmesi

B5 B8 ENT

BMP dosyalarının içeriğini simge şeklinde önizleyebilirsiniz. HKEY_CLASSES_ROOT'ta bir anahtarını bulun. Varsayılan değer, BMP uzantılı dosyaların ilişkilendirildiği programı size gösterecektir, örneğin PSP5.Image. Bu veriyi yine HKEY_CLASSES_ROOT'ta daha altlarda anahtar olarak arayıp açın ve DefaultIcon altanahtarına girin. Bunun varsayılan değerini "% 1" olarak değiştirin.

Bilgisayar\HKEY_CLASSES_ROOT\PSPImage

Kurulum Artıklarının Silinmesi

Windows'ta kullanılmayan programları "Başlat - Ayarlar - Denetim Masası - Program Ekle/Kaldır" ile silmek mümkün. Ancak daha önceden bazı dosyaları sildiyseniz Uninstall rutini bir işe yaramayacaktır. Bu durumda ilgili kaydı Windows'tan silmelisiniz. Bunun için HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall anahtarını seçin. Burada Uninstall rutini tarafından kaydedilmiş tüm programlar listelenmiştir. İlgili anahtarı tüm dize değerleriyle birlikte silin.

Bilgisayarım\HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall\Paint Shop Pro 4.14 Shareware

Tüm Dosyalar İçin Hızlı Bakış

Windows, dokümanlara hızlı bir şekilde göz atmak için Quickview aracını sunar. Ancak bu araç yabancı dosya uzantılarında işe yaramaz. Küçük bir hile ile bazı dosya türleri için geçerli bu kilitli açabilirsiniz. HKEY_CLASSES_ROOT altında * karakterini taşıyan ilk anahtarı seçin. Üzerine sağ tuşla tıklayıp YENİ - TUŞ seçenekleriyle Quickview adında yeni bir altanahtar oluşturun. Sağ pencerede Varsayılan kaydına çift tıklayın ve değer olarak yildiz * verisini girin.

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT*.Quickview

Simge Açıklamaları: Satır Atlamalarına Son

Masaüstünde yeni bir kısayol veya program grubu oluşturduğunuzda ve bunları adlandırdığınızda, Windows 15-20 karakterden sonra otomatik olarak satır atlar. Bunu bir Registry kaydı ile iptal edebilirsiniz. HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics anahtarında çift tıklayarak IconSpacing değerini yüksetin. Maksimum değer 6000'dir, ancak 0 ile 1000 arasında bir değerle yettin, aksi halde çok uzun karakter dizileri oluşabilir.

Bilgisayarım\HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics

Masaüstü Ayarlarını Yedeklemek

Aynı bilgisayarı farklı yetkilere sahip birçok kullanıcı ortaklaşa kullanıyorsa, masaüstü konfigürasyonunu Windows bileşenlerinin silinmesine ve eklenmesine karşı korumak mantıklı olacaktır. Bunun için HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer anahtarını açın. Sağ fare tuşu ile sağ pencereye tıklayın, YENİ - İKİLİ DEĞERİ simgelerine tıklayın ve kayda NoSaveSettings adını verin. İkili (Binary) değere çift tıklayın, 01 değerini verin. Windows artık güncel Desktop ayarlarını saklayacaktır.

Bilgisayarım\HKEY_CURRENT_USER\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer

Bilgi Kutularını Değiştirmek

Internet Explorer 4.0 kurulu Windows işletim sistemleri, fare ile belli bir süre Bilgisayarım gibi sistem simgelerinin üzerinde beklendiğinde, sarı kutu içinde açıklayıcı bilgiler gösterirler. Bu bilgileri şu şekilde değiştirebilirsiniz: [Ctrl]+[F] ile Registry'nin arama fonksiyonunu çağırın. Simgenin üzerinde beliren bilgiyi aratın, mesela Bilgisayarım simgesi için "Bilgisayarınızı içeriğini görüntüler". HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID anahtarında bir yerde istediğimiz kayıt bulunacaktır. Burada ilgili açıklama bilgisini içeren InfoTip kaydını göreceksiniz. Kaydın değerini istediğiniz gibi değiştirin.

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID\{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30303D}

Kısayol Oklarını Kaldırmak

Windows, bir sürücünün simgesini masaüstüne taşıdığınızda, kısayol oluşturmak isteyip istemediğinizi sorar. Olumlu cevap verirsiniz yeni sürücü simgesi - kısayol okuyla belirtilmiş olarak - masaüstünde görünecektir. Gereksiz okları ise şu şekilde kaldırabilirsiniz: HKEY_CLASSES_ROOT\Inkfile anahtarını arayın ve IsShortcut veya IsShortcut kaydını silin. Kayıt Düzenleyici'sini kapatın ve Windows'u yeniden başlatın. Hepsi bu kadar!

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT\Inkfile

Bilgisayarım Klasörünün Düzenlenmesi

Bilgisayarım penceresinde sürücülerinizi, Denetim Masası'nı, Yazıcı ve Çevirmeli Ağ simgelerini görebilirsiniz. Program kısayolları veya sistem bileşenleri Bilgisayarım klasörüne taşınmazlar. Ancak Registry'den geçen bir yol sizi amacınıza ulaştırabilir. Örnek olarak masaüstündeki Geri Dönüşüm Kutusu'nu Bilgisayarım penceresine taşıyalım. Bunu Gelen Kutusu, Microsoft Network ve Internet simgeleri için de uygulayabiliriz.

Öncelikle Bilgisayarım klasörünü genişletmemiz gerekiyor. HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\MyComputer\NameSpace anahtarını açın, DÜZEN - YENİ - TUŞ menü seçenekleri ile yeni bir altanahtar yaratın ve istediğiniz bileşenin kodunu girin (tabloya bakın). Geri Dönüşüm Kutusu için girilmesi gereken kayıt {645f040-5081-101b-9f08-00aa002f954e}'dir. Sağ pencerede (Varsayılan) kaydına çift tıklayın ve değer verisi olarak "Çöp Kutusu" girin.

Şimdi sırada masaüstündeki Geri Dönüşüm Kutusu simgesinin kaldırılması var. HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\desktop\NameSpace anahtarını arayıp Geri Dönüşüm Kutusu için ilgili anahtar {645 ile başlayan} silin.

Windows Bileşeni	Kodu
Gelen Kutusu	{00022075-0000-0000-C000-000000000046}
Microsoft Network	{00028B05-0000-0000-C000-000000000048}
Geri Dönüşüm Kutusu	{645f040-5081-101b-9f08-00aa002f954e}
Internet	{fBF23B42-E3F0-101B-8488-00AA003E56F8}
Çevirmeli Ağ	{992CFFA0-F557-101A-88EC-00DD010CCC48}

Bilgisayarım\HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\MyComputer\NameSpace\{645f040-5081-101b-9f08-00aa002f954e}

Yazdırma Mesajlarının İptali

NT Server ve Workstation'lar başarılı her yazdırma işleminden sonra istemcide bir onay mesajı gösterirler. Bu onaylama, NT veya Windows 9x altında etkinleştirilmiş NEWS hizmetinde, kullanıcı WIN-POPUP aracını çalıştırmışsa ortaya çıkar.

Büyük ağlarda bu mesaj anlamlı olabilir, zira yazdırma kuyrukları gerçekten de oldukça uzun olabilir. Küçük ağlarda ise daha çok can sıkıcıdır. HKEY_LOCAL_MACHINE\CurrentControlSet\Control\Print\Providers anahtarında EDIT - NEW - STRING ile NetPopup kaydını oluşturun. Daha sonra buna 0 değerini verin. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra, işletim sistemi artık bu tip mesajları göstermeyecektir.

My Computer\HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Print\Providers

Otomatik Logon

NT altında program kurulumlarında kullanıcı sistemi sıkça yeniden başlatıp kendini sisteme tanıtmak zorundadır (Logon işlemi). Şu ayarlarla Logon işlemini iptal edebilir ve sistemin doğrudan açılmasını sağlayabilirsiniz: HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon anahtarını bulun, AutoAdminLogon String'ini (dize değeri) oluşturun ve değerini 1 olarak ayarlayın. Üç String'e daha ihtiyacınız var: Domain adını taşıyan DefaultDomainName, kullanıcı adınızı içeren DefaultUserName ve şifreyi içeren DefaultPassword. Şifreyi içeren kayıt kesinlikle boş olmamalıdır, aksi halde NT AutoAdminLogon'u tekrar 0 değerine getirecektir. NT böylece gelecekte Logon penceresine atlayacaktır. Boot sırasında mavi ekrandan sonra [Shift] tuşuna basarsanız, Logon penceresi tekrar çıkacaktır.

My Computer\HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon

Sürekli Açık Numlock

Windows NT bazen sürekli açık Numlock tuşu ile ilgili BIOS ayarını dikkate almayabiliyor. Küçük bir Registry kaydı ile işletim sisteminin bunun için zorlayabilirsiniz. HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Keyboard anahtarında InitialKeyboardIndicators kaydının değerini 2 olarak ayarlayın.

My Computer\HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Keyboard

Hızlı Donanım Erişimleri: DMA'yı Açmak

Windows 9x'tekinin aksine NT 4.0'da sabit diskler için DMA'yı (Direct Memory Access, doğrudan bellek erişimi) etkinleştirmenin doğrudan bir yolu mevcut değildir. Ancak yine bir Registry kaydı ile bu mümkün. HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\atapi\Parameters\Device0 anahtarında kısıyol menüsü ve NEW - STRING ile DriverParameter kaydını oluşturun, değer olarak da DmaDetectionLevel = 0x1 girin. Bunu Device1 alt anahtarları için de uygulayın. Bilgisayarı yeniden başlatın, aygıtınız DMA destekliyse, Windows NT'de artık DMA'dan faydalana- caktır.

My Computer\HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\atapi\Parameters\Device0

Bilgisayarım Simgesini Değiştirmek

Bilgisayarım

HKEY_CLASSES_ROOT

CLSID

{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30309D}

DefaultIcon

InProcServer32

shell

shell\

Veri

(Varsayılan)

"explorer.exe,0"

Veri

(Varsayılan)

"explorer.exe,0"

DefaultIcon

InProcServer32

shell

Bilgisayarım\HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID\{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30309D}\DefaultIcon

"Bilgisayarım" için sürekli aynı simgeyi görmekten bıktınız mı? Bunu değiştirmek elinizde. HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID\{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30309D} anahtarında DefaultIcon'u açın. (Varsayılan) değeri kullanılan simgeye bir işaretler. %SystemRoot%\Explorer.exe,0 EXPLORER.EXE dosyasındaki ilk simgeyi (Windows 0'dan itibaren saymaya başlar) ifade eder, yani Bilgisayarım simgesi. Son sayıyı değiştirerek başka bir simge seçebilirsiniz. SHELL32.DLL veya EXPLORER.EXE dosyalarındaki simgelere genel bir bakış şu şekilde elde edebilirsiniz. Herhangi bir dosya kısayoluna sağ tuşla tıklayıp "Özellikler - Kısayol - Simge Değiştir"i tıklayın ve dosya adı alanına SHELL32.DLL veya EXPLORER.EXE girin. Registry değeri için tüm simgeleri istediğiniz simgeye kadar sayın, yani 5. simgeyi beğendiyseniz Registry'de de 5 değerini girin.

Bu Ay Yine 2 CD'li

Üstelik Tam Sürüm

Oyun Hediyeli

Tam Sürüm
Oyun veren tek dergi...

26
Oyun

Registry'nin Yedeklenmesi

Registry yapılan her değişikliği hemen kaydeder. Bu özellik Windows veri tabanı ile çalışmayı tehlikeli kılabilir. Bu yüzden işe başlamadan önce sistem dosyalarınızı yedekleyin.

95 ERU ile Registry Yedeklemesi

Windows 95'de Registry'nin yedeklenmesi ERU (Emergency Recovery Utility) ile gerçekleşiyor. Bu program tüm sistem dosyalarını, SYSTEM.DAT ve USER.DAT'ı da kaydedip yedekliyor.

ERU programını Windows 95 CD'sinde OTHERSMISC\ERU dizininde bulabilirsiniz. Ancak işe koyulmadan önce acil durum disketi oluşturun: Bir disketi formatlayın ve "Sistem dosyalarını kopyala" seçeneğinin de işaretli olmasına dikkat edin; böylece Boot edilebilir bir medyaya sahip olursunuz.

Disketi sürücüde bırakıp ERU'yu ilgili dizinden çalıştırın. Talimatları takip edin. Kaydedilecek dosyaların listesinde CUSTOM seçeneğine tıklayın - bu sayede sistem dosyalarını seçebilirsiniz. SYSTEM.DAT ve USER.DAT dosyalarının işaretli olduğundan emin olun. ERU anlamsız bir şekilde diskette yeterli yer olmadığı zaman, önce SYSTEM.DAT dosyasını listeden çıkarıyor. Önleminizi sıkı tutun ve

gerekirse iki diskete veya sabitdiskte bir dizine kopyalayın.

Çöken bir Windows 95'den sonra verilerinizi geri yüklemek için, diske ti sürücüye yerleştirip Boot edin. Disket otomatik olarak dosyaları geri kopyalayan ERD.EXE komutunu çalıştıracaktır. Sabitdiskte bir yedekleme yaptıysanız Windows açılış diske ti ile bilgisayarı DOS modunda açıp yedekleme dizinine geçin (çoğunlukla C:\ERD) ve burada sadece ERD.EXE girin.

98 Scanreg ile Registry Kontrolü

Windows 98 kullanıcıları ERU programını boşuna aramasınlar. Microsoft en yeni Windows sürümünde bu programı birlikte vermiyor. Microsoft programcıları bunun yerine Windows Kayıt Denetleyicisi (Registry Checker) ile daha gelişmiş bir Registry yedekleme sistemi geliştirmişler. Program otomatik olarak Registry'nin bütünlüğünü denetliyor, SYSTEM.DAT ve USER.DAT dosyaları ile ek olarak SYSTEM.INI ve WIN.INI dosyalarını da sıkıştırılmış bir CAB dosyasında, Windows klasörü altındaki gizli SYSBCKUP dizinine kaydediyor. Windows Kayıt Denetleyicisi sadece bir adet değil, beş adede kadar güvenlik kopyasını ayrı CAB dosyalarında kaydediyor. Ancak bundan sonra en eski sürümü güncel Registry verileriyle değiştiriyor.

ERU programıyla Windows 95 altında Registry dahil tüm sistem dosyalarını yedekleyebilirsiniz. Böylece Registry veri tabanında değişiklikler yaparken güvende olursunuz

Windows 98 hatalı Registry kayıtları yüzünden açılışta problemler yaşadığında bu araç devreye girer ve büyük ihtimalle beş kopyadan biriyle sistemi tekrar eski çalışır haline getirebilir.

Güvenli Kip'te de bunun için gerekli açılış gerçekleşmezse, Registry onarımını komut satırından gerçekleştirebilirsiniz: scanreg /restore girek Kayıt Denetleyicisi'nin DOS versiyonunu çalıştırabilirsiniz.

Registry'nin yedeklenmesi için bu programı kendiniz de çalıştırabilirsiniz, bu da her manuel Registry değişikliğinden önce tavsiye ettiğimiz bir işlemdir. Bunun için BAŞLAT - ÇALIŞTIR seçenekleriyle scanregw girin.

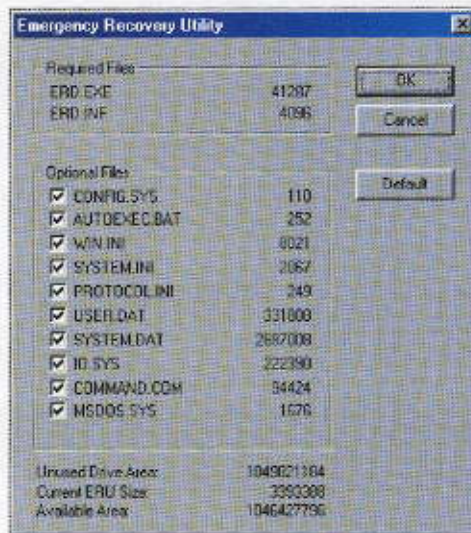
NT RDISK ile Kurtarma

Windows NT 4.0 RDISK programıyla Windows 95'in ERU'suna benzer bir program sunuyor. Formatlanmış boş bir disket hazırlayın ve START - RUN ile rdisk /s komutunu girin. Böylece yedekleme programını çalıştırmış ve aynı zamanda kullanıcı verilerini de kaydetmesini ifade etmiş olursunuz.

Burada da Registry'nin boyutu çok büyükse önemli dosyalar diskete sığmayabilir. NT bu durumda bu bilgileri de sabitdiskteki bir dizine yedekler.

Registry'yi acil bir durumda geri yüklemek için Windows NT'nin üç Boot disketine ihtiyacınız var. PC'yi bunlarla açıp daha sonra R (Repair) seçeneğini seçin. NT üçüncü Boot disketini de okuduktan sonra acil durum disketini takmanızı isteyecek ve verileri geri yükleyip sistemi kurtaracaktır. ■

Derleyen Uluk Yamankılıçoğlu

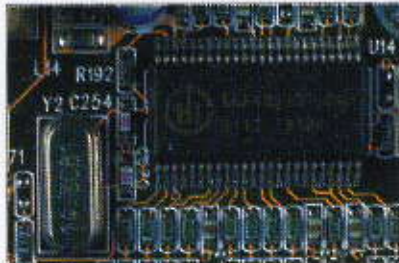
Overclock Devrimi

Biri size CPU'sunun saat frekansını Windows altında, ses ayarını değiştirir gibi yükseltip düşürdüğünü söylese, ona herhalde gülüp geçerdiniz. Ama FSB adında bir program sayesinde bu artık mümkün üstelik program CHIP CD'sinde.

Düşünün, küçük bir programla bilgisayarınızın hızını istediğiniz gibi (bir oyunu oynamak ya da MP3 sıkıştırması için) artırabilir ve daha sonra tekrar standart hızına getirebilirsiniz. Üstelik de bunu küçük bir ayar çubuğu ile kolayca gerçekleştirebilirsiniz. Çoğu kişinin imkansız dediği bu olay artık bir rüya değil: Biraz anakartlar hakkında bilgi ve Soft-FSB adında yepyeni bir programla bunu yapmak çocuk oyuncuğu.

Hemen işe koyulabilmeniz içinde bu harika programı (1.5 official sür-

IC Works W48S101-04H türündeki bu Clock Generator MSI M5 6116 anakartın frekansı hızını belirliyor ve Soft-FSB tarafından programlanabiliyor.

rüm) bu ayki CHIP CD'sine koyduk.

SoftFSB: Yeni Overclock Aracınız

Programı çalıştırmadan önce program ve overclock olayı ile ilgili küçük bilgiler verelim. Bu küçük programın Japon yaratıcısı H. Oda (www2.tky.3web.ne.jp/~nrklv) Overclock sahnesini baştan aşağı değiştirdi ve olaya yepyeni bir boyut getirdi.

Her PC'nin CPU frekansı iki faktöre bağlıdır: Sistem frekansı ve saat çarpanı. Mesela 333 MHz'lik bir Celeron 5 saat çarpanında ve 66 MHz veriyolu hızında ($5 \times 66 = 333$) çalışır. Buna karşın Pentium II/400 4 çarpanına sahip olarak 100 MHz Bus hızında çalışır ($4 \times 100 = 400$). SoftFSB saat çarpanını değiştiremiyor (bunu da yapabilse mükemmel olacaktı), ancak sistem veriyolu hızını (FSB, Front Side Bus) değiştirmeniz mümkün.

Soft FSB frekansı artırmak için doğrudan Clock Generator'un (ana-

kartın üzerindeki, sistem frekansını belirleyen chip) Register'larında değişiklik yapar. Böylece gerçekten de "on the fly", yani çalışan Windows 95/98 altında, sistem frekansını artırmak mümkün. Az önce belirttiğimiz işlemciler için örnek vermek gerekir-

Dikkat

CHIP bu noktada sizi Overclocking işleminin tehlikelerinden bir kez daha uyarıyor. 66 MHz sistemler için 75 MHz ve 100 MHz sistemler için de 112 MHz'in üzerindeki Bus hızlarını aşmaya dikkat edin. Bu durumda sistem frekansı ile birlikte PCI veriyolunun ve böylece tüm PCI ve ISA kartların veriyolu hızları artmış olur. Her kart daha yüksek hızları kaldıramayabilir. Gerçi test ettiğimiz tüm sistemler çoktükten sonra yeniden başlatılarak tekrar normal bir şekilde çalıştırılabilir, ancak Overclocking kendi aldığınız riske bağlı bir şans oyunudur. CHIP overclock edilmiş PC'lerin düzgün çalışacağını garanti edemez. Soft FSB'nin yazarı H. Oda da donanım arızaları için sorumluluk kabul etmez.

se Celeron için 375 MHz (5 x 75) ve ya Pentium II/400 için 448 MHz (4x112 MHz). Windows'un bu işlem sırasında nasıl olup da çökmediğini programın yazarı H. Oda sır gibi saklıyor.

SoftFSB ve Overclock: Taktik İncelikler

Burada sözkonusu olan Clock Generator, çoğu anakartta IC-Works, ICS veya Winbond (kutulara bakın) gibi firmalardan geliyor. Bu chip'e tam anlamıyla kumanda edebilmek için tam tip numarasını bilmek çok önemli. Bunun da iki yolu mevcut: Ya anakartınız FSB'nin doğrudan desteklediği bir Clock Generator türüne sahiptir, ya da bilgisayarınızın kasasını açıp anakartınız üzerindeki Clock Generator chipinin yandaki tablodakilerden birine uygun olup olmadığını kendiniz bakarsınız. Doğru Clock Generator tipini seçtikten sonra Soft FSB'nin Get FSB düğmesi ile güncel sistem hızını tespit edebilirsiniz. Aynı anda FSB ayar çubuğu da etkin oluyor. Şimdi bu ayar düğmesini istediğiniz gibi sağa sola çekip sistem frekans hızını seçili Clock Generator'un desteklediği FSB hızlarına getirebilirsiniz.

Kemerleri Bağlayın, CPU Uçuşa Geçiyor

Şimdi durum ciddileşiyor: Set FSB ile yeni CPU hızını etkinleştirebiliyorsunuz. Bu andan itibaren PC'niz yeni

Anakartlar
FSB'nin doğrudan desteklediği anakart modelleri

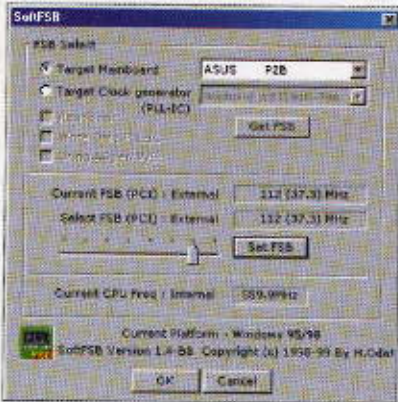
Üretici	Model
Abit	BH-6
Abit	BX-6
ASUS	P2B
ASUS	P2B-B
ASUS	P2B-S
ASUS	P2B-D
ASUS	P2B-LS
ASUS	P2B-DG
ASUS	P2B-F
A-Trend	ATC-6240FW
DFI	P2XBL/D
Elite	P6BX-A+
Epos	EP-81BXC-A
Gigabyte	GA-6BXC
Ilwil	BD-100
MSI	MS-6116
MSI	MS-6119
MSI	MS-6204
MSI	MS-6163
Promise	FT4406X
Shuttle	HOT661
SOYO	SY6BA
SOYO	SY6BA+
Tekram	P6B400-A5
TMC	Ti6NB+
Apcer	AX6B
Apcer	AX6BC

ayarlanmış saat frekansı ile çalışacaktır. Ancak PC'niz çakılıp kalırsa bir "Genel koruma hatası" mesajı çıkar ve bilgisayarı resetlemekten başka çareniz yoktur. Böyle bir durumla karşılaşsanız olayı abartınız demektir ancak hemen paniklemeyin: Soft FSB yaptığı değişiklikleri sisteme kaydetmiyor, resetten sonra sistem yine standart frekansında normal olarak çalışacaktır.

Clock-Generator'leri

SoftFSB'nin değişiklik yapabildiği Clock Generator chip'leri.

Üretici	Tip-Numarası
IC-Works	W124x
IC-Works	W144x
IC-Works	W145x
IC-Works	W150x
IC-Works	W164x
IC-Works	W48S101-04x
IC-Works	W48S111-14x
ICS	ICS9148xx-26
ICS	ICS9148xx-36
ICS	ICS9150xx-08
ICS	ICS9248xx-39
ICS	ICS9260xx-08
Winbond	W83196S-14
Winbond	W83194R-39A

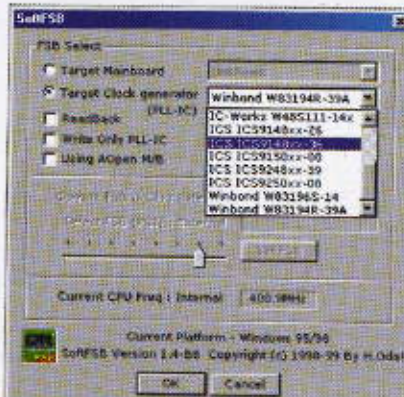
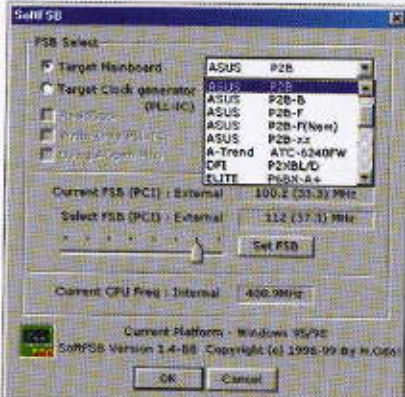

Bu kadar basit: Sistem frekansını 112 Mhz'e ayarlayın, Set FSB düğmesine tıklayın - yeni Pentium III/560 emirlerinize amade.

Sisteminiz yeni FSB hızını kaldırırsa - ki 66 MHz Bus hızında çalışan bir işlemci 75 MHz'de, 100'de çalışan bir işlemci de 112 MHz'de çoğunlukla sorunsuz olarak çalışabilecektir. Sisteminizin yeni hızında sorunsuz çalıştığından emin olmak için hesap yoğunluklu bir program, 3D bir oyun veya Benchmark programı çalıştırın.

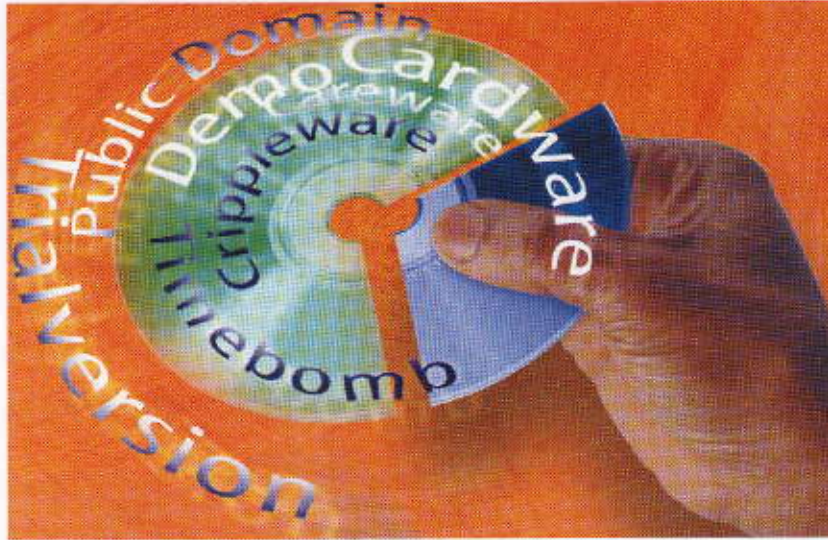
PC'niz bu programların üstesinden başarıyla gelirse ve uzun bir süre stabil olarak çalışırsa, artık SoftFSB'yi sistem hızını artırıp tekrar normal hızına getirmek için tereddüt etmeden kullanabilirsiniz. Overclock işlemi hakkında daha ayrıntılı bilgileri Mart 1999 sayımızda vermiştik. Overclock işine girişmeden önce bu yazımızı mutlaka okumanızı tavsiye ediyoruz. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu

Anakartınızın modelini (solda) veya doğru ve desteklenen bir Clock Generator türü (sağda) belirtmeden hiçbir şey yapamazsınız.

Ayın Shareware'leri

Fiyatları çok yüksek olan bazı yazılımlara sahip olamadığınız için, bilgisayarınızdan yeteri kadar performans alamıyorsanız Shareware'leri deneyin.

Bu ay farklı konularda 3 adet yazılım sizler için inceledik. Bunların arasında Shareware'ler olduğu gibi, tamamen ücretsiz kullanıma açık olan Freeware yazılımlar da bulunuyor. Özellikle bu ayın en iyi Shareware'i olarak seçtiğimiz Music Match programını çok begeneceksiniz. MP3'leri WAV'a, WAV'ları MP3'e çeviren bu yazılım, oldukça da iyi bir MP3 çalıcı. Bunun yanı sıra, büyük tek parça dosyaları disketler için bölünebileceğiniz Axman ile Macintosh medyasını PC'de okumanızı sağlayacak MacSee95 de CHIP tarafından bu ay incelenen diğer Shareware'ler arasında bulunuyor. Ayın seçimi olan yazılımı Haziran 99 CD'sinden, diğerlerini ise bu ayki CD'mizden kurabilirsiniz.

Music Match Juke Box 3.0

Herhalde birçokunuz MP3'ler ile ilgili olarak en azından birkaç şey duymuşunuzdur. Duymayanlarınız için MP3 ses formatından biraz bahsedelim. Bu format 44Khz 16 bit CD kalitesindeki ses dosyalarının dosya boyutunu ortalama olarak 1/10 oranına azaltır. Yani normalde 50 MB yer kap-

layacak bir WAV dosyası MP3'e dönüştürüldüğü zaman sadece 5 MB yer kaplayacaktır. Bu sıkıştırma işlemini gerçekleştirmek için piyasada birçok yazılım bulunuyor. Tabii ki oldukça yoğun işlem gücü gerektiren bu sıkıştırma işlemi için iyi bir işlemci de lazım olacaktır. Bu yüzden hangi yazılım olursa olsun, iyi bir işlemci olmadan hızlı bir sıkıştırma gerçekleştire-

calıcı olarak atamıyacağımız. Bu seçeneğe evet cevabı verirsiniz artık bundan sonra tüm MP3 dosyalarınız bu program ile çalınacaktır. Ama zaten Winamp gibi bir program kullanıyorsanız hayır cevabını da verebilirsiniz. Music Match programı ilk defa çalıştırıldığı zaman bir MP3 çalıcı arabirimi ile karşımıza gelecektir.

Programın benzerlerinden farklı

MP3 çalıcı pencere üzerinde çalma listesi ve daha birçok özellik standart olarak bulunuyor.

lemeyecektir. Hız işlemciye baktığı için MP3 yazılımlarında artı özellikler daha çok önem taşır. Music Match programı da birçok artı özelliği ile en çok kullanılan MP3 sıkıştırma yazılımları arasında başı çekiyor.

Diğer Rakiplerinden Daha Detaylı Bir Çalıcı

Music Match'in kurulumu esnasında dikkat edilecek tek bir nokta bulunuyor. O da programın Default MP3

olarak içerdiği ek özellikleri MP3 çalıcı bölümüne de yansıtmış. Normal bir çalıcıdan farklı olarak ana ekran üzerinde Playlist standart olarak bulunuyor ve istenirse MP3'ü çalınan albümün albüm kapağı da bu menüye eklenebiliyor. Ana pencere üzerinden dünya simgesine tıklanarak programın Web sitesine bağlanılması da mümkün olabiliyor. Music Match'de pencereyi boyutlandırma fonksiyonu diğerlerinden biraz farklı tasarlanmış

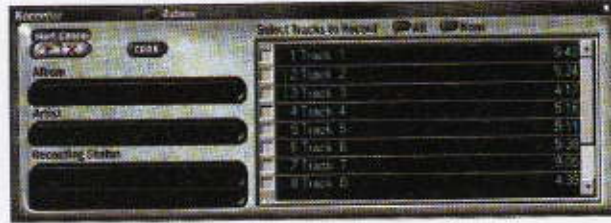
ve bu işlem için başlık çubuğunda bulunan yukarı ve aşağı ok tuşları kullanılabilir. Sol altta yer alan iki tuş ile MP3 kütüphanenize ve bilgi ekranına ulaşabiliyorsunuz. Nota resmi taşıyan simgeye tıkladığınız zaman açılan müzik kütüphanesinin penceresinde sizin tanımladığınız şarkılar yer alacaktır. Ayrıca yine burada her şarkının albüm, artist ismi, türü ve temposu gibi 10 kadar özelliği daha yer alıyor. Herhangi bir şarkıyı buradan sürükleyip üstte yer alan çalma listesine ekleyebiliyorsunuz. Dolayısıyla müzik kütüphanesini çalma listesi ile karıştırmamak gerekiyor. Kütüphaneye yeni şarkılar eklemek için ise Add tuşunu kullanabilirsiniz. Açılan yeni pencereden klasörü belirleyip şarkıları seçmeniz ve OK tuşuna tıklamanız yeterli olacaktır.

Herhangi bir şarkıyı işaretledikten sonra Tag tuşuna basarsanız o şarkı

Şarkı kütüphanesinde her şarkı için 10'a yakın özellik yer alıyor.

ile ilgili ayarları yapabileceğiniz pencereye ulaşabilirsiniz. Buradan Pull-Down menüler ile tüm özellikleri değiştirebileceğiniz gibi, albüm kapağının resmini de ekleyebilirsiniz. Şarkının sözleri, alınan notlar ve şarkıcı hakkında bilgiler gibi ekstra bilgiler

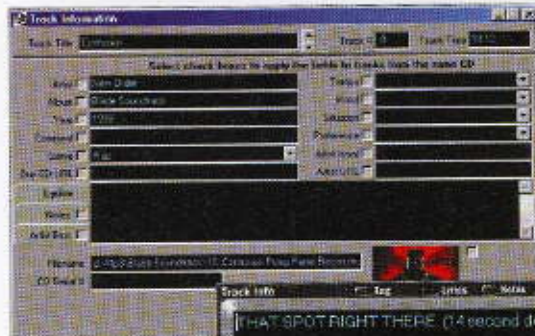
Sol tarafta bir defa albüm ve sanatçı ismi girilmesi ile tüm şarkılarda otomatik tanımlama yapılabilir.

de buradan girilebilir. Kütüphaneden seçilen şarkının çalınma esnasında bilgilerinin görüntülenmesi isteniyorsa, bunun da ayrıca çalıcıya eklenmesi gerekir. Kütüphane penceresini açan simgenin sağındaki simge bu pencereyi açmaya yarar.

DJ Öldü, Yaşasın AutoDJ!

Kütüphanedeki tüm şarkı bilgilerinin eksiksiz ve doğru girilmiş olması programın bir başka güzel özelliği olan AutoDJ özelliğinin kullanılabilmesi için gerekli. Diğer MP3 çalıcılarda pek bulunmayan bu özellik, sizin belirleyeceğiniz özellikler doğrultusunda, yine sizin belirleyeceğiniz süre zarfında otomatik olarak müzik çalınmasını sağlayacaktır. Ana çalıcı ekranından Option menüsüne, oradan da File-AutoDJ seçeneğine tıkladığınız zaman bu yeni pencere açılacaktır. Önce en üstten çalma süresinin saat cinsinden girilmesi gerekir. Bunun altında parçaların seçilmesi için yararlanılabilecek üç ayrı kriter

herhangi bir şarkıyı buradan sürükleyip üstte yer alan çalma listesine ekleyebiliyorsunuz. Dolayısıyla müzik kütüphanesini çalma listesi ile karıştırmamak gerekiyor. Kütüphaneye yeni şarkılar eklemek için ise Add tuşunu kullanabilirsiniz. Açılan yeni pencereden klasörü belirleyip şarkıları seçmeniz ve OK tuşuna tıklamanız yeterli olacaktır.

Her şarkı için özellikleri el ile de düzenleyebilir ve çalma sırasında izleyebilirsiniz.

bölümü bulunur. Default olarak sadece ilk kriter bölümü açıktır. İstenirse 2. ve 3.'sü de AND veya AND NOT bağlaçları ile seçim kriterlerine eklenebilir. Daha önceden

tanımlanmış olan albüm, artist, tür, tempo, ruhsal durum ve konuma göre kriterler belirlenebilir. Böylece örneğin akşama doğru türü Slow seçerek romantik bir liste ya da enerjik hissettiğiniz zaman Techno seçerek tam bir dans listesi yaratılmasını sağlayabilirsiniz. Üstelik bunun için sizin parçaları tek tek seçerek uğraşmanıza da gerek kalmıyor. Çalmak istediğiniz parçalar ile ilgili kriterleri belirleyip OK tuşuna bastığınız zaman kriterlere uyan parçalar otomatik olarak liste haline getirilecek ve çalma süresi size gösterilecektir. Tüm kriterler kullanılarak isteklerinize daha uygun listeler hazırlayabilirsiniz.

Çalma Süresinde Yaratılan MP3

Evde sürekli dinlediğiniz CD'lerinizi varsa ve bunların arasından belirli güzel parçaları bir araya toplamak istiyorsanız, ancak bunların sabitdiskinizde de çok yer kaplamasından korkuyorsanız, MP3'e dönüştürüp bu şekilde saklayabilirsiniz. Böylelikle seyahatlerde de yanınızda çok sayıda CD taşıma derdinden kurtulmuş olursunuz. Hazırlamış olduğunuz 10 CD'lik MP3'leri MP3 Player'inize kaydetmeniz yeterli olacaktır. Bunun için önce ana çalıcı ekranında REC tuşuna basın. Program herhangi bir müzik CD'sini yerleştirmenizi isteyecektir. Yerleştirip OK tuşuna basıldıktan sonra, bir kereye mahsus olmak üzere bir ayar yapılacaktır. Bir dakikaya yakın süren bu işlem sonucunda karşınıza yeni bir ayar penceresi daha gelecektir. Burada OK tuşuna tıklamanız durumunda, eğer Internet'e bağlı iseniz ve CD albüm veri tabanında yer alıyorsa, CD ile ilgili tüm

bilgiler yazılım şirketinin Web sitesinden indirilecektir. Böylelikle MP3 yapmak için seçtiğiniz parçalar otomatik olarak adlandırılacak ve bilgileri düzenlenecektir. Eğer Internet bağlantınız varsa, bu seçenek kütüphane oluşturmada oldukça işinize yarayacaktır. Bağlantınız yoksa bu seçeneğe Canceled diyebilirsiniz.

CD içeriğine bakıldıktan sonra, kayıt penceresi karşınıza gelecektir. Burada sağ tarafta tüm parçaların bir listesi yer alacaktır. Sol taraftaki Album ve Artist kısımlarını doldurduktan sonra, sağ tarafa sadece parça isimlerini yazmanız yeterli olacak ve Music Match tüm parçalar için bu bilgileri otomatik olarak ekleyecektir. Eğer başta CDDb'ye bağlanmadıysanız, bu pencerede yer alan tuş yardımı ile bağlanabilir ve bu alanların otomatik olarak doldurulmasını sağlayabilirsiniz. Sağ taraftaki parçaların başında yer alan kutucukları işaretleyerek istediğiniz parçaları MP3 yapabileceğiniz gibi, All tuşuna tıklayarak tüm parçaları MP3 yapmanız da mümkün oluyor. Tüm alanları doldurup işaretlemeyi yaptıktan sonra, Start tuşuna tıklayarak kayıt işlemine başlayabilirsiniz.

CD'nin normal okuma süresince MP3'leriniz hazırlanacak ve Music Match klasörü içindeki Music klasörü altına depolanacaktır. Ancak kayıt süresi zarfında CD dinlenemeyecektir. Gelecek ay Haziran 99 CD'sinde bulabileceğiniz bu programın Shareware sürümü ile bir seferde ancak 5 parçayı MP3'e dönüştürebilirsiniz. Diğer 5 parça için programın tekrar kurulması gerekiyor.

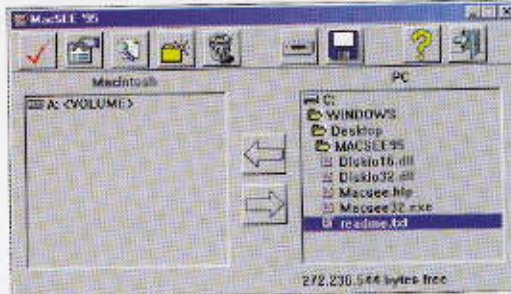
Ürün Bilgisi

Music Match Juke Box

Tür	: MP3 Sıkıştırma Aracı
Sürüm	: 3.10
Sistem	: Win 95/98/NT
Kayıt Tipi	: Shareware (29.99 \$)
Süresi	: Sınırsız
Not:	Install ve Uninstall seçenekleri mevcut

MacSee95 ile Dosya Transferi

Eğer daha önce Macintosh bir bilgisayarda çalıştıysanız ya da hem PC hem de Mac bilgisayarların bulunduğu bir ortamdaysanız, Mac'lerin PC disklerini okuyabildiğini biliyorsunuzdur. Ancak bunun tam tersi işlem sistemi dahilinde maalesef mümkün değildir.

Tek ekran üzerinden hem PC hem MAC içeriğine ulaşılabilir.

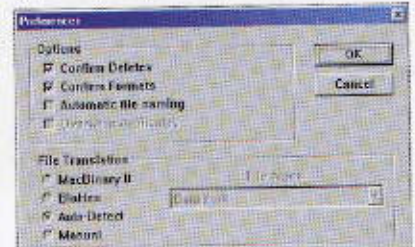
kün değildir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için ise ekstra bir yazılım gerekir. Bu amaçla üretilmiş bir program olan Macsee95'de iki bilgisayardan birbirine dosya kopyalama yapılabilir. Ayrıca Mac medyasındaki dosyaların silinmesi, isimlerinin değiştirilmesi, klasörlerin yaratılması ve kaldırılması gibi birçok işlem de program tarafından gerçekleştirilebiliyor. Program eski 800k Mac disketleri hariç tüm formatları tanıyabiliyor. Aynı zamanda MacSEE, içlerinde MacBinary ve BinHex dosyalarının da bulunduğu Moving Text, Postscript, EPS, GIF, TIFF, JPEG, Photoshop, Microsoft Excel, QuarkXpress ve daha birçok format arasında dönüşüme tam destek sağlıyor.

Basit Kısa, Kullanışlı ve Hızlı

Tek bir ekrandan oluşan arabirim üzerinde sadece basit bir araç çubuğu yer alıyor. Bunların hemen altında sol tarafta Mac, sağ tarafta ise PC dosya bölümlerini temsil eden ekranlar yer alıyor. Dosya aktarabilmek için önce Mac formatlı disketi sürücüye takmak gerekiyor. Eğer elinizde Mac disketi yoksa, yine araç çubuğunda yer alan disket biçimli simge-

ye tıklayarak diskete Macintosh düzeninde formatlama yapabiliyorsunuz. Sağ taraftaki PC ekranından istediğiniz dosyaları işaretleyip sola ok tuşuna bastığınız zaman, dosyalar Mac disketine aktarılacaktır. Tam tersi olarak da Mac disketinden seçilen dosyalar bu sefer sağ ok tuşuna basılarak PC'ye aktarılabilir. Disketler haricinde, araç çubuğunda disket simgesinin hemen solundaki sabitdisk simgesi ile PC'ye bağlı Mac diskleri tanınıp onlar üzerine de kopyalama yapılabilir. Kırmızı doğru işareti simgesi ile temsil edilen ayarlar bölümü çeşitli uyarılar ve dosya dönüşümleri ile ilgili ayarları içeriyor. Buradan silme, formatlama gibi iş-

lemler öncesinde size uyarı yapıp yapılmayacağını ayarlayabiliyorsunuz.

Dosya dönüştürme ayarlarını Genel Ayarlar içinden yapabiliyorsunuz. Ayrıca dosya transferleri ve dönüşümleri sırasında MacBinaryII, BinHex, otomatik ya da el ile ayarlama seçeneklerinden hangisini kullanacağınızı da buradan belirleyebilirsiniz. Özellikler Internet'ten PC'ye indirilmiş Mac dosyalarının bozulmadan Mac'e akartılması için MacBinaryII formatının kullanılması çok yararlı olacaktır.

Ürün Bilgisi

Macsee

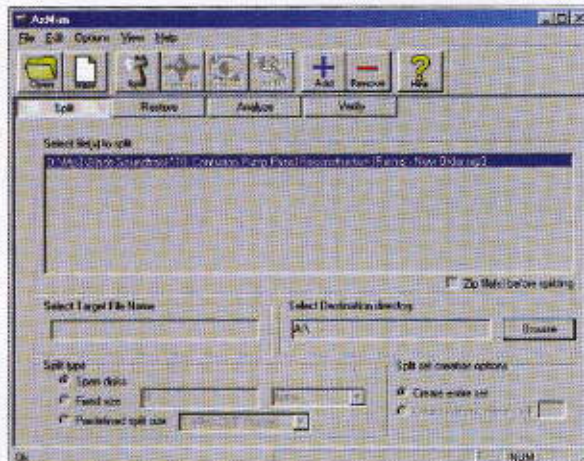
Tür	: Dosya Dönüştürme
Sürüm	: 5.0
Sistem	: Win 95/98/NT
Kayıt Tipi	: Demo (29.99\$)
Süresi	: Bilinmiyor
Not:	Install ve Uninstall seçenekleri mevcut

Axman ile Dosyaları Bölme

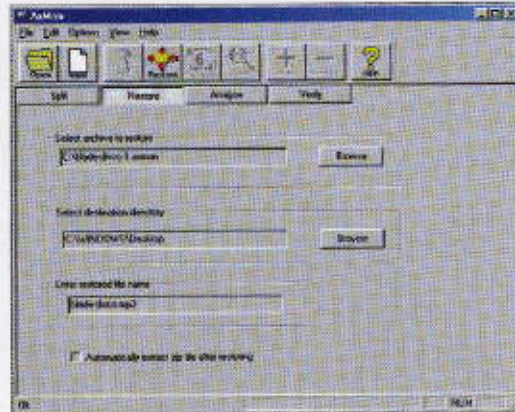
Bazen bir başka bilgisayarda gördüğünüz bir dosya hoşunuza gidebilir ve bunu kendi bilgisayarınıza taşımak isteyebilirsiniz. Ancak bu işte her zaman başarılı olamayabilirsiniz. Çünkü her zaman taşımak istediğiniz dosya tek bir diskete sığmayabilir, sığsa da diskette problem çıkabilir. Piyasada sorunsuz bir transfer yapmak için üretilmiş birkaç tane yazılım bulunuyor. WinRAR, WinZIP ve WinARJ gibi belli başlı programlar bu işlemi gerçekleştirirler de kullanımları pek de kolay sayılmaz. Asıl amacı dosya bölmek olmayan bu programlarda, bu işlem için bazen birçok alt menüye girilmesi ve ayar yapılması gerekebiliyor. Ancak amacı sadece dosya bölmek olan Axman, kolay kullanımı ve kullanıcı dostu arabirimi ile bu işlemi oldukça çabuklaştırıyor ve Checksum ile güvenli hale getiriyor. Sıkıştırma yapmadan dosya bölünmesi olabileceği gibi, ZIP formatı kullanılarak bölme öncesi sıkıştırma da yapılabilir.

Standart Bölme İşlemi için Yapılacaklar

Programın ana ekranı üzerinden, gerek en üstte yer alan araç çubuğu, gerekse hemen onun altındaki kartların kullanımı ile tüm özelliklere doğrudan ulaşılabilir. Yeni bir böl-

Ana ekran üzerinden istenirse bölümlendirme yapılmadan sıkıştırma yapılabilir.

Bölünmüş dosyaları birleştirirken daha önceki ismini vermeyi unutmayın.

me işlemine başlamak için önce araç çubuğunda yer alan Open simgesi ile bölceğimiz dosyanın belirlenmesi gerekiyor. Dosyayı seçip Aç tuşuna tıkladığımızda, dosya ana ekranda ortadaki bölümde yer alacaktır. Daha sonra "Select Target Name" bölümüne bölünmüş dosyanın isminin ne olacağını belirtin. Burada ismi dosya ismi ile aynı seçin, çünkü tekrar birleştirme sırasında orijinal isim kaybedilecek ve bu isim onun yerini alacaktır. Bu menünün hemen sağındaki bölümden ise, bölümlendirmenin nereye yapılacağı seçilebilir. Doğrudan diskete bölümlendirme şansınız olduğu gibi, herhangi bir klasöre bölümleyip daha sonra buradan disketlere kopyalayabilirsiniz. Ancak bu şekilde kullanmak için mutlaka en altta yer alan "Split Type" seçeneğinin "Predefined Split Size" olarak işaretlenmesi ve 1.44 Floppy'nin seçili olması gerekir. Aksi takdirde disketlere uygun boyutta bölümlenemeyecektir. "Zip file(s) before splitting" ise bölmeden önce dosyayı sıkıştıracaktır. RESIM:bolme.jpg "Split Type" seçeneğinde Span Disk'in seçili olması durumunda ise, ancak

disk doldukça yenisine geçilecektir. Dolayısıyla bu seçenek sabitdisk üzerinde bölümlendirme için uygun değildir. Onun altında yer alan "Fixed Size" seçeneği ise sizin belirleyeceğiniz sabit boyutlarda parçalar yaratacaktır. Biraz önce de bahsetmiş olduğumuz "Predefined Split Size" seçeneği ile de önceden belirlenmiş medyalara göre bölümlendirme yapabilirsiniz. Bu yöntem önce sabitdiske böl-

ümleyip sonra diskete kopyalama için en idealidir. Floppy disk dışında, 100 MB ZIP disk ve 1 GB JAZ disk seçeneği de bu menü tarafından destekleniyor. Bu ayarlardan sonra, araç çubuğunda yer alan balta simgesi ile bölümlenmeye başlayabiliyorsunuz. Bölümlendirme bittiği zaman gerekli sayıda dosya oluşacaktır.

Parçaları Birleştirmek için Yapılacaklar

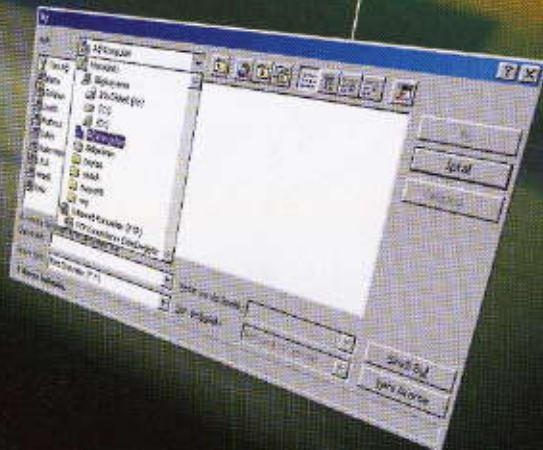
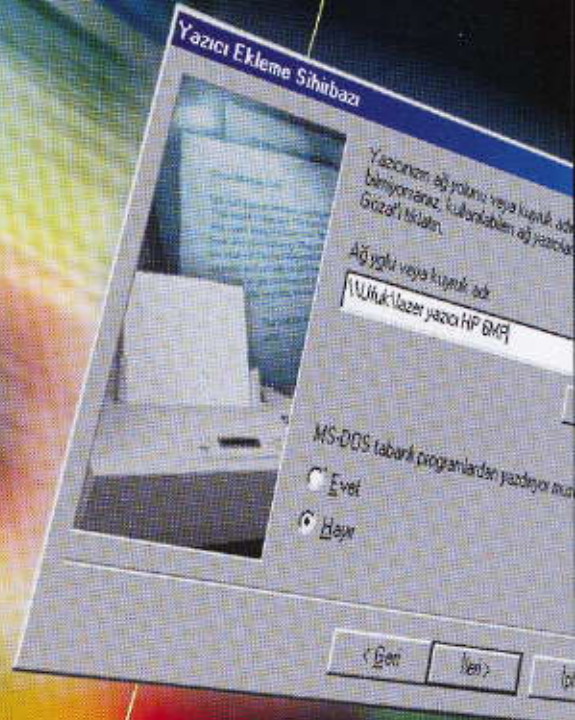
Parçalanmış bir dosya setini birleştirmek için araç çubuğu altında yer alan Restore kartına geçmek gerekiyor. Burada en üstte yer alan ilk bölüme bölünmüş dosyanın ilk parçasını belirtiyoruz. Onun altındaki bölüm ise dosyanın yeniden oluşturulacağı yeri belirtiyor.

Son olarak en alttaki bölüme ise oluşturulacak dosyanın adını girmeniz gerekiyor. Eğer dosyayı bölmeden önce sıkıştırdıysanız, en altta yer alan seçeneği aktif duruma getirerek, dosyanın birleştirildikten sonra otomatik olarak da açılmasını sağlayabilirsiniz.

Ürün Bilgisi

Axman 95

Tür	: Dosya Bölümlendirme Aracı
Sürüm	: 3.00
Sistem	: Win 95/98/NT
Kayıt Tipi	: Shareware (15.00\$)
Süresi	: 30 Gün
Not:	Install ve Uninstall seçenekleri mevcut

Paylaşın, Çoğalsın!

Geçen ay bir Windows ağı (Peer to Peer) donanım olarak kurulumunu gördünüz. Klasör, dosya ve yazıcı gibi kaynakların kullanımını serinin bu ikinci bölümünde bulabilirsiniz.

Network kartları takıldı, kablolar döşendi, gerekli protokoller yüklendi, bağlantı için artık ne yapmak lazım? Birçok PC'nin ağ üzerinden birbirine bağlanmasındaki ana neden, dosyaların PC'ler arasında sorunsuz olarak ve diske ihtiyaç duymadan taşınabilmesidir. Yani verilerin birçok çalışma ortamına birden aktarılabilmesidir.

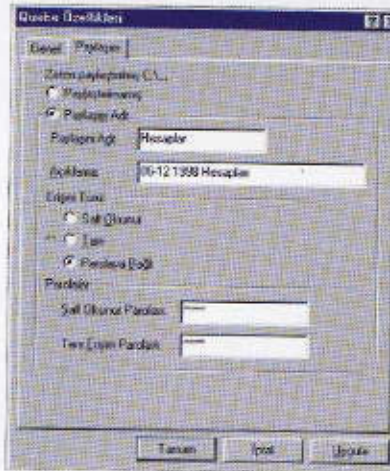
Windows, 3.11 versiyonundan itibaren gerekli ağ fonksiyonlarını bünyesinde barındırıyor. Bunun haricinde, ağ üzerindeki her PC'den başka bir bilgisayar üzerinden ağa açılmış bir yazıcıyı kullanabilirsiniz.

Serinin bu ikinci bölümünde, yabancı sürücü, klasör, dosya ve yazıcıları nasıl kullanabileceğinizi göreceksiniz.

PC Kaynaklarını Paylaşım Açmak

Herhangi birinin sizin dosya ve klasörlerinizi görebilmesi için ilk olarak onlara bu hakkı tanımalısınız. Bunun için de gerekli hizmetin bilgisayarınızda yapılandırılması lazım.

Masaüstünde bulunan Ağ Komşuları simgesine farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve Özellikler komutunu çalıştırın. Aynı pencereye Denetim Masası içerisindeki Ağ simgesinden ulaşabilirsiniz. Dosya ve Yazıcı Paylaşımı düğmesine tıklayın. Ağ üzerindeki kullanıcıların sizin dosya ve klasörlerinizi görebilmesi için ilk seçenek işaretlenmeli. Eğer bilgisayarınıza bir tane yazıcı bağlı ise ve bunu ağ üzerindeki diğer bilgisayarların kullanımına açmak istiyorsanız, ikinci seçeneği de işaretlemelisiniz. Bu iki seçenek bilgi-

Eğer bir klasör veya sürücüyü paylaşım açarsanız, okuma veya yazma işlemleri için farklı iki parola belirleyebilirsiniz.

sayarınızdaki paylaşım hizmetini aktif hale getirir. Daha başka paylaşım hakkı tanımlamayabilirsiniz. Şimdiki konu haklarla ilgili.

Ağ PC'lerinde Klasör Paylaşımı

Şimdi bir klasörü genel kullanıma açabilirsiniz. Bunun için gezgin penceresi üzerinde istediğiniz klasörü seçtikten sonra üzerine sağ tuşla tıklamanız ve Paylaşım... komutunu çalıştırmamız yeterlidir.

Bunun sonunda üzerinde detaylar belirleyebileceğiniz bir pencere açılır. İlk olarak Paylaşım Adı seçeneğini işaretleyin ve paylaşım açtığınız kaynak için tanımlayıcı, C:_Sürücüsü, CD-ROM ve Veri_Klasörü gibi, bir isim verin. Ağ üzerindeki diğer kullanıcılar, bilgisayarınız üzerindeki klasör veya dosyaları Ağ Komşuları penceresinde bu isimler altında görecektir. Açıklama bölümüne de yine diğer bil-

gisayarlar üzerinden görülebilecek tanımlamalar girebilirsiniz.

Daha sonra erişim haklarını belirlemelisiniz. Burada üç seçenek mevcut.

1. **Salt Okunur:** Bu seçenek varsayılan olarak seçilidir ve dışarıdan yapılacak yazma girişimlerini engeller. Bunun sonucunda dosya veya klasörlerin isimlerini değiştirmek, yeni oluşturmak, değiştirmek veya silmek mümkün olmaz.

Eğer isterseniz Salt Okunur Parolası atayarak bu kaynağa girişleri sınırlandırabilirsiniz. Parolayı bilmeyen bir kullanıcı söz konusu olan klasörü okuyamaz.

2. **Tam:** İsminden herşey anlaşılıyor: Bu durumda her türlü işlemi yapmak mümkün, klasörleri yeniden adlandırmak, silmek. Bu seçenek için de bir parola atayabilirsiniz, ama bu sefer Tam Erişim Parolası'nı kullanmalısınız.

3. **Parolaya Bağlı:** Bu seçenekte okuma, daha doğrusu okuma/yazma işlemleri için iki ayrı parola (isteyenize göre ikisi farklı olabilir) atayabilirsiniz. Burada ağ üzerindeki kullanıcıların klasör üzerindeki hakları, kaynağa bağlanırken kullandıkları parolaya bağlı.

Tamam düğmesine tıklayarak paylaşım işlemini gerçekleştirebilirsiniz. Paylaşım açılan klasörün veya sürücünün gezgin penceresindeki simgesi üzerinde paylaşım açıldığını temsil eden bir el resmi belirir. Buna ek olarak klasörün paylaşım özelliği ve klasöre verilen hakların tümü hiyerarşik olarak bu klasör altında bulunan tüm dizinler için de otomatik olarak geçerli olacaktır.

Yabancı Bir Klasöre Göz Atmak

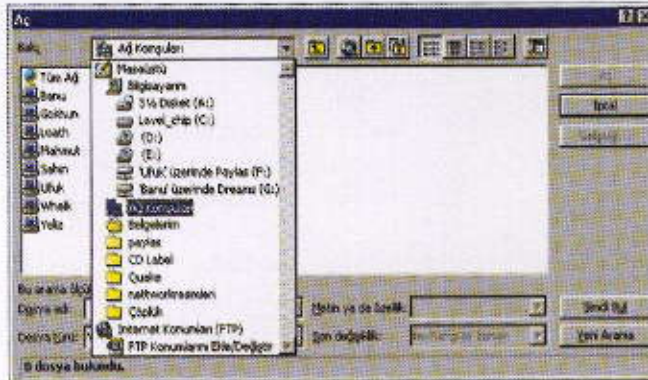
Ağ içerisindeki başka bir bilgisayar üzerinde paylaşım açılmış bir klasöre ulaşmanın çeşitli yolları mevcuttur.

1. Ağ Komşuları'na çift tıkladığı zaman, ağ içerisinde tüm PC'leri (veya çalışma grupları) ve onların paylaşım açılmış tüm dosya ve yazıcıları görülebilir. Bir bilgisayar üzerine tekrar tık-

şuları simgesi de görünür.

3. Eğer ağ içerisindeki bir bilgisayar üzerinde paylaşım açılmış bir dosya için yol tanımlamanız gerekirse aşağıdaki kalıbı kullanmalısınız: \\pc-ismi\kaynak-ismi\dosya

Eğer nisan.xls adındaki bir dosyayı ağ içerisinde bulunan pc1 isimli bir bilgisayardaki C:\Veriler klasörü içerisinde Veril kaynağı altından çalıştır-

32 Bit'lik tüm uygulamaların dosya açmak veya kaydetmek ile ilgili diyalog pencerelerindeki Ağ Komşuları simgesi üzerinden ağ üzerindeki diğer bilgisayarlara ulaşabilirsiniz.

larsanız, paylaşım açılmış tüm kaynakları görebileceğiniz bir pencere ekrana gelir. Bunların tanımlamaları paylaşım esnasında belirtilmiştir ve ilgili kaynak hakkında; bir klasör, sürücü veya CD-ROM olduğuna dair herhangi bir açıklama mevcut değildir.

Bir kaynak üzerine çift tıkladığı zaman gezgin penceresi (Bilgisayarım penceresine benzer) açılır ve sanki kendi sabitdiskiniz içindeymiş gibi kaynak içerisindeki tüm dosyalara girebilirsiniz. Tabii ki tanımlanan erişim hakları çerçevesinde.

Eğer bir kaynak salt okunur durumdaysa, dosyayı değiştirmek, silmek veya eklemek istediğinde bir hata penceresi ekrana gelir. Eğer paylaşım parolası atanmışsa, Windows klasörü açmadan önce bu parolayı soracaktır.

2. Aynı işleme alternatif olarak Windows Gezgin penceresini de kullanabilirsiniz. Pencerenin solunda yerel sürücülerin altında Ağ Komşuları isminde bir klasör bulunur. Bunun haricinde, Windows uygulamalarındaki (sadece 32 Bit'lik uygulamalarda, yani Windows 95/NT uygulamalarında) tüm dosya diyaloglarında (dosya açmak veya kaydetmek için) Ağ Kom-

mak isterseniz tanımlayacağınız yol aşağıdaki gibi olmalı: \\pc1\veril\Nisan.xls

Gezgin penceresinde Ağ Komşuları altında sadece ağ üzerinde aktif olan bilgisayarları değil, diğer kullanıcıların paylaşımına açılmış kaynakları da görebilirsiniz.

4. Şu ana kadar anlatılan metodlar belirli kaynaklara normal erişimler için kullanılır. Ama önemli olan (sana) bir sürücü ismi ile kullanılan paylaşım. Bu sayede kaynak (ait olduğu klasör ve alt klasörleriyle birlikte) ile sanki yerel bir sabitdisk üzerindeymiş gibi çalışabilirsiniz.

Bunun için farenin sağ düğmesiyle kaynak üzerine tıklayın ve Ağ Sürücüsüne Bağlan komutunu çalıştırın. Bir sonraki diyalog penceresinde kaynak için bundan sonra geçerli olabilecek boş bir sürücü ismi seçin. "Oturum açıldığında yeniden bağlan" seçeneği işaretlendiğinde Windows bir dahaki açılışında bu ağ sürücüsüne otomatik olarak bağlanacaktır.

İsteğe Göre Bağlantı Oluşturmak

Yukarıda açıklanan "Oturum açıldığında yeniden bağlan" seçeneğinin bir dezavantajı vardır: Eğer paylaşım kaynağı olan PC sizinki ile aynı zamanda açılmazsa (FileServer Olarak Windows PC kutusuna bakın), bilgisayarı- nızın bir dahaki açılışında bağlantı kurmaya çalışıldığında, diğer PC açık olmadığı için hata oluşur. Ekrana cansız bir hata mesajı gelir.

Eğer birden fazla sürücü harfi için sürekli bağlantılar tanımladıysanız, birçok hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz. Bu hata mesajlarına karşı, Windows'un bir dahaki açılışta tanımlanan bağlantıları oluşturmasını engelleyebilirsiniz. Ama bunun sonunda sürücü harfi atamaları geçersiz olacaktır.

Bu probleme karşı Windows'un kaynaklara sürekli bağlantıları, açılışından sonra değil de, kaynağa ulaşmak istediğiniz ilk anda oluşturmasını sağlayabilirsiniz. Tabii ki bu esnada bağlanmak istenilen PC çalışmıyorsa, hata mesajı ekrana gelecektir. Bu durumda Windows açılışında hata mesajları ile karşılaşmak yerine sadece bağlanmak istediğinizde karşılaşıyor.

Özellikler penceresini görebilmek için farenin sağ düğmesiyle Ağ Kom-

şuları veya Denetim Masası/Ağ simgesi üzerine tıklayın. Ağ Bileşenleri listesinde bulunan Client for Microsoft Networks seçeneğini işaretleyin ve Özellikler düğmesine tıklayın. Ağ Oturumu Başlatma Seçenekleri kutusunda bulunan Hızlı Oturum Aç seçeneğini işaretleyin. Bunun sonucunda Windows ağ oturumunu açacak, ama istek olmadıkça ağ sürücülerine bağlanılmayacaktır.

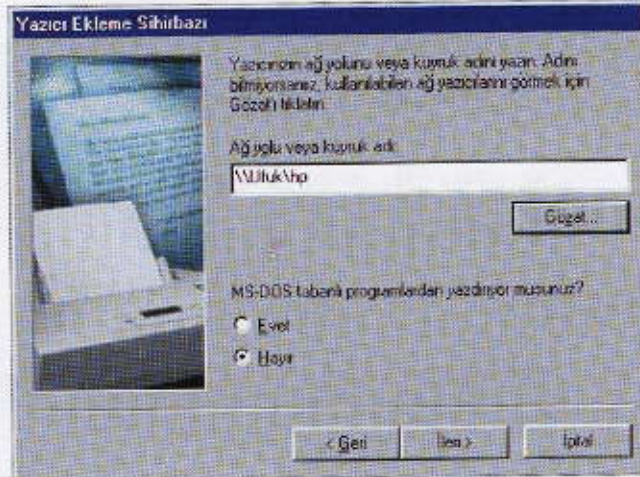
Herkesin Kullanımı İçin: Yazıcı Paylaşımı

Ağ üzerindeki diğer kullanıcılara, klasör ve sürücülerinize erişim hakkı verdiğiniz gibi, PC'nize bağlı bulunan bir yazıcıya da erişim hakkı tanıyabilirsiniz.

Prensip dosya paylaşımı ile aynı. Ek olarak burada yazıcıyı kaynak olarak paylaşmanızdır. Burada da gerekli olan yazıcı paylaşımı hizmetinin bulunması ve aktif olmasıdır ("Paylaşım Açmak" konusuna bakın). Daha sonra Denetim Masası/Yazıcılar simgesini seçin. Farenin sağ tuşuyla paylaşım açmak istediğiniz yazıcı üzerine tıklayın.

Dikkat: Paylaşım fonksiyonu sadece bilgisayarınıza bağlı bulunan yazıcılar için geçerlidir. Yazıcı olarak kullandığınız Faxmodem sürücülerini veya zaten bir ağ üzerinden kullandığımız yazıcılar için geçerli değildir.

Paylaşım komutunu çalıştırın. Açılan pencere üzerinde bulunan Paylaşım Adı seçeneğini işaretleyin. Paylaşım adı olarak açıklayıcı bir isim (en iyisi yazıcı modeli), isteğe bağlı olarak açıklama ve bir tane de parola, eğer herkese erişim

hakkı tanımak istemiyorsanız, girin.

Tamam düğmesine tıkladığınızda, yazıcı sembolü altında, aynı klasörlerde olduğu gibi, paylaşıldığını gösteren bir el resmi oluşur.

Yazıcı Kuyruğunda Düzen: Kuyruktaki İşler

Eğer birçok insan aynı zamanda bir yazıcı kullanıyorsa, doğal olarak yazıcı çıktısı alırken bir kaos oluşabilir. 20 sayfalık rapor kimin, arasında bir doküman bulunan Excel tablolarını kim yazdırdı? Yazıcı çıktısının ilk sayfası nerede?

Windows içerisinde bulunan kullanışlı bir fonksiyon sayesinde bir parça da olsa kağıt ormanı düzene girebiliyor: Yazdırma işlemi başlamadan önce üzerinde doküman ismi, yazdırma tarihi, saati ve ait olduğu çalışma alanının ismi bulunan bir ayırma sayfası yazdırılıyor.

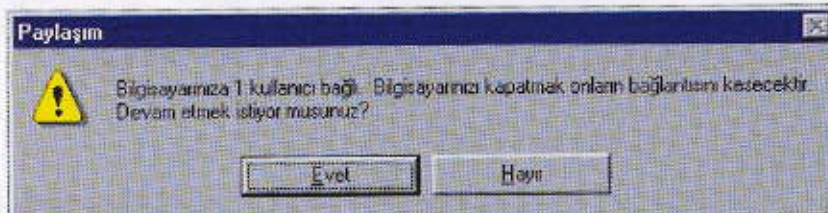
Yazıcının fiziksel olarak bağlı bulunduğu (yani yazıcının paylaşımına açıldığı) bilgisayar üzerinde Başlat/Ayarlar/Yazıcılar komutunu çalıştı-

rın. Farenin sağ düğmesiyle yazıcı simgesine tıklayın ve Özellikler komutunu çalıştırın. Pencere üzerindeki Genel kartı üzerinde Ayırıcı Sayfa seçeneği bulunur. Buradan yok, basit (yukarıda verilen bilgileri içeren düz metin) veya tam (grafik içeren) açıklama sayfası türlerinden birini seçebilirsiniz. Gözet düğmesine alternatif olarak özel bir ayırıcı sayfa saptayabilirsiniz. Bunlar WMF biçimini destekleyen bir vektörel grafik programında (Corel Draw gibi) oluşturulmuş dosyalardır.

Ağ Yazıcısını Kullanmak: Önce Kurulum

Başka bir PC üzerinden ağ içerisinde kullanıma açılmış bir yazıcıyı kullanabilmek için ilk olarak gerekli olan sürücüyü yüklemelisiniz. Oldukça hızlı ve otomatik olarak ilerleyen bu işlem için Denetim Masası/Yazıcılar (veya Bilgisayarım/Yazıcılar) klasörü içerisinde bulunan Yazı Ekle simgesini seçin. İki kere tıkladığı zaman Yazıcı Ekleme Sihirbazı çalışır. İlk diyalog penceresini İleri düğmesine tıklayarak geçtikten sonra, ikinci pencere üzerinde bulunan Ağ Yazıcısı seçeneğini işaretleyin. Sonraki pencere üzerinde paylaşım açmak olan yazıcının ağ yolunu tanımlayın veya Gözet düğmesine tıklayın ve yazıcının çalışma ortamını seçin.

İleri düğmesine tıkladığınız zaman bir yazıcı ismi (sadece sizin bilgisayarınızda geçerli olan) girmeniz istenir. ▶

Dikkat! Windows'un kapanması sırasında ekrana gelen bu uyarı, o anda bir kullanıcının bilgisayarınıza bağlı olduğunu gösterir. Bağlantının kopması kullanıcıya çeşitli sorunlar çıkartabilir. Bu nedenle bilgisayarınızı kapatmadan önce ağ kullanıcılarına sormalısınız.

Windows yazıcı modelinden oluşan bir isim sunar. Son düğmesine tıkladığı andan itibaren yazıcının bağlı bulunduğu bilgisayar üzerinden sürücü dosyaları alınarak otomatik olarak yüklenir.

Bundan sonra ağ yazıcısını kendi bilgisayarınıza bağlınız gibi kullanabilirsiniz. Tabii yazıcının kullanılabilmesi için sadece onun değil, aynı zamanda bağlı bulunduğu bilgisayarın da açık olması gerekmektedir.

Kapatırken Dikkat: Kullanıcılara Sorun

Eğer Windows'u kapatmak veya yeniden başlatmak isterseniz, "Bilgisayarınıza bağlı olan kullanıcılar var" uyarısıyla karşılaşabilirsiniz. Bunun nedeni o anda ağ kullanıcılarından birkaçının paylaşımına açtığınız kaynaklara bağlı olmasıdır. Eğer Windows'u kapatacak olursanız, bu bağlantı kopacaktır. Eğer kaynaklarınıza bağlı olan kişi sadece klasör içerisine göz atıyorsa, kopma onun için çok büyük bir sorun oluşturmaz. Ama kullanıcı paylaşımında olan dosyaları açmış veya kendi bilgisayarına kopyalıyor olabilir. Bu nedenle Windows'u kapatmadan önce kullanıcılara haber vermeniz de oldukça büyük yarar vardır. Bağlı olan ağ kullanıcılarını aşağıdaki paragrafta anlatılan Windows aracını kullanarak belirleyebilirsiniz.

Erişim Kontrolü: PC'ne Bağlı Biri mi Var?

Eğer bilgisayarınız üzerinde paylaşım açtığınız kaynaklara birilerinin ve-

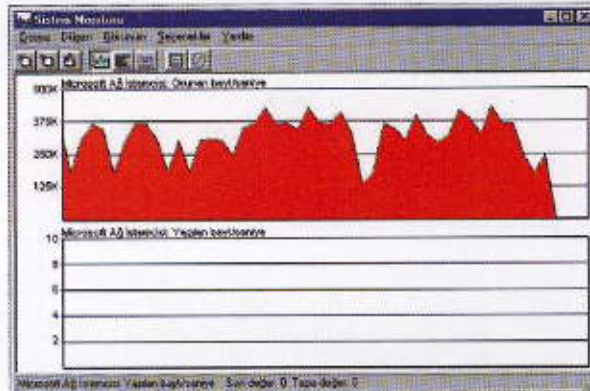
ya kimin bağlandığını öğrenmek isterseniz bir Windows aracı olan Ağ İzleyicisi'ni kullanabilirsiniz. Bu aracı Başlat/Donatılar/Sistem Araçları altında bulabilirsiniz. Aynı Sistem Monitör'de (Sonraki paragraf) olduğu gibi, Ağ İzleyicisi'nde de isteğe bağlı olarak yüklenir. Aksi takdirde bu aracı Windows CD'sinden (Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır/ Windows Kur) yüklemelisiniz.

Bu program o an kimin bilgisayarınıza bağlı olduğunu ve dosyayı açıp açmadığını görüntüler. O anki bağlantı durumunu Görünüm menüsünü kullanarak bağlantılara veya açık dosyalara göre görüntüleyebilirsiniz.

Ağ Takometresi: Network Transfer Hızı

Eğer verilerin ağ üzerinden hangi hızda aktarıldığını merak ederseniz, bir Windows aracı olan Sistem Monitör'ü kullanabilirsiniz. Bu aracı Başlat/Donatılar/Sistem Araçları altında bulabilirsiniz. Şayet burada mevcut değilse, Windows CD'si üzerinden yüklemelisiniz. Sistem Monitör penceresinde Düzen/Öğe Ekle/Microsoft Ağ Sunucusu seçeneğine gidin. Sağ taraftaki listeden Okunan Bayt/San seçeneğini işaretleyin. Aynı işlemleri yaparak Yazılan Bayt/San seçeneğini de grafik içerisine ekleyin. Seçenekler/Cizelge menüsü altından Güncelleştirme Aracı olarak 1 Sn (imleci en sola kaydırın) atayın. Şimdi büyük sayılabilecek bir dosyayı başka bir bilgisayar üzerinden paylaşım açılmış bir klasör içerisine kopyalayın. Tabii ki bunun için hedef klasöre yazma hakkınız olmalı. Sistem Monitör transfer hızını grafik üzerinde ekrana getirir. Bu ilk ola-

Windows içerisindeki Sistem Monitör aracını kullanarak ağ üzerinden aktarılan verinin hızını ölçebilirsiniz.

Dosya Sunucusu Windows Yüklü PC

Yerel ağda dosya sunucusunu (File Server) belirleyen kablolu ve ağ mimarisi değildir. Bir dosya sunucusu aslında veri kayıt medyalarını (sabit disk, CD-ROM) paylaşım açıp diğer ağ katılımcılarının kullanımına sunan ağdaki bir bilgisayardan başka bir şey değildir.

Bu görevi sürekli olarak açık ve ilgili kaynakları paylaşım açıldığı bir Workstation PC de yerine getirebilir. Kişisel olarak tanımlanmış kullanıcı haklarının yönetimi gibi kısıtlamalar ise daha çok kullanılan işletim sistemine bağlıdır. Windows 95/98 (Windows NT'nin aksine) kullanıcı yönetim fonksiyonuna sahip değildir, kaynaklara erişimi kişisel şifrelerle düzenler.

Ağdaki erişim güvenliği sizin için çok önemli değilse, Windows yüklü - belki de artık kullanmadığınız - bir bilgisayarı Server olarak kullanabilirsiniz. Pentium 90, hatta en az 16 MB RAM'e sahip bir 486 ve kötü bir monitör bunun için yeterli olacaktır.

Bu bilgisayara bir Network kartı ekleyin ve diğer bilgisayarlar gibi ağa bağlayın. Daha sonra istediğiniz tüm kaynakları (sürücüler, yazıcılar, dizinler) paylaşım açın ve gerekirse şifreler verin. İki ek CD-ROM sürücüsüne sahip olmak da (mesela telefon numaraları CD'si veya dijital başvuru kaynakları için) ekstra fayda sağlayacaktır. Sunucunun enerji tasarruf fonksiyonunu ve ısıya duyarlı bir soğutucuyu da ihmal etmeyin.

rak Ethernet kartı ile ilgilidir. PCI kartlar için (her iki tarafta) 10 Mbit ile 700 ve 900 Kbyte/sn arası normal bir değerdir. Tabii ki her iki sabitdiskin temposu da önemli bir rol oynar. Eğer başka bir bilgisayar üzerinden kendi PC'nize veri kaydedecek olursanız, diğer grafik üzerinde de okuma hızını görebilirsiniz. Gelecek sayıda Peer-to-Peer ağı Windows uygulamaları için genel kullanımı ve Mail ve Faxmodem üzerinden haberleşme konularını işleyeceğiz. □

Derleyen Kadir Tuztaş

Linux'ta Veritabanı: PostgreSQL

Her bilgisayar sisteminde bir veritabanı sistemine ihtiyaç vardır. Üzerinde veritabanı uygulaması çalışmayan bir bilgisayara bazıları tarafından "işe yaramaz" gözüyle bakılır.

Bilgisayarların kullanım amaçlarının başında bilgileri işlemek, saklamak ve ihtiyaç duyulduğunda hızlı bir şekilde tekrar elde etmek gelir. Bunları yaparken kullanacağınız sistem kolay kullanılır, kararlı ve ekonomik olmalıdır. Dünyada en çok tercih edilen veritabanı, ISO SQL (International Standard Organization Structured Query Language) tanımlarına dayanan sistemlerdir. En popüler veritabanlarından Oracle, Sybase ve Informix bu standartları uygulamakta veya en azından uygulamaya çalışmaktadır.

20 kadar Internet tabanlı ticari veritabanı sistemi mevcuttur ve ileride birçoklarına daha tanık olacağız. Aslında her veritabanı sistemi ISO SQL standartlarını kullanarak geliştirilen ve çalışma yöntemi olarak birbirine çok benzeyen sistemlerdir.

Sizlere tanıtmaya çalışacağımız veritabanı sistemi PostgreSQL (PSQL) bunlardan sadece birisi. Bu sistem özgür olması ve ticari olan benzerlerine taş çıkartıracak güçte olması nedeniyle en çok tutulan. Çok tanınmış veritabanı dosyalarının işlenebilmesini sağlayan araçları ve kendi dosyalarının diğer sistemlere aktarılmasının kolay olması nedeniyle veritabanı sistemlerinin gözdesi olmayı hak etmiştir. Kaynak kodunun açık olması nedeniyle, hızla gelişen PSQL, ticari benzerle-

rini bile kışkılandıracak bir boyuta gelmiştir.

PostgreSQL Veritabanı Nedir?

PSQL kaynak kodunun açık olduğu Nesne İlişkili Veritabanı Sistemi'dir (Object-Relational Database System). Informix Universal Server, PSQL'in ilk sürümleri üzerine geliştirilen bir sistemdir. Şu anda dünyada milyonlarca bilgisayar üzerinde PSQL kurulu durumda ve genellikle Web veritabanı ve uygulama veritabanları olarak işlem yapmaktadır.

PSQL ile daha ayrıntılı bilgi elde etmek istiyorsanız, ana Web sayfası olan <http://www.postgresql.org> adresini ziyaret edebilirsiniz.

PostgreSQL Veritabanı Ne Zaman Şişer?

Aslında bu soru PSQL için sorulmaması gereken bir sorudur. Sisteminiz ne kadarını kaldırıyor o büyüklükteki veritabanı dosyaları üzerinde rahatlıkla çalışabilirsiniz. 32 bitlik sistemlerde veritabanı 5 GB üzerine çıktığında, performans hızla düşmektedir (Bu düşüş PSQL'den değil donanımdan kaynaklanıyor). Eğer 5 GB'tan daha büyük veritabanı dosyalarında çalışmak istiyorsanız (ömürünüz bir veritabanı dosyasını bu kadar doldurmaya yeterse), 64 bitlik bir sisteme sahip olmalısınız. Böyle bir sistem elinizinde ise verita-

banı dosyanızın büyüklüğünü rahatlıkla 200 GB üzerine çıkarabilir ve PSQL ile performanslı bir şekilde çalışabilirsiniz. Metin verilerinin yüzde 80 civarında sıkıştırılarak depolandığı böyle bir sistemde 200 GB nasıl doldurulur, hep merak etmişimdir.

PostgreSQL'i RedHat Üzerine Nasıl Kuracağız?

Şimdiye kadar anlattığımız hikayeden sonra asıl konuya gelelim. Emin olun ki PSQL'i Red Hat üzerine kurmak pilav yemekten daha kolay. Önce CD'yi CD sürücünüze yerleştirin ya da aşağıdaki paketleri Red Hat yansı tutan herhangi bir siteden (örnek olarak ftp.linux.org.tr) alın. Yapmanız gereken aşağıdaki gibi şu üç paketi kurmak:


```
#rpm -i postgresql-6.3.1-1.i386.rpm
#rpm -i postgresql-data-6.3.1-1.i386.rpm
#rpm -i postgresql-clients-6.3.1-1.i386.rpm
```

Suncuyu başlatmak için

```
#/etc/rc.d/init.d/postgresql start
```

komutunu çalıştırın.

PSQL'den yararlanmak isteyen Linux kullanıcılarını PSQL için ayrı ayrı açmalısınız,

```
# su postgres
$createuser
Enter name of user to add --> mbaser
Enter user's postgres ID or RETURN to
use unix user ID: 500 -->
Is user "mbaser" allowed to create da-
tabases (y/n)
Is user "mbaser" allowed to create da-
tabases (y/n)
Is user "mbaser" allowed to add users?
(y/n)
createuser: mbaser was successfully
added
```

mbaser kullanıcısı artık PSQL kullanabilecektir.

PostgreSQL'de Veritabanı İşlemleri

Yukarıda anlattığımız gibi herhangi bir kullanıcıyı PSQL kullanmaya yetkili kılın. PSQL "deneme" adlı bir veritabanı dosyası oluşturulur:

```
$createdb deneme
bu veritabanını silelim:
$destroydb deneme
```

"okul" adlı bir veritabanına ulaşmak için PSQL komut satırı istemcisi "psql" kullanılır:

```
$psql okul
Please read the file COPYRIGHT for
copyright terms of POSTGRESQL
type ? for help on slash com-
mands
type \q to quit
type \g or terminate with se-
micolon to execute query
You are currently connected to the da-
tabase: okul
okul=>
"öğrenciler" adlı bir tablo oluştura-
lim:
okul=>create table öğrenciler (
```

```
numarası int,
adı varchar,
soyadı varchar,
cinsiyeti char);
```

Bu tabloya bir öğrenci ekleyelim:

```
okul=>insert into öğrenciler
values (56, "Gökem", "Çetin", "E");
```

Bu tabloya öğrenci soyadı sırasına göre bir sorgu yapalım:

```
okul=> select * from öğrenciler order
by soyadı;
numarasıadısoyadı cinsiyeti
```

```
56|Gökem |Çetin |E
24|Erdem |ERDEMİR|E
113|Gül |GÜLEN |K
(3 rows)
```

Dikkatinizi çekecek olursa "order by" komutu ile sorgulama yapacağımız tabloda (ya da tablolarda) elde edilen verileri sıraya sokmuş oluyoruz. Burada "soyadı" indeksine (değişkenine) göre bir sıralama söz konusu.

"Erdem ERDEMİR" öğrencisinin numarasını değiştirelim:

```
okul=>update öğrenciler
set numarası=15 where nu-
marası=24;
```

Eğer tablonuzda bir indekste aynı değeri içeren satırlar varsa, bu değeri içeren tüm satırlar değiştirilmiş olur. Böyle satırlardan oluşan bir satırınız var ise, o satırı diğerlerinden ayıracak bir başka indekse göre istemde bulunun, bunu yapmak için "and" bağlacını kullanabilirsiniz. Bu bağlaçla ilgili aşağıda bir örnek var:

"Gökem Çetin" öğrencisini silelim:

```
okul=>delete from öğrenciler
where adı='Mustafa' and soya-
dı='Baser';
```

Daha karmaşık sorgulamalar da yapmanız mümkün. Standart SQL komutlarının hemen hepsini kullanabileceğinizi biliyorsunuz. Bu komutlarla ilgili sizi tatmin edecek bir sitenin adresini aşağıda belirttik:

<http://w3.one.net/~jhoffman/sqltut.htm>

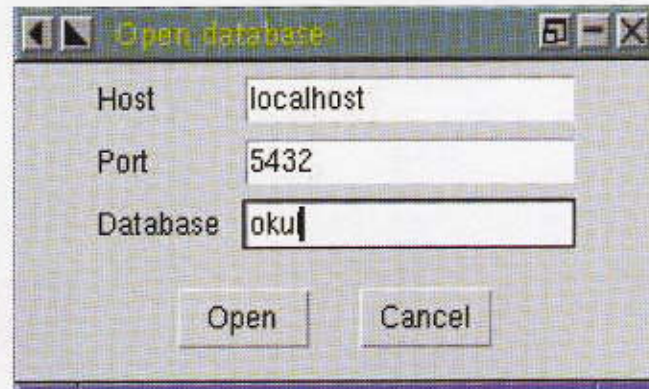
Bunları Yapmanın Daha Kolay Yolu Yok mu?

PSQL için işlerinizi oldukça kolay hale getiren birçok arayüz bulunmaktadır. Bunların arasında en çok beğendiğimiz PgAccess.

PgAccess PSQL için en gelişmiş X grafik arayüzü programıdır. RedHat dağıtımı ile birlikte geliyor. pgaccess'i kullanabilmek için sisteminizde tcl/tk kurulu olması gerekiyor. Çalıştırmak için X altından

```
$pgaccess
```

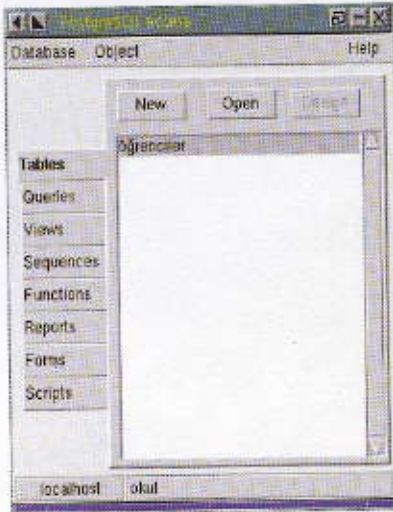
komutunu çalıştırmanız yeterli olacaktır. Bir veritabanına bağlanmak için Database --> Open menüsüne girin. Aşağıdaki gibi önünüze gelen pencerede ilgili yerleri doldurun. İstemci/sunucu mantığı ile çalışmanın doğal sonucu olarak, yerel makinenizde olmayan bir PostgreSQL sunucusundaki veritabanını da yönetebilirsiniz. Biz yerel makinedeki sunucudan faydalanmak istediğimiz için, Host kısmını öntanımlı değer olan "localhost"ta bıraktık. Database kutucuğuna ise "okul" yazdık (Daha önce bu veritabanını oluşturmuştuk,

Veritabanına eriştiğinizde mevcut durumdaysa, önceden oluşturulmuş tablolar ve bunların içeriği karşınıza çıkacak. Örnek pencere yanda:

şimdi PgAccess ile ona erişeceğiz).

Aşağıdaki resimde araçlardan hangisi aktif durumdaysa, kalın harfler-

le yazılı olacak ve biraz dışa çıkacaktır. Hangi aracı kullanmak istiyorsanız, o sekme üzerine bir kere tıklamanız yeterli olacak. Daha önceden açılmış olanları görüntülemek veya düzenlemek için "Open", yenisini oluşturmak için "New" menülerini kullanabilirsiniz.

Göreceğiniz gibi, hemen hemen her türlü araç görsel ortamda kullanıcıların ilgisini bekliyor. Yalnız hemen belirtelim ki bu araç tamamlanmış değil ve benzeri bir veritabanı sisteminde yaptıklarınızın aynısını burada bulamayabilirsiniz.

PgAccess ile tablo oluşturmak, oluşturulan tablolara veri girmek, bunlarda sorgulama yapmak, rapor hazırlamak çocuk oynacağı haline

geliyor. Bunu taklitçi zihniyet olarak nitelendirsem de, hoşuma gitmiyor değil doğrusu.

PgAccess'in önemli bir özelliği Tcl/Tk ile yazılmış olması, böylelikle geliştirilen programlar işletim sisteminden bağımsız hale geliyor. Ne demek bu? Linux için yazılan bu programı Windows 9x/NT veya MAC'a kopyalyorsunuz ve çalışıyor. Tabii ki çalışması için kopyalayacağınız işletim sistemlerine daha önceden Tcl/Tk yüklemeniz gerekecek.

PgAccess'de sorgulama yapmak çok kolay. Tablolar arasındaki ilişkileri de görsel ortamda kurabiliyorsunuz, tıpkı isminin benzetildiği o veritabanında olduğu gibi. Sağdaki resimde bir sorgulama görüntüyor.

Linux Haberleri

Web Arayüzlü Öğrenci Not Sistemi

İnternet'in son zamanlarda hızla yaygınlaşması ve her eve girmesi ile birlikte, verilen hizmetlerin sanal ortama aktarılması gündeme geliyor. Bu kapsamda, öğrencilerin notlarının hem kendileri hem de velileri tarafından en hızlı bir şekilde öğrenilmesi amacı ile Mustafa Başer (mbaser@linux.org.tr) tarafından geliştirilen bir program, sadece notları öğrencilere yansıtmakla sınırlı kalmayıp birçok yönetim aracına da sahip bulunuyor. CGI programlarının PERL ile yazıldığı ve verilerin PSQL'de saklandığı bu programda şifreler "Crypt" edilerek güvenlik artırılmış.

Not girecek öğretmenlere sadece kendilerini ilgilendiren sınıfların bir listesi gelmekte, bu listeden seçilen sınıfların tam listesi ve notlarını yazacakları uygun boşluklar karşılama çıkmaktadır. Yönetici konumundaki kullanıcılar, ders, öğretmen, öğrenci, kullanıcı, sınıf ekleme çıkarma ve değişiklik yapma yetkilerine sahip olmaktadır. Diğer öğretmenlerin bu araçları kullanması yasaklanmıştır. Öğretmenler isterlerse eski notlarında değişiklik yapabilmekte ve şifrelerini yine Web ortamında değiştirebilmektedirler.

Öğrenciler, kendi numaralarını girerek kendilerine not girilen derslerin tüm lis-

tesi ve notlarını görebilmekteler. Aynı zamanda başarılarını gösteren bir grafik de Web sayfasında yerini almaktadır. İsteyen herkes, okulda açılan bütün derslere, öğretmenlere ve öğrenci listelerine ulaşabilmektedir. Programın rastgele oluşturulan 10 bin öğrenci (her sınıfa 100 kişi) ile yapılan deneyimlerinde performansında gözle görülür bir değişim saptanmamış.

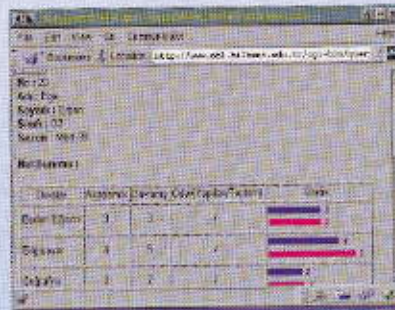
Kapsamlı Türkçe Linux Sayfası

Sürekli Linux desteğinin az ve Türkçe belgelerin kit olmasından yakınanlar, şimdi sıkı durun: Ege Üniversitesi'nden bir avuç gönüllü tarafından kısa sürede hazırlanan "Tr-Linux" sayfası ile Linux ile

ilgili kaynaklara kısa sürede ulaşabileceksiniz. Sayfada sadece ve sadece Linux ile ilgili dopdolu bir içerik sizleri bekliyor. Tanıtım (genel Linux tanıtımı), kurulum (RedHat Linux ve dağıtımları kurmak için kılavuz), kullanım (Linux ile neler yapılabileceğine ilişkin sayfalar), X Window (pencere yöneticileri), programlama, Internet, ağlar ve belgeler başlığı altında gerçekten özenererek hazırlanan bu sayfaya bağlanmak için sabırsızlanan Linux'çular için adres <http://trlinux.ecorp.net>.

SuSe Linux'un 6.1 Sürümü Çıktı

Alman SuSe şirketi, kendi adını verdiği Linux dağıtımının 6.0 sürümünü çıkarttıktan henüz birkaç hafta sonra 6.1 sürümünün müjdesini Web sayfasından (<http://www.suse.com>) duyurdu. 6.0'da SuSe hâlâ 2.0.36 çekirdeğinde ısrar ediyordu. Almanca sürümünü test ettiğimiz 6.1 ise 2.2 sürümü çekirdeğe geçmiş. Diğer önemli güncellemeler ise, GNOME (<http://www.gnome.org>) ve KDE (<http://www.kde.org>) pencere yöneticilerinde yaşanmış. KDE bildiğiniz gibi kuvvetli Türkçe desteğiyle geliyor. Sizler bu satırları okurken SuSe 6.1'in İngilizce sürümü de çıkmış olacak. Daha geniş bilgi için SuSE'nin Web sayfasını takip edin.

Yanda bir öğrenciye ait not dokümanı görülen bu programı merak edenlerin <http://www.obl.bilkent.edu.tr/garde> adresini ziyaret etmesi önerilir.

İşinizi göreceğ
bir makro mu arıyorsunuz?
İşletim sisteminizin
derinliklerinde kayboldunuz
ve pratik çözümlere mi
ihtiyacınız var? O halde
doğru yerdesiniz. Chipucu
Kataloğu'nda PC'lerle birlikte
yaşamayı kolaylaştıran her
şey var.

İ N D E K S

Windows 95

48 Sistem: Masaüstü ve Gezgini Penceresinde Çok Satırlı İsimler
Internet Explorer 4.0 Active Desktop: Windows 95'de Masaüstü Araç Çubuğu Oluşturmak

Windows 98

60 Sistem: Görüntü Özellikleri Penceresini Windows 95'dekine Benzetmek
Sistem: Sistem Bilgilerini Yedeklemek

Windows NT 4.0

51 Sistem: Önplandaki Uygulamalar İçin Performans Artırımı
Backup: Windows NT Altında Otomatik Yedekleme
Sistem: Donanım Listesi Oluşturmak

Uygulamalar

62 Access 97: Denetim İpucu Metni
Access 97: Program Geliştiricilerinin Sürprizi
Word 97: Word İçerisine Gizlenmiş Oyun
Word 7.0: Başlık Çubuğundaki Dosya Uzantıları
65 Excel 7.0: Otomatik Metin Fonksiyonu
Excel: Notları ve Açıklamaları Sayfa ile Beraber Yazdırmak
64 Internet Explorer 4: Yeni Bir Arama Sayfası Atayın
Netscape Communicator: İnternet Oturumunda Java Çalışmasından Kaynaklanan Kilitlenmeler
Excel 97: Yön Tuşları ile Gezinti

IE 4.0 Active Desktop: 95'de Masaüstü Araç Çubuğu Oluşturmak

Internet Explorer 4.0 içerisinde gelen Active Desktop ile beraber Windows 95 Görev Çubuğu'na yeni özellikler eklenir. Bundan sonra Görev Çubuğu üzerinde sadece çalışan uygulamalara ait simgeler bulunmaz. İsteğe bağlı olarak Hızlı Başlatma, masaüstündeki tüm simgelere ulaşabileceğiniz Masaüstü, Internet adreslerini girebileceğiniz Adres ve Bağlantılar çubuklarını gösterebilirsiniz.

Görev Çubuğu üzerine farenin sağ düğmesini tıklayarak açılan Nesne menüsü üzerindeki Araç Çubukları/Yeni Araç Çubuğu... komutunu kullana-

rak yeni çubuklar oluşturabilirsiniz. Bunun sonunda içerisinde bir dizin seçmeniz gereken bir pencere açılır. Bu pencere içerisinde bulunan tüm klasörleri, içerisinde bulunan alt klasör ve dosyaları, yeni bir çubuk olarak atayabilirsiniz. Buna alternatif olarak bir Internet adresi de girilebilir. Tanımlı olan ve yeni oluşturulan tüm simgelerin açılması durumunda Görev Çubuğu oldukça daralacaktır. Bu durumda aktif olan araç çubuklarından bir kaçını farenin sağ düğmesini kullanarak açılan Nesne menüsünü kullanarak kapatabilir ya da başka bir yere taşıyabilirsiniz. Bunun için çubuğun ismine farenin sol düğmesini kullanarak tıklayın ve düğmeyi bırakmadan bundan sonra bu-

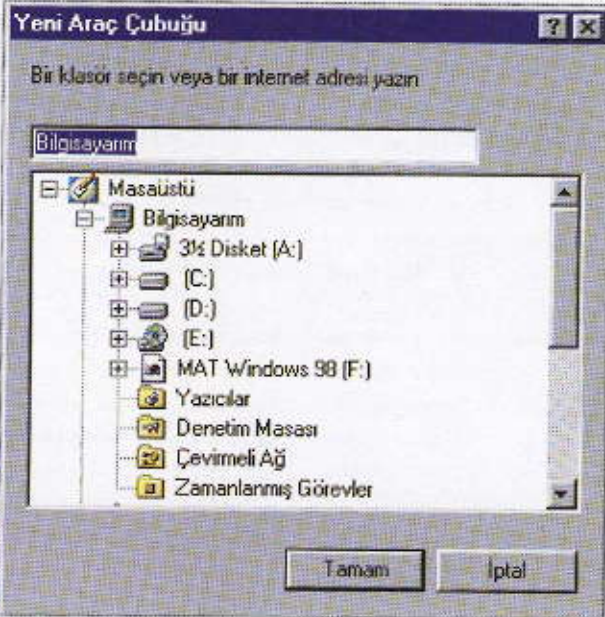
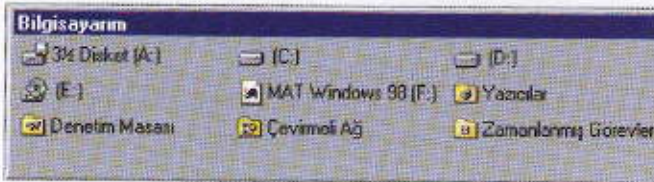
lunmasını istediğiniz yere taşıyın. Çubukları örneğin ekranın dört kenarına taşıyabilir veya ekranın ortasında bir pencere şeklinde konumlandırabilirsiniz.

Araç çubuğunun ismine sağ tıklayarak "Her Zaman Üstte" görünmesini sağlayabilirsiniz. Çubuğu araç çubuğu olarak değil de, masaüstünün ortasında bulunan bir pencere gibi kullanmak isteyebilirsiniz. Bunun için de başlık çubuğuna farenin sağ düğmesi ile tıklayabilir ve nes-

ne menüsünden aynı komutu çalıştırabilirsiniz.

Eğer hazır olarak bulunan çubuklardan (Görev Çubuğu üzerinden tanıdığımız) birinin otomatik gizlenmesini ve sadece üzerine fare imleci geldiği zaman ekrana gelmesini isterseniz, söz konusu olan çubuk ekranın kenarında bulunmalı. Eğer pencere olarak atandıysa bu seçenek aktif olmayacaktır. Aksi takdirde ekranın ortasında nereye saklanabilirdi ki?

Size Bağlı: İsteddiğiniz herhangi bir sürücü veya klasörü araç çubuğu olarak atayabilirsiniz.

Sistem: Windows 95'de Çok Satırlı İsimler

Windows 95 masaüstünde veya Gezgin penceresi üzerinde büyük simgelere uzum dosya isimleri atadığımız zaman ya bir çok satıra bölünür veya bir bölümü kesildikten sonra, o bölümün yerine üç nokta konur. Windows 95 içerisinde herhangi bir hece ayracı bulunmaz ve her satır metin içerisindeki boş karakterlere göre belirle-

nir.

Eğer uzun bir dosya ismi kesilmesini engellemek isterseniz, heceleri kendiniz ayırmalısınız. Bunun için dosya veya kısayol isimlerinizde ayırma işareti yerine boşluk kullanmalısınız. Sonuç olarak Windows 95 boş karaktere bakarak ayırma işlemini gerçekleştirdiği için, bu yöntem her zaman geçerli olacaktır. Ayırma (tire) işareti burada normal bir karakter gibi işlem görecek

ve Word içerisinde olduğu gibi satırın otomatik olarak ayrılmasını sağlamayacaktır.

Eğer tek bir satırda görünen dosya isminin birden fazla satırda görünmesini isterseniz, yine boş-

luklar kullanmalısınız. Bunun için Windows 95 dosya ismini istediğiniz şekilde ekrana getirene kadar, kelimelerin önüne, arkasına veya dosya isminin parçaları arasına boşluklar eklemelisiniz.

Sistem: Windows 95'deki Gibi Görüntü Özellikleri

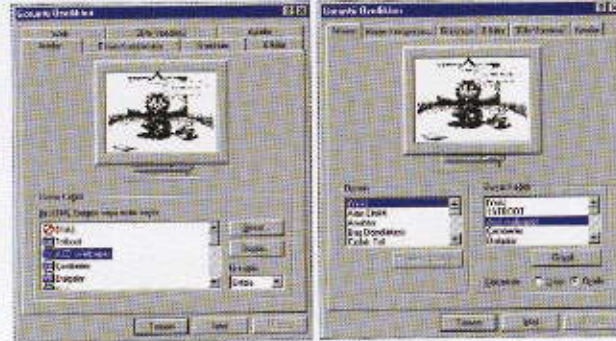
Masaüstünde boş bir alana farenin sağ düğmesine tıkladığınız zaman açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırarak Görüntü Özellikleri penceresine ulaşabilirsiniz. Üzerinde birçok kart bulunan bu pencereyi kullanarak masaüstündeki arka plan resmini, ekran koruyucu ve ekran çözünürlüğünü değiştirebilirsiniz. Birçok bölümüyle bu pencere Windows 95'dekine çok benzer. Burada Artalan ve Web olmak üzere iki yeni kart karşınıza çıkar.

Artalan kartı Windows 95'dekine göre görsel değişikliklere sahiptir, buna rağmen Web kartı Windows 95'de bulunmaz. Bu kart üzerinden Active Desktop ayarlarını yapabilir ve Active Desktop'ı bir Web sayfası gibi ekrana getirebilirsiniz.

Buna rağmen Windows 95 görüntüsünü geri mi istiyorsunuz? Görüntü Özellikleri penceresindeki Artalan kartının yeni hali hoşunuza gitmedi mi? Artık bu pencereye Win-

dows 95'deki görünümünü geri kazandırabilirsiniz.

Önce Windows 98 Kayıt Düzenleyicisi'ni açmak için "Başlat/Çalıştır/Rege-

Önce ve Sonra: Win 98 Kayıt Düzenleyicisi içerisinde yapılan küçük değişiklikler ile Görüntü Özellikleri penceresi Windows 95'deki ile aynı oluyor.

dit" komutunu çalıştırın. Bul penceresini açmak için ister Düzen/Bul komutunu çalıştırın, ister CTRL+F tuş kombinasyonunu uygulayın. Açılan pencere üzerindeki Aranan kutusuna "Denetim Masası" yazın ve Sonrakini Bul düğmesine tıklayın. Normalde ilk bulunan değer bizim için doğru değerdir. Bu değer CLSID anahtarının bir alt anahtarı olmalı, "(Varsayılan) Denetim Masası HTML Uzantılarını Görüntüle" ad ve verilerini içermeli (Resme bakın). Eğer doğru değer değilse, F3 tuşu-

na basarak aramaya kaldığınız yerden devam edin.

Doğru alanı bulduktan sonra TAB tuşunu kullanarak Kayıt Düzenleyicisi penceresinin sol tarafına

geçin. Görüntü Özellikleri penceresinin görünümünü değiştirmek için Kayıt Düzenleyicisi içerisindeki bu anahtarı silmelisiniz. Ama daha önce bu anahtarın bir yedeğini almalısınız. Eğer ileride pencereyi Windows 98'deki orijinal haline döndürmek isterseniz, bu alacağınız yedeği kullanacaksınız.

Pencerenin solunda kalan anahtar seçili durumda iken Kayıt menüsü içerisinde bulunan Kayıt Dosyası Ver... komutunu çalıştırın. Açılan Kayıt Dosyası Yaz penceresi üzerinde bulunan Verme Aralığı için Seçili Dal seçeneği işaretlenmiş olmalı ve altında da seçili olan anahtarın konumu bulunmalı. Dosya Adı kutusuna bir isim girin ve dosyayı Kayıt Dosyası (.REG) uzantılı olarak kaydedin. Artık seçili olan

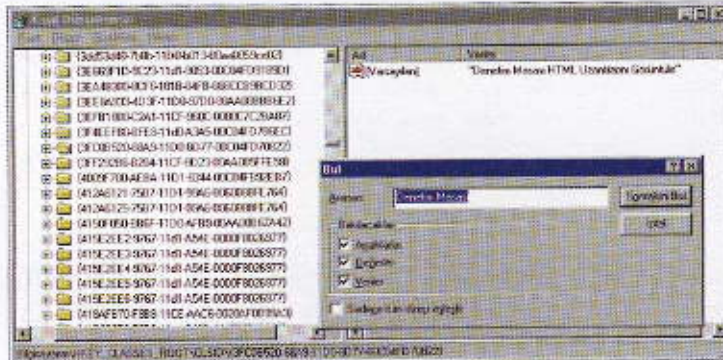
anahtarı DEL tuşuna basarak silebilirsiniz. Eğer Görüntü Özellikleri penceresini açacak olursanız değişiklikleri izleyebilirsiniz. Artık Web kartı yok ve Artalan kartı da Windows 95'deki ile aynı özelliklere sahip.

Bu pencerenin eski özelliklerini, Web kartı ve Artalan kartını yeni özellikleri ile birlikte yüklemek isteyebilirsiniz. Bunun için silinen anahtar için oluşturduğunuz yedek dosyasına iki kere tıklamalı ve ekrana gelen "... bulunan bilgiyi kayıt defterine eklemek istediğinizden emin misiniz?" sorusuna evet cevabını verin.

Sistem: Sistem Bilgilerini Yedeklemek

Windows 98 içerisinde güncel sistem ayarlarını bir metin dosyası şeklinde kaydedebilecek bir uygulama bulunur. Bu Başlat/Programlar/Donatılar/Sistem Araçları altında bulunan Sistem Bilgisi uygulamasıdır.

Bu uygulama içerisinde donanım kaynakları, bileşenler ve yazılım ortamı hakkında ayrıntılı bilgi bulunur. Burada görünen bilgileri Dosya/Kaydet komutunu çalıştırarak veya birçok Windows uygulamasında olduğu gibi CTRL+S tuş kombinasyonunu uygulayarak kaydedebilirsiniz. Bu sayede ileride Windows 98 ile ilgili bir sorunla karşılaşırsanız, çözüme ulaşmak için buradaki bilgilerden faydalanabilirsiniz.

Doğru Anahtar: Kayıt Düzenleyicisi içerisindeki bu anahtarı silmelisiniz.

Word 97: Word İçerisine Gizlenmiş Oyun

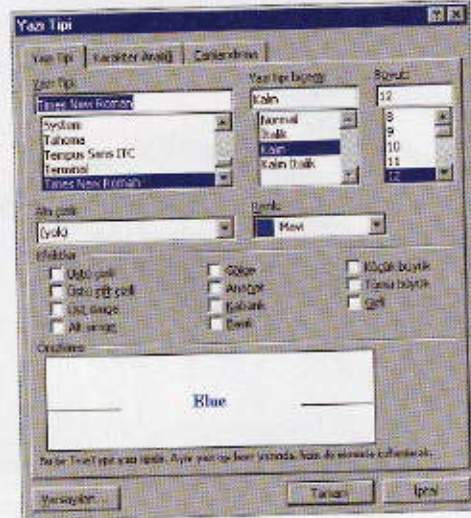
Word 97 geliştiricileri program içerisine ortaya çıkarması oldukça zor bir oyun gizlemişler. Bunun için araç çubuğu üzerinde bulunan doküman oluşturma düğmesine tıklayarak yeni bir doküman oluşturun. Doküman içerisine sadece "Blue" yazın.

Daha sonra bu kelimayı seçin ve Biçim/Yazı Tipi komutunu çalıştırın. Açılan pencere üzerinden Yazı Tipi Biçimi olarak kalın ve Renk olarak da mavi atayın.

Access 97: Denetim İpucu Metni

Access 97 içerisinde kullanıldığınız komut düğmesi gibi denetim elemanlarına, kullanıcıya o eleman hakkında bilgi veren bir yardım metni ekleyebilirsiniz. Bunun için yardım metni eklemek istediğiniz elemana tasarım görünümünde sağ tuşla tıklayın ve açılan menüden Özellikler komutunu çalıştırın. Açılan pencere üzerindeki Diğer kartını aktif hale getirin. Ekranı gelmesini istediğiniz yardım metnini aktif

Yazı Tipi penceresini üzerinde bulunan Tamam düğmesine tıklayarak kapattıktan sonra, ilk olarak farenin sağ düğmesini kullanarak doküman üzerine tıklayın. Açılan nesne menüsünü kapattıktan sonra SPACE (boşluk) tuşuna basın. Yardım menüsü içerisinde bulunan Microsoft Word Hakkında komutunu çalıştırın. CTRL ve SHIFT tuşları basılı durumdayken ekrana gelen pencerede bulunan resmin üzerindeki Word simgesine farenin sol tuşunu kullanarak tıklayın. Bunun sonunda ekrana oldukça

Kalın Mavi:
Özel
biçimlendiril-
miş bir
kelime, gizli
bir oyunun
kapısını
açıyor.

basit bir Tilt oyunu ve geliştiricilerin isimleri gelecektir. Tilt oyunundaki fipleri Z ve M tuşlarını

kullanarak oynatabilirsiniz. Oyundan çıkmak için de yapmanız gereken tek şey ESC tuşuna basmak.

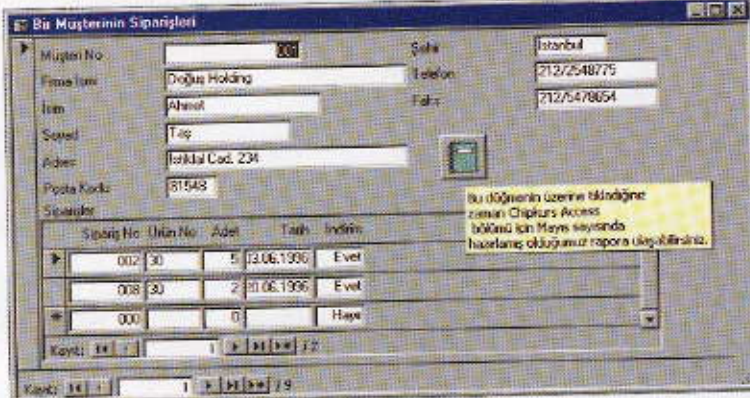
olan kart üzerindeki Denetim İpucu Metni alanına girebilirsiniz. Çok uzun yardım metinlerinde istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir. Bu durumda form yardım metni form görünümünde ekrana tek bir satır halinde gelir. Ama burada kullanışlı olan satır sonları ekleyerek metnin küçük bir kutu içerisinde, küçük bir not kağıdı şeklinde ekrana gelmesi olacaktır. Eğer satır sonu eklemek isterseniz, ENTER tuşunu kullanmayın. Bunun sonunda özellikler onaylanacak ve özellikler

penceresi kapanacaktır. Bunun yerine imleci Denetim İpucu Metni alanına, satır sonu eklemek istediğiniz alana taşıyın ve SHIFT tuşu basılı durumdayken aynı anda ENTER tuşuna basın. AŞAĞI YÖN tuşuna basarak ikinci satıra geçebilir ve isterseniz ikinci bir satır sonu ekleyebilirsiniz. Yardım metninin son halini görebilmek için görünüm modunu tasarım görünümünden form görünümüne geçirmeli ve fare imlecini yardım metni eklediğiniz eleman üzerinde bir süre tutmalısınız.

Access 97: Program Geliştiricilerinin Sürprizi

Oldukça kullanışlı bir veri tabanı uygulaması olan Access 97'de katkısı bulunanların isimlerini görmek ister misiniz? Bunun için ilk olarak ister yeni bir veri tabanı içerisinde, ister hazır bir veri tabanı içerisinde yeni bir tablo oluşturun ve hemen kapatın. İsim olarak "Go Speed Racer Go" yazın ve birincil anahtar seçimi ile ilgili soruya Hayır cevabını verin.

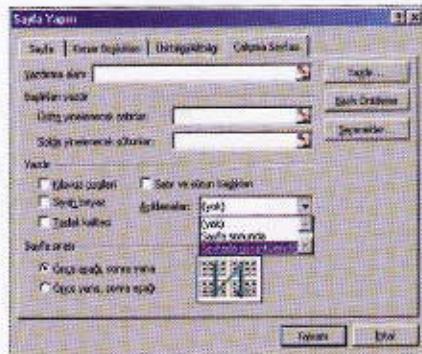
Daha sonra menü çubuğu üzerinde bulunan Yardım menüsünü açın ve Microsoft Access Hakkında komutunu çalıştırın. Açılan pencerenin solunda bulunan resme farenin sağ tuşunu kullanarak iki kere tıklayacak olursanız, Access'in geliştiricilerini görebilirsiniz. Bu görüntüden çıkmak için ise yapmanız gereken tek şey ESC tuşuna basmak.

Kullanışlı: Çok satırlı, not kağıdı yapısındaki açıklamaların okunması, tek satırlı ve sonu olmayanlara göre çok daha kolay

Excel : Notları ve Açıklamaları Yazdırmak

Eğer Excel ile çalışırken hücrelerin bazılarında notlar eklediyseniz, tablonun yazıcı çıktısını alırken bu notların da yazdırılmasını sağlayabilirsiniz. Excel 7.0'da bu notların çalışma sayfası ile birlikte yazdırılmasını isterseniz, Dosya/Sayfa Yapısı komutunu çalıştırarak ve açılan pencerede Çalışma Sayfası kartı üzerinde bulunan Notlar seçeneğini aktif hale getirmelisiniz. Bu durumda notlar tüm tablo yazdırıldıktan sonra ekstra sayfa üzerine yazdırılacaktır.

Alternatif: Açıklamaların yazdırılması için birden fazla seçeneğiniz mevcut.

Bunun haricinde bu liste içerisinde hücre bilgileri eksiktir. Eğer hücre notlarının içerikleri yanında, bilgilerinin de, hangi notun hangi hücreye ait olduğu gibi, yazdırılmasını isterseniz, Dosya/Sayfa Yapısı komutunu çalıştırarak ve Çalışma Sayfası kartı üzerindeki Satır ve Sütun Başlıkları seçeneğini aktif hale getirmelisiniz.

Excel 97 içerisindeki açıklama yazdırması da çok benzer şekilde çalışır. Dosya/Sayfa Yapısı komu-

tunu çalıştırın ve Çalışma Sayfası kartı üzerinden açıklamaların ne şekilde yazılmasını gerektiğini ayarlayın. Eğer burada Sayfa Sonunda seçeneğini işaretleyecek olursanız, açıklamalar aynen Excel 7.0'da olduğu gibi ekstra bir sayfa üzerine yazdırılacaktır.

Ama buradan açıklamaların aynı not kağıtları şeklinde tablo üzerinde de görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için de Sayfada Görüntüldüğü Gibi seçeneğini işaretlemelisiniz. Eğer açıklamalar normalde görünmüyor, sadece fare imlecini üzerine götürdüğünüz zaman ekrana geliyorsa, bu ayar çok fazla

bir şey kazandırmaz.

Eğer açıklamaların yazıcı çıktısı üzerinde görünmesini istiyorsanız, açıklamaları Görünüm/Açıklamalar komutunu kullanarak görünür hale getirmelisiniz. Bundan sonra

tüm açıklamalar tablo üzerinde ekrana gelir ve yazıcı çıktısı da bu şekilde oluşur. Açıklamalar üzerinde çalışabileceğiniz yeni bir araç çubuğu ekrana gelir.

Eğer tablo üzerinde bulunan açıklamaların sadece bir kısmının görüntülenmesini istiyorsanız, ilk olarak Tüm Açıklamaları Gizle düğmesine tıklayın. Daha sonra açıklamalarını görüntülemek istediğiniz hücrelere ve son olarak Açıklama Göster düğmesine tıklayın.

Excel 7.0: Otomatik Metin Fonksiyonu

Word kullanırken devamlı tekrar edilen öğeleri, örneğin şirket ismi, adresi gibi, otomatik biçiminde metnin çeşitli noktalarına ekleyebilirsiniz. Bir metne

Hızlı: Eşit işaretinden sonra girilen bir kısaltma, daha uzun metinleri otomatik olarak hücre içerisine yazdırıyor.

hızlı bir şekilde ulaşmak için oluşturduğunuz otomatik metnin ismini yazdıktan sonra, tüm metni doküman içerisine eklemek için F3 tuşuna basmanız yeterli olacaktır. Excel'de de temelde buna benzer bir hizmeti kullanabilirsiniz, ama bunun için "Ad" fonksiyonunu biraz değişik uygulamalısınız.

Eğer "Kurukahveci Mahmut Efendi Ve Mahdumları Ltd. Şti. AŞ" iba-

resini tekrar tekrar yazmak zorunda kalıyorsanız, Ekle/Ad/Tanımla komutunu çalıştırın ve bunun için bir kısaltma tanımlayın. Mesela Çalışma Kitabındaki Adlar kutusuna kısaltma olarak "Km" girin. Daha sonra pencerenin altın-

daki Başvuru Yeri kutusuna da eşit işaretinden itibaren tüm metni tırnak işaretleri arasında yazın. Bizim örneğimizde Başvuru Yeri kutusundaki metin "--" Kurukahveci Mahmut Efendi Ve Mahdumları Ltd. Şti. AŞ" (resimde görüldüğü gibi) olmalı. Şimdi çalışma sayfası üzerinde bu metnin görünmesi gereken; hücreye tanımladığımız kısaltmayı, önünde eşit işareti ile beraber girin. ENTER tuşuna basın.

Word 7.0: Başlık Çubuğunda- ki Dosya Uzantıları

Normalde Word uygulamasında menü çubuğu üzerinde bulunan başlık çubuğunda sadece dosya isimleri görüntülenir. O an için aktif olan dosyanın uzantısını buradan göremeyiz. Genelde DOC türündeki dosyalarla çalışıldığı için aslında dosya uzantılarının gösterilmesi çok da gerekli değildir. Ama DOT gibi değişik dosya türleri ile çalışırken, bu eksiklik çok önemli

olabilir. Aksi takdirde doküman şablonları üzerinde değişiklik yapabilirsiniz.

Eğer dosya uzantılarını devamlı olarak görmek isterseniz, Windows Gezgin'i üzerinde bir değişiklik yapmalısınız. Bunun için gezgini ve Görünüm/Seçenekler komutunu çalıştırın. Görünüm kartı üzerinde bulunan "Kayıtlı dosya türlerinin MS-DOS dosya uzantılarını gizle" seçeneğindeki işareti kaldırın. Bu işlemi hemen sonra dosya uzantıları ekrana gelir.

IE 4.0: Yeni Bir Arama Sayfası Atayın

Windows 95/98'de Görev Çubuğu üzerinde bulunan Başlat düğmesine tıklayarak ulaşabileceğiniz Bul komutunu kullanarak sadece bilgisayarınız üzerindeki dosyaları veya klasörleri aramaktan çok daha fazla işlem yapabilirsiniz.

Internet'te komutunu kullanarak Internet üzerinde de arama işlemleri yapabilirsiniz. Kurulu olan göz atıcılara (Internet Exp-

lorer, Netscape Communicator) bağlı olarak arama yapılan yerler değişir. Internet bağlantınız olduğu sürece kullanabileceğiniz bu seçeneğin istediğiniz arama sayfasına açılmasını sağlayabilirsiniz.

Windows 95/98 Kayıt Düzenleyicisi üzerinde yapacağınız bir değişiklikle arama yapmak istediğiniz Web sayfasını kendiniz girebilirsiniz. Bunun için ilk olarak Kayıt Düzenleyicisi'ni Başlat/Çalıştır/Regedit /Ok komutunu kullanarak çalıştırın. Açılan pencere

üzerindeki "HKEY_USERS\Default Software\Microsoft\Internet Explorer\Main" anahtarını aktif hale getirin. Pencerenin sağ tarafında kalan bölümde Search Page girişini arayın.

Burada bulunan arama sayfasını değiştirmek için ilk olarak "Search Page" girişini seçin ve Düzen/Değiştir komutunu çalıştırın. Mesela yeni arama motoru olarak Altavista'yı kullanmak istiyorsanız, Değiştir penceresi üzerindeki "Değer" kutusuna Altavis-

ta'nın Internet adresi olan www.altavista.com yazın ve son olarak da Tamam tuşuna tıklayın.

Bu andan itibaren Başlat/Bul/Internet'te komutunu çalıştıracak olursanız, otomatik olarak Altavista'nın Web sayfası açılacaktır. Bu sadece bir arama sayfası olmak zorunda değil. Internet'te arama komutunu çalıştırdığınızda bir arama motoru yerine son 1 yılın foto sonuçlarının bulunduğu bir Web sayfasına ulaşmak pek de akıllıca olmasa gerek.

Kişiyi Özel: Windows 95/98'in Internet'te ara fonksiyonu için yeni bir sayfa tanımlamak isterseniz, Kayıt Düzenleyici içerisinde değişiklik yapmalısınız.

N. Communicator: Java Açılışından Kaynaklanan Kilitlenmeler

Eğer bir Internet oturumu sırasında Netscape Communicator kullanarak Java çalıştırmak zorunda kalırsanız, sonucu kilitlen-

meye varan gecikmeler meydana gelebilir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için Java'nın da Netscape Communicator açılması sırasında çalışmasını sağlamalısınız.

Bunun için Netscape Communicator simgesine faremin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan Nesne menüsü üzerinde

bulunan Özellikler komutunu çalıştırın. Özellikler penceresinde Kısayol kartını aktif hale getirin ve hedef kutusundaki program yolunun sonuna ".start_java" komutunu ekleyin.

Programı çalıştıracak olan komple satır "C:\Program Files\Netscape\Communicator\Program\netscape.exe-start_java" şeklinde olmalı (Resimde görüldüğü gibi). Bu andan itibaren daha önceden anlatmış olduğumuz Java problemi yaşamadan Web sayfalarını rahatlıkla ziyaret edebilirsiniz. Java Netscape Communicator ile birlikte otomatik olarak çalışacağından gecikmeler de minimuma düşecektir.

Güvenlik: Bu şekilde Netscape çok daha güvenli çalışıyor.

Excel 97: Yön Tuşları İle Gezinti

Excel 97 tablo hesap programı bir çalışma sayfası içerisinde yön tuşları ile yatay, dikey yönlerde gezinme ve bu esnada seçili olan alan ve hücrelerin bu gezinmeden etkilenmesini engelleyebilir. Bu modu aktif hale getirmek için SCROLL LOCK düğmesine tıklayın. Bu mod aktif durundayken yön tuşlarını kullanarak aktif olan çalışma sayfasının kaybolmasını sağlayın. Aktif olan hücrelerin seçili hali bu gezinmeden hiç etkilenmeyecektir. Bu durumda aynı zamanda seçili olan alan görülebilen alandan çıktığı zaman da kullanılabilir.

Test Bölümü

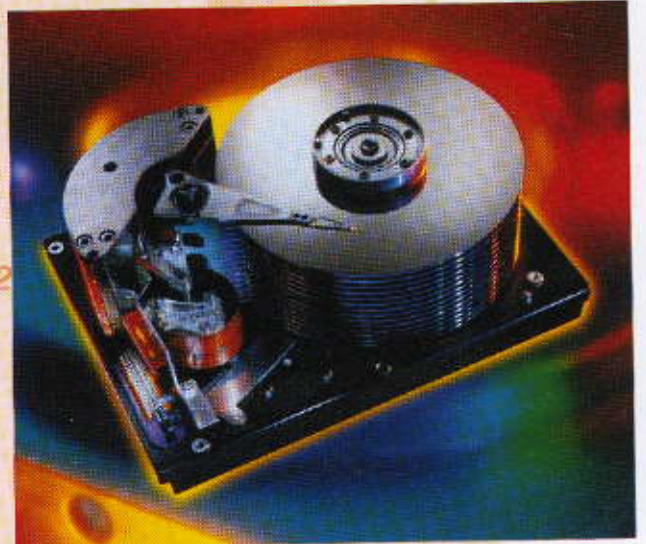
Test bölümünde, bir ürün satın alırken size rehberlik edecek olan ürün incelemeleri ve karşılaştırmalı testler yer almakta.

142

160

DVD Testi
DVD sürücü
testimizi
incelemeden
DVD satın
almayın.

Test: Sabit Diskler

16 IDE ve 8 SCSI Sabit Diski sizler için test ettik.

182

Web Editörleri

En iyi Web Editörlerinin karşılaştırmalı incelemesi ve tavsiyeler.

ve diğerleri

Yazılım İnceleme

121

Çeşitli yazılım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

Donanım İnceleme

124

Çeşitli donanım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

DVD CHIPucları

170

DVD için 18 CHIPucu

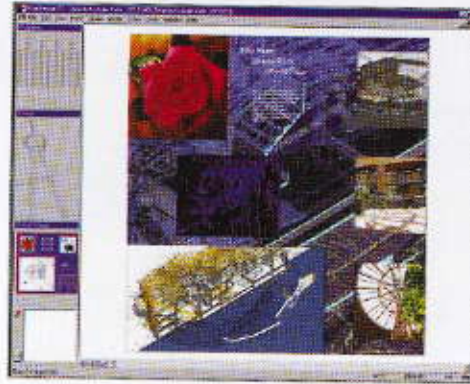
Allplan FT

Entegre CAD Sistemi

Birkaç program kullanımı ile ancak gerçekleştirilebilen tasarım işleri artık tek bir programla yapılabilir.

Bir Alman şirketi olan Nemetschek tarafından hazırlanmış olan Allplan FT, şimdiye kadar 16 dile çevrilmiş ve dünya çapında ortalama 25 bin kişi tarafından kullanılan 30 yıllık deneyimin sonucunda hazırlanmış bir yazılım. Türkiye'de dağıtım Aluplan adlı şirket tarafından yapılan yazılım, titiz mimarlar, inşaat ve planlama mühendisleri için geliştirilmiş yeni, akıllı bir CAD sistemi. Tasarım ve planlamanın tüm aşamaları için yüksek performanslı tasarımlar sunarken, ilk eskiz çalışmasından uygulama projesi ve sunuşa kadar, mimarlardan gelebilecek tüm talepleri de komple bir sistem olarak karşılıyor.

Aslında Allplan FT özel olarak mimarların ve inşaat mühendislerinin inşaat konusundaki taleplerini karşılamak için geliştirilmiş. Müşterilerin istek ve teşvikleri doğrultusunda geliştirildiği için kullanımı rahatlıkla öğrenilebiliyor ve çabuk uyum sağlanabiliyor. Kullanıcının rahat ve verimli çalışmasını sağlamak üzere tasarlanmış bir program olduğu için de tüm komutlara aynı ekran üzerinden ulaşmak mümkün oluyor. Windows 95'de olduğu gibi NT üzerinde de çalışan Allplan

Allplan FT kullanıcının rahat ve verimli çalışmasını sağlamak üzere tasarlanmış bir program.

FT'nin arayüzü yeni Office97 standartlarını andırıyor ve bu ara yüz istenirse kullanıcıya göre yeniden düzenlenebiliyor. Diğer CAD sistemleri ile tam uyumlu olduğu için DXF, DWG ve DGN gibi formatlar ile aralarında dosya transferleri sağlanabiliyor. Windows NT altında çalışabilmesi projelerin ağ üzerinden paylaşımına da olanak tanıyor.

İstenirse bu durumda projeler üzerinde yetki sınırlamaları tanımlanarak yalnızca bir kullanıcıya çalışma izni verilip projenin yanlışlıkla silinmesi de engellenebiliyor. Bunun gibi genel özelliklerin yanında, Allplan FT, 3 boyutlu serbest katı modelleme desteği ve animasyon imkanlarıyla tasarım kalitesini artırabiliyor.

Aynı verinin birçok aşamada kullanılabilmesinin yanı sıra, mimari planlarınızı gerçek kalem kalınlığı ile ekranda görebilme im-

kanınız da bulunuyor. Hızı artırmak için 3 boyutlu yapı fonksiyonlarından merdiven konstrüksiyonu, çatı hesaplama, mertek, aşık ve bunun gibi çatı elemanlarının konstrüksiyonu otomatik hale getirilmiş. Ayrıca 3 boyutlu modeller serbest çatı şekillerine de dönüştürülebilir. Metraj ve maliyet hesaplama da otomatikleştirilmiş işlemler arasında yer alıyor.

Eskizden Sunuşa Allplan FT

Allplan FT'nin bu komple paketinin özellikleri üç gruba ayrılabilir: Temel CAD paketi olarak nitelendirebileceğimiz ilk grup konstrüksiyon, ölçülendirme, lejand, akıllı sembol, veri katman kontrolü, çizim, kesit alma, DXF/DWG/DGN formatları ve Internet ile uyum sağlama, maskeleme tekniği, acemi ve uzman modları, COM ve eskiz

modu gibi özellikleri içerir. Mimari grupta ise 2 boyutlu ve 3 boyutlu mimari objeler, akıllı sembol, otomatik ölçü bloğu, merdiven konstrüksiyonu, 3 boyutlu tasarım desteği, makro modelleme, tam otomatik mekan belirleme, oturma, sirkülasyon alanı hesabı, metraj çıkarma, liste hazırlama, nokta yakalama fonksiyonu, kesin hesap ve alan hesabı gibi özellikler bulunur. Görsel olarak adlandırılacak son grupta ise 8192x8192 piksel noktaya kadar çıkabilen foto gerçekçi Render, OpenGL desteği, yansımalar, kırılma (Ray Tracing), ışık kaynakları ve güneşin konumunu belirleyebilme, VRML desteği ve WYSIWYG özellikleri başı çekmektedir.

Mimarlar için olduğu kadar, inşaat mühendisleri için de çok uygun olan program, planlamadan statik hesaplara kadar inşaat mühendisliğinin tüm aşamalarında gereken araçları birarada sunuyor ve Sonlu Elemanlar Metodu'na (FEM) tam destek sağlıyor.

Ürün Bilgisi

Allplan FT

Bilgi için: Aluplan Bil.

Prog. Sistemleri

Tel : (216) 325 06 61

Faks : (216) 327 39 67

Fiyatı : 1800 DM + KDV

- Popüler dosya formatı desteği
- Office 97 standardındaki kullanışlı arayüz
- Eskizden proje sunumuna kadar eksiksiz bir paket

Clean

Gerçek Müzik Profesyonellerine!

Steinberg'ten Clean yazılımı CD kayıt stüdyosunu çok uygun bir fiyata evinize taşıyor.

Bilgisayar yazılımları arasında profesyonel müzik programları denince akla gelen ilk şirketlerden biri olan Steinberg tarafından hazırlanmış olan Clean, ses düzenleme ve CD basım yazılımını mükemmel şekilde bir araya getiriyor. En kaliteli şekilde kendi CD'lerinizi oluşturabileceğiniz program, müziği kaydetmekten başlayarak işlenmesine ve CD basımına kadar tüm evreleri komple bir biçimde bünyesinde barındırıyor.

Clean, önce LP, kaset ya da CD gibi herhangi bir kaynaktan doğrudan sabit-diskinize şarkıyı ses dosyası olarak kaydediyor. Kalitenin yüksek olması açısından dakika başına 20 MB gibi bir sabitdisk alanına ihtiyaç duyuluyor. Bu da 74 dakikalık bir CD için 2.2GB disk alanı demek oluyor. Program üzerinde daha sonra herhangi bir Wave editörden çok farklı olmayan arabirim ile şarkılar arasında Fade-Out ve In kullanarak daha yumuşak geçişler elde edebiliyorsunuz. Editörde Zoom özelliği kullanılarak şarkının en ince detayına kadar izlenmesi de mümkün oluyor. Daha sonra kaydettiğiniz şarkıları istediğiniz sıraya

Bir DOS programı olmasına rağmen oldukça renkli ve kolay kullanılabilir bir arabirime sahip.

göre dizebiliyorsunuz. Burada size tanınan CD başına 99 iz. Sıra size kalmış. Programa ismini veren en önemli özelliği ise, her iz için ses kalitesini ayrıca ayarlamanıza olanak tanıyan profesyonel kalitedeki araçlarda ortaya çıkıyor. Üç ayrı filtreden Declicker adındaki ilki, ses içindeki klik seslerini ve statik boşalmadan oluşan istenmeyen sesleri temizleyebiliyor.

Komple Bir Program

Decrackler'n görevi çarptı ve cızırtıları müzikten atmak. Son filtre olan Denoiser ise istenmeyen sesleri kaldırabiliyor. Temizleme araçlarının etki gücü ta-

mamen size bağlı ve hepsi birbirinden bağımsız. Pürüzsüz bir ses elde ettiğinizde emin olduktan sonra, yine Clean vasıtası ile kulağınıza hoş gelebilecek bir şekilde düşük frekansları artırarak Bass Boost elde etmeniz mümkün oluyor. Yine bu menüden Stereo özelliğini de artırılabiliyorsunuz.

En sonuk kayıtlı şarkıları bile canlandırabilecek olan Enhancer filtresi ise programın diğer bir artı avantajı. Her şeyin tamam olduğuna emin olduğunuz zaman ise, CD basımı için size gerekecek tek bir şey kalıyor. O da boş bir CD ve CD-yazıcı. Çünkü CD yakmak için gerekli olan yazılım da program içinde da-

hili olarak bulunuyor. Üstelik neredeyse tüm standart CD-yazıcı sürücülerini de bünyesinde barındırıyor. Eğer "Disk-At-Once" uyumlu ya da SCSI bir yazıcınız varsa, Clean bunları mutlaka destekliyor. Ayrıca desteklenen sürücü listesi de sürekli yenileniyor.

CD'nin baskısının arkasından Clean size bir iyilik daha yapıyor ve yaratmış olduğunuz CD'nin kapakında yer alan kitapçığın hazırlanmasında yardımcı olabiliyor. Bunun için üretim etiketleri, CD kitapçıkları ve CD kartları için hazır dosyalar da program CD'si içinde yer alıyor. Böylelikle CD'niz sadece iyi bir sese değil, görüntüye de sahip olmuş oluyor. Gereklili olan sistem gereksinimleri ise minimum Pentium 200 MMX işlemcili 32 MB hafızaya ve MME uyumlu 16 bit bir ses kartına sahip bir bilgisayar. Tabii ki müzikleri bilgisayara aktarmak için bir CD-ROM ile CD yakmak için SCSI bir CD-Recorder'ı da minimum konfigürasyona dahil etmek gerekir. Tavsiye edilen ise 64 MB hafızaya ve Pentium II 300 işlemciye sahip bir bilgisayar.

Ürün Bilgisi

Takip 95

Bilgi için: Compel

Tel : (212) 224 32 01

Tel : (212) 240 24 63

Fiyatı : 180 DM + KDV

- + Güçlü ses temizleme filtreleri
- + Kolay kullanım
- + Ses kayıtlı CD basımına kadar her şeyi içeren bir set

GA-BX2000

Çift BIOS'lu Anakart

Gigabyte GA-BX2000 güvenliği ön planda tutan ve kaliteden ödün vermeyenlerin bir numaralı tercihi olacaktır.

Gigabyte GA-BX2000 ATX yapıda, Intel 82440BX AGP Chipset'li bir anakart. Bu anakartın bir özelliği Intel Celeron 266-433 MHz, PII 233-500 MHz ve PIII 450-500 MHz işlemcilerini desteklemesi. Her bir slota tek tek maksimum 256MB SDRAM takılabilen bu anakartta toplam 4 adet 168 pinlik DIMM modülü var. Gigabyte GA-BX2000'de 1MB/saniye hızında bir ITE 8671 süper I/O denetleyicisi var. Kartın üzerinde 4 adet Ultra DMA/33 cihazını destekleyen, PIO Mod3 veya Mod4 (veri transfer hızı 16.6 mb/sn) de çalışabilen iki hızlı IDE portu var. Gigabyte GA-BX2000 2M bitlik (256KB) bir Flash ROM'a ve Award BIOS'a

On özelliği, Green, Soft Power özelliği (Windows işletim sistemi kapandığında sistemin de kapanması), PnP, DMI, INT13 (HD>8.4), anti-virus özelliği ve ACPI gibi birçok özelliğe sahip. Gigabyte GA-BX2000'nin geliştirilmiş Bus Mastering özelliği, disk transferlerinde işlemcinin daha az yorulmasını sağlıyor. Anakartta 5 adet PCI, 2 ISA, 1 AGP (1x & 2x Mode, 66/133MHz) slotu var. Kartta ayrıca SB-Link konektörü (Sound Blaster PCI ses kartı için) de unutulmamış.

GA-BX 2000'de İşlemci Ayarı

İşlemcinin slotu 242 pinlik, 1.8V ile 3.5V arasında oto-

duğu gibi elle ayarlamak mümkün değil. CPU için Jumper ayarı yerine basit bir Switch ayarı yapmanız yeterli. Anakartının kutu-çığında bu ayarlar tüm işlemciler için tek tek ve kolay anlaşılır bir şekilde gösterilmiş. Anakart ile birlikte Intel LDCM Utility, SIV Utility, Ultra DMA/33 Bus Master IDE sürücüler, Intel PIIX4e Patch Utility ve TREND MICRO PC-Cillin 98 Anti-Virus programı verilmekte.

Çift BIOS'un Çalışma Mantığı

Makinenizi açtığınızda BIOS ilk olarak kendisini kontrol eder. BIOS kendisini kontrol ettikten sonra eğer bir hata yok ise işlemlerine devam eder. Ama eğer BIOS'da bir sorun oluyorsa, o zaman ekrana bir uyarı mesajı gelir. Bu uyarı mesajının ardından anakartın üzerindeki 2. BIOS harekete geçer. 2. BIOS devreye girer girmez ekranda kullanıcıya sorunu gidermek isteyip istemediği sorulur. Cevap evet ise Secondary BIOS, Primary BIOS'un üzerine bilgileri yazmaya başlar ve sistemi tekrar başlatır. Makine

tekrar açıldığında Primary BIOS'daki sorun giderilmiş olur.

CHIP'in Yorumu

Bu anakartın çift BIOS kullanmasındaki avantajlardan kısaca söz edecek olursak: Bazı Virusler anakartının BIOSuna bulaşır. Bu virüsler BIOS'a bulaştıkları an BIOS'u yok etmeye çalışırlar. Gigabyte GA-BX 2000 böyle bir durumda ikinci BIOS'unu otomatikman devreye sokar ve zarar görmüş olan BIOS'a doğru bilgileri kopyalar. Başka bir örnek verecek olursak; sürekli değişen bilgisayar piyasasına ayak uydurabilmek için BIOS'unuzu güncellemek istediniz. Tam BIOS'u güncellerken elektrik kesildi veya siz bilmeden yanlış sürücülerle güncelleme işlemini yaptınız. Böyle bir durum söz konusu olduğunda hatasız olan BIOS hatalı olan BIOS'u düzeltecektir. Neticede biz bu kartın çalışması sırasında herhangi bir sorunla karşılaşmadık. Kart birçok uygulamayı ve donanımı sorunsuzca çalıştırdı. Genel olarak bu anakart güçlü ve stabil bir sistem elde etmek isteyen herkese tavsiye ederiz.

Ürün Bilgisi

GA-BX2000

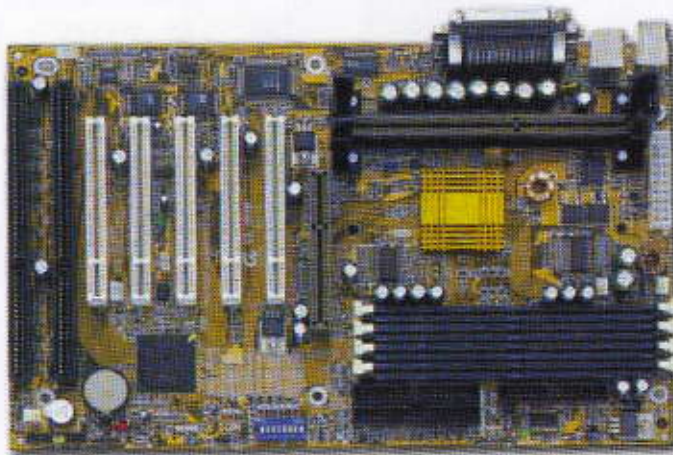
Bilgi için: Empa

Tel : (212) 599 30 50

Faks : (212) 598 53 53

Fiyatı : 144 \$ + KDV

- 2 adet BIOS'a sahip.
- P III işlemci destekli.
- İşlemci ısısı kontrol edilebiliyor.

sahip. Anakart, artık standart hale gelen, RTC zamanlayıcısı, Modem Ring

matik bir voltaj regülatörüne sahip ve voltajı diğer Gigabyte anakartlarda ol-

ATI Rage Fury

ATI'nin Dönüşü

ATI, 32bit renk derinliğinde çalışabilen 32MB RAM'li yeni modeli Rage Fury ile kendinden çok söz ettirecek.

ATI Rage Fury, 2D/3D 128 bit grafik hızlandırıcısı olan 32MB RAM'li bir AGP ekran kartı. Frekans aralığı 80-200Hz arasında değişen bu kartın maksimum çözünürlüğü 1920x1200 dpi. ATI Rage Fury DirectX6, Direct3D, Open GL, Glide destekli ve Windows 95/98/NT4.0 işletim sistemlerinde sorunsuz çalışıyor. Bu kartın bir özelliği, üzerinde S-Video ve Composit çıkışların bulunması. Bu kartta, fotoğraf kalitesinde gölgeleme

efektleri (Go-urant Shading Effects), sis ve duman efektleri (Fogging) daha iyi çözünürlükte kaplama ve daha iyi derinlik hissi için perspektif düzeltme özelliği ve kaplama için farklı ışık efektleri (Texture modulation) var. Ayrıca ATI Rage Fury'de 3D performansı artıran Z-

buffer (objeleri görüntüde olması gereken yere koyuyor), Animated Textures (3d zemindeki hareketlerde bozulmayı engelliyor), resmi daha net görmek için Bilinear filtrelemeleri ve görüntüyü parçalı olarak göstermemeye yarayan MIP Mapping özelliği de bulunuyor.

CHIP'in Yorumu

Bu kartın P2/P3 veya Celeron işlemci desteği ile ça-

alışma özelliğine dikkat etmeniz gerekiyor. Bu kart her türlü 3D oyunda çalışıyor ve sisteminizde herhangi bir çakışmaya neden olmuyor. ATI Rage Fury'yi çalıştırdığımızda 3D oyunlarında ciddi bir performans artışına tanık olduk. Görüntülerin netliği ve gerçekçiliği etkileyiciydi. ATI RAGE FURY ile oyun oynamak gerçekten çok zevkli, oyun meraklılarının beğeneceklerinden eminiz.

Ürün Bilgisi

ATI Rage Fury

Bilgi için: Karma/Vega

Tel : (212) 233 30 30/

(212) 213 91 13

Fiyatı : 207 \$ + KDV

- Video çıkışı var
- Hardware DVD desteğine sahip

Sparkle 3D Savage

S-Video'lu Savage

Sparkle, S-Video çıkışı ve S3 Savage 3D Chipset'li yeni ekran kartı ile kullanıcılarının beğenisine sunuldu.

Sparkle S3 Savage 2D/3D hızlandırıcı özelliği olan bir AGP kartı. Bu kartın üzerinde 128-bit Savage3D grafik Chipset'i ve 8MB ultra-fast SDRAM var. Sparkle S3 Savage 3D maksimum 1600x1200 çözünürlüğünde, 65k renkte 85 Hz'de çalışabilmekte ve 50-160Hz arasında bir frekans değişimine sahip. Plug&Play monitörlerle uyumlu olan bu kart, 2D/3D standartlarına tam olarak destek veriyor. DirectX, Direct Draw, Di-

rect Video ve Win95/98, Win3.1, WinNT 4.0 ve OS/2 Warp işletim sistemlerinde sorunsuz çalışan bu kart 250MHz'lik bir RAMDAC hızına sahip. Sparkle 3D Savage, Shading, Alpha Blending, Multiple Textures, Palleti-

zed Textures, Edge Anti-aliasing, Vertex ve Fog Tables, 16/24 bit Z-buffering yapabilmekte. Sparkle S3 Savage ayrıca 3D Bump Mapping, Anisotropic Filtering, Reflection Mapping, Shadows, Texture Morphing ve Procedural Textures fonksiyonlarına sahip. Kartı Windows'a tanıtmak birlikte gelen CD ile gerçekleşiyor. Kartı taktıktan sonra CD'den bir program yükler gibi bu kartı tanımlarsınız.

CHIP'in Yorumu

Sparkle S3 Savage, 3D MPEQ, DAT ve Avi formatındaki görüntüleri tam ekran ve sorunsuz verebiliyor.

Ayrıca bu kart 3D oyunlarda da iyi bir performansla sahip. Ürünün en önemli özelliği ise grafik hızlandırıcısı ve ekran Chipset'inin aynı kartın üzerinde olması.

Ürün Bilgisi

Sparkle 3D Savage

Bilgi için: Pasifik Bilgi

Tel : (212) 212 88 65

Faks : (212) 212 92 36

Fiyatı : 63 \$ + KDV

- Fiyat/Performans: Yüksek
- Kartın üzerinde S-Video çıkışı var.

Hansol Mazellan 900P**Mac Uyumlu Monitör**

Eski monitörlerinden sıkılanlar için hem PC, hem de Mac uyumlu en hesaplı dev.

Hansol monitörler içinde en çok ağırlık ve yer kaplayan (boyutları 470 mm genişlik, 487 mm derinlik ve 470 mm yükseklik, 23 kg net ağırlık) 19 inçlik Mazellan 900P modeli çalışma masanızın yenilenmesini de gerektirebilir. Monitörün görüntü keskinliği oldukça iyi, ancak testte köşelerde oldukça belirgin bazı renk hataları ile karşılaştık ve bu da köşelerdeki görüntünün çok net olmasını engelli-

yor. Mazellan 900 P'nin RGB ve VGA kablosu olmak üzere iki PC girişine ve bir de Macintosh bağ-

lantısına sahip olması monitörün en büyük artılarından biri. OSD menüsü büyük bir çevrilebilir düğme üzerinden açılıyor. Bu düğme yardımıyla gerekli tüm ayarları yapabiliyorsunuz. Ancak bu pek de pratik bir çözüm değil, zira içeriye gömük yuvarlak düğmeyle ince ayar yapmanız hiç de kolay değil.

CHIP'in Yorumu

Monitörün teknik verile-

rine gelince; 0.26 dpi nokta aralığı, 1600x1200 (75Hz.) maksimum çözünürlük, yatay tarama frekansı 30-96KHz, dikey tarama frekansı (47-150 Hz otomatik seçiliyor), 158 MHz bant genişliği. 18 inç (45.6 cm.) görülebilir alana sahip monitör için tavsiye edilen çözünürlük 1280x1024 85Hz, MPR II standartlarına uygun monitör 5 yıl garantiye sahip.

Ürün Bilgisi**Hansol Mazellan 900P**

Bilgi için: Tellioglu

Tel : (212) 213 34 40

Faks : (212) 211 47 64

Fiyatı : 585 \$ + KDV

- ➕ PC ve MAC bağlantıları
- ➕ Net görüntü
- ➖ Pratik olmayan kullanım

Hansol Mazellan 701P**Ergonomik ve Kaliteli**

Hansol'un 0.26 dpi'lık yüksek çözünürlüğe ve frekanslara çıkan monitörleri piyasada.

Hansol 701P, 0.26 mm nokta aralığı olan dijital kontrollü, titreşimsiz görüntü, MPRII düşük radyasyon ve yansımaz ekran özelliklerine sahip, 17 inçlik bir monitör. Ürün, bu özelliklere ek olarak, titreşimsiz görüntü, Vesa standartlarına uyumluluk ve düşük güç tüketimine de sahip. Ürünün dış görünüşü oldukça şık dizayn edilmiş ve estetik bir görünüme sahip. Hansol 701P'nin özelliklerden bir tanesi ön panelinde düğmeler yerine açi-

labilir bir kumanda yuvasına sahip olması. Bu monitörün frekans ayarları yatayda 30-85 khz, düşeyde 50-160 hz civarında. Maximum piksel frekansı 110 MHz ve çektiği maxi-

mum güç 120 Watt civarında. Hansol 701P maksimum 1600x1200 çözünürlüğüne kadar bir desteğe sahip. Bu monitörde kullanılabileceğiniz görüntü alanı yatayda 306mm, düşeyde 230 mm. Cihazın gerçek görüntü alanı ise 15.7 inç.

CHIP'in Yorumu

Hansol 701P'de On Screen görüntü ayarı ile ekran üzerinde yaptığımız ayarları görebiliyoruz. Bu

monitörde yapılabilen diğer ayarlar; kontrast, aydınlık, çerçeve kaydırma, çerçeve genişletme, iç bükey, dış bükey, balans ve renk değişimi ayarları. Bütün bu özelliklerin yanında, ürün, anti manyetizasyon ve yapılan ayarları kayıtlı edebilme özelliğine de sahip. Böylece yaptığınız ayarları rahatça kaydedebilirsiniz. Sonuç olarak bu monitörün ağırlığı 17.6 kg ve boyut 544x530x353mm.

Ürün Bilgisi**Hansol 701P**

Bilgi için: Tellioglu

Tel : (212) 213 34 40

Faks : (212) 211 47 64

Fiyatı : 375 \$ + KDV

- ➕ PC ve Mac uyumlu
- ➕ 0.26 mm nokta aralığına sahip

Inca TV Explorer

Radyolu TV Kartı

Inca TV Explorer, sahip olduğu radyo fonksiyonu ile diğer birçok TV kartından ayrılıyor.

Inca, daha önce piyasaya sürdüğü Bt848 işlemcili TV kartı ile oldukça ilgi görmüştü. Elimizdeki bu kart ise Bt878 işlemcisi taşıyan yeni bir model. Kartın en büyük özelliği standart TV özelliklerinin yanı sıra, ayrıca FM radyo fonksiyonuna da sahip olması. Kart önceki modelin aksine kaliteli sayılabilecek Philips Tuner kullanıyor. Bunun yanında, kartın radyo özelliği gerçekten çok iyi. Bu kartla parazitsiz ve kaliteli bir şekilde

radyo dinlemeniz mümkün. Ayrıca çok fonksiyonlu ve iyi tasarlanmış uzaktan kumanda, hem TV'yi hem de radyoyu kolayca kullanmanızı sağlıyor. RGB32/RGB24/

RGB15 Video formatlarını destekleyen bu kart YUV 4:2:2 standardına sahip. INCA, beğendiğiniz herhangi bir yayını Capture yapma olanağı da sunuyor. Örneğin kayıt ettiğiniz bir görüntüyü 640x480 çözünürlüğünde Avi formatında seyredebiliyorsunuz.

CHIP'in Yorumu

Kartla beraber hiçbir kitapçık, kullanım kılavuzu

v.s. gelmiyor. Ama kartın kurulumunda herhangi bir sorun yaşamadık. Genel olarak bu kartla bilgisayarınızı çok amaçlı bir cihaza çevirebilirsiniz. Radyo ve TV yayınlarını izlemenin yanı sıra, S-Video ya da Composit girişlerini kullanarak Video Capture yapabilirsiniz. Tabii aynı fonksiyonu Netmeeting gibi uygulamalarda kullanmanız da mümkün.

Ürün Bilgisi

Inca TV Explorer

Bilgi için: Pasifik Bilg.

Tel : (212) 212 88 65

Faks : (212) 212 92 36

Fiyatı : 87 \$ + KDV

- + Başarılı radyo fonksiyonu
- + Uygun fiyatı

Inca Hoparlörler

Inca'dan 3D Ses

Inca'nın yeni masaüstü hoparlör seti uygun fiyata kabul edilebilir ses kalitesi sunuyor.

Bu masaüstü hoparlörler, hesaplı ürünlerle tanıdığımız Inca tarafından üretilmiş. Hoparlör seti sadece iki kabinde oluşuyor ve ayrıca bir Subwoofer içermiyor. Her kabinde 4"lik bir Woofer ve 2"lik bir Tweeter bulunmaktadır. Bu tür hoparlörlerde artık adet olduğu üzere kabinlerin arkasındaki delikler sayesinde ek bir Subwoofer'in eksikliğinin önüne geçilmeye çalışılmış.

Bir seviyeye kadar da

başarılı olunmuş doğrusu. Çünkü hoparlörler geniş bir frekans bandına sahip. Genel olarak iyi sayılabi-

lecek bir ses sunan hoparlörlerin 3D ses fonksiyonu da var. Tabii bu 3D ses ayrı bir yazı konusu ve iki hoparlörle ne kadar başarılı olduğu tartışılır. Inca hoparlörler, üç ayrı 3D ses seçeneği sunuyor.

4 Ohm'luk empedansa sahip bu set, ortalama bir kullanıcıyı kesinlikle tatmin edecek bir ses kalitesine sahip. Subwoofer ol-

madığı için biraz büyük sayılabilecek kabinler için masaüstünde yer bulmanız çok zor değil.

CHIP'in Yorumu

Fiyat yönünden hesaplı olarak niteleyebileceğimiz bu hoparlörler, bas-tiz ayarı, mikrofon ve kulaklık girişi gibi özelliklere sahip. Sonuç olarak biz bu hoparlörleri multimedia meraklılarına tavsiye ediyoruz.

Ürün Bilgisi

Inca Hoparlör

Bilgi için: Pasifik Bilg.

Tel : (212) 212 88 65

Faks : (212) 212 92 36

Fiyatı : 49 \$ + KDV

- + Genel olarak kaliteli ses
- + 3D ses fonksiyonu

Mitac Avenia LP6613

Mitac LCD PC

Mitac, klasik PC'lerden daha az yer kaplayan taşınabilir LCD PC modeli ile piyasaya yeni bir renk getirdi.

Mitac Avenia LP6613 Intel BX entegreli Mitac anakartı ve Intel PII 350-450 MHz ve Intel PIII 450-500 MHz işlemci seçenekleriyle masaüstü PC'lerde taşınabilir özelliği ile yeni bir dönem açtı. Intel BX Chipset'li anakartın üzerinde 4 MB ATI Rage LT Pro ekran Chipset'i, Crystal PCI 3D ses entegresi ve 100 Base-T Ethernet entegresi takılı. 256MB'a kadar yükseltilebilen SDRAM belleği, 1024x768 XGA yoğunluktaki 15"

TFT aktif LCD ekranı, dahili stereo hoparlörler, disket sürücüsü ve 24X ince CD-ROM sürücüsü bu cihazın diğer bileşenleri. ZV Port ve Card Bus desteğine

sahip olan bu cihazın üzerinde 2 adet PCMCIA II çıkışı var. Mitac Avenia LP6613'de ayrıca 1 PCI genişleme yuvası, 2 USB, 1 seri, 1 paralel ve bir tane de FIR (enfranj iletişim) çıkışı var. İşlemci/sistem sıcaklığının takibi, aşırı sıcaklık uyarısı, voltaj izleme ve arıza uyarısı ise bu cihazın diğer özelliklerinden.

CHIP'in Yorumu

Mitac Avenia LP6613'de istenildiğinde hem LCD

monitörden hem de PC monitörden aynı anda görüntü alınabilir. Bu cihaz ile birlikte Windows 95 Q Türkçe klavye, Mitac Mouse ve Windows 98 kurulum CD'si verilmekte. 100-240 Watt Universal güç kaynağına sahip olan bu cihaz, 91 Watt'lık bir güç harcamakta. Mitac Avenia LP6613 350 x 378 x 180 mm uzunluğunda ve toplam 7 kg ağırlığında.

Ürün Bilgisi

Mitac Avenia LP6613

Bilgi için: Albim

Tel : (216) 349 33 51

Faks : (216) 347 59 34

Fiyatı : 2756-3813 \$
arasında

- + Taşınabilir özelliği var
- + Farklı model seçeneği var

Mitac Minote 6133

Celeron Notebook

Mitac, Minote 6133 modelinde kullandığı yeni Celeron işlemcileri ile farklı bir ürün sunmakta.

Mitac 6133, Intel 400MHz Celeron işlemcili 4.3 GB sabit diskli ve 24x CD-ROM'lu bir dizüstü bilgisayarı. Bu cihazda Intel 440BX entegreli anakart, 256kb'lık bir Flash ROM, System Soft Mobile Pro BIOS ve RAM'i maksimum 160 MB'a yükseltilebilen 32 MB SDRAM var. Mitac 6133 13.3" inçlik bir aktif (TFT) XGA LCD

ekran büyüklüğüne sahip. Bu sistemde ekran kartı olarak LCD ve CRT ekranları destekleyen, parlaklık ve kontrast ayarı yapabilen ve maksimum 1280x1024 dpi'lık bir çözünürlük sağlayabilen 4MB'lık ATI Rage LT PRO kullanılmış. Mitac 6033'nin üzerinde tıklamalı bir Touchpad'i var ve bu Touchpad'in altında Mouse'un tuş görevlerini

aynen uygulayabilen iki tuş var. Mitac 6133'ün diğer bir özelliği MPU-401 Midi arabirimini ve 3D ses özelliklerini tam olarak destekleyen ve Sound Blaster Pro uyumlu olan Crystal Sound Fusion Chipset'li bir ses kartı olması.

CHIP'in Yorumu

Bu Notebook'un üzerinde Speaker, mikrofon girişi ve Audio çıkışı var. Ayrıca bu cihazın üzerinde bir ECC/EPP DB-25 paralel portu, PS/2 Mouse ve

klavye çıkışı, kızıl ötesi çıkışı, USB portu ve 2 adet Type 2 veya bir adet Type 3 PC kart destekli PCMCIA yuvası var. PCMCIA yuvası Card Bus ve Zu Port standartlarına uygun. Böylece tam ekran video görüntülerinden, Video Capture ve Network özelliklerinden yararlanabilirsiniz. Mitac 6133 297 x 239 x 45 mm uzunluğunda ve 2.9 kg ağırlığında.

Ürün Bilgisi

Mitac Minote 6133

Bilgi için: Albim

Tel : (216) 349 33 51

Faks : (216) 347 59 34

Fiyatı : 2179 \$ + KDV

- + Birbiri ile uyumlu donanımlar
- + Hafif ve ergonomik

Abit ZM6

ABIT'den Soket370

CPU Soft Menu özellikli ABIT yeni ZX Chipset'li anakartı ile soket 370 piyasasına hareket getirdi.

ABIT ZM6 ATX yapıda ve Intel 440ZX AGP Chipset'li bir anakart. Bu kart ISA, PCI, AGP mimarisine sahip ve Intel PPGA 300A/333/366/400 Celeron soket 370 işlemcileri destekliyor.

Üzerinde 3 adet 168 pinlik DIMM modülü var ve bu DIMM modüllerine tek tek maksimum 256MB SDRAM takılabilir. ABIT ZM6'da 4 adet Ultra DMA/33 cihazını destekleyen ve veri transfer hızı 16.6 mb/sn'ye kadar çıkabilen iki hızlı IDE portu

var. Ayrıca bu kartta Award BIOS, RTC zamanlayıcısı, Modem Ring On ve Soft Power özelliği (Windows işletim sistemi kapandığında sistemin de kapanması) de mevcut. ABIT ZM6'nın Setup'ında işlemcinin ısıtını,

Bus Clock'unu, fanın dönüş hızını ve Core voltajını kontrol edebiliyorsunuz.

Bu anakart 5PCI, 2 ISA, 1 AGP slot, 1 adet PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 2 adet 9 pinli seri port ve 1 adet 25 pinlik paralel porta sahip. ABIT ZM6'daki konnektörleri ise 2 USB port konnektörü, 2 IDE konnektörü, 1 disket sürücüsü konnektörü (360KB-2.88MB uyumlu), 1 20 pinlik ATX güç konnektörü.

CHIP'in Yorumu

ABIT ZM6 anakartın CPU Soft Menu'sü sayesinde işlemci için saat frekans ayarları anakart üzerinden değil de, BIOS'un içinden yapılıyor. Bu kartın avantajlarından biri 100 MHz'lık işlemcileri ve RAM'leri desteklemesi. Bunun sayesinde sisteminizin performansını daha da yükseltebilirsiniz, 2000 yılına uyumlu olan ABIT ZM6'nın boyutu ise 305x210 mm.

Ürün Bilgisi

Abit ZM6

Bilgi için: Karma/Telliöğlu

Tel : (212) 233 30 30/

(212) 213 34 40

Fiyatı : 109 \$ + KDV

İşlemcileri otomatik tanıyor

Yüksek performans

Unicon 450 VA Ups

Evinizdeki Güç

Unicon şebeke gerilimi kesildiğinde kesintiyi yüke hissettirmeyen ve yükü besleyen bir UPS.

Unicon, şehir elektriğinin olması veya olmaması durumunda, kendisine bağlı olan cihazlara devamlı olarak elektrik sağlayan bir kesintisiz güç kaynağı. Şehir elektriğinin devamlı olarak sağlanması çok önemli, çünkü şebekelerdeki bozulmalar, elektronik devreleri, mik-

ro işlemcileri ve bilgisayarları büyük ölçüde etkiler. Unicon, 450VA ve 270 Watt etiket değerlerine sahip bir cihaz. Bu cihaz 190-250V dalgalı giriş gerilimi ve 220 V düzgün çıkış gerilimi değerlerini göstermekte. Ayrıca Unicon bakım gerektirmeyen sulu tip akü

kullanmakta. Bu aküler 5-6 saatte şarj oluyor ve gerilimin kesilmesi durumunda ise 69 dakika ile 180 dakika arasında dayanabiliyor. Bu cihaz 181 x 320 x 275 mm uzunluğunda ve 20 kg ağırlığında.

CHIP'in Yorumu

Unicon'da görsel ikazlar bulunuyor. Örneğin cihazın ön göstergesi şehir elektriği geliyorsa devamlı yanar. Aküden beslenme durumuna geçti ise devam-

lı yamp sönererek kişiyi uyarır. Bu cihazda beğendiğimiz bir özellik akti seviyesi düştüğünde akünün zarar görmesini önlemek için kendi kendini otomatik olarak kapatması. Son olarak Unicon belirtilen etiket gücünden daha fazla güçte bir cihazın bağlanması durumunda, çok kısa bir süre sonra ürettiği 220V AC gerilimini otomatik olarak kapatır.

Ürün Bilgisi

Unicon 450 VA Ups

Bilgi için: Eryaz

Tel : (212) 212 62 21

Faks : (212) 288 17 74

Fiyatı : 199 \$ + KDV

Az yer kaplıyor

Aşırı akım ve akü koruması var

Philips Voice Tracer

Dijital Ses Kaydedicisi

Philips Voice Tracer ile çok önemli notlarınızı yazmak yerine, sözlü olarak anında kayıt edebilirsiniz.

Philips Voice Tracer, üzerindeki mikrofonu sayesinde sesi dijital ortamda kaydeden ve istenildiğinde bu sesi kendi hoparlörleri üzerinden verebilen bir cihaz. Voice Tracer Type III PCMCIA teknolojisini kullanıyor ve 4 MB'lık Flash belleği sayesinde sesi kaydedebiliyor. Philips Voice

Tracer bilgisayarlara PCMCIA yuvasından bağlanıyor. Bu cihazı bilgisayara bağlayabilmek için özel bir yazılım veya kurulumu ihtiyaç duyulmuyor. Philips Voice Tracer sesi Wav olarak kaydediyor ve IMA ADPCM sıkıştırma formatını kullanıyor. Toplam 16 dakikalık bir kayıt kapasitesine sahip olan bu cihaz, Windows 95/ 98 ve Windows NT işletim

sistemlerinde çalışabiliyor. Philips Voice Tracer'in üzerinde ileri-geri alma, duraklatma, kayıt ve cümleleri ileriye veya geriye atılarak dinleme tuşları var. Bu cihaz 107 x 54 x 10,5 mm boyutunda, 52 gram ağırlığında ve 1.5 V'lık standart bir pil ile 3 saat çalışabilmekte.

CHIP'in Yorumu

Bu cihazı bilgisayarınıza bağladığınızda kaydettiğiniz herhangi bir metni e-mail yoluyla dünyanın her yerine yollayabilirsiniz.

Philips Voice Tracer ile oluşturduğunuz Voice Mail'lerini duyabilmek için özel bir programa ihtiyacınız da yok. Her zaman kullandığınız e-mail programınız ve Sound Blaster uyumlu bir ses kartı yeterli. Bu cihaz ses kayıtlarının dışında, Txt, Doc, Wav v.s. dosyaları maksimum 4 MB'a kadar yükleyebiliyor.

Ürün Bilgisi

Philips Voice Tracer

Bilgi için: Boğaziçi Bilg.

Tel : (212) 288 92 92

Faks : (212) 274 38 10

Fiyatı : 156 \$ + KDV

- + Kaydedilen ses anında duyabiliyor
- + Şarj edebilme özelliği var
- Pilin bitmesi durumunda kayıt ettiğiniz ses de siliniyor

Elpina M748MR

Bu Kartta Herşey Var

ELPINA, üzerinde bulunan 3D Sound, 8MB VGA ve 56K FaxModem'i ile hem ucuz hem de performanslı.

ELPINA M748MR PC100 BX Pro Chipset'li bir ATX anakart. Bu kart, ISA, PCI ve AGP mimarisine sahip olup Intel Celeron 266-433 MHz, PII 233-500 MHz ve PIII 450-500 MHz işlemcilerini destekliyor. Üzerinde 3 adet 168 pinlik DIMM modülü olan bu anakart, toplam 768 MB SDRAM'e çıkabiliyor. ELPINA M748 MR'de 2M Flash ROM ve APM 1.2 ve ACPI destekli AMI BIOS'u var. Bu anakart

1600x1200 çözünürlüğüne çıkabilen, 64 bit 8MB RAM'li ve 3D özelliklerini destekleyen bir ekran Chipset'ine sahip. ELPINA M748 MR'nin bir özelliği ise, üze-

rinde V.90 standardında çalışabilen 56K'lık bir PCTel modem Chipset'i olması. Ayrıca yine kartın üzerinde S/O, I/O ve mikrofon-konnektörlü Sound Blaster Pro ve Windows Sound System uyumlu 3D Sound Pro PCI PC98 ses Chipset'i mevcut. Bu ses Chipset'inin özelliklerinden birkaçı 16-bit stereo CODEC, 3D ses özelliklerini ve MPU-401 Midi arabirimini destekleyebilmesi.

CHIP'in Yorumu

ELPINA M748MR'ye CPU için bir Jumper ayarı yapmanız gerekmiyor. Bu kartın üzerinde bir ekran, modem ve ses Chipset'inin olması bir avantaj sayılabilir. Ama biz bu kartı ancak geniş multimedya gereksinimine ihtiyaç duymayan kişilere tavsiye edebiliriz.

Ürün Bilgisi

Elpina M748MR

Bilgi için: Telliöğlu

Tel : (212) 213 34 40

Faks : (212) 211 47 64

Fiyatı : 110 \$ + KDV

- + Katmai işlemci desteğine sahip
- + Uygun fiyat
- + Hem AT hem de ATX konnektörü var

HP Scanjet 5200C

USB Tarayıcı

HP Scanjet 5200C, 36 bit DPI çözünürlükte hem paralel hem de USB portundan bağlanabilen bir masaüstü tarayıcı.

HP Scanjet 5200C, hem USB hem de paralel porttan bağlanabilen ve PC'ler için tasarlanmış bir tarayıcı. Win 3.1, Win95/98, WinNT ve Twain standartlarına tamamen uyumlu olan bu tarayıcı, 36 bit renk derinliğinde en uygun taranmayı 600 dpi optik yoğunlukta gerçekleştire-

yor. HP Scanjet 5200C ile birlikte CD'de Adobe Photo Deluxe, Caere Page Keeper ve Cognitive Office 98 gibi programlar veriliyor. Bu program ile her türlü resmi veya metni tarayabilirsiniz ve arkasından o resim veya metin üzerinde her türlü oynamayı yapabilirsiniz. HP

Scanjet 5200C yatay olarak yükselebilen kapağı sayesinde kitap ve 3D objelerinde daha rahat bir tarama sağlıyor.

CHIP'in Yorumu

HP Scanjet 5200C'nin bir özelliği 216 mm x 297 mm'lik (A4) bir tarama alanında tek geçişli tarama yapabilmesi. Bu tarayıcının en önemli ve bizim de çok hoşumuza giden bir özelliği ise, tarama işlemini cihazın üzerinde bir

düğmeyle anında yapabilmesi. Bu özellik ile bilgisayarda başka bir işle meşgul olsanız bile, tarama işlemini gerçekleştirebilirsiniz. HP Scanjet 5200C 485mmx305mmx125mm uzunluğunda, 5.7 kg ağırlığında.

Ürün Bilgisi

HP Scanjet 5200C

Bilgi için: HP

Tel : (212) 224 59 25

Faks : (212) 224 59 39

Fiyatı : 340 \$ + KDV

- + 36 bit tarama işlemi yapabiliyor
- + Tek tuşla anında tarama işlemi yapabiliyor
- + Hem USB hem de paralel arabirimini kullanıyor

Jamicon 650B

P3 Destekli Anakart

Jamicon 650B, üzerindeki 443 BX Chipset'i ile hem P2 hem de P3 desteğine sahip yeni bir anakart.

JAMICON 650B, Intel 82443BX AGP Chipset'li ve ATX form faktörlü bir anakart. Kart ISA, PCI ve AGP mimarisine sahip ve PII 233-500 MHz, PIII 450-500 MHz işlemcilerini desteklemekte. 3 adet 168 pinlik DIMM modülüne sahip olan ve maksimum 768 MB'a kadar belleği destekleyen kart, ECC uyumluluğunun yanında (Error Checking and Correction), PC-66 SDRAM (66MHz), PC-100 SDRAM (100 MHz) belleklerle de çalışabilmekte. Jamicon 650B'de

Bus Mastering özelliği sayesinde disk transferlerinde işlemcinin daha az yorulması sağlanıyor, ayrıca bu kart Atapi CD-ROM, LS-120 ve ZIP Drive'ları da tam olarak destekliyor. Anakartta 4 adet 32-bit

PCI, 1 adet 16-bit ISA, 1 AGP, 1 PCI/AGP slotu, 1 adet PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 2 adet 9 pinli seri port ve 1 adet 25 pinlik paralel port var. Kart, 2 USB port konnektörü, 1 IRDA, 1 adet 3 pinlik Wake on Lan konnektörü ve 1 adet SB-Link konnektörüne sahip.

CHIP'in Yorumu

Üzerinde Award BIOS'u olan bu kart, güç yönetimi olarak da birçok özelliğe sahip. OS Directed Power Management, RTC zaman-

layıcısı, Modem Ring On özelliği, Wake on Lan, Wake on Keyboard, Wake on Mouse, System güç kontrolü ve CPU saati kontrolü gibi özellikleri olan bu kart, ayrıca Quick Boot (işletim sistemini kapattığınızda sistem de kendisini kapıyor) özelliğini de destekliyor. Bu kartın beğenmediğimiz bir özelliği üzerinde Switch ayarı olmasına rağmen, 66MHz-100MHz ayarının Jumper ile yapılması.

Ürün Bilgisi

Jamicon 650B

Bilgi için: Vega

Tel : (212) 213 91 13

Faks : (212) 213 91 90

Fiyatı : 81 \$ + KDV

- + Gelişmiş güç yönetimi
- + P3 desteğine sahip
- Jumper ayarı

Mustek VDC-300**İşlevsel Kamera**

Mustek VDC-300 dijital kameranın multifonksiyon özelliği ile birçok işlemi aynı anda yapabilirsiniz.

Mustek VDC-300 kamera daha çok ev kullanıcıları için tasarlanmış bir dijital kamera. Bu cihazın en önemli özelliği, aynı anda Digital Camera, PC Camera ve Video Camera özelliklerini taşıması. Mustek VDC-300 bilgisayara bağlantıyı sisteminizin USB portundan gerçekleştiriyor. Böylece bu kamera Video Capture kartı veya TV kartı gibi donanımlar olmadan da çalışabiliyor. Bu cihaz maksimum 32MB'a kadar yükseltilebilen 2MB'lık Flash

Memory'si sayesinde 46 adet resmi hafızasına alabiliyor. Mustek VDC-300, NTSC/Pal çıkışı ile görüntüleri gerçek renklerde ve saniyede 30 kare yakalama hızı ile anında ulaştırabiliyor. Jpeg YUV 4:2:2 formatını destekliyor ve 24

bir'de 640x480 efektif çözünürlüğünde çalışıyor. Mustek VDC-300 320x240 çözünürlüğünde Video Capture yapıyor. Bu cihazın üzerinde bir 1/4 inç 350K Pixel Progressive renkli CCD ve 1/8 inçlik bir renkli LCD ekran bulunuyor. Mustek VDC-300'yi çalıştırmadan önce dikkat etmeniz gereken bir nokta anakartınızın ve işletim sisteminizin USB teknolojisini desteklemesi. Bu cihaz 145x73x54 mm uzun-

luğunda ve 240 gram ağırlığında.

CHIP'in Yorumu:

Bu cihazda en çok beğendiğimiz özellik Mustek VDC-300'ün bir dijital kamera, PC kamera veya bir video kamera gibi kullanılabilmesi. Ayrıca bilgisayar bağlantısı için USB veri yolunu kullanması Mustek VDC-300'de beğendiğimiz diğer bir özellik.

Ürün Bilgisi**Mustek VDC-300**

Bilgi için: Mascom

Tel : (212) 212 13 66

Faks : (212) 212 23 14

Fiyatı : 320 \$ + KDV

- + USB bağlantısını kullanıyor
- + Çok fonksiyonlu
- 4 adet kalem pille çalışıyor

Accent Kasalar**Rengarenk Kasalar**

Artık bilgisayarların sadece donanım özellikleri değil, aynı zamanda görünüşleri de önemli.

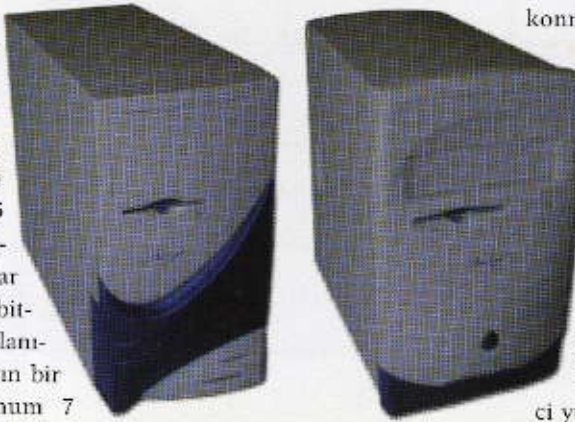
Accent KN820 ve KN830 renkli Midi Tower ATX kasalardır.

Bu kasaların üzerinde 2 adet 5.25 inç ve 2 adet 3.5 inç hariçi yuvalar var. Ayrıca kasanın içinde 3 adet 3.5 inçlik yuva bulunuyor. Bu yuvalar da genelde sabitdisk'ler için kullanılıyor. Bu kasaların bir özelliği maksimum 7

tane genişleme yuvasının olması. Accent KN820 ve KN830 modellerinde

230W'lık birer güç kaynağı var. Bu güç kaynaklarından da 4 adet güç konektörü çıkıyor.

Kasaların boyutu 390x210x445 mm. Accent KN850 ise yukarıda özelliklerini saydığımız kasalardan biraz daha farklı. Bu kasada 2 adet 5.25 inç, 1 adet 3.5 inç hariçi yuva ve 2 adet 3.5

inç sabitdisk yuvası var. Diğer kasalarla aynı güç kaynağına sahip olan bu kasa 350x190x370mm. ebatında.

CHIP'in Yorumu

Donanımların bu kasalara montajı çok kolay. Örneğin Accent KN820 ve KN830 kasaların açılması için kasanın yan tarafındaki 2 düğmeye aynı anda basarak çekmeniz yeterli.

Ürün Bilgisi**Accent Kasalar**

Bilgi için: Vega

Tel : (212) 213 91 13

Faks : (212) 213 91 90

Fiyatı : 69 \$ + KDV

: 43 \$ + KDV

- + Estetik ve renkli kasalar
- + Montajı kolay

24 Sabit Disk Testte

PC'lerde işlenen veri miktarının sürekli büyümesi sonucunda yüksek kapasiteli sabit diskler terfi etmek kaçınılmaz oldu. CHIP bu ay piyasadaki en popüler diskleri test etti.

8 Gigabayttan Sonra Sorunlar Başlıyor

DOS yaklaşık 8 gigabayta kadar olan kapasiteleri tanıyabiliyordu. Bazı PC'lerin bu soruna sahip olması yeni sabit diskler için üzücü bir durum. Windows 95 ikinci sürümünden itibaren her ne kadar daha büyük kapasiteleri tanıyabilse de, bazı BIOS'lar bu kadar büyük kapasitelerle başa çıkamıyor. Birçok üreticinin sağladığı bir araç sabit diskin yönetimini eline alarak sorunu çözüyor. BIOS'un güncellenmesi de genellikle sorunu çözebilen bir başka olasılık. SCSI arabirimini kullanan diskler bu konuda rahat. Zira, kontrol kartının BIOS'u, "BIOS Support INT 13" üzerinden erişimi kontrol ediyor.

S.M.A.R.T. Sabit Diskin Kendini Kontrolü

CHIP Test Merkezi'nde elde ettiğimiz sayılar, sabit disk alacaklar için çok değerli bilgiler. Bu testlerde amacımız size en uygun olan diski satın almanızı sağlamak. Sabit disklerin güvenilirliği ile ilgili geçerli bir kural henüz yok. Güvenilirliklerini arttırmak için üreticiler, sabit disklerin kendilerini kontrol etmelerini sağlamaya çalışıyor. Bunun bir örneği S.M.A.R.T yöntemi. Sabit disk, sürekli bazı parametreleri kontrol ediyor ve bu parametreler, sabit diskin genel durumu hakkında bilgi veriyor. Kısa bir süre sonra, Windows sabit disklerle erişip durumları ile ilgili bilgiler alabilecek. Eğer "hastalığın" ilk belirtilerine rastlanırsa, sistem alarm vere-

cek ve verileri tam zamanında güvenli bir yere taşımak mümkün olacak.

Kullanıcıların alacakları önlemler de modern sabit disklerin güvenilirliği için önemli. 7200 Rpm'den (dakikadaki dönüş sayısı) itibaren ekstra soğutucu fanlar takılmalı. Yükselen dönüş sayısı sadece daha fazla verinin transferine değil, sıcaklığın çok fazla yükselmesine sebep oluyor. Dakikada 10 000 dönüşü sahip sabit diskler çok sıcak olabiliyor. Hatalı çalışmaya sebep olabilecek sıcaklıklar söz konusu.

IDE mi SCSI mi? Sabit Disk İçin Doğru Arabirim

Yukarıdaki her iki kısaltma da PC'lerdeki sabit disklerin bağlantı çeşitleri için yaratılmış standartlara ait.

IDE (Integrated Drive Electronics) özellikle üreticiler için ucuz bir üretim ve oldukça da yaygın. Özellikle ev kullanıcıları kullanıyor. Sabit disk ile beraber CD-ROM sürücü de bağlanabiliyor.

SCSI (Small Computer Standard Interface) daha çok profesyonel alanda kullanılıyor. SCSI sabit disklerin IDE disklerden en büyük farkı aynı anda diske okuma ya da yazma gerçekleştirirken ortaya çıkıyor. Bu aşamada SCSI disklerin Server'lar için vazgeçilmez olduğunu belirtmekte fayda var. Zira SCSI diskler aynı anda birkaç okuma yazma işlemini gerçekleştirebiliyorlar. IDE diskler bu konuda o kadar başarılı değiller.

Şahin Ekşioglu,
Ecevit Bıktım ▶

Dolu bir sabitdisk eski günlere ait bir senaryonun parçası. Hıza çok fazla önem vermeyen biri 250 dolar civarında para ödeyerek 12 gigabaytlık bir sabitdiske sahip olabiliyor. Ama bu kadar kapasite artık etkileyici değil. DVD neredeyse standartlaşmaya başladı bile. Bazı uyum sorunları da olsa önünün açık olduğu belli. Yazılım üreticilerinin ürünlerine yeni boyutlar kazandıracakları ve programların da sabitdiskler üzerinde daha fazla yer kaplayacağı kesin.

1.

Bilgi için : Karma
Tel : (212) 233 30 30
Faks : (212) 296 18 29
Fiyatı : 155 \$ + KDV
 + Olağanüstü düşük erişim süresi
 + Yüksek fiyat/performans oranı

Maxtor 90845D4

Yüksek Fiyat/Performans

Maxtor'un 8.45 Gb kapasiteye sahip bu modeli, 5400 Rpm'lik düşük sayılabilecek bir dönüş hızına rağmen, erişim süresi olarak 7200 Rpm'lik modelin hemen arkasından ikinci sırada. Bu model de diğeri gibi veri aktarımı testlerinde umduğumuz performansı gösteremedi. Fakat disk, ortalama veri erişim süresi olarak teste katılan bazı disklerden iki kat daha hızlıydı. Güç tüketimi olarak oldukça tasarruflu o-

lan diskin çalışırken diğer disklerle nazaran biraz daha fazla ses çıkardığını söyleyebiliriz. Fiyat/Mb oranı olarak oldukça iyi bir tablo çizen disk, genel olarak editörün seçimi olmayı hak ediyor.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.69 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.32 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	8.7 ms
CHIP Puanı:	92.13

2.

Bilgi için : Karma
Tel : (212) 233 30 30
Faks : (212) 296 18 29
Fiyatı : 232 \$ + KDV
 + Olağanüstü düşük erişim süresi
 + Yüksek fiyat/performans oranı

Maxtor 90750D6

7200 Rpm'lik IDE

Birçok test merkezi tarafından şu an piyasadaki en iyi disklerden bir olarak gösterilen Maxtor 90750D6, 7.5 Gb kapasiteye sahip ve olağanüstü düşük erişim süresi ile bu övgüyü hak ediyor. Disk bu kadar düşük bir erişim süresini kuskusuz MaxCache Manager adlı önbellek yönetim Algoritma'sına ve 512 Kb'lık hızlı SDRAM'a borçlu. Maxtor 90750D6, veri aktarımı testlerinde kendisinden beklediğimiz gibi harikalar yaratmadı. Ayrıca 7200

Rpm'lik dönüş hızı yüzünden çok güç tüketiyor. Fiyat/Mb oranı olarak bakarsak, diskin bu konuda çok iyi olmadığını söyleyebiliriz. Ancak disk, Fiyat/Performans oranı olarak iyi sayılabilecek bir tablo çiziyor.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.75 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.33 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	8.211 ms
CHIP Puanı:	91.30

3.

Bilgi için : Karma
Tel : (212) 233 30 30
Faks : (212) 296 18 29
Fiyatı : 277 \$ + KDV
 + Yüksek fiyat/performans oranı
 - Ortalama veri erişim süresi daha iyi olabildi

Quantum Fireball EX 12.7

Quantum'dan Yeni Ateş Topu

İşte testteki ULTRA ATA disklerin en iyisi. Disk, veri okuma transferi testinde testin en iyi sonucunu verirken, veri yazma transferi testinde az farkla diğer Quantum'a geçildi. Fiyat olarak da oldukça hesaplı olan disk fazlaca güç tüketiyor.

12.7 Gb kapasiteye sahip olan diskin, gerek fiyat/Mb, gerekse fiyat/performans oranı oldukça iyi. Ortalama veri erişim süresi için bu diskin zayıf noktası diyebiliriz. Zira

disk, genel olarak veri aktarımında zirvedeyken, erişim süresi olarak testin orta sıralarında yer alıyor. Buna rağmen disk, genel toplamda testimizin performans birincisi olmayı hak ediyor.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	7.19 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.81 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	14.37 ms
CHIP Puanı:	83.91

4.

Bilgi için : Ufotek

Tel : (212) 274 56 60

Faks : (212) 266 46 39

Fiyatı : 135 \$ + KDV

+ Yüksek fiyat/performans oranı

- Düşük önbellek

Fujitsu MPC3043AT

Küçük Disk'lerin En İyisi

4.3 Gb'lık kapasiteye sahip olan bu disk, düşük sayılabilecek ortalama erişim süresi performansına rağmen yüksek bir veri aktarımı skoru elde etti. Oldukça az güç tüketen ve dolayısıyla az ısınan disk, 5400 Rpm'lik dönüş hızına ve 256 Kb'lık önbelleğe sahip. Piyasada kolay bulunmadığına dair duyumlar aldığımız bu disk fiyat/performans oranı iyi sayılabilirse de, üreticisinin önbellekte yaptığı cimrilik hoş değil. Fujitsu MPC3043AT,

512 Kb'lık önbellekle çok daha yüksek bir performans gösterebilirdi. Fakat bu haliyle de fena sayılmaz. Bu arada diskin çok sessiz çalıştığını da belirtelim. 4.3 Gb'lık kapasite sizin için yeterliyse bu disk göz ardı etmeyin.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	7.09 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.67 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	15.99 ms
CHIP Puanı:	83.71

5.

Bilgi için : Ufotek

Tel : (212) 274 56 60

Faks : (212) 266 46 39

Fiyatı : 146 \$ + KDV

+ Testteki en yüksek Fiyat/MB oranı

+ Başarılı veri aktarımı

- Düşük ortalama erişim performansı

Fujitsu MPC3084AT

En Yüksek Fiyat/Performans

Teste katılan Fujitsu'ların en yüksek kapasiteye sahip modeli olan bu disk, 8.45 Gb kapasitesi ve yüksek veri okuma transferiyle dikkat çekiyor. Veri okuma hızı olarak Quantum'ların hemen arkasından gelen disk, önbelleğinin 256 Kb olması ve ortalama veri erişim süresinin yüksekliği yüzünden sınıfta kalarak testin en altlarında yer alıyor. 5400 Rpm'lik dönüş hızına sahip olan MPC3084, önbelleğinden tasarruf edilmeseydi, bu-

yuk ihtimalle testimizin en başarılı disklerinden biri olacaktı. Disk tıpkı diğer Fujitsu'lar gibi sessiz çalışıyor ve az güç tüketiyor. Isınma konusunda herhangi bir sorunu olmayan bu disk, genel yapı ve fiyat olarak başarılı.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	7.07 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.68 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	16.04 ms
CHIP Puanı:	82.58

6.

Bilgi için : Karma

Tel : (212) 233 30 30

Faks : (212) 296 18 29

Fiyatı : 124 \$ + KDV

+ Yüksek veri aktarımı

- Ortalama veri erişim süresi daha düşük olabiliirdi

Quantum Fireball CR4310

Bir Fireball Klasik

Ülkemizde kendine ait bir hayran kitlesi oluşturan Quantum Fireball serisini duymayan kaldı mı bilmiyoruz. Bu seriden olan ve 4.31Gb'lık kapasiteye sahip olan bu disk, veri aktarımı testlerinden aldığı puanlarla ününü hak ettiğini gösterdi. Fakat ortalama veri erişimi olarak vasat bir tablo çizen Fireball CR4310, 5400Rpm'lik dönüş hızına ve 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Çalışırken nispeten bir miktar ısındığını gözlediği-

miz disk, veri okuma transferi testinde, tüm test içindeki IDE diskler arasında diğer Quantum'un arkasından ikinci oldu. Fiyat/MB oranı çok iyi olmayan diskin Fiyat/Performans oranı gayet iyi.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	7.12 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.72 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	14.99 ms
CHIP Puanı:	82.37

7.

Bilgi için : Ufotek

Tel : (212) 274 56 60

Faks : (212) 266 48 39

Fiyatı : 118 \$ + KDV

+ Yüksek fiyat/performans oranı

- Düşük önbellek

Fujitsu MPC3064AT

Yüksek Erişim Süresi

Testimizdeki bir diğer Fujitsu olan MPC3064AT, 6.48 Gb'lık kapasiteye sahip. Disk, testlerde yüksek bir veri aktarımı performansı gösterdi. Fakat diskin ortalama erişim süresi umulmayacak derecede kötüydü. Öte yandan bu disk, testteki diskler arasında en az güç tüketen modellerden biri ve az ısınıyor. Ortalama veri erişim süresinin kötülüğünü büyük ölçüde 256 Kb'lık önbelleğe borçlu olan MPC3064AT, genel olarak giriş sevi-

yesi sabitdiskler arasında göz önünde bulundurulması gereken modellerden biri. "Ben o kadar büyük kapasiteli sabitdiskleri ne yapayım" diyorsanız, bu disk hem fiyatı hem de genel performansı ile sizi üzmeyecektir.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	7.08 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.67 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	17.31 ms
CHIP Puanı:	82.20

8.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer

Tel : (212) 233 30 30/

: (212) 288 53 10

: (216) 317 96 50

Fiyatı : 155 \$ + KDV

+ Yüksek Fiyat/Mb oranı

- Düşük veri aktarım hızı

Western Digital Caviar AC28400

Ekonomik Batılı

Testimize katılan bir diğer Western Digital Caviar ailesine mensup disk de AC28400. Disk 8.45 Gb kapasiteye ve diğer Caviar ailesi üyelerinde olduğu gibi 5400 Rpm'lik bir dönüş hızına sahip. 512 Kb'lık önbellekli disk, ortalama erişim süresi olarak Caviar diskler arasındaki en iyi ikinci skoru verdiyse de, söz konusu veri aktarımı olunca başarılı olamadı. Diğer bazı Caviar disklerde olduğu gibi, bu diskin de fiyat açısın-

dan oldukça avantajlı olduğunu söyleyebiliriz. Üstelik piyasada kolayca bulunabiliyor.

Oldukça sessiz çalışan Caviar AC28400'de S.M.A.R.T. desteği de unutulmamış.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.57 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.23 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	12.93 ms
CHIP Puanı:	81.95

9.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer

Tel : (212) 233 30 30/

: (212) 288 53 10

: (216) 317 96 50

Fiyatı : 136 \$ + KDV

+ Nispeten yüksek veri yazma transferi

- Genel performans daha iyi olabirdi

Western Digital Caviar 14300

Pahalı Caviar

Western Digital Caviar ailesinin giriş seviyesi modeli olan 14300, 4.3 Gb'lık bir kapasiteye sahip. Disk, yazma transferi testinde kendi ailesindeki en yüksek performansı verdiyse de, bu tüm test içinde saygın bir yer kazanmasına yetmedi doğal olarak. 13.58ms'lik erişim süresine sahip olan Caviar 14300, kardeşleri gibi 5400 Rpm'lik dönüş hızına ve 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Fiyat/Mb oranı açısından baktığımızda, bu diskin pek

de iyi bir seçim olmadığını görüyoruz. Öte yandan veri yazma transferindeki performansı, Caviar ailesi içinde dikkate değer. Ayrıca diskin ortalama erişim süresinin iyi sayılabilecek bir değer olduğunu da belirtelim.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.58 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.28 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	13.58 ms
CHIP Puanı:	81.56

10.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
(216) 317 96 50
Fiyatı : 288 \$ + KDV
+ Sessiz çalışma
- Yazma transfer hızı daha iyi olabiliirdi

Western Digital Caviar AC313000

Sessiz Dev

1 3 Gb gibi yüksek sayılabilecek bir kapasiteye sahip olan bu disk, 5400 Rpm'lik bir dönüş hızına ve 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Genel olarak ortalama sonuçlar veren bu sabitdiskin oldukça sessiz çalıştığını söyleyebiliriz. Fiyat/Mb açısından bakınca, Western Digital Caviar AC313000 ortalarında seyrediyor. 40 bin kere çalışıp durabileceği belirtilen diskin gerekli dönüş hızına ulaşması için, makine açıldıktan sonra 13 saniye ile 31 sani-

ye arasında bir süre geçmesi gerekiyor. 3 yıllık üretici şirket garantisine sahip olan disk, ULTRA ATA/66 arabirimine sahip. Hem IDE olsun hem de büyük olsun diyorsanız, bu diske bir göz atın.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.56 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.27 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	13.02 ms
CHIP Puanı:	81.21

11.

Bilgi için : Karma/Datagate
Tel : (212) 233 30 30
(212) 288 53 10
Fiyatı : 145 \$ + KDV
+ Yüksek veri okuma transferi
- Fiyat/Mb oranı düşük
- Düşük veri yazma transferi

Seagate Medalist ST34310A

Tutarsız Veri Transferi

Veri transferi testlerinde tutarsız bir tablo çizen bu disk, 4.31Gb kapasiteye sahip. Disk, okuma testinde yüksek sayılabilecek bir performans gösterirken, aynı başarıyı yazma testinde gösteremedi. Ortalama veri erişimi süresi olarak testimizin üst sıralarında yer alan Seagate'in bu modeli, Fiyat/Mb oranı açısından pek ekonomik değil. 5400 Rpm'lik dönüş hızı ve 512 Kb'lık önbelleğiyle yazma transferi testini bir kenara

bırakırsak genel olarak ortalamanın üzerinde bir performans gösterdiğini söyleyebiliriz. Fakat gerek ucuz olmaması, gerekse çalışırken ısınması ve düşük yazma transferi bu diskin eksi yönleri.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	5.54 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.67 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	13.06 ms
CHIP Puanı:	80.51

12.

Bilgi için : Karma/Datagate
Tel : (212) 233 30 30
(212) 288 53 10
Fiyatı : 135 \$ + KDV
+ Düşük sayılabilecek ortalama erişim süresi
- Düşük veri aktarımı performansı

Seagate Medalist ST36422A

Düşük Veri Aktarımı

Seagate'in 256 Kb'lık ön bellek ve 6.4Gb'lık bu modeli, veri transferi açısından 4.31Gb'lık modelin gerisinde kalıyor. Bu sonuçla genel olarak testin veri transferi olarak en alttaki yarışçılarından olan disk, ortalama veri erişim süresi olarak sanılanın aksine testin üst sıralarında yer alıyor. Güç tüketimi olarak baktığımızda diskin fazlaca akım çektiğini ve bir miktar ısındığını görüyoruz.

Öte yandan bu disk, fiyat/Mb oranı

olarak testteki diskler arasında iyi bir yere sahip. Ülkemiz piyasasında oldukça popüler olan Medalist serisinin bu modeli fiyat olarak avantajlıysa da genel performans olarak pek de parlak değil.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	5.89 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.30 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	12.71 ms
CHIP Puanı:	78.76

13.

Bilgi için : Empa
Tel : (212) 599 30 50
Faks : (212) 598 53 53
Fiyatı : 135 \$ + KDV
 - Düşük performans
 - Pahalı

Samsung SV0432A

Pahalı ve Yavaş

Gerek okuma veri transferi, gerekse yazma-veri transferi testinde dikkate değer sonuçlar almayan Samsung'un ULTRA ATA arayüzlü bu modeli, 4,3 Gb'lık kapasiteye ve 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Ortalama erişim süresi olarak da başarılı bir tablo çizemeyen disk, S.M.A.R.T. desteği ve 3 yıllık garantiyle satışa sunulmuş. 5400Rpm'lik dönüş hızı ve 500 bin saatlik MTBF ömrüne sahip olan diskin fiyat/Mb o-

ranı daha iyi olabilirdi. Zira testimizdeki diskler arasında daha performanslı ve aynı kapasite sahip birçok disk var. Genel olarak hem fiyat hem de performans açısından tavsiye edemeyeceğimiz bir disk.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.78 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.27 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	15.66 ms
CHIP Puanı:	78.21

14.

Bilgi için : Karma/Datagate/
 İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
 (212) 288 53 10
 (216) 317 96 50
Fiyatı : 202 \$ + KDV
 + Hesaplı fiyat
 - Düşük yazma transfer hızı

Western Digital Caviar AC310100

Nispeten Uygun Fiyat

Bu sabitdisk okuma transfer hızı olarak diğer Western Digital modellere nazaran iyi sayılabilecek bir performans gösterdiyse de, aynı başarıyı yazma transfer hızında gösteremedi. Kaldı ki Caviar AC310100, genel performans olarak tüm diskler arasında alt sıralarda. 10.1 Gb'lık kapasiteye sahip olan diskin dönüş hızı 5400 Rpm ve disk 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Güç tüketimi konusunda pek cimri olmayan disk, çalış-

ırken diğer disklerle oranla biraz daha fazla ısınıyor. Tüm bunlar bir yana bırakılırsa, fiyat olarak oldukça uygun görünüyor. Ayrıca piyasada en çok bulunan modellerden biri durumunda.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.52 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	7.57 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	16.87 ms
CHIP Puanı:	76.77

15.

Bilgi için : Empa
Tel : (212) 599 30 50
Faks : (212) 598 53 53
Fiyatı : 149 \$ + KDV
 - Genel olarak düşük performans

Samsung SV0644A

Sıcak ve Yavaş

Testimize katılan diğer bir Samsung olan SV0644 adından da anlaşılacağı gibi 6.4 Gb kapasiteye sahip. Disk, diğer kardeşi gibi testlerde kötü sonuçlar aldı. Hatta testlerin tümünde ondan daha da kötüydü. 18.7 ms gibi oldukça yüksek bir ortalama erişim süresi ve çok düşük veri transferi, bu diski genel olarak testimizin en alt sıralarına indiriyor. Fiyat/Mb bazında baktığımızda diskin ortalama bir tablo çizdiğini görüyoruz. Ancak disk,

sınıfındaki diğer disklerle karşılaştırıldığında fazlaca güç tüketiyor, 4.3 Gb'lık kardeşinde olduğu gibi, S.M.A.R.T. desteği ve 3 yıllık garantiyle satılan disk, 512 Kb'lık önbelleğe ve 5400 Rpm'lik dönüş hızına sahip.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	6.37 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	6.84 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	18.70 ms
CHIP Puanı:	71.13

16.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
(216) 317 96 50
Fiyatı : 152 \$ + KDV
+ Düşük erişim süresi
- Düşük veri aktarımı

Western Digital Caviar AC 26400

En Düşük Veri Transferi

Caviar ailesinin 6.44 Gb'lık bu üyesi, kardeşleri gibi 5400 Rpm'lik dönüş hızına ve 512 Kb'lık önbelleğe sahip. Ortalama erişim süresi olarak şaşırtıcı derecede yüksek bir performans gösteren AC 26400, veri aktarımı testlerinde tek kelimeyle bizi şok etti. Çünkü disk, bu testlerde tüm testin en kötü sonuçlarını verdi. 400 bin saatlik MTBF ve 3 yıl garantiye sahip olan diskin Fiyat/Mb oranı için söyleyebileceğimiz, bu o-

ranın diğer Western Digital Caviar diskler kadar yüksek olmadığı. Erişim süresinin düşüklüğü dışında bu diskin ilgi çekici bir yanı yok. Tüm Caviar ailesi gibi piyasada kolayca bulunabiliyor.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	2.59 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	3.04 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	2.88 ms
CHIP Puanı:	55.66

1.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
Fiyatı : 572 \$ + KDV
+ Testteki en düşük ortalama veri erişim süresi
+ Yüksek okuma hızı
- Pahalı

Seagate Cheetah ST34502LW

SCSI'lerin En Hızlısı

Testteki diğer Cheetah gibi Ultra 2 arabirimini taşıyan bu disk, 4.55Gb kapasiteye sahip. Diskin genel performansı, doğal olarak diğer Cheetah ile benzer özellikler taşıyor. Yazma hızı olarak Hitachi ve Quantum'un ardından üçüncü olan disk, ortalama veri erişimi performansı olarak testimizin tartışmasız birincisi. Standart olarak 1 Mb bellek ve 10,025 Rpm'lik dönüş hızıyla gelen diskin 4 Mb önbellekli bir modeli de var. Disk,

genel olarak etkileyici bir performans gösterdiyse de, güç tüketiminin diğer Cheetah gibi yüksek olması dolayısıyla fazlaca ısınması ve fiyat/Mb oranının çok iyi olmaması bu diskin dezavantajları.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	19.10 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	12.50 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	5.875 ms
CHIP Puanı:	95.33

SCSI

2.

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
Fiyatı : 1510 \$ + KDV
+ Yüksek fiyat/performans oranı
- Yüksek güç tüketimi

Seagate Cheetah ST118202LW

Hızlı Dev

Okuma hızı olarak diğer Cheetah ile testteki en yüksek performansı gösteren bu disk, ortalama erişim süresi olarak, diğer Cheetah'ın ardından testteki en iyi ikinci sonucu verdi. 18.2 Gb kapasiteye, 1Mb'lık önbelleğe ve 10,025 Rpm'lik dönüş hızına sahip olan Cheetah ST118202LW genel olarak beğenimizi kazandı. Keşke bu kadar fazla akım çekmeseydi. Zira disk testteki diskler arasında 2 A (Amper)'den fazla akım çeken yegane

disk olma özelliği taşıyor (12 V için). Bunun sonucunda doğal olarak diskin ısıtma fonksiyonu gibi ek bir özelliği oluyor. İstenmeyen bu özellik, Overclock meraklıları için problem yaratabilir. Tabii kasa içi fanla dolu değilse.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	18.30 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	12.50 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	6.445 ms
CHIP Puanı:	88.17

3

Bilgi için : Karma/Datagate/

Tel : (212) 233 30 30/

(212) 288 53 10/

Fiyatı : 417 \$ + KDV

+ Ortalama erişim süresi düşük

- Pahalı

Seagate ST34573LW Barracuda 9LP

Zirvenin Üçüncü Ortağı

4.55 Gb formatlı kapasiteye ve 7200 Rpm'lik dönüş hızına sahip olan Barracuda, ortalama erişim süresi olarak diğer Seagate disklerle beraber testin üst sıralarında yer alıyor. Disk, aynı başarıyı veri okuma transferi testlerinde de gösteriyor. Veri yazma transferi olarak ortalarda seyreden disk, 512 Kb'lık önbellege sahip. Güç tüketimi olarak diğer SCSI disklerle nazaran ekonomik bir tablo çizen Barracuda ST34573LW, fi-

yat/Mb açısından testin en pahalı ürünü. Fiyat/performans oranı açısından diğer Cheetah'larla benzerlik gösteren disk, düşük kapasiteli SCSI disk arayanların gözardı etmemesi gereken bir seçenek.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı: 18.50 MB/s

Okuma Transfer Hızı: 11.90 MB/s

Erişim Süresi (okuma): 9.00 ms

CHIP Puanı: 83.55

4

Bilgi için : Datagate/Deniz Bilg./
Boğaziçi Bilg.

Tel : (212) 288 53 10/

(212) 213 34 00/

(216) 288 92 92

Fiyatı : 459 \$ + KDV

+ Testteki en hızlı yazan disk.

- Fiyat/performans oranı çok yüksek

Hitachi DK329H-91

En Hızlı Yazan SCSI

Yazma hızı olarak testimizin en başarılı ürünü olan bu disk, 9.1 GB formatlı kapasiteye 512 KB önbellege sahip. Yazma hızındaki başarıyı okuma hızında tekrarlayamaması, bu disk editörün seçimi olmaktan alıkoyuyor.

Zira bu disk aynı zamanda testteki SCSI diskler arasındaki en iyi fiyat/Mb oranına sahip. Veri erişim süresi olarak testin ortalarında yer alan Hitachi DK329H-91, genel olarak

derli toplu bir tablo çiziyor. Güç tüketimi ve ısınmayla ilgili herhangi bir sorunu olmayan diskin özellikle fiyat/performans oranının yüksekliği bu disk testi testimizde ayrı bir yere koyuyor.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı: 19.70 MB/s

Okuma Transfer Hızı: 10.70 MB/s

Erişim Süresi (okuma): 12.44 ms

CHIP Puanı: 75.73

5

Bilgi için : Karma

Tel : (212) 233 30 30/

Faks : (212) 224 37 31/

Fiyatı : 572 \$ + KDV

+ Yüksek fiyat/Mb oranı

+ Yüksek yazma hızı

- Ortalama erişim süresi yüksek

Quantum Atlas III 9.1

Uygun Fiyatlı SCSI

Yazma hızı olarak Hitachi'nin ardından testimizin en iyi ikinci değerini veren bu disk, 9.1 GB formatlı kapasiteye ve 7200 Rpm'lik dönüş hızına sahip. Standart olarak 1 Mb önbellege gelen disk, güç tüketimi açısından dengeli bir tablo çizdi. Ortalama erişim süresi olarak IBM'den sonra testteki en kötü değeri veren Quantum Atlas III, Fiyat/Mb oranı olarak başarılı sayılabilir. Zira disk bu alanda, Western Digital WDE 9100 ile testimizin

ikinci en iyi değerine sahip. Okuma hızı olarak da geçildiği rakiplerinin çok gerisinde kalmayan diskin fiyat/Mb oranının ve ortalama erişim süresinin yüksekliği, genel olarak avantajı ve dezavantajı.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı: 19.40 MB/s

Okuma Transfer Hızı: 11.40 MB/s

Erişim Süresi (okuma): 14.87 ms

CHIP Puanı: 75.45

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
(216) 317 96 50
Fiyatı : 399 \$ + KDV
- Düşük fiyat/performans oranı

Western Digital WDE4550

Sıradan Bir SCSI

4.55 Gb'lık formatlı kapasiteye sahip olan bu disk, güç tüketimi olarak testin ortalarında seyrediyor. 7200 Rpm'lik dönüş hızı ve 312 Kb'lık önbellekle gelen disk, performans testlerinde genelde ortalarda yer aldı.

4 Mb'lık önbellek taşıyan bir başka versiyonu da bulunan diskin fiyat/Mb oranı testteki tüm SCSI diskler arasında pek de iyi sayılamayacak bir seviyede. Seagate'in SCSI diskler

arasındaki hakimiyeti daha ne kadar sürer bilinmez, fakat diğer markaların piyasada şu ankinden fazla kabul görebilmesi için, daha yüksek fiyat/performans oranları sunmaları gerek.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	17.50 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	11.60 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	13.21 ms
CHIP Puanı:	73.95

Bilgi için : Karma/Datagate/
İhlas-Acer
Tel : (212) 233 30 30/
(212) 288 53 10
(216) 317 96 50
Fiyatı : 575 \$ + KDV
+ Yüksek fiyat/Mb oranı
- Yüksek ortalama veri erişim süresi

Western Digital WDE9100

Farklı Fiyatı

Bu disk, 9.1 Gb ve 312 KB'lık önbelleğe sahip. Genel olarak bu model Quantum AtlasIII ile birlikte, Hitachi DK329H-91'in ardından testteki en iyi ikinci fiyat/Mb oranını verdi. Öte yandan disk, hem veri yazma hem de veri okuma transferi açısından ortalarda yer alıyor. Ortalama veri erişimi süresi olarak sonlarda yer alan disk, güç tüketimi açısından testin en fazla akım çeken disklerinden. 7200 Rpm'lik dönüş

hızına sahip olan Western Digital WDE9100'in 4 Mb önbellekli bir modeli de var. Fiyat/Mb oranının iyi olması dışında dikkat çekici bir yanı olmayan disk, testimizin vasatın altı katılımcılarından.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	18.30 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	11.60 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	13.65 ms
CHIP Puanı:	73.76

Bilgi için : Karma
Tel : (212) 233 30 30
Faks : (212) 224 37 31
Fiyatı : 306 \$ + KDV
- Testteki en kötü performans değerlerine sahip

IBM Ultrastar 9ES DDRS-34560

Vasatın Altında SCSI

4.56 GB'lık formatlı kapasitesi ve 7200 Rpm'lik dönüş hızına sahip olan IBM'in bu modeli, SCSI-3 FAST-20 WIDE arabirimini destekliyor. 384 KB'lık önbelleğe sahip olan disk, erişim süresi olarak testimizin tartışmasız en kötü sonucunu verdi. Okuma ve yazma transferi testlerinde de durum pek farklı değildi. Okuma hızı olarak testin en kötü sonucunu veren disk, yazma hızı açısından Western Digital WDE 4550'den sonraki en kö-

tü dereceyi elde etti. Disk, Fiyat/Mb oranı açısından Hitachi'nin ardından ikinci oldu. Fakat tablolardan da anlayabileceğiniz gibi, diskin performansı günümüzdeki SCSI disklerden beklenmeyecek kadar kötü.

TEST SONUÇLARI:

Yazma Transfer Hızı:	17.90 MB/s
Okuma Transfer Hızı:	6.94 MB/s
Erişim Süresi (okuma):	15.62 ms
CHIP Puanı:	64.70

Tüm Teknik Veriler ve Test Sonuçları

Üretici	Distribütör	Modeli	Numarası	Arabirimi	Kapasitesi	Dönme Hızı	Cache	Okuma Transfer Hızı	Yazma Transfer Hızı	Ortalama erişim süresi
IDE-Sabit Diskler										
Sıralama CHIP Puanına Göre Yapılmıştır										
Maxtor	Karma		90845D4	UltraDMA	8.4 GB	5.400rpm	512K	7,32 MB/S	6,69 MB/S	8,7 ms
Maxtor	Karma		90750D6	UltraDMA	7.5 GB	7.200 rpm	512K	7,33 MB/S	6,75 MB/S	8,211 ms
Quantum	Karma	Fireball EX	QM312700EX	UltraDMA	12.7GB	5.400rpm	512K	7,81 MB/S	7,19 MB/S	14,37 ms
Fujitsu	Ufotek		MPC3043AT	UltraDMA	4.3 GB	5.400rpm	256K	7,67 MB/S	7,09 MB/S	15,99 ms
Fujitsu	Ufotek		MPC3084AT	UltraDMA	8.4 GB	5.400rpm	256K	7,68 MB/S	7,07 MB/S	16,04 ms
Quantum	Karma	Fireball CR	QM304300CR	UltraDMA	4.3GB	5.400rpm	512K	7,72 MB/S	7,12 MB/S	14,99 ms
Fujitsu	Ufotek		MPC3084AT	UltraDMA	6.4 GB	5.400rpm	256K	7,67 MB/S	7,06 MB/S	17,31 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Caviar	AC26400	UltraDMA	8455 MB	5.400rpm	512K	7,23 MB/S	6,57 MB/S	12,93 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Caviar	AC14300	UltraDMA	4311 MB	5.400rpm	512K	7,28 MB/S	6,58 MB/S	13,58 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Caviar	AC313000	UltraDMA	13020 MB	5.400rpm	512K	7,27 MB/S	6,56 MB/S	13,02 ms
Seagate	Karma, Datagate	Medalist 4310	ST34310A	UltraDMA	4311MB	5.400rpm	512K	7,67 MB/S	5,54 MB/S	13,06 ms
Seagate	Karma, Datagate	Medalist 6422	ST36422A	UltraDMA	6.4 MB	5.400rpm	256K	7,3 MB/S	5,89 MB/S	12,71 ms
Samsung	Empa	SpinPoint	SV0432A	UltraDMA	4.3 GB	5.400rpm	512K	7,27 MB/S	6,78 MB/S	15,66 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Caviar	AC310100	UltraDMA	10141 MB	5.400rpm	512K	7,57 MB/S	6,52 MB/S	16,87 ms
Samsung	Empa	SpinPoint	SV0844A	UltraDMA	6.4 GB	5.400rpm	512K	6,84 MB/S	6,37 MB/S	18,7 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Caviar	AC26400	UltraDMA	6448MB	5.400rpm	512K	3,04 MB/S	2,58 MB/S	8,68 ms

SCSI-Sabit Diskler

Sıralama CHIP Puanına Göre Yapılmıştır

Seagate	Karma, Datagate	Cheetah	ST34502LW	U2-SCSI	4.55 GB	10.025 rpm	1024K	12.5 MB/S	19.1 MB/S	5,875 ms
Seagate	Karma, Datagate	Cheetah	ST118202LW	U2-SCSI	18.2GB	10.025 rpm	1024K	12.5 MB/S	18,3 MB/S	6,445 ms
Seagate	Karma, Datagate	Baracuda	ST34573LW	U2-SCSI	4.55 GB	7.200rpm	512K	11.9 MB/S	18,5 MB/S	9,00 ms
Hitachi	Datagate Deniz Blg, Boğaziçi Blg.		DK329H	U2-SCSI	9.1 GB	7.200rpm	512K	10,7 MB/S	19,7 MB/S	12,44 ms
Quantum	Karma	AtlasIII	QM309100TD	U2-SCSI	9.1 GB	7.200rpm	1024K	11,4 MB/S	19,4 MB/S	14,87 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Enterprise	WDE4650	U2-SCSI	4.55 GB	7.200rpm	512K	11,6 MB/S	17,5 MB/S	13,21 ms
Western Digital	Karma, Datagate, İhlas-Acer	WD Enterprise	WDE9100	U2-SCSI	9.1GB	7.200rpm	512K	11,6 MB/S	18,3 MB/S	13,65 ms
IBM	Karma	OEM	DDRS-34560	U2-SCSI	4560 MB	7.200rpm	364K	6,94 MB/S	17,9 MB/S	15,62 ms

Sabit Diskleri

Sabit diskleri test ederken Chip test merkezi için üretilen Diskbench adlı programı kullandık. Program, gerek okuma, gerekse yazma hızını ölçerek sabit diskin genel performansı hakkında oldukça güvenilir bilgiler veriyor. Saniyedeki veri aktarımı ve ortalama erişim süresi, test içinde kullandığımız yegane kriter değildi. Sabit disk-

lerin hem +12V hem de +5V'luk girişlerinden çektiği akımı ölçüp genel olarak diskin sükunet durumunda harcadığı gücü hesapladık. Disklerin harcadığı güç, diskte ortaya çıkan ısıнын doğrusal bir göstergesi. Dolayısıyla çok güç harcayan bir diskin çalışırken fazla ısınıacağı söylenebilir.

Bir sabit diskin performansının yük-

sek olabilmesi için sadece veri aktarımının yüksek olması yeterli değildir. Diskin yüzey üzerindeki verilere erişiminin de çabuk olması istenir. Sabit diskin dakikadaki dönüş hızını artırmak, disk yüzeyi üzerindeki verilere erişen kafanın da hızının artırılmasını zorunlu kılar. Bu hızın yeterli olmadığı durumlarda sabit diskteki önbellek devreye girer. Bu önbellekteki daha

Donanım İnceleme ve Test sayfalarında yer alan resimler SANYO LCD Digital Camera VPC-G350 ile çekilmiştir.

CHIP Performans	5V'da çektığı Akım	12V'da çektığı Akım	Güç Tüketimi	CHIP Puanı	Fiyatı	1 MB'nin maliyeti
92.82	0.79 A	0.47 A	4.79W	92.13	155\$ + KDV	0.021\$
95.27	0.73 A	0.93 A	7.405W	91.30	232\$ + KDV	0.035\$
85.47	0.58 A	0.74 A	5.89W	83.91	277\$ + KDV	0.025\$
81.90	0.81 A	0.35 A	4.12W	83.71	135\$ + KDV	0.031\$
81.34	0.75 A	0.42 A	4.39W	82.58	146\$ + KDV	0.019\$
83.42	1.01 A	0.52 A	5.64W	82.37	124\$ + KDV	0.033\$
80.58	0.79 A	0.38 A	4.25W	82.20	1184 + KDV	0.023\$
81.67	1.06 A	0.37 A	4.87W	81.95	155\$ + KDV	0.021\$
80.97	1.06 A	0.34 A	4.74W	81.56	136\$ + KDV	0.036\$
81.67	1.13 A	0.42 A	5.34W	81.21	284 + KDV	0.025\$
78.60	1A	0.29 A	4.24W	80.51	145\$ + KDV	0.038\$
79.22	1.22 A	0.41 A	5.51W	78.76	135\$ + KDV	0.024\$
79.16	1.38 A	0.41A	5.91W	78.21	135\$ + KDV	0.036\$
78.01	1.38 A	0.47 A	6.27W	76.77	202\$ + KDV	0.022\$
72.63	1.39 A	0.81 A	7.13W	71.13	149\$ + KDV	0.026\$
55.44	1.39 A	0.37 A	5.69W	55.66	154\$ + KDV	0.027\$
98.61	1.81 A	0.99 A	10.47W	96.33	572\$ + KDV	0.14\$
94.05	1.76 A	2.52 A	19.52W	98.17	1510\$ + KDV	0.095\$
83.95	1.67 A	0.74 A	8.62W	83.55	417\$ + KDV	0.1\$
77.15	1.59 A	1.15 A	10.87W	75.73	459\$ + KDV	0.058\$
75.83	1.19 A	1.08 A	9.33W	75.45	572\$ + KDV	0.072\$
74.58	2.00A	0.85 A	10.1W	73.95	398\$ + KDV	0.1\$
75.50	1.99 A	1.15 A	11.87W	73.75	575\$ + KDV	0.072\$
60.75	0.89 A	0.78 A	6.90W	64.70	306\$ + KDV	0.077\$

Nasıl Test Ettik?

önce yapılmış ve gelecekte yapılması olası işlemler saklanır. Benzeri mantık, RAM erişiminin yeterince hızlı olmadığı durumlarda CPU'nun önbellek kullanmasında da geçerlidir. Sabit disklerin hızını ölçmek için, önbellek kullanılarak yapılan rastgele erişimlerin ortalaması alınır. Okuma ve yazma için ayrı ayrı elde edilen bu değerler, bu sırada gerçekleşen ortalama erişim süresi ile birlikte genel performans oluşturur.

şim süresi ile birlikte genel performans oluşturur.

Toplam Puanın Hesaplanması

Sabit disklerin puanlaması için, önce her biri için %33 ağırlıklı olmak üzere veri yazma, okuma ve ortalama erişim süresini kullanarak bir toplam puan çıkardık.

Bu puanı CHIP Performans puanı olarak isimlendirdik. Bu değerleri tablo-

da görebilirsiniz. Daha sonra bu puanın %90'ını ve güç tüketim puanının %10'unu kullanarak nihai Chip puanını oluşturduk.

Test Platformu

Asus P2B-BX Anakart
P II 450 İşlemci
128 MB SDRAM
6.4 GB IBM DTTA-350840 IDE disk

Mini Test: DVD Sürücüler

CD Sürücülerin Geleceği: DVD

DVD-ROM sürücüler yavaş yavaş PC'deki CD-ROM'ların yerlerini almaya başlıyorlar. CHIP en yeni sürücülerini test etti ve DVD sürücülerin neler başarabildiklerini sizler için inceledi.

Birkaç yıl öncesine kadar 650 MB'lık CD'ler her türlü program için yeterli görünüyordu. Günümüzde artık birçok işletim sistemi ve Windows programı iki veya daha fazla CD üzerinde geliyorlar. Videolar ve filmler sadece sıkıştırılmış bir şekilde tipik bir CD-ROM'a sığabiliyor. Bunun için gerekli veri azaltma işlemi (sıkıştırma) de görüntü kalitesinin düşmesine neden oluyor.

DVD-ROM'ların 17 Gigabyte ve DVD-RAM'lerin 5.2 GB kapasitesi yeni DVD medyaların gümüş CD'le-re göre çok daha üstün olmalarını sağlıyor. Günümüzde bile DVD-ROM sürücüler köhne CD-ROM sürücülerin yerini alıyor, DVD-RAM sürücüler de yakında CD yazıcıların tahtını sallayacak gibi görünüyor.

Yeni Lazerle 17 GB Bellek Kapasitesi

DVD sürücülerin başarılarını borçlu oldukları en önemli yenilik lazerle ilgili: Dalga uzunluğu 780 nanometreden 650 ve 635 nm.'ye düşürülmüş. Bu sayede bir DVD-ROM diskinin bellek kapasitesi inanılmaz bir şekilde artabiliyor, zira bitlerin kaydedildiği bölümler ("pits" ve "lands") artık çok daha küçük olabiliyor. Daha yüksek bellek yoğunluğu, eşit büyüklükteki medyalar da (12 cm. çap) daha yüksek kapasite-

leri mümkün kılıyor. DVD'nin bir yüzüne yeni lazer teknolojisi sayesinde 4.7 GB veri kaydedilebiliyor, yani normal bir CD-ROM'un 7 kati kadar. Standart CD-ROM'ların aksine DVD'nin her iki yüzüne yazılabiliyor, böylece 9.4 GB'lık bir kapasiteye ulaşılabilir.

Ancak DVD'yi 4.7 GB'dan daha fazlasından faydalanmak istediğinizde plaklarda olduğu gibi çevirmeniz gerekmiyor. Zira DVD'lerde üst üste bulunan iki tabaka ayrı ayrı okunabiliyor: Gümüş tabaka üzerinde yarı transparan ikinci bir altın tabaka bulunmakta. İki tabakadan hangisinin okunacağını lazer ışığının yoğunluğu ve odaklaması belirliyor. Düşük enerjili bir lazer bilgileri altın tabakaya iletir, daha güçlü bir lazer ışını ise gümüş tabakaya kadar ulaşır ve bunun üzerindeki bilgileri tarar. Bu şekilde DVD'nin bir yüzüne 8.5 GB ve iki yüzüne de toplam 17 GB veri kaydedilebilir.

Gelecekte yeni DVD sürücüler ve kayıt medyaları eğlence elektroniği ve PC arasındaki iletişimi sağlayacaklar. Televizyonun analog dünyasının da sonu çok yakında gelecek. Kulisler ardında dijital teknoloji çok uzun süredir kendini kabul ettirmiş durumda: Sinema filmleri üzerinde artık dijital olarak değişiklikler yapılabiliyor.

Bilgisayar grafiklerinin haber bül-

İçerik	
DVD Sürücüler	
Sony DDU 220E	162
Hitachi GD-2500	162
Creative DVD 5240E	162
Philips PCA 424 DK	164
Nasıl Test Ettik	164
Test Sonuçları	165
Teknik Veriler	166
Sözlük	166
DVD Hakkında CHIPuçları	
1. DVD'nin Doğru Çalışması İçin...	170
2. Windows'u DVD için Ayarlamak Gerekli	174
3. Bilgisayarı DVD için Ayarlamak Gerekli	178
4. VHS Videoları DVD-RAM'e Kopyalamak	180

tenlerine girmesi ise artık günlük hayatın alışıldık bir parçası olmuş durumda.

VHS video bantlarına göre DVD kayıt medyaları birçok avantaja sahip. Mesela PC sonsuz işleme olanağına sahip dijital bir video Player'a ya da video kameraya dönüşebiliyor. Doğrudan erişim sayesinde can sıkıcı ileri geri sarma işlemlerine gerek kalmıyor, hatta kaydedilen yayınlarıdaki reklamlar da kesilip atılabiliyor. Yeni veri taşıma medyaları müzik CD'si için de uygun, bu yüzden evlerimizdeki müzik setlerinde de kullanılabiliyorlar.

1.

- Bilgi için :** Deniz Bilgisayar
Tel : (212) 213 34 00
Faks : (212) 213 34 20
Fiyatı : 335 \$ + KDV
- + Yüksek DVD performansına sahip
 - + Yüksek bir CD-ROM performansına sahip
 - CD-R'larda Performans düşüşü gösteriyor.

Sony DDU 220E

En iyi DVD ve CD-Rom Performansı

Sony tarafından piyasaya sürülen DVD sürücüsü bir MPEG kartı (Sigma) ve bir DVD Player (Real Magic Hollywood) yazılımı ile birlikte gelmekte. DVD sürücüsü, MPEG kartı ve DVD Player ile işletim sistemine problemsiz kuruluyor. Yapmanız gereken tek şey birlikte verilen CD ve disketlerden kurulum programını çalıştırmak. 32x CD-Rom hızına sahip olan bu cihaz testlerimizde 29x CD-Rom hızının üstüne çıkamı-

madı. Yine de Sony DDU 220E'nin bu yüksek hızda çalışabilmesi artılarının biridir.

Audio Grabbing uygulamasında da bu cihaz 13.7x hızı ile fark edilebilir sonuçlar verdi. Sony DDU 220E'nin beğendiğimiz en önemli özelliği, birbirini tamamlayan bileşenleri ile mükemmel bir uyum içinde çalışması. Bu cihazın zayıf noktası ise CD-R'larda 8x CD-Rom hızına kadar düşmesi.

2.

- Bilgi için :** SKY/Datagate
Tel : (212) 225 68 08
 (212) 288 53 11
Fiyatı : 139 \$ + KDV
- + DVD özelliği çok iyi
 - + Hata düzeltmelerde çok iyi
 - El kitabı ve diğer donanımlar yok

Hitachi GD-2500

Audio Grabbing'de Çok Güçlü

Hitachi GD-2500 test merkezimize kutusuz, kablolu ve yazılımsız geldiği için ikinci sıraya yerleşti. CHIP test merkezi olarak Hitachi'ye neden bu ürünün bu şekilde geldiğini sordüğümüzda şu cevabı aldık:

Hitachi sadece kendi distribütörlerine ürünlerini yolluyor ve bu distribütörler, bu DVD sürücüsünü gerekli donanımlarla veya yazılımlarla donatıyorlar.

Hitachi GD-2500 6x DVD hızı ile testimize katılan diğer üç DVD ROM'dan en hızlısı.

Özellikle Audio Grabbing uygulamasında bu sürücü bizim oldukça beğenimizi kazandı. Bu uygulamada Hitachi GD-2500 14.9x hızı ile diğer DVD sürücülerinden yüksek bir sonuç verdi. Cihaz, çizilmiş CD-ROM'larda bile takılmadan rahat çalışıp, iyi bir hata düzeltmeye sahip olduğunu gösterdi.

3.

- Bilgi için :** Empa/Genpa/Multimedia
Tel : (212) 599 30 50
 (212) 288 10 78
 (212) 212 98 50
Fiyatı : 279 \$ + KDV
- + Mpeg kartı ile birlikte veriliyor
 - + DVD oyunları veriliyor
 - Audio Grabbing'de yavaş

Creative DVD 5240E

Mpeg Kartlı DVD

Creative DVD 5240E, DVD sürücüsü, testimizin birincisi Sony gibi kendi Mpeg kartı ile birlikte geldi. Eğer DVD Video hastalarından biriyseniz, o zaman Creative DVD ROM ile birlikte gelen MPEG kartı, çok ilginizi çekecektir.

Bu kartın bir özelliği Internet'te bazı sitelerden çekeceğiniz dosyalar sayesinde DVD'lerdeki ülke kodu engelini aşabilmeniz. Creative, test'in birincisiyle bir çok konuda

aynı özelliğe sahip olmasına ve daha ucuz olmasına rağmen ancak üçüncü sıraya yerleşebildi.

Bunun nedeni çizik CD'leri okumasında çok başarılı olamaması. Kısaca bu sürücü, çizilmiş CD yi okurken o bölümde takılı kalıyor ve hızını düşürüyor. Öyle ki bu hız, çizilmiş CD lerde maksimum 6x'e kadar düşebiliyor. Audio Grabbing uygulamasında da bu cihaz istenilen hıza ulaşamadı.

4.

Bilgi için : Boğaziçi B./Karma/SKY
Tel : (212) 288 92 92
 (212) 233 30 30
 (212) 225 68 08
Fiyatı : 270 \$ + KDV

- + Her türlü CD formatını destekliyor
- + Birlikte verilen oyunlar ve yazılımlar
- Hata düzeltmelerinde yetersiz

Philips PCA 424 DK

Tek 4 Hızlı DVD Sürücü

Testimize katılan bu ürün, diğer iki ürün gibi kendi Mpeg kartı ve çeşitli yazılımlar ile birlikte geldi. Ayrıca gerekli donanımlar, ayrıntılı bir kullanım kılavuzu, gerekli yazılımlar ve iki adet oyun da DVD sürücüsü ile birlikte verilmekte.

Bu cihaz bir DVD sürücüsü olarak çok yüksek bir performansa ulaşmıyor.

Bunun nedeni Philips PCA 424 DK'nın ilk başta verileri düşük bir

hızda okuması ve belli bir süre sonra hızını yükseltmesi.

Philips PCA424DK çizilmiş Cd'lerin hata düzeltmeleri esnasında, hızında belirli bir düşüş oluyor. Hata düzeltme işleminden sonra ise eski hızına tekrar dönüyor. Audio Grabbing uygulamasında da sadece ortalama bir değer yakalayabiliyor. Cihaz, 4x DVD, 24x CD-Rom hızına sahip ve her türlü CD formatını destekliyor.

DVD Sürücüleri Nasıl Test Ettik?

Testimize katılan DVD sürücülerin sadece DVD performanslarını test etmedik. Test sırasında sürücülerin, normal bir CD-ROM sürücü olarak ne kadar başarılı olduklarını da göstermeleri gerekiyordu. Ne de olsa, DVD sürücüsü üreticileri bunların her durumda CD-ROM sürücülerle uyumlu olduklarını belirtiyorlar. Bu, DVD sürücülerin normal birer CD-ROM sürücü olarak kullanılabilirliği ve Windows ile DOS'un bunları yine normal bir CD-ROM sürücü olarak da tanımaları anlamına geliyor.

CHIP Test Merkezi olarak, firmalar tarafından bize gönderilen ve ATAPI arabirimine sahip olan DVD sürücülerini üç farklı kategoride test ettik. Bunlar DVD performansı, CD-ROM performansı ve DVD sürücü ile birlikte verilen çeşitli donanım ve dokümanların kalitesi.

DVD Performansı

Testimize katılan DVD sürücülerin DVD performanslarını ölçebilmek için, oldukça kaliteli bir Benchmark programı olan Tach98 isimli yazılımı kullandık. Ayrıca ek olarak, sürücülerin veri transfer hızlarını DMA (Direct Memory Access - doğrudan bellek erişimi) ile ve DMA olmaksızın test

ettik. Bu oldukça önemli bir nokta, çünkü DVD sürücüler DMA modundayken her Pentium PC üzerinde çalışmıyorlar. Bu noktada sistemde Win-

dows 95 ya da Windows 98 kurulu olmasının hiçbir önemi yok. Burada etkili olan şey donanım; özellikle de sistemde bulunan anakartın chipseti. DMA ile ve DMA olmadan yapılan testler sonucunda elde edilen sonuçların ortalamaları alındı ve bu değer DVD performansı olarak CHIP puanının %45'ini oluşturdu.

CD-ROM Performansı

DVD sürücüler normal bir CD-ROM sürücü olarak da kullanılabilirlikleri için, CD-ROM performansını da test kriterlerimiz arasına aldık. Bu test sırasında DVD sürücülerin CD-ROM, CD-R, CD-RW ve CD-Audio gibi farklı CD ortamlarını okuma hızlarını ölçtük. Bu hızların ölçümü için, 'CHIP Test Center International' tarafından

geliştirilmiş olan Benchmark programını kullandık. Bu Benchmark programı sürücülerin veri transfer hızlarını ve CD-ROM üzerindeki sektörlere erişim zamanlarını ölçüyor. Sürücülerin hata düzeltme kabiliyetlerini ölçebilmek için zarar verilerek kullanılan CD-ROM bazı DVD sürücülerini oldukça zorladığı için, hata düzeltme özelliğinin kalitesi de test sonuçlarına etki etti. CD-ROM performansı testi sonucunda elde edilen değer, DVD performansı değeri gibi %45 ağırlıkla CHIP puanına eklendi.

Donanım ve Dokümantasyon

Donanım ve dokümantasyon oldukça önemli test kriterleri. Bu kriterin puanlandırılması sırasında DVD sürücülerde birlikte verilen çeşitli donanımları ve dokümanları titizlikle inceledik. Donanım kriteri puanlandırılırken Analog ve dijital Audio çıkışı, birlikte verilen kayıt ortamları, kablolar ve kurulum materyalleri için puan verildi. Dokümantasyon kriterinin puanlandırılması sırasında ise, el kitabı ve kurulum açıklamaları gibi dokümanlar incelendi ve puanlandırıldı. Donanım ve dokümantasyon kriterleri CHIP puanının %10'unu oluşturdu.

DVD Sürücü Testi Sonuçları

CHIP Test Merkezi olarak DVD sürücülerin DVD performanslarını ve CD ROM performanslarını test ettik. Test sonucunda elde ettiğimiz değerlere donanım ve dokümantasyon puanları da eklendikten sonra CHIP Puanı ortaya çıktı.

CHIP Puanı

Sony DDU220E	86.60
Hitachi GD2500	79.31
Creative DVD5240E	74.02
Philips PCA424DK	64.62

DVD Performansı

Sony DDU220E	100
Hitachi GD2500	83.4
Creative DVD5240E	81.7
Philips PCA424DK	61.27

CD-R Performansı

Creative DVD5240E	100
Hitachi GD2500	78.57
Philips PCA424DK	64.28
Sony DDU220E	55

CD-RW Performansı

Hitachi GD2500	100
Sony DDU220E	77.08
Philips PCA424DK	73.75
Creative DVD5240E	69.58

Audio Grabbingı

Hitachi GD2500	100
Sony DDU220E	91.94
Philips PCA424DK	55.70
Creative DVD5240E	38.92

sadece
düğmeye
basın

Gerisini
TRANSLATOR'e
bırakın...

Translator
CEVİRİ

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, etkileşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız, Çeviri programının en gelişmiş versiyonu:

220\$

Translator
WEB GÖSTERİMCİSİ

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de İnternet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

170\$

Bu iki yazılımı birlikte almak isteyenlere **% 20 indirim** ve

**MUSTEK
SCANNER
HEDİYE!**

Fiyatımız 130\$ değil dedik.

REY AJANSI
SEPTE

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya/Ankara
Tel: 0.312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0.312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr

Tüm Teknik Veriler ve Test Sonuçları

Model	SONY DDU220E	HITACHI GD-2500	CREATIVE DVD5240E	PHILIPS PCA4240K
Firma	Deniz Bilgi	SKY, Datagate	Empa, Genpa, Multimedia	Boğaziçi Bilgisayar, Karma KSKY
Tel	(212) 213 34 00	(212) 226 68 08, (212) 288 53 11	(212) 589 30 50, (212) 288 10 78, (212) 212 88 50	(212) 288 92 92, (212) 233 30 30, (212) 225 68 08
Faks	(212) 213 34 20	(212) 232 89 26, (212) 288 07 86	(212) 588 53 53, (212) 275 38 97, (212) 211 47 64	(212) 274 38 10, (212) 224 37 31, (212) 232 89 26
İnternet Adresi	www.sony-cp.com	www.hitachi-en.com	www.soundblaster.com	www.philips-sp.com
Fiyatı	335\$+KDV	135\$+KDV	278\$+KDV	270\$+KDV
Teknik Veriler				
Arabirim	ATAPI	ATAPI	ATAPI	ATAPI
CD-ROM/DVD-ROM	32/5	24/6	32/5	24/4
CD-Rom Transfer Hızı X	15.5x-29x	2.5x-24.5x	16.2x-25.5x	12.4x-24.5x
Ortalama Okuma Hızı CD-Rom (Kb/s)	3470 Kb/s	2867 Kb/s	3417 Kb/s	2826 Kb/s
Ortalama Okuma Hızı DVD-Rom (Kb/s)	5040 Kb/s	6143 Kb/s	5119 Kb/s	4178 Kb/s
Tampon Bellek	512K	512K	512K	512K
Acil CD Çıkışı	var	var	var	var
Analog Audio Çıkışı	var	var	var	var
Dijital Audio Çıkışı	yok	yok	var	yok
Kulaklık Girişi	var	var	var	var
Ses Ayarı	var	var	var	var
Birlikte verilenler	evet	evet	evet	evet
Donanım ve Yazılımlar	Mpeg-2 Decoder Kartı Real Magic Hollywood		Mpeg-1/2 Decoder Kartı, IDE Kablosu, Audio kablosu, Vidalar	Mpeg-2 Decoder Kartı, IDE Kablosu, Audio kablosu
Ek Yazılım	Real Magic DVD, Atlantis		Wing Commander 4	Real Magic DVD, Spycraft, Zork
Puanlama				
DVD Performansı	100	83.4	81.7	61.27
CD-R Performansı	55	78.57	100	64.28
CD-RW Performansı	77.08	100	69.58	73.75
Audio Grabbing	91.94	100	38.92	60.58
CHIP Toplam	86.6	79.31	74.02	65.35

Sözlük: En Önemli DVD Kavramları

Content Scrambling System (CSS): DVD filmler için dijital kopya koruması. Bu yöntemde dosyalar DVD üzerinde şifrelenmiş şekilde yer alıyorlar. Donanım ya da yazılım şeklinde olan çözücünün (dekoder), bu dosyaları göstermeden önce kodu çözmeleri gerekiyor. Bu şekilde şifrelenmiş olan bir film sabit diske kopyalanamıyor, ayrıca bazı farklı sınırlamalar da var (örneğin ekran görüntüsü alınamıyor).

DVD DMA Access: Windows 95 ya da Windows 98 altında bir DVD sürücüsü kurulduğunda, denetim masasında DMA erişimi standart olarak iptal edilir. Bu durumda sistemde bulunan işlemcinin, DVD sürücüden anabelleğe veri aktarmı görevini üstlenmesi gerekir. DMA transferi aktif olduğunda, bu işlem çok daha hızlı ve işlemciyi meşgul etmeyecek şekilde gerçekleşir. Bu durumda veriler doğ-

rudan anabelleğe aktarılır ve işlemcinin bununla uğraşması gerekmez. Bu yöntemin pozitif etkisi özellikle çözücü kartın olmadığı durumlarda hissedilir. Çünkü bu durumda işlemci film verilerini çözmek için daha fazla zamana sahip olur.

DVD için Donanım Çözücü: DVD filmlerin çözülmesi işlemiyle bir MPEG-2 kart ilgilendir. Sistemde güçlü bir işlemcinin (Pentium II 333 ve üzeri) bulunması durumunda ise, MPEG-2 karta gerek kalmaz; çünkü bu durumda işlemci çözme işlemini kendisi gerçekleştirebilir. Ancak MPEG-2 kartı beraberinde başka avantajlar da getirir, örneğin kart üzerinde televizyona ve VCR'a bağlantı için çıkışlar bulunur. Bu kartların dezavantajı ise, grafik kartı ile bağlantı sağlamak için genelde bir Loop Through kablo kullanmaları ve bunun monitörün görüntü kalitesini düşürmesi.

DVD için Yazılım Çözücü: Software çözücü sayesinde DVD filmleri MPEG-2 kartı olmadan da seyredilebilir. Buradaki tek koşul sistemin yeterince güçlü olması (Pentium II / 333 ve üzeri).

MPEG 1, MPEG 2: (Motion Picture Experts Group). Ses ve görüntü sıkıştırma standartları. Bir MPEG kodlayıcı prensipte sadece Frame'ler arasındaki farkları kaydeder. Böylece dosya büyüklüğü önemli ölçüde azalır. Bu yöntemin dezavantajı ise, gösterim sırasında filmin tekrar çözülmesinin gerekmesi. Bu durumda hızlı bir Pentium II sisteme ya da bir çözücü karta ihtiyaç var. Kullanıcılar MPEG 1'i (saniyede 25 karede 352x288 piksel çözünürlük) normal Video-CD'lerden tanıyorlar. MPEG 2 ise saniyede 25 karede (PAL) 720x576 piksel çözünürlüğe ulaşabiliyor. İki format da 24 bit renk derinliği ile çalışıyorlar ve CD kalitesinde ses sunuyorlar.

DVD İçin 18 İpucu

CD-ROM sürücü dışarı, DVD-ROM sürücü içeri. Maalesef bu kadar kolay değil. CHIP Windows 95/98'i DVD için ayarlamanın yollarını gösteriyor.

1. DVD'nin Doğru Çalışması İçin...

DVD "Digital Versatile Disc" kelimelerinin baş harflerinden oluşuyor ve aslında CD-ROM büyüklüğünde bir kayıt ortamı; ancak kapasitesi bir CD-ROM'un 25 katı. Bu yüzden bu veri deposu özellikle filmler, videolar, müzik, oyunlar, Clipart koleksiyonları ve birden fazla CD-ROM'dan oluşan programlar için ideal. Genellikle DVD sürücü hızlı bir CD sürücü gibi çalışıyor, ama film ve videolar söz konusu olduğunda Windows-PC'nin yetenekleri artmak zorunda.

CHIPucu 1: MPEG Kartı Ne Zaman Gerekir?

CD-ROM'lardan tanınan AVI, FLC veya WAV gibi video, animasyon ve ses formatları DVD sürücüler tarafından da sorunsuz tanınıyor. Ama

filmlerde durum biraz farklı: Sinema kalitesinde tam bir TV çözünürlüğü için filmler MPEG 2 kodlanıyor. Bu format resim ve sesleri 32 MB/saniye-den saniyede 1,6 MB'a kadar sıkıştırıyor. Oynatma sırasında en geç ekran sıraları geldiğinde, bunlar eski büyüklüklerine geri hesaplanmak zorundalar. Sorun bu hesaplanan değerlerin mümkün olduğunca az PC içinde taşınmaları.

Eğer video ve ses bilgilerini işlemci açarsa ve ekran kartına iletirse bir Pentium II 300 için bile yapacak çok iş oluyor. Eğer AGP portu kullanırsa, işlemler nispeten daha hızlı oluyor.

Eğer işlemci 300 MHz değilse veya PC bir AGP portuna sahip değilse, bir MPEG kartına ihtiyaç var. Böylece işlemci ve grafik kartı birçok işlemden kurtulmuş oluyor. Sürücüler

MPEG verilerini MPEG kartına iletiyorlar. Kart ekran kartından aldığı monitör bilgileri ile çözdüğü verileri karıştırarak ekrana gönderiyor.

Bu çözümün tek sorunu normal VGA sinyallerinin ekrana direkt gitmemesi sebebiyle bozulmalara uğraması. Grafik çözünürlüğü ve resim tarama frekansı arttıkça kalite kaybı daha da açığa çıkıyor.

Otomobil kadar pahalı: MPEG-2 videoları profesyonel olarak işleyebilmek için Fast'n Six-o-one'i gibi profesyonel bir video işleme yazılımına ihtiyacımız var.

CHIPucu 2: ATAPI veya SCSI DVD-ROM Sürücü?

Üretilen sürücüler genellikle ATAPI arabirimini kullanıyor. Ama yakında SCSI arabirimli sürücüler de artacak. Bunun sebebi şu: 300 MHz'den itibaren Pentium II'li bir PC sorunsuzca MPEG kartına ihtiyaç duymadan yazılımla DVD filmlerini oynatıyor. Ama buna rağmen arka planda çalışacak küçük bir uygulama bile sınırlarına ulaşmış işlemciyi zora sokabiliyor. Duraklayan film ile beraber tüm keyif de kaçabiliyor. Birden çalışmaya başlayan yedekleme ünitesi, bir modem veya ağ bağlantıyı sağlayan bir ağ kartı her şeyi alt üst edebiliyor.

MPEG kartına sahip olmayan ve arka planda uygulamalar çalıştıran Windows kullanıcıları için makinelerine bir SCSI kartı ve SCSI arabirimli bir DVD-ROM sürücü takmaları oldukça mantıklı. SCSI kartı aygıtın yönetimini eline alıp Pentium işlemciyi fark edilir biçimde rahatlatıyor.

CHIPucu 3: Profesyonel DVD Hazırlamak İçin

Sadece DVD filmleri ve oyunları kullanmayıp kendi filmlerini de DVD üzerinde saklamak isteyenler hem okuma hem yazma amacıyla mutlaka SCSI arabirimli kullanmak durumundalar.

İyi bir MPEG kartı ve televizyona çıkış verebilen bir ekran kartı filmleri sadece monitörde değil, televizyon ekranında da seyretme imkanı sağlıyor. Bu, özellikle DVD videoları işler-

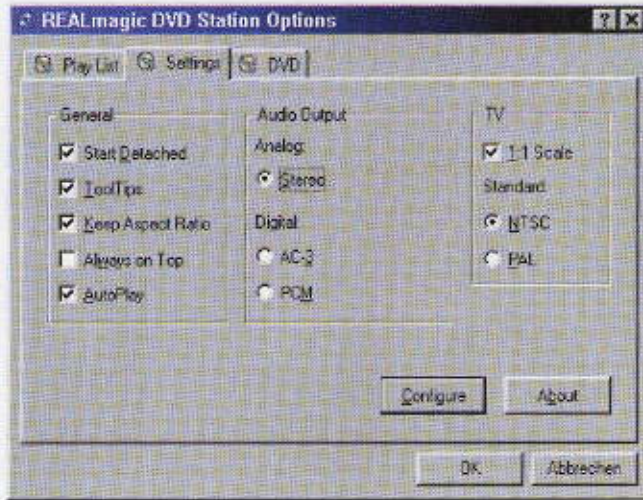
ken çok büyük faydalar sağlıyor. Televizyon ve monitör arasındaki renk ve parlaklık kaymaları, senkronizasyon problemleri ve PAL ile NTSC arası çevrim sorunlarını yakalamak daha da kolaylaşıyor.

Ayrıca PC içinde bir video dijitalize kartına ihtiyaç duyuyor. Örneğin Fast'ın AV-Master, Miro'nun DC-10 veya Comon'un AverMedia MV300 kartları uygun. PC içinde beş veya altı adet PCI yuvaya da ihtiyaç var. Ancak böylece SCSI kartı, ağ kartı, 3D ses kartı ve MPEG kartı için yeterli yer bulunabilir. Genellikle satılan bilgisayarlarda iki veya üç adet PCI soket bulunduğundan, buna özellikle dikkat etmek gerekiyor.

Profesyonel kullanıcılar imkanlarını biraz daha zorlamalıdır. Fast'ın DVD işleme paketi Six-o-one yaklaşık olarak 20 bin mark değerinde...

CHIPucu 4: Çözücü Kart Sorunlarını Çözmek İçin

MPEG çözücü kartlar grafik kartının VGA sinyalleri ile kendi video sinyallerini karıştıracak şekilde tasarlanmışlardır. Birçok MPEG kartı ile beraber özel bir kablo gelir ve bu kablo grafik kartının çıkışını çözücü

Hayallerinizin konseri: Real Magic birçok ses çözme şemasına sahip. Bu kadar çok çeşit Freeware yazılımlarda yok.

karta bağlar. Böylece sinyaller MPEG kartına gelir. Monitör için çıkış da MPEG kartından alınır.

Bu dolambaçlı yol oluşan girişim yüzünden video sinyalinin kalitesini bozuyor. Ancak bu soruna hazırlıklı olmak mümkün: Çözünürlük ve ekran tazeleme frekansınızı öğrenip (Görüntü Ayarları'ndan görülebilir) bunu MPEG kartınızın kılavuzundaki değerlerle karşılaştırabilirsiniz. Genel olarak sorunlu değerler belirtilmiştir.

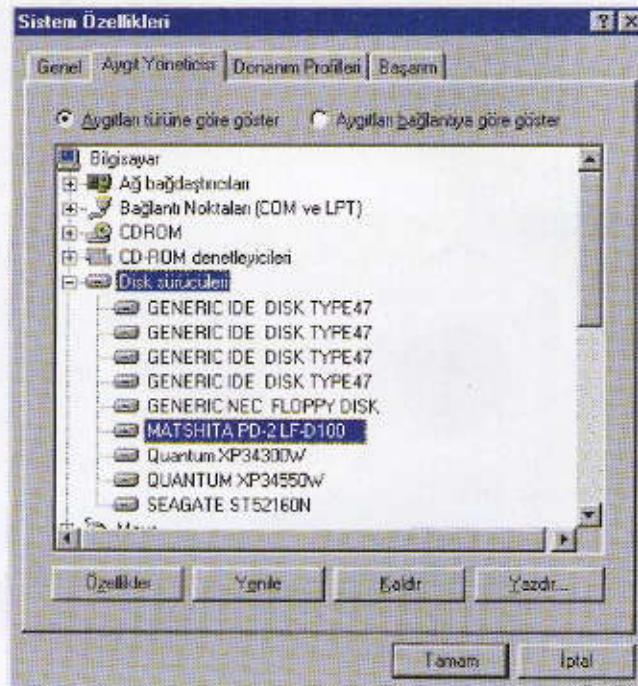
MPEG kartınızı takıp çalıştırdıktan sonra, ilk olarak ortalama bir görün-

rüye hazırlıklı olun. Sürücü ve yazılımlarını kurarken "Calibrate" başlığı altındaki kalibre işlemine dikkat edin. Kartına göre otomatik konfigürasyonlar bulunuyor, ama detaylı ayarlar da olası. Genellikle renk örneklerini karşılaştırarak veya bazı işaretleri birbirine benzeterek ayar yapıyor. Ekrandaki görüntü çok daha güzel bir hal aldığı için tüm emeklere değer. Eğer DVD-video oynatırken görüntü blok blok ayrılıyorsa, PAL, SECAM veya NTSC ayarını kontrol edin. Her ne kadar sadece TV çıkışı için de olsa, bu ayar, tecrübelerle sabittir ki, monitördeki görüntüyü etkiliyor. Aynı şey resim renksiz olarak varsa da geçerli.

Video penceresinin kenarları titriyorsa, ekran kartının çözünürlüğünü ve ekran tazeleme frekansını düşürmelisiniz. Tek gereken Görüntü Ayarları'na girip Monitör sekmesine gelmek.

1600x1200 piksel gibi çok yüksek çözünürlüklerde ve 85 Hz'in üzerindeki tarama frekanslarında başka bir CHIPucu daha var. Eğer video dijitalize kartına (AV-Master veya Miro DC10 gibi) sahipseniz...

Monitörü doğrudan ekran kartına bağlayın ve MPEG kartının TV çıkışını video dijitalize kartının TV girişine bağlayın. Bu şekilde bir taşla iki kuş vurmuş oluyorsunuz: Yüksek çözünürlüklerde sorun oluşmuyor ve DVD video sadece televizyon ekrana

İki ayrı yerde: Sürücüsü yüklendikten sonra DVD-RAM sürücü hem CD-ROM hem de sürücüler altında görünür. Beşinci ve dokuzuncu CHIPuçlarında daha detaylı bilgiler bulabilirsiniz.

nında değil, aynı zamanda monitörde de izlenebiliyor.

CHIPucu 5: CD-ROM Sürücünüzü Çıkarmayın

Her ne kadar DVD sürücüler CD-ROM'ları okuyabiliyor olsa da, eski CD-ROM sürücüler hâlâ hurda olmadı. Bunlar birçok işlevlerini sürdürmeye devam ediyorlar. Örneğin DVD

sürücüyü meşgul etmeden müzik CD'lerini çalabilirsiniz. Çoğunlukla DVD sürücüyü Windows'a tanıttıktan sonra, CD sürücünün harfi değişiyor. Bu eğer CD sürücünden çok fazla program kurulmuşsa rahatsız edici olabilir. Windows ve diğer yazılımlar orijinal CD'yi yanlış sürücüde arayacaklar.

Ancak bazı işlemlerle sürücünün harfi değiştirilebiliyor. Ayarlar'dan

Sistem'e girip oradan da Aygıt Yöneticisi'ne geçince, CD ve DVD sürücülerin ayrılmış sürücü harflerinden harflerini belirleyebilirsiniz.

Ancak bunu yapmak için hileye başvurmalısınız. X ve Z harflerini kullanırsanız yeni açılışta istediğiniz sırayı elde etmiş olacaksınız. NT'de aynı değişikliği yapmak mümkün. Sabitdisk yöneticisi üzerinden yapıyor.

2. Windows'u DVD için Ayarlamak Gerekiyor

CHIPucu 6: DVD'yi Windows Altında Kurmak

Microsoft DirectX-6 ile interaktif medyalar için yeni bir yönetim konsepti geliştirdi: Direct-Audio, Direct-Video ve Direct-3D tek bir yerde toplandı ve yeniden düzenlendi. Bu yeni konsept ile veriler farklı aygıtlar arasında daha hızlı hareket ediyorlar. Windows 98'de Direct-X 6 zaten kurulu, Windows 95'te de kurulabili-

zasyonu için Multilayer desteği ile farklı çözünürlük ve sıkıştırma şemaları desteği yok. Kodlama ile korunan videolar için de bir şey yapamıyor. Yani DirectX-6 gerçek bir DVD çalar için yeterli değil.

Ayrıca ekran kartının DirectX-6 uyumlu olmasına da dikkat edin. Özellikle yeni bazı kartlarda bu olmayabiliyor.

CD sürücü ile DVD montajı: Eger

net üzerinde üreticinin sayfalarında bulabilirsiniz.

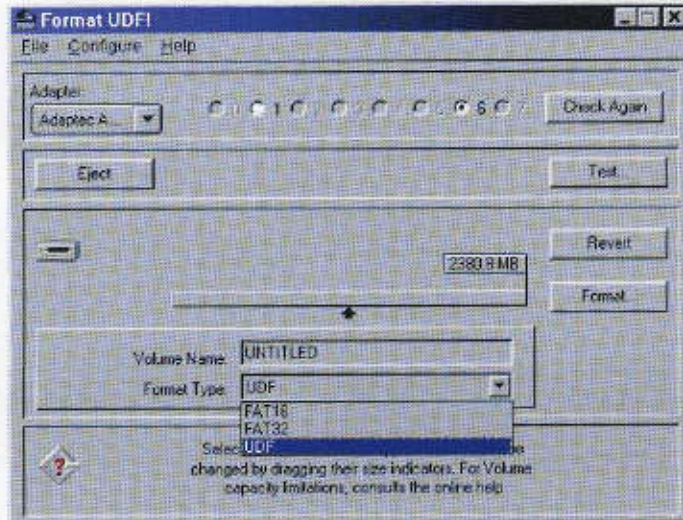
CD sürücüsüz DVD montajı: Eger sistemde önceden bir CD sürücü bulunmuyorsa, kurulum işletim sistemine bağlı. Windows 98 montajdan sonra sürücüyü otomatik olarak tanıyıp kurarken, Windows 95'in ilk sürümlerinde bazı sorunlar yaşanıyor. Eger Windows 95 CD sürücüyü otomatik olarak tanımlıyorsa, Windows 95'i baştan kurup başta CD sürücü ile ilgili soruları soruyu yanıtlamamız gerekiyor.

CHIPucu 7: Eğer DVD Sürücü Tanınmıyorsa

DVD ve CD sürücüler aynı IDE port üzerinden paralel olarak kullanımlarına izin veriyorlar. Ama PC sıklıkla başlatıldığı zaman DVD sürücüyü direkt olarak görmüyor. Yanlışlık nerede peki?

ATAPI sürücüler anakart üzerindeki iki IDE porttan birine bağlanıyor. Sabitdisk ve CD sürücüler genelde aynı kablo üzerinden birinci IDE portuna bağlanıyorlar. DVD sürücü için bu durumda ikinci bir kablo gerekiyor. Kablo ile ikinci IDE portuna bağlanmak ve sürücünün arkasında bulunan Jumper ile de "Master" olarak tanımlamak gerekiyor. Zaten üreticilerin hemen hepsi de DVD sürücülerini bu ayarla satıyorlar.

Anakart üzerindeki ikinci IDE kontrol modülü bir kesmeye ihtiyaç duyduğu için bazı PC'lerde kapatıl-

DVD-RAM diskini formatlamak: LaCie'nin yazılımı birçok dosya sistemini seçiminize sunuyor. UDF her yerde çalışıyor.

yor. ENDUSER.EXE isimli dosya Microsoft'un Web sitesinde güncelleme için hazır bulunuyor. Windows NT için yapılacak düzenlemeler beşinci sürümde; yani Windows 2000'de bekleniyor.

DirectX-6'nın kurulumundan sonra Windows-Player bazı MPEG-2 formatlarını da çalışıyor. Ama bazı sınırlamalar mevcut: Birçok kamera po-

PC içinde DVD sürücü CD sürücünün yerini alacaksa montaj çok kolay. CD sürücünün arkasındaki Jumper ayarlarını kontrol edip aynılarını DVD sürücünün arkasında da yapın. Genel olarak Jumper ayarlarının anlamları bir kağıt üzerine yazılmış olarak sürücülerin üzerinde yapıştırılmış şekilde bulunuyor. Aksi durumda da bilgileri kitapçıkta veya Inter-

miş olabilir. Kullanılabilmesi için aktif hale getirilmesi lazım. Bunun için montajdan sonra bilgisayarı başlatın ve başlangıç aşaması sırasında "DEL" veya "ESC" tuşuna basın (Açılırken ayarlara girmek için hangi tuşa/tuşlara basmak gerektiği yazar). Değişik BIOS üreticilerine göre değişik başlıklar altında bulunmasına rağmen, "Secondary IDE-Controller" ayarını arayacağınız için bulmanız da o kadar zor olmayacaktır. Kayıt edip çıktıktan ve yeniden başlattıktan sonra, sistem DVD sürücüyü tanıyacaktır. Önemli bir nokta da DVD sürücüyü başka bir ATAPI cihazla aynı kabloya bağlıyorsanız, arkada bulunan jumper ayarlarından "Slave" ayarı yapmanız gerektiği.

CHIPucu 8: SCSI-DVD Sürücüyü Bağlamak İçin

Öncelikle hangi SCSI adreslerinin sabitdisk, CD sürücü ve CD yazıcılar tarafından kullanıldığını bulmalısınız. Bu bilgileri ya açılış sırasında ya da SCSI kontrol kartının açılış işlemi sırasında "Ctrl-A" tuş kombinasyonuna basarak görebilirsiniz. Tüm SCSI aygıtlar ve ayrılmış numaralar orada görülebiliyor. SCSI-DVD sürücünüze kullanılmayan bir numarayı buradan bularak verebilirsiniz.

CHIPucu 9: Eğer DVD-RAM Yazmıyorsa

DVD-RAM sürücüler, CD-ROM sürücüler ve DVD sürücüler gibi çalışıyorlar. Bazı özel DVD'ler üzerine belli bazı işlemlerden sonra yazma yapılabiliyor. Öncelikle beraber gelen sürücüyü yükleyin ve Windows'u baştan başlatın.

Aygıt Yöneticisi'nden ayarları kontrol edin. Sürücü hem CD sürücüler hem de sürücüler başlığı altında görünmeli. Özelliklerden hangi harflerin bu sürücülere atandıklarını öğrenin.

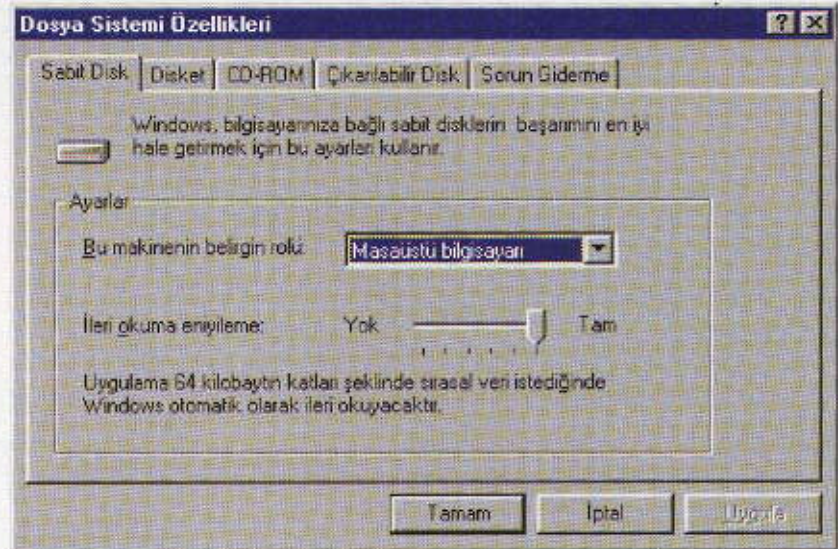
Eğer aynı harfler kullanılmışsa, DVD-RAM'in bir harf altında çalar ve başka bir harf altında da yazıcı olarak görünmesini sağlayın.

CHIPucu 10: DVD-RAM'i Bölümlemek, Formatlamak

DVD-RAM üzerine kayıt yapmadan önce, diskin sabitdiskler gibi bölümlenip formatlanması gerekiyor. Üreticiler sürücülerle beraber özel yazılımlar sunuyorlar. LaCie'nin yazılımı üç ayrı bölümleme imkanı sunuyor: Windows 3.1 için FAT 16, Windows 95/98 için FAT 32 ve UDF formatı. FAT formatının avantajı

dım etmek zor. Sorun oynatılan resimlerdeki ki; 29,7 ile 30 resim saniyede gösterilmeli. Eğer tekliyse sorun sistemdedir.

Düzensiz teklemlerde önbellek ayarı ile düzeltme yapabilirsiniz. CD-Cache (Denetim Masası-Sistem-Performans-Dosya Sistemi) ayarını en yükseğe getirerek farkı gözleyebilirsiniz. Windows önbelleği de çoğu zaman faydalı oluyor. Aygıt Yöneti-

Windows'un CD önbelleği: Değer ne kadar yüksekse, DVD-ROM'ların okuma hızı da o kadar fazla oluyor. Teklemeler de yok oluyor.

DVD-RAM disklerinin sabitdiskler gibi davranmaları. Kullanılan sisteme UDF sürücüsünün yüklenmesi gerekmiyor. UDF'nin avantajı ise Mac ve Unix sistemlerinde uygun sürücülerle diskleri okuyabiliyor olmaları.

Bölümleme işlemi bitince DVD-RAM'in formatlanması gerekiyor. Sabitdisklerden farklı olarak bu işlem on saniyeden az sürüyor. DVD-RAM'i yerinden çıkarıp yine yerine koyunca verileri depolamak için hazır hale geliyor.

CHIPucu 11: Teklemeleri Yok Edebilirsiniz

DVD videoların oynatımı sırasında bazen resim duraksıyor olabilir. Eğer bu olay 2,5 saniyeden az aralıklarla meydana geliyorsa ve özellikle de büyük oynatımlarda oluşuyorsa yar-

cısı içinden CD-ROM sürücü özelliklerine girip DMA'yı aktif hale getirirseniz, performans yine artar.

Ancak bu opsiyon tüm cihazlar için geçerli olan bir ayar değil ve DMA çakışmalarına sebep olabiliyor.

CHIPucu 12: CD Sürücü Çalışmazsa DVD Çalışıyor

Son yıllarda CD-ROM'lar için çok farklı depolama formatları geliştirildi. Bazı veri formatları yeni çıkan CD-ROM sürücüler tarafından bile algılanamıyor. CD-I, Photo-CD, Video-CD, CD-Plus, CD-Extra ve oyun konsolu CD'leri ile hem müzik hem veri barındıran CD'lerde hâlâ sorun yaşanıyor.

Eğer CD-ROM sürücünüz sorun yaşıyorsa, CD'yi DVD sürücünüzde deneyin. Tüm CD veri formatı spektrumu DVD tarafından destekleniyor. ▶

3. Bilgisayarı DVD için Ayarlamak Gerekiyor

CHIPucu 13: Ülke Kodu için Hemen Internet'e

DVD disklerinde kayıtlı olan filmlerin ekranda görülebilmesi için ülke kodunun açılması gerekiyor. Ülke ve bölge kodu dünyada çok yaygın olan korsan film pazarına darbe vurma amacıyla yaratılmış gibi görünse de, bir pazarlama taktiği söz konusu. Farklı ülkelerde farklı zamanlarda filmleri pazara sürmek için kullanılacak. Ülke kodunun değiştirilmesi sadece beş kere mümkün. Bir sonraki değiştirmede DVD sürücüsü, MPEG kartı veya DVD oynatma yazılımı DVD-Video'yu "kilitliyor".

Ülke kodu donanım ve yazılım üre-

ticilerine göre üç farklı yerde saklanıyor: MPEG kartı, DVD oynatıcı yazılım veya DVD sürücüsü. Sürücüsünde olup olmadığını DRIVEINFO.EXE (www.visualdomain.net) kontrol ediyor. Eğer sürücüsünde değilse aynı siteden veya www.activewin.com adresinden yüklenilecek Firmware güncelleme yazılımı ile kodu değiştirmek veya kapatmak mümkün. Güncelleme yazılımı DOS penceresinde çalışıyor. Ama yapılan iş tehlikeli. Sürücüsüne ait olmayan bilgilerin kopyalanması veya kopyalama sırasında PC'nin kapanması video zevkinize sonsuza kadar gem vurabilir. Söz konusu MPEG kartlar ise en çok Creative'in DVD sür-

rücüsü ile beraber gelenler. Bu kartlar için de Internet üzerinden birçok "Hack" aracı bulmak mümkün.

CHIPucu 14: DVD-RAM Diski DVD-ROM Sürücüsüne

DVD-RAM diskleri plastik bir kılıf içinde geldiklerinden DVD-ROM sürücüsüne uymazlar. Internet'teki haber gruplarında birçok Windows kullanıcısı koruyucu plastik kılıfı çıkardıklarını ve DVD-ROM sürücüsünün sorunsuz okuduğunu haber veriyorlar.

Ancak bu tip denemeler genellikle DVD-RAM'ın farklı yansıtma özellikleri sebebiyle başarısızlıkla sonuçlanıyor. Ama alınan bu sonuç değişebilir. Henüz kullanımda olan DVD-RAM'lar ilk seri. Bu seri, koruyucu bir kılıfa muhtaç.

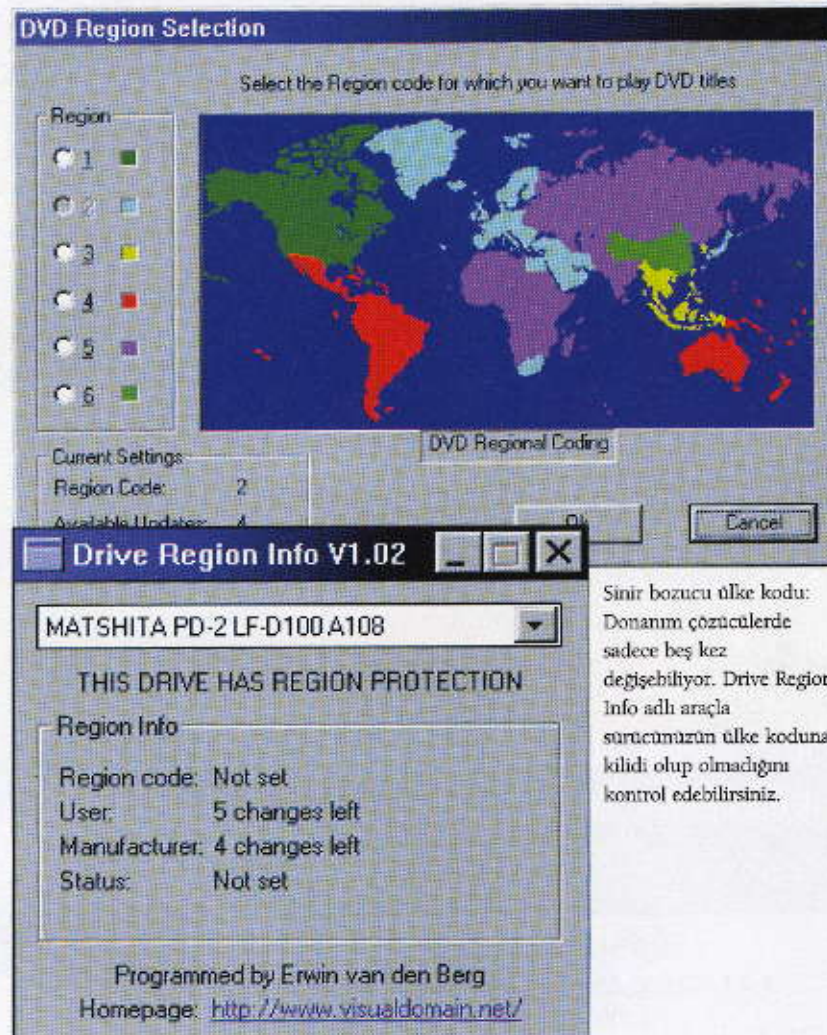
İkinci seri yakında çıkıyor ve görünüm olarak ilkiyle aynı, ama kılıf açılıp depolayıcı ortam dışarı alınabiliyor. Yansıtma ile ilgili uyum sorunları da aşılmış durumda.

CHIPucu 15: Video Seslerini MP3'e Çevirin

Geçen ay ses ile ilgili özel yazımızda belirttiğimiz gibi, CD-Ripper yazılımları ile müzik CD'lerini okuyup MP3 formatına çevirebilirsiniz. DVD'de bu daha zor: Tek yöntem kayıtlı yol olan ses kartı üzerinden. Yani analog-dijital çeviricileri aşarak. Ya bir MPEG kartına ya da hem kayıt hem de oynatmayı eş zamanlı yapabilen bir ses kartına ihtiyacınız var. Bu tip ses kartları genelde stüdyo tipi oldukları için oldukça da pahalı. MPEG kartları ise bazı DVD sürücülerine ile beraber geliyor.

CHIPucu 16: DVD Videoyu Kopyalamak

Eğer yüksek kapasiteli sabitdisk, DVD-ROM sürücüsü ve bir de DVD-RAM sürücüsüne sahipseniz, DVD videoları kopyalayabilirsiniz. En sevdiği sahnelerden bir potpuri hazırlamak

Sinir bozucu ülke kodu: Donanım çözücülerde sadece beş kez değişebiliyor. Drive Region Info adlı araçla sürücünüzün ülke koduna kilidi olup olmadığını kontrol edebilirsiniz.

isteyenler ise bazı sorunlarla yüzleşecekler. Şu ana kadar bu sorunların çözümleri de üretilmedi. Sorun videoların Premiere (Adobe) veya Media Studio (Ulead) gibi işleme programlarına yüklenememesi. Tek olasılık MPG2W11B adlı dekoder. Video alıntılarını sıkıştırmadan sabitdiske atıyor, ama sadece kodlanmamış MPEG-2 verileri ile çalışıyor. Paralel kamera pozisyonlu videolar hazırlamak da imkansız. DVD videoları kendinize ait DVD filmlerine çevirmek için birçok adım gerekli. Öncelikle numaralanmış resimleri alın. Daha sonra uygun sesleri yerleştirin.

Direkt DVD videolardan alınmadığı için, MPEG kartının ses çıkışı ile

ses kartının Line-In girişini birleştirin. Video editörü ile uygun sahnenin üzerine sesi yerleştirin.

Karışık dönüşüm: Bir "Grabbing" kartı üzerinden DVD-Video "Motion-JPEG" olarak kaydedilip istenilen formata çevrilebiliyor.

Bir sonraki adımda ses ve görüntüden oluşan AVI formatındaki videoyu MPEG2 yani DVD formatına çevirin. AVI video sıkıştırılmamalı. Çünkü birçok MPEG2 kodlayıcısı verileri işlemiyor. Sonunda biten sahneyi DVD-RAM sürücünüze gönderebilirsiniz.

4. VHS Videoları DVD-RAM'e Kopyalamak

CHIPucu 17: DVD Video Formatlarını Çevirmek

DVD videolar sadece bazı hilelerle AVI veya Quicktime gibi farklı formatlara çevrilebiliyor. Şu ana kadarki video editörleri MPEG2 formatını desteklemiyorlardı. O yüzden verileri ilk olarak baştan dijitalize etmelisiniz. Bunun için ya bir MPEG-2 kartına veya MPEG2 destekleyen ve video çıkışına sahip bir grafik kartına ihtiyacınız var. Böylece normal bir video sinyali elde edersiniz.

Eğer PC'niz hızlı ise (en az Pentium 200 MMX), bir "Grab" kartı kullanabilirsiniz. Fast-AV-Master, Miro DC-10 veya AverMedia MV-300 uygun kartlar. TV-Video ve ses çıkışlarını direkt bu karta bağlamalısınız. Böylece video oynarken yeni bir hareketli JPEG film oluşur.

Filmin kesintisiz olabilmesi için dahili bir kart kullanmak en iyisi. Videoyu CD üzerinden oynatılabilir yapmak için video işleme cihazına yüklemeli ve donanımdan bağımsız bir Codec (Cinepak veya Intel Indeo) ile kayıt etmelisiniz. Apple'ın Quicktime'ine çevirirken resim ve sesle ilgili senkronizasyon problemleri yüzünden maalesef çok fazla sorun çıkıyor.

İyi bir resim kalitesi ve sorunsuz geri oynatma için çözünürlük ve resim frekanslarını doğru hesaplamak zorundasınız. 640x480 piksel çözünürlük ve stereo bir seste eğer saniyede 12 resim gösterilecekse, veri akış hızı 1200 Kilobayt/saniyeye kadar çıkıyor. Ortalama ise saniyede 600 kilobayt civarı. Eğer 800 kilobayt/saniye hesaplanırsa, bir CD-R üzerine 13 dakikalık bir video ve DVD-RAM üzerine 31,25 dakikalık bir video sığabilir.

CHIPucu 18: VHS Kaset DVD-RAM Video Olursa

DVD'ler VHS kasetlere kıyasla yaşanmadıkları için, aile veya seyahat videoları için de uygun. Prensipte olarak kolay, ama bazı yöntemler var tabii...

İlk adım olarak videonuzu dijitalize etmeniz gerekiyor. AV-Master, Miro DC-10 veya AverMedia MV-300 gibi kartlar uygun. Çalışacağınız yöntem "Motion-JPEG". MPEG sıkıştırmasındaki resimlerde sabit kalan yerlerin tablolanmasının aksine, bu yöntem resimleri tek tek sıkıştırıyor. Saniyede 1,5 MB'den sonra resim kalitesi iyi. Yani teorik olarak 15 GB'lik

bir sabitdiske 166 dakikalık video sığar.

Ancak Microsoft'tan kaynaklanan bir sınırlama yüzünden iki GB'nin üzerindeki AVI dosyaları her programla sorunsuz çalışmıyor. Ama tabii filmleri 22 dakikalık parçalara bölüp çalışabilirsiniz. Birçok MPEG2 kodlayıcı birkaç AVI dosyasından bir MPEG-2 dosyası yaratamıyor. Yani tek bir yol kalıyor: Kullandığımız MPEG oynatıcı yazılım arka arkaya olan videoları oynatabilmeli. Tabii dezavantaj olarak 22 dakikada bir bir saniyelik boşluk olacak. Bu sürede oynatıcı sıradaki parçayı yükleyecek.

Yani sonuç olarak eğer veriler MPEG kartı veya yazılım çözümü ile monitöre verilmek yerine, "Grabbing" kartı ile TV-monitöre verilirse aradaki fark dağlar kadar olacaktır.

Bu durumda VHS kasetinizdeki görüntüleri önce sabitdiske dijitalize edin. Daha sonra yavaş kaydeden, ama hızlı okuyan DVD-RAM'e yazın. Ayrıca bu tip kartlar ile beraber gelen yazılımlar birçok AVI'yi arka arkaya sorunsuz olarak ekleyebiliyor. ■

Güçlü Aydoğan
guclu@chip.com.tr

Mükemmel Web

Günümüz Web editörleri, tasarımcılara kolayca ve hızlı bir şekilde Web sayfası oluşturma vaadinde bulunuyor. Bunun gerçekten böyle olup olmadığını, hangi programın yeni başlayanlar, hangisinin profesyoneller için uygun olduğunu CHIP'in bu karşılaştırmalı testinde göreceksiniz.

Web editörleri, kullanıcıların Web sayfaları oluşturabilmeleri için grafiksel elemanlar sunarlar - HTML kodlarıyla veya Javascript ile uğraşmak zorunda değilsiniz. Bir editörün hangi fonksiyonları içermesi gerektiği ise tamamiyle kullanıcı grubuna bağlı. Yaptığımız testte, ürünleri başlangıç, orta ve profesyonel kullanıcı kategorileri içinde "en iyi" olma kriterine göre inceledik.

Kişisel kullanıcılar veya küçük işletmelerde bütçe kısıtlı olur ve hemen sonuca varılmak istenir. Ancak sayfa kalitesi pek de o kadar önemli değildir. Oysa profesyoneller çok güzel sonuçlara varmak için birkaç gün programla boğuşmayı göze alırlar ve gerekirse daha fazla ödemeyi kabul ederler. Bu yüzden de CHIP olarak değerlendirmelerimizi yaparken, söz konusu hedef grupların taleplerini göz önünde bulundurmaya

özen gösterdik.

Programlamadan Web Sayfası Tasarımı

Teste katılan tüm editörler, kullanıcıların mümkün olduğu kadar HTML kodu ile karşılaşmayacakları sözü veriyorlar. Test edilen programların bundan önceki sürümleri incelendiği zaman, bu programların ortalama kullanıcının beklentilerinden fersah fersah uzakta olduğunu göreceksiniz. Zahmetli kullanım ve HTML komutlarının oldukça kısıtlı kullanımı daha sonra kod üzerinde rötüş yaparken önemli ölçüde programlama bilgisi gerektiriyor.

Buna karşın Web profesyonelleri sadece kendi yazdıkları kodlara güveniyorlar ve grafiksel editörleri temel iskeletin planlanması ve kurulmasında kullanıyorlar. CHIP, bunun gerçekten hâlâ geçerli olup olmadığını ve programlama bilgisine sahip ol-

Sayfaları İçin

mayan kullanıcıların az masrafla çok güzel Web sayfaları hazırlayıp hazırlayamayacağını sizler için araştırdı.

Kullanıcının editörler ile savaşması gereken ikilem ise Browser üreticisi Microsoft ve Netscape arasındaki düello. Gerçi Microsoft'un Internet Explorer'ı HTML 4.0'ı Netscape Navigator'dan daha iyi destekliyor, ancak yine de Microsoft camiası Frontpage'i diğer Browser'ların kullanamayacağı fonksiyonlar ile donatmaktan vazgeçmemiş görünüyor. Bundan da sonuçta kullandığı Web editörünün aradaki farkları tam olarak tanıması ve HTML kodunu buna göre uyarlaması gereken tasarımcılar mağdur oluyorlar.

Site Yönetimi ve Web Editörleri

Bir Web sayfasının giderek büyümesi ile otomatik sayfa yönetimi önem kazanır. Otomatik ile kastetti-

ğimiz yerel Web sitesinin tel bir düğmeye basılarak Server üzerine yansıtılabilmesidir. Aslında ideal olan değiştirilen tüm sayfa ve linklerin Server üzerinde güncellenmesidir. Bu fonksiyon, özellikle sayfalar başka firmalar tarafından hazırlandıktan sonra daha sonraki güncellemelerin müşteri tarafından yapıldığı durumlarda önem taşıyor. Böyle bir durumda ana kodları değişmemek kaydıyla tüm sitenin Import edilebilme özelliğine sahip olması gerekir.

Teste katılan tüm editörler farklı konseptlerde de olsa buna uygun bir fonksiyon içeriyorlar. CHIP bu noktada hangi konseptin hangi kullanıcı için uygun olduğu üzerinde durdu.

Test Alanı: Programlar ve Hedef Kitle

Beş grafiksel Web editörü ve bir metin tabanlı editör, üreticilerinin söz verdiği herşeyi ne kadar başarılı

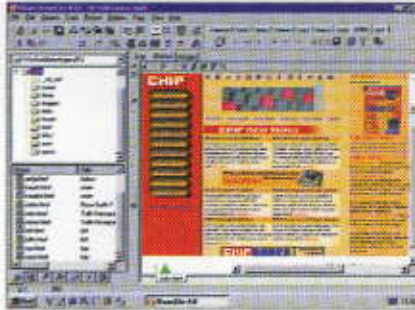
bir biçimde gerçekleştirdiğini CHIP testinde gösteriyor. Kullanıcıların bu programlar dışında başka bir seçeneği yok sayılır ve bu yüzden CHIP öncelikle hangi programın hangi kullanıcı için "doğru" olduğu üzerinde durdu.

Microsoft'un Frontpage 98'i, Adobe'un Pagemill 3.0'ı ve Softquad'ın Hot Metal Pro 5.0'ı ile üç geleneksel program özellikle kullanıcı arayüzü, sayfa tasarımı noktalarında birbirine oldukça benziyor.

Macromedia'nın Dreamweaver 2.0'ı kısmen multimedya uygulamalarında zaten uzun süredir kullanılan Macromedia programlarına dayanıyor ve Netobjects'in Fusion 4.0'ı sayfa yaratma konusunda tamamıyla farklı bir yol izliyor. CHIP, Dreamweaver ve Fusion'da ek araç olarak verilen, Allaire'in saf metin editörü Hometown 4.0'ını da rekabetin dışında test ediyor.

Allaire Homesite 4.0

Web tasarımcıları kendi kodlarını kendileri yazmak istiyorlarsa, bu işi Homesite gibi programlarla yapabilirler. Bu programları, Script editörü ile grafiksel kullanıcı arayü-

Homesite 4.0 metin editörü sayfaları dahili önizleme modunda da gösterebiliyor. Sol kenardaki menüler site yönetimi için.

zünün karışımı olarak nitelendirebiliriz. Girilen kodu hemen dahili olarak denetleyebilirsiniz. Homesite aynı zamanda site yönetimi ve Web sayfalarından Server'a Upload etme gibi fonksiyonlar da sunuyor.

• **Kullanım:** Bu programda Web sayfalarını yaparken metin menüleri kul-

lanılır. Homesite, esas kodu açılabilir bir menü içinde bulundurur. Burada özel fonksiyonlar için tablo, Frame, grafik veya Script komutları sunulur. Bunları kütüphaneye kaydedebilirsiniz. Tecrübeli kullanıcılar için Tag'ler (HTML komutları), diğer kullanıcılar için grafiksel bileşenlerin kullanıcı yönetiminde taşıdığı kadar çok anlam ifade ediyor. Homesite, her Tag için programcının parametrelerle doldurduğu kod çerçeveleri yazar. Homesite, resim veya metin gibi veri objelerini bir dosya yöneticisi üzerinden ekler.

• **Kod Kalitesi:** Testimizdeki diğer programların aksine, Homesite metin editörü olarak değerlendirildiği için, kod kalitesini değerlendirmiyoruz. CHIP için önemli olan bu programın kod denetimi için sunduğu fonksiyonlardı. Bu denetleme yazım denetimi ile başlıyor ve Browser'a özgü geçerlilik testi ile bitiyor. Homesite, bu noktada kapsamı istenildiği gibi genişletilebilen bir veri bankasını kulla-

nıyor.

Elbette Homesite'da kodları Import etme, denetleme ve gerektiği gibi biçimlendirme imkanı da var. Profesyoneller burada grafiksel editörler ile oluşturulmuş kodları elden geçirerek birkaç KByte daha eksiltiyor. Macromedia ve Netobjects ise bunu biliyor ve programlarını Homesite'i ek bir araç olarak sunarak destekliyor.

Hazırladıkları sayfanın HTML kodunu illaki gözden geçirmek isteyenler için, programın sayfaları grafiksel bir editörde oluşturuluyor olsa bile, Homesite'i öneririz. Kod oldukça açık gösteriliyor ve site yöneticisi de gerçekten önerilir.

Ürün Bilgisi

Allaire Homesite 4.0

Bilgi İçin : www.allaire.com

Fiyatı : 89 \$

Sonuç: Homesite ilk etapta deneyimli Web tasarımcıları ve profesyonel HTML programcılarına göre hazırlanmış. Yeni başlayanlar için uygun değil. Homesite, grafiksel Web editörleri için iyi bir tamamlayıcı araç olabilir.

Test Kriterleri

Testimizde asıl göz önünde bulundurduğumuz kriter programların hedef grupları oldu. Yeni başlayan biri program üzerinde çalışmalı ve Web tasarımı ile HTML'in huyunu suyunu öğrenmeli. Bir profesyonel ise editörü ancak bir yardımcı araç olarak görür. CHIP her bir editörde üç sayfadan oluşan Frameset ile yapılmış Web siteleri oluşturdu. Bu testte HTML ve basit Javascript'leri, mesela veri bankası bağlantıları gibi talepleri dikkate almadık. Toplam değerlendirmede; fonksiyon kapsamı, kullanım ve kod kalitesi eşit ağırlıklı olarak göz önünde tutuldu. Her programın sonuç kısmında ve son sayfadaki genel görünüm tablosunda kullanıcı grupları sınıflandırılmış durumda.

Fonksiyon Kapsamı

Burada editörün hangi fonksiyonlara sahip olduğu inceleniyor. Tablo editö-

rü veya bir site yöneticisi gibi şeyler şart. CHIP özellikle programlama yapmadan güzel sonuçlar veren ek fonksiyonları olumlu olarak değerlendirdi. Örneğin fare ile dokunduğunuzda rengi değişen veya tıkladığınızda "basılan" ve seçilmiş olarak kalan butonlar. Ayrıca editörün bunlara ek olarak kullanıcıya farketmeden Javascript kütüphanelerini kullanıma sunması ideal bir durumdur.

Kullanım: Burada özellikle iki kriter çok önemli; Yeni başlayanların ne kadar sürede iyi sonuçlar elde edebileceği ve ileri düzey kullanıcıların programı günlük çalışma aracı olarak ne kadar iyi kullanabilecekleri. Yeni başlayanlar kolay bir başlangıç için genellikle sihirbazları tercih ederler. Profesyoneller içinse program daha sonra çalışmayı kolaylaştıracaksa üzerinde çalışma süresinin bir önemi yok. Çalışma alanlarını kendi ihti-

yaçlarına göre düzenleyebilmek için mümkün olduğu kadar çok konfigüre etme imkanına sahip olmak isterler. Konteks uyumlu ve obje özelliklerinin göstergeleri gibi yerleştirilebilir araç menüleri de bunlara dahildir. Ayrıca site yöneticisi de değişik Upload profilleri için konfigüre edilebilmelidir.

Kod Kalitesi

Değişik Browser'lar üzerinde HTML sayfalarının gösterim kalitesi burada kriterdir. Farklılıkları aktif olarak belirten ve buna göre seçenekleri hazır tutan programlar artı puanları alırlar. Varolan sayfalardan Import edilen kodlar editör tarafından değiştirilmemeli ve elle yapılan değişiklikler bir sonraki yüklemede değişmemelidir. Genel olarak daha sonra hızlı sayfa yüklenmesini sağlayan efektif ve kısa kod önemlidir.

Macromedia Dreamweaver

Macromedia'nın Dreamweaver 2.0'i, şu anda Windows için pazarda bulunan diğer editörler arasında ayrı bir yere sahip. Fonksiyon kapsamı rakiplerine göre oldukça geniş.

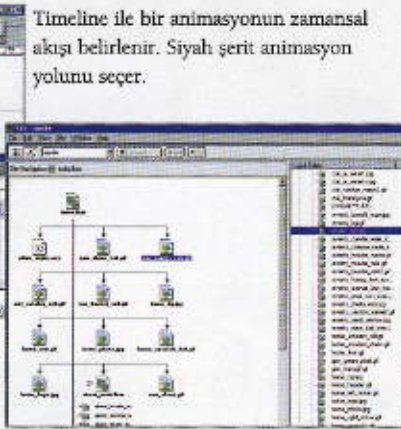
Burada sözünü ettiğimiz fonksiyonların sayısı değil, daha çok kalitesi ve karmaşık görevleri yerine getirmedeki rahatlığıdır. Diğer editörlerin Javascript ve Applet ile zar zor yazmak

tıklamaları ile güncelleme imkanı da sağlıyor.

● **Kullanım:** Pek çok fonksiyon içermesine rağmen, Dreamweaver'ı kullanmak diğer programlardan daha zor değil. Ancak programa alışana kadar biraz zaman geçmesi gerekiyor, çünkü bir sihirbazı yok. El kitabında ise en önemli fonksiyonlar anlatılıyor. Programın el kitabının tamamını Web sayfasında Online yardım olarak bulabi-

Dreamweaver'ın site yöneticisi. Web sayfasının yapısı ayrıntılı olarak sunulur. Buradan Server üzerine transfer de gerçekleştirir.

Timeline ile bir animasyonun zamansal akışı belirlenir. Siyah şerit animasyon yolunu seçer.

zorunda oldukları fonksiyonlar burada birkaç fare tıklaması ile hemen halloluyor. Dreamweaver tüm HTML-4 fonksiyonlarını destekliyor. Bu sayede de kullanılan Browser'ın tüm özel fonksiyonlarını kullanma imkanı sağlıyor. Bu fonksiyonlara erişmeden önce yarattığınız kodun istediğiniz geçerlilik alanını belirleyin; mesela tüm Browser'ların 4 sürümünden itibaren.

Günümüz Browser'ları için geçerli olan bir Web sayfasını daha önceki sürümlere göre dönüştürmek de mümkün. Böylelikle bir Web sayfasının birden fazla sürümü oluşturulmuş olur. Hatta Browser sorgusu ve söz konusu sürümüne göre kodun yüklenmesi de otomatik hale getirilebilir.

Önceki sürümüne göre Dreamweaver 2.0'in değişikliklerin transferini FTP aracılığı ile harici bir Server üzerine yapılmasını sağlayan daha kolay bir site yöneticisi var. Burada kullanımınıza sunulan filtre fonksiyonları bir defa konfigüre edilen sistemi düğme

lirsiniz. Arama fonksiyonları sayesinde belirli sorunlarınıza hemen çözüm bulabilirsiniz.

Üç ana menü üzerinden tüm fonksiyonlara ulaşabilirsiniz. En önemli menü, değişik görünüm modları arasında geçiş yapabildiğiniz görünüm yöneticisidir. Bu sırada Dreamweaver gerekemeyen fonksiyon menülerini otomatik olarak kapatır.

Pek çok fonksiyonda bağımlı iletişim pencereleri görünür. Bunlar oldukça incelikli işlenmelidir, çünkü çoğunlukla içlerinde ilginç şeyler gizli olur. Mesela resimlerin, sörf eden kişinin bilgisayarına daha sonra Preload olarak açılmadan önce belleğe kaydedilmesi veya bir fonksiyonun çalıştırılmasından sonra belli bir çıkış noktasının tekrar oluşturulması sizin tercihinize bağlı. Bunlar, testinizdeki diğer programlarda bu kadar otomatize edilmiş olarak bulamayacağınız seçeneklerdir.

Layer animasyonu oldukça ilginç

bir fonksiyon. Bir zaman çubuğu ile bir nevi akış planı yaratabilirsiniz. Animasyon yolunu (Path) fare ile tıklayarak düzenleyebilirsiniz. Bir animasyonu çeşitli şekillerde başlatıp durdurabilirsiniz. Bu yollardan biri, mesela fare tıklaması veya sadece fareyle nesnenin üzerine dokunma şeklinde olabilir. Ses efektlerini senkron olarak düzenleyebilir veya diğer Frame'lerdeki hareketleri başlatabilirsiniz. Ve bunların hepsi bir kere bile HTML koduna göz atmadan gerçekleştirilecektir.

Kimbilir bir "On Mouse Over" Script'ini el ile HTML kodunda yazmak ve daha sonra bu süreci bir Script ile geri almak ne kadar zordur. Oysa Dreamweaver'da yapacağınız sadece iki fare tıklaması, hepsi bu kadar!

● **Kod Kalitesi:** Pek çok özel fonksiyondan dolayı Dreamweaver tarafından yazılan kod Browser bağımlıdır. Ancak program daha fonksiyonları seçerken sizi bu konuda uyarıyor. Eğer çok genel bir uyumluluk kullanırsanız, özel fonksiyonların kullanımı sınırlanır ve böylelikle kod da uyumlu hale gelir.

Dahili HTML editörü pek çok durumda yeterli olacaktır, ancak Macromedia yine de metin editörü Homesite'ı programla beraber veriyor. Bu program HTML görünümünde doğrudan çağırabilir ve kod üzerinde bizzat çalışmak isteyenlere oldukça mantıklı fonksiyonlar sunar. Dreamweaver Import edilen kodlara dokunmaz. Özellikle sayfalarınız çok fazla Layer kullanıyorsa, her editör için geçerli olduğu gibi, sonucu değişik Browser'larda denetleyin.

Ürün Bilgisi

Macromedia Dreamweaver 2.0

Bilgi için : www.macromedia.com

Fiyatı : 300 \$

Sonuç: Macromedia'nın Dreamweaver 2.0'ini "Top Software" ödülüne layık gördük. Profesyoneller bu programı kaçırmak istemeyecekler. Ancak yeni başlayanlar için programın fiyatı biraz yüksek.

Netobjects Fusion 4.0

Netobjects Fusion 4.0'in mantığında izlenen yolda, kullanıcı başlangıçta HTML kodu ile karşılaşmıyor. Bir sitenin ekranında görünecek olan içerik, Fusion tarafından HTML ile hiç alakası olmayan özel bir dosya formatında kaydediliyor. Bu sitenin daha sonra Web'e geçirilmesi için dosyanın HTML Export'unun yapılması gerekiyor.

Sitenin yapılandırılması ve yerel veya harici bir Server üzerine taşınması için bir site yöneticisi hazır bulunuyor. Burada tüm sayfa tıpkı bir organizasyon şeması gibi şekilleniyor. Böylece saniyeler içerisinde iskelet hazır hale gelmiş oluyor.

Bir Web sitesinin parçaları fare ile seçiliyor ve fonksiyon grupları haline getirilerek birleştiriliyor. Böyle bir gruba fare tıklamaları ile ayrıntılı olarak tasarlayabilir ve Navigation çubuğuna ekleyebilirsiniz. Testimizdeki başka hiçbir program site yönetimini tasarımı bu kadar iyi entegre etmeyi başaramıyor.

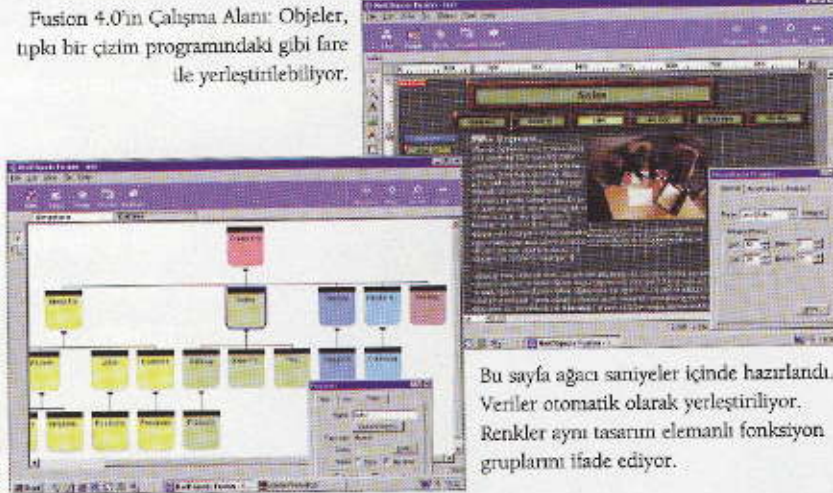
Layout için seçime hazır birçok Style (şablon) sunuluyor. Bu Style'lar

Buton'lar çok çeşitli biçim ve renklerle. Mesela fare ile üzerine gelindiğinde veya tıkladığında basık görünen veya renk değiştiren düğmeler. Eğer fare tıklamasıyla şablonu değiştirirseniz, tüm Web sayfası içerisindeki Navigation elemanları ile birlikte tamamıyla yeni bir görünüm kazanır. Program ile birlikte gelen kütüphane de pek çok şablon var ve bunlar genişletmek mümkün.

● **Kullanım:** Fusion'u verimli olarak kullanabilmek alışkanlık gerektiriyor, özellikle daha önce başka Web editörleri ile çalışmış olanların bu programa alışmak için biraz zamana ihtiyaçları olacaktır. Windows kullanıcı arabirimine benzemeyen kullanıcı arayüzü başlangıçta biraz zorlaştıracaktır. Ancak "10 Dakikada Bir Web Sayfası Hazırlamak" başlangıç eğitimini bitirenler bu kullanıcı arayüzünün gerçekte ne kadar iyi düşünüldüğünü hazırlanmış olduğunu fark edecekler, kullanması oldukça mantıklı ve çalışması gerçekten kolay.

Sayfaların montajı için kullanılan kullanıcı arayüzü HTML tabanlı bir

Fusion 4.0'in Çalışma Alanı: Objeler, tıpkı bir çizim programındaki gibi fare ile yerleştirilebiliyor.

Bu sayfa ağacı saniyeler içinde hazırlanır. Veriler otomatik olarak yerleştiriliyor. Renkler aynı tasarım elemanları fonksiyon gruplarını ifade ediyor.

bir Web sayfasının ayrıntılı tasarımıyla birlikte tüm elemanlarını içeren şablon sayfalarıdır. Bunlar arasında düğmeler, ayırma çizgileri ve Corporate Design'in diğer elemanları bulunur.

Web editöründen çok bir grafik programına benziyor. Tüm objeler tıpkı vektör tabanlı bir çizim programında olduğu gibi serbest olarak çalışma alanı üzerine yerleştirilebiliyor. Metinler yerleştirilebilir ve polygonlar çizilebilir-

niz.

Eğer sayfa, kullanıcının istediği duruma geldiyse HTML'e dönüştürülüyor ve sonuç önceden seçilen bir Browser üzerinde gösteriliyor. Buraya kadar Fusion'un ilginç oluşturma konsepti olan, kolay kullanılabilir ve sıradışı bir program olduğu söylenebilir.

Ancak elbette birkaç pürüz de yok değil ve HTML sayfalarının yapılış prensiplerini bilen kullanıcılar bunun hemen farkına varacaklar. Daha sonra Fusion'un sayfaları Frame'lere nasıl bölceğini kestirmek güç. Gerçi söz konusu menü sizin verileriniz doğrultusunda yönlüyor, ancak bu da oldukça sınırlı. Diğer fonksiyonlarda da böyle bir durum söz konusu.

Sunulan imkanları geliştirmek isteyen ve HTML'in fonksiyonlarını tanıyanlar bu program ile aradıklarını pek bulamayacaklar. Özellikle bir Web sayfasının elemanları ifade edilirken bir handicap söz konusu. Fusion, sayfanın dış çerçevesini Masterboarder olarak adlandırıyor ve HTML kavramları da içeren kendine ait bir şekilde isimlendiriyor.

● **Kod Kalitesi:** Günümüz Browser nesli için objelerin konumlandırılması Layer'lar ile oluyor ve sonuç editördeki verilere tam olarak uyuyor. Daha eski Browser kodlarında biçimlendirme tablolar ve görünmez Bitmap'ler aracılığıyla oluyor. Sonuç sadece yaklaşık olarak verilere uyuyor ve tek tek piksel aralıkları tereddüt halinde göz önünde bulundurulmuyor.

Import edilen HTML sayfalarını unutun. Kullanılan Layout ve Frame'in dağıtılması kısmen hatalı olarak algılanıyor.

Ürün Bilgisi

Netobjects Fusion 4.0

Bilgi için : www.netobjects.com

Fiyatı : 335 \$

Sonuç: Netobjects'in Fusion 4.0'i hemen sonuca varmak isteyen kullanıcılar için ideal. Manuel ayarlar ve optimizasyon ile uğraşmak isteyenler aradıklarını burada pek bulamayacaklar.

Adobe Pagemill 3.0

Adobe'un Pagemill 3.0'ı Web sayfaları oluştururken Frontpage 98'de de olduğu gibi temel fonksiyonlarıyla sınırlıdır. HTML 4.0 ile mümkün olan tüm yeni seçenekleri boşuna aramayın, sadece eski standardın sahip olduğu özellikler var. Pagemill içinde Photoshop'un resimler üzerinde oynama kısmının hafif bir sürümü, Web optimizasyonu yapan Clipart'ın büyük bir bölümü ve Java Applet'leri-

neredeyse yok. Program başladıktan sonra karşınıza neredeyse bomboş olan bir ekran ve pek çok beklentileri olan yanıp sönen bir Cursor gelir. Burada işinize yarayacak tek şey, kısa ancak gerçekten iyi hazırlanmış, 50 sayfalık, giriş bilgileri içeren bir başvuru kitabıdır.

Pagemill'in masaüstü oldukça düzensizdir. Sol kenarda Web sitesinin klasör yapısı hakkında fikir veren bir dosya yöneticisi yerleştirilebilir. Dosya üzerine yapacağınız çift tıklama ile, sayfa editör içinde açılacaktır. Ekranın alt kenarında Link'ler sayfalar arasında grafiksel ve tablosal olarak görünür. Sayfa ve Link'lerin birarada görünmesi sayfaların arasında kaybolmayı önler, özellikle daha büyük Web sitelerinde.

Frameset ile çalışabilmek için bir alışma süreci gerekli. Gerçi her Frame kendine ait

bir pencerede gösteriliyor, ancak pencerenin uygun HTML sayfası ile bağlanması oldukça ayrıntılı. Frameset'in HTML kodu sadece dosya kapanıp açılacağı zaman kendini gösterir. Montaj görünümü ile Browser görünümü arasındaki geçiş fare tıklama-

sıyla ve oldukça hızlı olarak yapılıyor. Seçenek olarak Adobe tarafından hazırlanan bir sunum ve Internet Explorer var. Netscape Navigator harici bir Browser olarak kullanılabilir.

● **Kod Kalitesi:** Pagemill özel fonksiyonlar sunmadığı için HTML kodu tüm Browser'larda düzgün çalışıyor. Bazen obje kenarları için simge alanlarına sıfır girilmesi veya bu alanın boş bırakılması fark ediyor. Eğer gerçekten doğru piksellerle çalışmak istiyorsanız biraz denemeniz gerekir, çünkü bu farklar bir yerlerde açıklanmış değil.

Import edildikten sonra büyüklüğü birdenbire artan HTML kodunun Import edilmesi kızdırıcı bir durum. Bunun sebebi ise kod yazıldığı sırada kolay okunması için konan ve kayıtan önce silinmeyen boşluklardır. Eğer gerçekten dosya büyüklüğünüz önem taşıyorsa, ek olarak Homesite gibi harici bir HTML editörü kullanın.

Tüm siteye genel bir bakış. Ekranın alt kenarındaki bağlantıya çift tıkladığınızda sayfa editörün içinde açılıyor. En aşağıda bağlantıları gösteren bir pencere bulunuyor.

nin küçük bir kütüphanesi mevcut.

● **Kullanım:** Adobe, Pagemill 3.0 ile daha çok tecrübeli Web tasarımcılarına ve asistanlarına yöneliyor; Web sayfası tasarımına yeni adım atanlar ise tamamıyla unutulmuş. Bu çalışma ortamında yol gösterici yardımcılar

Ürün Bilgisi

Adobe Pagemill 3.0

Bilgi için : www.adobe.com

Fiyatı : 80 \$

Sonuç: Adobe Pagemill 3.0 bu sürümü ile hiçbir kullanıcı grubuna doğrudan tavsiye edilemez. Profesyoneller için sundukları çok yetersiz ve yeni başlayanlar içinse çok fazla çaba gerektiriyor.

Softquad Hot Metal Pro 5.0

Softquad'ın Hot Metal Pro 5.0'ı, Frontpage ve Pagemill grubunda yer alır ve temel fonksiyonlar olarak benzerlik gösterir. Bu üçleme içerisinde, özellikle kullanımdan belli olduğu üzere, Hot Metal Pro en modern olanı. Üretici Softquad Dynamic HTML için tam destek sözünü veriyor, ancak kullanıcı uygun kodu kendi programlayabilir. Hot Metal Pro bu Script'leri bir Attribute Inspector içerisinde açık bir şekilde kendi yönetir, ancak otomatik olarak ya-

ratılan bir koddan bahsetmek mümkün değil.

Thumbnail görünümünde; düğmeleri, artalan şablonlarını, resimleri ve diğer objeleri yöneten ve bunların Drag&Drop ile yerleştirmesini sağlayan Ressource Manager epey işe yaran bir fonksiyon. Bir site yönetim aracı. Hot Metal Pro'nun içerisinde bulunur. Upload, yerel veya harici bir Server üzerinden gerçekleştirilebilir. Hangi verilerin taşınacağı bir filtre üzerinden ayarlanabilir.

● **Kullanım:** Yeni başlayanlar da programa hemen adapte olabilirler. Site Maker olarak adlandırabileceğimiz bir sihirbaz, başlangıç için biraz abartıyor olsa da, programı yeni kullanmaya başlayanların işini hafifletir. Program, sorulan dört soruyu cevaplandırdıktan sonra kimsenin kolay kolay dolduramayacağı 50 sayfanın üzerinde içeriği olan komple bir Web sayfası oluşturur.

Kullanıcı yönlendiricisinin temel konsepti çok faydalı. Açılan her sayfa

HTML, montaj veya özikleme görünümünde birbirinden bağımsız olarak gösterilir. Sayfaları tek tek hemen birlikte açılan ve üzerinde çalışılmak için komple görünen Frameset için bile bu geçerli. Hot Metal Pro'nun te-

Bu örnekte kaynak yöneticisi ekranın sol kenarında bulunuyor. Tasarımcının sayfaya yerleştirebileceği objeler içeriyor.

mel konfigürasyonu için sunulan pek çok ayarlama seçeneği de gerçekten övgüye değer. Değişik Browser'ların yanı sıra, örneğin resim üzerinde oynama imkanı sağlayan yardımcı programlar da doğrudan program ile entegre edilebiliyor.

• **Kod Kalitesi:** Hot Metal, Validator olarak adlandırılan ve HTML kodundaki hataları arayıp bildiren bir fonksiyonu çalıştırıyor. Browser temelli üretici veya sürüm sınaması yapılmıyor, çünkü kriter belirleme imkanı yok. Böylelikle en zahmetli iş kullanıcıya kalmış oluyor: Sayfaların, değişik Browser'lar için denetlenmesi. Test fonksiyonu sadece standart sorunları içerdiği için kod kalitesinde

şikayet edilecek birşey yok. Eğer birkaç Script hazırlarsanız bunu değiştirebilirsiniz. Yardımcı metinler, Browser'lar arası uyumsuzluk sorunlarına karşı uyarılarla dolu. Ancak hiçbir yerde ipuçları somutlaşmıyor.

Ürün Bilgisi

Softquad Hot Metal Pro 5.0

Bilgi için : www.softquad.com

Fiyatı : 150 \$

Sonuç: Hot Metal Pro 5.0 tüm kullanıcı gruplarına önerilebilecek modern bir Web editörü. Profesyoneller bu programı isteklerine göre şekillendirebilirler ve yeni başlayanlara da hemen uyum sağlayabilirler.

Microsoft Frontpage 98

Frontpage 98 tarafından kullanıma sunulan fonksiyon alanı aslında yeterli. Ancak DHTML kullanmayı gerektiren animasyon gibi daha karmaşık fonksiyonlar yok. Biçimlendirme için Word'e benzeyen tablo editörü işinizi görüyor. Frontpage kullanıcısı için ek olarak düğmelerin ve

Ekranın alt kenarından görünümü değiştirebilirsiniz. Obje ayarlarını yukarıdaki pull Down menüsünden aramanız gerek- Desktop'a yerleştiremezler.

Web'e uygun sayfaların hazırlanabildiği Image Composer programı sunuluyor.

• **Kullanım:** Microsoft, Frontpage 98 ile Web editörünün üçüncü program sürümünü hazırlamış oluyor. Nihayet kullanıcı yönlendirmesi baştan beri olması gerektiği gibi hazırlanmış. Temel olarak Frontpage iki alana ayrıl-

mış durumda: Frontpage Explorer olarak adlandırılan site yönetim aracı ve editör. Explorer'da dosya yöneticisinde olduğu gibi komple Web sayfası gösterilir. Dilerseniz Link'leri grafiksel olarak da hazırlayabilirsiniz. Çifti tıklama ile dilediğiniz sayfa editör içinde üzerinde çalışılmak üzere görünür. Bir sitenin Explorer'da görünmesi için ya Import edilmesi veya baştan beri orada kaydedilmiş olması gerekir.

Explorer, sayfaları oluşturabilmek için kendisine ait küçük bir Web Server'a ihtiyaç duyduğu için, siteyi ağ altında kaydetmiş olmanız lazım. Sitenin fiziksel olarak Frontpage'in kurulmuş olduğu yer ile aynı yerde bulunması gerekir. Daha sonra sayfayı Server üzerine taşımak için, eğer servis sağlayıcı Frontpage Extension'ları kurmuş ise, doğrudan Internet üzerinde düğmeye basmanız yeterlidir. Değişik görünüm modları arasında geçişler çok güzel hazırlanmış. Bir tıklama ile montaj sayfası, sayfa özikleme, HTML görünümü ve Frameset'in HTML görünümü arasında gidip gelebiliyorsunuz.

Dahili sayfa özikleme Internet Explorer üzerinden oluyor. Navigator ve

diğer Browser'larda öziklelemeyi harici olarak düzenlemeniz gerekiyor. Resimlerin yerleştirilmesi gibi pek çok ayarı denemek isteyenler her değişiklikten sonra söz konusu menüyü üç defa fare tıklaması ile tekrar açmak zorundalar.

• **Kod Kalitesi:** Frontpage'deki sayfa montajı tablolar veya aralıklarla oluşturulduğu için ortaya çıkan HTML kodu Browser uyumlu. Sayfa kenarı tanımlamasından kaçınırsanız Frontpage'de sunulan fonksiyonlardan hiç biri sizi diğer Browser'larda da şaşırtmayacaktır. HTML kodu Import edildiğinde Frontpage bu kodu çok az değiştirir, ancak toplamda bunun bir etkisi olmaz. Frontpage el ile yazılan kodları değiştirmiyor. ☐

Ürün Bilgisi

Microsoft Frontpage 98

Bilgi için : www.microsoft.com/turkiye

Fiyatı : 150 \$

Sonuç: Yeni başlayanların sonuca varması açısından Frontpage 98 iyi bir program. İleri düzey kullanıcılar ve profesyoneller ise uzun vadede bu programda aradıklarını bulamayacaklardır.

Test Edilen Web Editörlerinin Teknik Verileri ve Değerlendirmeleri

Program	Homesite 4.0	Dreamweaver 2.0	Fusion 4.0	Pagemill 3.0	Frontpage 98	Hot Metal Pro 5.0
Üretici	Allaire	Macromedia	Netobjects	Adobe	Microsoft	Softquad
Web Adresi	www.allaire.com	www.macromedia.com	www.netobjects.com	www.adobe.com	www.microsoft.com/turkiye	www.softquad.com
Fiyat	89 \$	900 \$	335 \$	80 \$	150 \$	150\$
Fonksiyon Kapsamı						
Browser Ön İzleme	dahil/harici	harici	harici	dahil/harici	dahil/harici	dahil/harici
Birçok Browser Desteği	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Global arama değiştirme	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dynamic-HTML (4.0)	✓	✓	✓	—	—	✓
Animasyonlar/Layer	✓	✓	✓	—	—	✓
Yazın Denetimi	✓	✓	✓	—	—	✓
Kod Geçerlilik Kontrolü	✓	✓	✓	—	—	—
Server Upload, http/ftp	✓	—/✓	—/✓	—/✓	✓/✓	—/✓
Server Download, http/ftp	✓	—/✓	✓/✓	—/✓	—/✓	—/✓
Birlikte Gelenler						
Site Yöneticisi	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sihirbazlar	—	—	✓	—	✓	—
Resim İşleme	—	—	Photo Impact 3.02	Photoshop LE	Image Composer	✓
Style Sheets	—	✓	✓	✓	✓	✓
Cliparts (Düğmeler vs)	—	—/✓	✓	✓	✓	✓
Ek Yazılımlar	—	Homesite 4.0	Homesite 4.0	—	—	—
Değerlendirme						
Fonksiyon Kapsamı	●●●●○	●●●●●	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Kullanım	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Kod Kalitesi	—	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Toplam Değerlendirme	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Fiyat/Performans	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Kime Uygun?						
Acemiler	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
İleri Seviye	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○
Profesyoneller	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○	●●●●○

Henüz Hiçbir HTML Bilgisi Olmadan Çok Fazla Yol Alınamıyor

Başka hiçbir yazılım grubunda talep ve gerçeklik arasında Web editörlerinde olduğu kadar bir uzaklık yok. Bu kısmen HTML'in yetersiz olması ve değişik Browser'ların kodları değişik algılamaları ile de ilgili. Ancak bu saçma durum biliniyor ve tam bu noktada da Web editörleri bu işi kendileri üstlenmeli.

Testimizin sonucu en azından yeni başlayanlar açısından uyarıcı bir nitelik taşıyor. Web sayfasının yapısı, Frame'lerin mantığı ve amacı ve HTML'in sınırlamaları hakkında temel bir bilgi olmadan hiçbir editör mükemmel bir yol sunmaz. Ancak Fusion 4.0 bir is-

tisna olarak temel bilgiler olmaksızın çok iyi sonuçlara varma imkanı sağlıyor. Belli bir çerçevede Javascript'lerinin programlanmasını bile üstleniyor. Ancak kişisel sayfa tasarımı için çok abartırsanız Fusion'un sınırlarını zorlamış olursunuz ve başka editörlerin tanımlamaları ile pek birşey yapamazsınız. Frontpage 98, Pagemill 3.0 ve Hot Metal Pro 5.0 aşağı yukarı aynı fonksiyon kapsamına sahiptir. Frontpage 98 yeni başlayanlar için iyi bir program ve detaylarında çok fazla değişiklik yapılması gereken pek çok sihirbazı ile kullanıcıya yol gösteriyor. Kullanımı bazı noktalarda ofis paketine benzer, ki bu

da yeni kullanıcıyı rahatlatır. Frontpage'in http aracılığı ile yaptığı Upload, Server bileşenleri servis sağlayıcıdan kurulduğu zaman özellikle yeni başlayanlar için çok pratik oluyor.

Testimizin birincisi Macromedia'nın Dreamweaver 2.0'i. Bu editörün fonksiyon çokluğu diğer tüm editörleri gölgede bırakıyor. Fiyatını düşünmezseniz, bu editör yeni başlayanlar ve aynı şekilde profesyoneller için tavsiye edilir. Dreamweaver, programlama bilgisi olmadan da profesyonel Web sayfası hazırlama ihtiyaçlarına en makul ölçüde cevap verebilen grafik tabanlı bir Web editörü. □

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde. chipyaz@chip.com.tr adresine e-mail yazarak sorunlarınızı belirtebilirsiniz.

Aşırı Yüklenme ve Bellek Sorunu

Sevgili CHIPman...

Size Avustralya'dan ulaşmaya çalışıyorum. Burada diplomatik bir görevle bulunuyorum ve fırsat buldukça da bilgisayarla aynı dili konuşmak için çaba harcıyorum. Bazı sorunları herkes gibi yaşıyorum şüphesiz, ama bunları düzeltmek için doğru adrese ulaşmak gerekli (Sanırım doğru yere yazıyorumdur).

Norton System Works kullanmaya başladım. McAfee virüs programı da bilgisayarın kendisiyle gelmişti. Bunu kurduktan sonra sistemde yavaşlama başladı. HP servisiyle görüştüğümde, bunun iki virüs programı kullanmamdan kaynaklandığını söylediler. McAfee'yi msconfig-start-up'tan devre dışı bıraktım, eski hızına kavuştum.

Ancak burada başka birşeye takıldım. PII266 64RAM kullanıyorum. Orijinali 32 RAM ve Win95'di. Win98'e geçtiğimde RAM'i de 64 yaptım. Ancak zaman zaman bellek yetersizliği olduğunu belirten ikazlar alıyorum, açık programların bazılarını kapattığımda çalıştırmak istediğim programları açabiliyorum.

İkazin ne olduğunu anlıyorum, fakat çözüm konusunda yardıma ihtiyacım var. Bu konuda bir iki deneme yaptım.

168 Pin 66 MHz'lık iki tane 32'lik RAM kullanıyorum. Üçüncü slota 100 MHz 64'lük RAM taktım. Sistem özelliklerine baktığımda 128 RAM olarak göründü, fakat sıkıntıya yol açan programları aynı anda çalıştırdığımda yine aynı ikazla karşılaştım; hafıza yetersizliği. 66 ile 100 MHz mi uyumadı, yoksa problemi yanlış yerde mi çözmeye çalışıyorum, ne dersiniz? Size bazı notlar: Explorer 5.0, Outlook98, Photo Draw ya da Word veya Photo Shop aynı anda açık olduğunda Resource Meter'da System-17, User-17, GDI-52 okunuyor. Sistemin son derece kör topal çalıştığı anlamına geldiğini, arka planda pek çok uygulamaya çalıştığını anlıyorum bu değerlerden.

Ve sorular..

Bu kadar programı aynı anda kullanmak mümkün mü? Evetse, neyi nasıl düzelteceğimi lütfen söyleyebilir misiniz?

CHIP Merhaba, Norton System Works türü programlar sisteminizi yavaşlatan ve sistem belleğinizi ö-

nemli ölçüde harcayan programlardır. Öncelikle sisteminizin daha hızlı çalışmasını istiyorsanız, bu tür programları Start menüsüne koymayın. Size gerekli oldukları zaman çalıştırın. 66 MHz ve 100 MHz RAM'lerin birlikte çalışmasında bir uyumsuzluk çıkabilir. Bunun nedeni RAM'lerin erişim hızlarının farklı olması.

Birçok programı aynı anda çalıştırabilirsiniz. Eğer birden fazla uygulama çalıştırdığınızda Memory yetersiz hatası ile karşılaşıyorsanız, o zaman aşağıda yazdıklarımızı dikkatlice uygulamanızı tavsiye ederiz. İlk önce Bilgisayarım'dan Denetim Masası'na girip Sistem ikonuna çift tıklayın. Oradan da performans seçeneğinden Memory seçeneğine girin. Burada sisteme vermek istediğiniz minimum ve maksimum belleği ayarlayabilirsiniz. Yalnız bu bölümde çok dikkatli olmalısınız, yapacağınız küçük bir değişim sisteminizi önemli ölçüde etkileyebilir.

IRC'de Chat Yapmak

Öncelikle yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Benim size birkaç sorum ve bazı isteklerim ola-

cak.

1)v.90 standardı kısaca ne avantajlar sağlar? Benim 33.600 Rockwell Internal modemim var. Bu modemi v.90 standardına nasıl yükseltebilirim?

2)IRC' de bir oda bana yasaklanmışsa bu yasayı nasıl geçebilirim? Odada OP yoksa OP olabilir miyim?

3)İnternet'te veya Chat'teyken başka bir kişi bilgisayarına girip dosyalarına ulaşabilir mi?

v.90 modemler için yeni bir standart. Bu standardın avantajlarından birkaçı 56K modeminiz ile İnternet servis sağlayıcısının da desteklemesi şartıyla 56000 hızında bağlanabilirsiniz. Daha önce bu standardı desteklemeyen modemler 56K olmalarına rağmen, 33600'un üstünde çıkamıyorlardı. Şimdi ise piyasadaki çoğu modemler bu standardı desteklemektedirler. Modeminizi v.90 standardına yükseltmek için yapmanız gereken şey, üretici şirketin Web sitesinden modeminize ait yeni sürücülerini bulup yüklemek. IRC'de bir odayı birine yasaklamak iki şekilde olabilir.

Birincisi kişiyi odadan Ban'lemek. İkincisi kişiyi odanın Akıll listesine al-

mak. Birinci seçeneği OP'ların hepsi uygulayabiliyor. İkinci seçeneği ise Founder veya yüksek Access'i olan kişiler uygulayabiliyor. IRC'de bir oda size yasaklandıysa, o zaman en iyi çözüm o odanın Founder'ı ile konuşmaktır.

Odada OP olmadan OP olabilirsiniz. Ama bu sadece girdiğiniz oda Register edilmediyse olur.

Makinenizde Trojan yoksa, bilginiz olmadan Internet'te herhangi biri bilgisayarınıza girip dosyalarınıza ulaşması çok zor.

CHIP Korumanın Yolları, benim size bir sorum olacak. Artık Hacker'lerden bıktım. Bunlardan kesin kurtulmanın yolu nedir?

IP numarasını gizleyen programlar varmış, bunları nereden bulabilirim? Adres verirsiniz sevinirim.

Şifrelerin çözülmemesi için benim yapabileceğim bir şey var mı? Örneğin Tripod veya Hotmail şifreleri gibi.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler.

Hacker'lerden kurtulmanın birçok yolu var. Örneğin makinenize bir Firewall programı kurabilirsiniz.

Firewall'ın en önemli özelliği Internet'te kullandığımız birçok Port'u kapatması. Dolayısıyla Hacker'ların makinenize girebilmesi için önce Firewall engelini aşmaları gerekir. Diğer bir yol ise Internet'te iken kesinlikle hiç kimseden dosya almamak ve e-mail ile gelen dosyaları kontrol etmek.

Evet, IP numarasını gizle-

yen programlar var. Daha doğrusu bu tür programlar karşı tarafa sahte bir IP numarası verirler. IP numarasını gizlemenin diğer bir yolu ise, Internet'te bir Wingate veya Proxy Server'a bağlanarak çıkmak.

Tripot veya Hotmail şifrelerinin çözülmemesi için size tavsiyemiz, kullandığınız şifrenin uzunluğunun en az 8 karakterden oluşması. Diğer bir tavsiyemiz ise, şifrenizde harfler, sayılar ve Ascii karakterlerin yer alması.

Çünkü bu tür şifreleri kırmak için çoğu kişiler Word List Generator programlarını kullanıyor.

Bu tür programlarla ilk önce çeşitli olasılıklarda şifre üretiyorlar, sonra da bu şifreleri e-mail kıran programlarla tek tek deniyorlar. Örneğin sizin şifrenizin Deneme olsun. Bu tür bir şifre çabuk kırılır. Ama şifrenizi örneğin XY23^ES9 yaparsanız, mail şifrenizi çalmak isteyen kişileri çok fazla uğraştırırsınız. Çünkü bu şifreyi bulabilmesi için önce üretmesi ve daha sonra ürettiği bu şifreleri tek tek denemesi gerekir.

FDISK Nasıl Kullanılır

Benim birkaç problemim var ve yardımcı olursanız çok sevinirim.

1) FDISK ne için ve nasıl kullanılır? Yararları nelerdir? FDISK yazdıktan sonra karşımıza gelen menüdeki seçenekleri ve bunların başka ne için kullanıldığını tam olarak açıklarsanız çok sevinirim.

2) BIOS hakkında bilgi

almak istiyorum. Menülerin tam açıklamalarıyla ve başlıkların altındaki bölümlerin hangilerinin ne için ve nasıl kullanıldığını açıklarsanız çok memnun olurum. Bir de bazı BIOS'larda HARDDISK LOW LEVEL gibi ayrı bir format menüsü var. Bunun da nasıl kullanıldığını öğrenmek istiyorum (Çünkü bozuk sektörlü bir sabitdiskim var ve bu sabitdiske normal format attıktan sonra bozuk yerler düzelmiş gibi göründü, ama sonra yine eski hataları vermeye başladı. Bu hataları HARD DISK LOW LEVEL formatla düzeltebileceğim söylendi ama ben nasıl kullanıldığını bilmiyorum ve bu konuda sizden yardım bekliyorum.)

3) Windows uygulamaları bazen "Geçersiz işlem yürütüldü, kapatılacak" mesajları veriyor. Bunun nedenini öğrenebilir miyim? Çok rahatsız edici bir şey...

4) Bir de RAM'ler hakkında bilgi almak istiyorum. Piyasada çeşitli RAM'ler görüyoruz. Bunların birbirinden farkı nelerdir? Mesela SDRAM, EDORAM gibi.

5) ISA ve PCI kartlar arasındaki farkı öğrenmek istiyorum.

CHIP 1-Fdisk sabitdiskinizi Partition'lara ayıran bir program. Bu programın kullanımı çok basit ve bir o kadar da tehlikeli. Yapacağınız en ufak bir yanlış değişiklik tüm bilgilerinizi kaybetmenize yol açabilir. Fdisk'i kullanırken 1. seçenekte yeni diskinizi Partiti-

on'lara ayırabilirsiniz. 2. seçenekte ise oluşturduğunuz birden fazla Partition'dan birini aktif hale getirebilirsiniz. 3. seçenek var olan bir Partition'ı siliyor. Fdisk'deki 4. seçenek ise sabitdiskiniz hakkında bilgi veriyor. Fdisk ayrıca Master Boot'u da düzenlemektedir. Örneğin C:\Fdisk\mbr yazdığınızda sabitdiskinizdeki Master Boot düzenlenecektir. Bu komutu Boot'a bulaşan virüsler için kullanabilirsiniz.

2- BIOS hakkında detaylı bilgiyi CHIP OCAK 99 sayımızda bulabilirsiniz. Hard Disk Low Level formatını ancak çok zor durumda kaldığınızda kullanmanızı tavsiye ederiz.

Çünkü BIOS'daki bu format sabitdiski fiziksel olarak düzenler ve bu işlemi birçok kez uyguladığınızda sabitdiskin çalışmasında sorunlar çıkartabilir.

3- Geçersiz işlem yürütme hataları genellikle RAM üzerinde erişilmemesi gereken adresler üzerinde işlem yapıldığı zaman ortaya çıkar. Bu hataların nedenlerini öğrenebilmek için hata penceresi üzerinde verilen RAM adreslerini Debug yardımıyla açmanız ve içeriklerini incelemeniz gerekir.

Bu oldukça karmaşık bir işlemdir ve yüksek bir Assembly (makine) dili bilmeniz gereklidir.

4- SDRAM'lerle EDO RAM'lerinin en önemli farkları erişim hızları. SDRAM'ler EDO RAM'lerden çok daha hızlılar. Bu yüzden P2 işlemci destekli anakartlar SDRAM yuvalarını kullanmakta. Bu iki

RAM arasındaki diğer bir fark ise boyutlarıdır. SDRAM'ler 168 pin, EDO RAM'ler ise 72 pinlidir.

5- ISA kartlar 16 bit çalışmaktadırlar. PCI kartlar ise 32 bit çalışırlar. PCI veriyolu, ISA'ya göre daha hızlıdır. Yeni çıkan anakartlarda daha eski teknolojiye sahip olan ISA veriyolu yerine PCI veriyoluna daha fazla yer ayrılmakta.

İki Monitörlü Sistem

Merhaba SuperCHIPman, ben bir bilgisayara iki monitör bağlayıp aynı anda iki ayrı programı ekranda görmeyi istiyorum. İki farklı monitörün bir bilgisayara bağlanabilmesi ve farklı görüntülerin görülebilmesi için ne yapmam lazım? Bunun için özel bir program yüklenmesi mi gerekiyor? Özel bir bilgisayar mı almak gerekiyor? Ya da her ikisi mi? Programlar ya da alınması gereken kartlar varsa isimleri nelerdir, nereden bulunabilir?

CHIP Merhaba iki monitörün bir bilgisayara bağlayıp iki ayrı programı görmek için Windows 98 işletim sistemine ve iki adet ekran kartına ihtiyacınız var. Ekran kartını seçerken dikkatli olmanız gerekiyor. Mümkünse ekran kartlarınız aynı olsun. 2 PCI ve eşit kapasiteli (MB) ekran kartları kullanırsanız, herhangi bir sorun yaşamazsınız. Eğer Pentium II sisteminiz ve AGP bir ekran kartınız var ise, o zaman takacağınız PCI ekran kartının AGP

ekran kartı ile uyumlu ve ikinci bir ekran kartı desteği olup olmadığını öğrenmelisiniz. Bu uyum AGP ekran kartı için de geçerli.

Tüm bunlar sağlandığında, sisteminize birinci ekran kartını kurmalısınız. Sonra sisteme ikinci kartı takıp aynı şekilde bu kartı kurmalısınız. Bunları yaptıktan sonra, sisteminiz iki monitör için hazır duruma gelecektir.

Yalnız kullandığımız bu iki ekran kartının bir püf noktası var. Burada yaptığımız iş Windows görüntü alanını seçiminize göre yatay veya dikey olarak büyütme. Böylece birinci monitörde, örneğin Explorer'i, ikinci monitörde ise örneğin Office uygulamasını çalıştırabilirsiniz.

NT'de Kullanıcıları Kısıtlamak

Merhaba, NT4.0 kurulu Server makinede DHCP kullanıyoruz. 255 kullanıcı var ve bunlara otomatik IP veriyoruz.

Bu kullanıcıların Internet'te bazı adreslere gitmelerini istemiyoruz ve bağlı kalma süresini kontrol etmek istiyoruz (mesela bağlandıktan 10 dakika sonra Internet'ten düşün veya biz bunları atabiliriz). Kullanıcılar Win95 ve NT Workstation kullanıyor ve makine açıldığında otomatik IP alıyor, bazılarının NT'de kullanıcı adı yok. (Biz bu kullanıcıların makine adlarını görüyoruz, fakat buradan istediğimiz kullanıcıyı atamıyoruz) Vereceğiniz cevaplar için teşekkür ederiz.

CHIP Kullanıcıların Internet'te bazı adreslere gitmelerini engellemek ve bağlı kalma süresini kontrol etmek için 2 programa ihtiyacınız var. Bunlardan birincisi Lantastic adlı program. Bu programı kurduğunuzda kullanıcılara IP vermeniz gerekmiyor. Tüm protokolleri program ayarlıyor ve sizin yapmanız gereken tek şey bu programı çalıştırmak oluyor. Lantastic'in bir avantajı yaklaşık 900 kullanıcıya kadar bir desteğe sahip olması. Bu programı kurmak için öncelikle Ethernet kartını satın alacaksınız. Sonra Deneşim Masası'ndan Ağ'a girip orada sadece Ethernet seçeneği kalıncaya kadar tüm protokolleri kaldıracağız. Lantastic programını yükledikten sonra makineye Reset atıp açılmasını bekleyeceksiniz. Makine açıldığında program gerekli paylaşımları, Network Printer'ları ve diğer kullanıcı makineleri kendisi ayarlıyor.

Kullanıcıların nereye bağlandıklarını kontrol etmek ve istendiğinde hattan düşürmek için Ishare programını kuruyorsunuz. Bu program ile kişilerin hangi sitede ne kadar kaldıklarını veya ne kadar dosya yollayıp aldıklarını rahatça görebilirsiniz. Ishare programını kullandığınızda istendiğinde kişileri Disconnect edebilirsiniz. Lantastic'i yükledikten sonra Dial Up'ı yüklemelisiniz. Sonra da Ishare programını kurmalısınız. Kurulum sırasında Ishare size hangi protokolü kurmanızı istediğini sorar, siz de Artisoft On

protokolünü işaretleyeceksiniz.

Ishare ve Lantastic programlarını nete bağlamak istediğiniz tüm makinelere yüklemelisiniz. Bu makinelere Ishare'i kurarken Client seçeneğini işaretlemelisiniz. Bu yöntem hepimizin bildiği Internet Cafe'lerinin kullandığı bir yöntemdir. Bu iki programı www.download.com'dan indirebilirsiniz.

HDD Eksik Gösteriyor?

Sevgili CHIPman, Ben CHIP dergisini 5 aydır ilgiyle okuyorum. Size birkaç sorum olacak; 1-)Internet'i çok seven biriyim. Sitelerde hoşuma giden dosyaları Download ediyorum. Bu yüzden de virüslerle başım belada. Sizden ricam bana en etkili anti-virüs programını nereden indirebileceğimi söylemeniz.

2-)Mainboard'umun markasını kasayı açmadan nasıl öğrenebilirim?

3-)2.1 GB sabitdiske sahibim. Ama sabitdiskim ısrarla 1.6 GB olduğunu belirtiyor. Bilgisayarımı 3-4 defa formatlamama rağmen sabitdiskim 1.6 GB olarak görünüyor. Bu sorunu teknik servise gitmeden halletmem mümkün mü?

4-)Son sorum ise şu olacak; Başlat menüsündeki belgeler bölümünü yok etmenin bir yolu var mı?

Cevaplarınız için şimdi den teşekkür ederim.

CHIP Internet'te bu aralar çok fazla virüs dolaşıyor. Özellikle Download ettiği-

niz dosyaları önceden bir karantinaya alıp virus taramasından geçirdikten sonra açmanızı tavsiye ederiz. Sizin aradığınız virüs programlarını www.avp.com veya <http://www.datafellows.com> adreslerinden bulabilirsiniz.

Kasamızı açmadan anakartınızın markasını bulamazsınız. Sadece bilgisayarınız açılırken sol alt köşede anakartınızın Chipset'i yazar. Örneğin i440LX gibi. 1 MB = 1048576 Byte'a karşılık gelmesinden ve sabitdisklerin üzerinde yazılan değerler de MB cinsinden verildiğinden, kullanıcı büyük bir yanılgıya düşebiliyor. 2.1GB bir diskin 1.6 GB olarak gözükmesi pek de normal değil. Size tavsiyemiz ilk önce sabitdiskinize Scandisk yapmanız. Scandisk kayıp dosya parçacıklarını bulup birleştirir. Dikkat etmeniz gereken bir konu ise sabitdiskinizin nasıl bölündüğü. Bunun için Fdisk komutunu kullanarak 4. seçenekten sabit diskin nasıl bölündüğünü görebilirsiniz.

Başlat menüsündeki belgeleri yok etmenin bir yolu var. Başlat menüsünden Ayarlar'a gelin. Oradan Görev Çubuğu ve Başlat menüsü bölümüne tıklayın. Buradan Belgeler Menüsünü Temizle seçeneğini gördüğünüzde Belgeler kısmı boşalacaktır.

V-90 Standardına Geçmek

Merhabalar uzun zamandan beri derginizin müdavimlerinden biriyim. CHIP'i okurdum, ama benim de bir gün ona ihtiya-

cım olabileceği gerçeğiyle ne zaman karşılaşacağımı bilmiyordum. O gün geldi herhalde.

Benim External US Robotics 56600 modemim var. Voice özelliği olan modemi aldıktan sonra, büyük bir hevesle kurdum, ancak gördüm ki bağlantı hızı 33600'den yukarı çıkmıyor. Sonra v.90 standardının yüklenmesi gerektiğini öğrendim, uzun çabalardan sonra bu kaynağa ulaşip yüklemeyi yaptım ve v.90 standardını yüklemeyi becerip 55-56000'li bağlantılara kavuştum. Daha sonra Mustek Scanner 1200 aldım.

Onu yüklemeye çalışırken (nedense bunların hiçbirinde Türkçe kullanım kılavuzu çıkmaz) yeni donanım ekleme simgesine çift tıkladım, yeni ürün olarak benim modemi buldu. Ben de devamını getirmeden sonlandırdım, fakat daha sonra Internet'e bağlanmak istediğimde 56600'lük bağlantımın 33600 olarak değiştiğini gördüm ve kabus dolu gecelerimin hatta uykusuz gecelerimin geri geldiğine inandım, çünkü Upgrade yapana kadar Internet'ten indirmedigim sayfa kalmadı. Modem seçeneğinde aynı modemden 2 tane var ve ben hangisinin Upgrade ettiğim modem olduğunu bilemiyorum.

CHIP Merhaba, Scanner'ınızı yüklerken Yeni Donanım Ekle'den bir yanlışlık yapıp modeminizin tanınmı-
nı değiştirmişsiniz. Böylece

modeminiz sisteminizde Standart 33600 modem ya da önceki US Robotics modem olarak görünüyor.

İlk olarak modeminizi kurmalısınız. Bunun için önce <http://www.3com.com/56k/turkey.html> sitesine girmeniz gerekiyor. Bu sitede modemizin seri numarasını nasıl bulacağınızı ve bulacağınız bu numaraya karşılık gelen sürücülerini nereden Download edebileceğinizi görebilirsiniz. Modeminizin sürücülerini indirdikten sonra bir diske kaydedin. Siteden indirdiğiniz sürücüler çalıştırın. Dosyaları çalıştırdığımızda modem ROM'una yeni bilgiler yazılır. Sonra makinenizi kapatıp açmalısınız. Makineniz açıldığında Sistem Özellikleri'nden modem özelliklerine girip oluşturduğunuz disket ile modem son sürücülerini yükleyin. Scanner'ı yüklemek için ise Denetim Masası'ndan Yeni Donanım Ekle'den Yeni Donanımı Listedeki Seçmek istiyorum bölümüne girin. Oradan Diğer Aygıtlar seçeneğini tıklayarak Disketi Var bölümüne tıklayın ve Scanner'ın kurulum CD'sini buradan gösterin. Bunu yaptıktan sonra, Scanner'ınız sorunsuz çalışacaktır.

Windows'da Klavye Düzeni

Merhaba

Yayınlarımızı ilgi ile takip etmekteyim. Makine-me İngilizce Win98 yükledim, fakat klavye düzenini bir türlü Default Türkçe Q haline getiremiyorum. Taskbar'dan TR'ye getiriyorum, fakat başka bir uy-

gulama açılınca EN'ye dönüyor. Bana bu dili desteklemediğini, onu destekleyen Türkçe Windows'u kurmamı öneriyor. İşyerimdeki bilgisayar da İngilizce Win98, fakat onda böyle bir sorun yok.

CHIP Merhaba, sanırım siz İngilizce Win98'i yüklerken yapmanız gereken bazı ayarlamaları atlamışsınız. Bu yüzden klavye düzenini Türkçe Q haline getiremiyorsunuz.

İlk önce yapmanız gereken Control Panel klasöründen Regional Settings ikonuna çift tıklayıp Turkey seçeneğini girmek. Sonra Control Panel'den Keyboard ikonuna çift tıklayıp Add'den Turkey seçeneğini girin. Bu işlemi yaptıktan sonra Property'si tıklayıp Turkish Q'yu seçin. Turkish Language Set as Default yaptıktan sonra, Windows'unuz Türkçe harfleri tanıyacaktır. Son olarak Config.sys satırlarında

Country=090,857,C:\WINDOWS\COMMAND\country.sys

ve Autoexec.bat satırlarında mode con codepage prepare=((857) C:\WINDOWS\COMMAND\codepage2.cpi) mode con codepage select=857

keyb tr „C:\WINDOWS\COMMAND\keybrd2.sys /fd:179

bu satırların olmasına dikkat edin. Yalnız bu satırlarda değişiklikler yaparken herhangi bir duruma karşı yedek almayı unutmayın. Bu satırlarda yapacağımız en ufak değişiklik sistemi-
nizi önemli ölçüde etkileyebilir.

Internet Bölümü

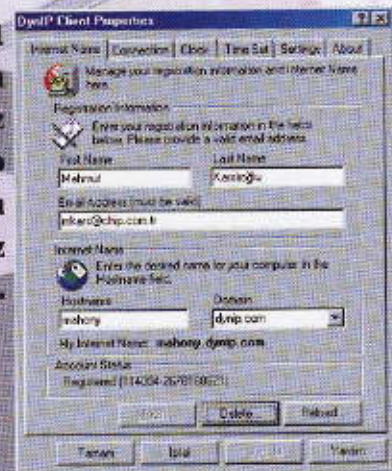
Internet ile ilgili sorunların çözümlerini ve size yardımcı olacak her türlü bilgiyi Internet bölümünde bulabilirsiniz.

208

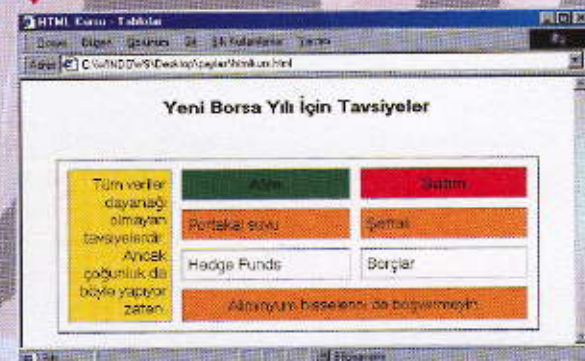
Internet'e Açılan Geçit
Tek modemle ağa bağlı tüm bilgisayarları Internet'e bağlayın.

Web Araçları
Ücretsiz Domain
Name ve sınırsız
disk alanına sahip
olmak için
kullanabileceğiniz
yegane program.

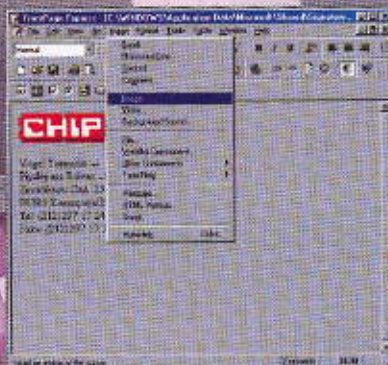

220

Web Tasarım Serisi Bölüm 3
Üçüncü bölümünde Web sayfalarında tablo kullanımını açıklıyoruz

216

Outlook 98
Outlook 98
kullanarak
gösterişli
elektronik
postalar
göndermenin
binbir yolu.

Ücretsiz Domain ve Sınırsız Disk Alanı

Eğer siz de herhangi bir mali külfet altına girmeden bir Domain Name'e sahip olmak istiyorsanız ve aynı zamanda disk alanı kısıtlaması da yaşamak istemiyorsanız, bu program tam size göre.

Internet üzerinde Geocities ve Freeyellow gibi ücretsiz kullanım alanları sunan birçok Web sitesi bulunuyor. Bunlar genelde size tanıdıkları ortalama 10-15 MB'ın yanında, bir de kendi isimleri üzerinden Domain Name tanımlayabiliyor. Ancak genelde oldukça karışık olan bu isim akılda kolay tutulamayacağı için kullanıcıların sizin sitenize ulaşmasını da zorlaştırıyor. Bunun yanında kısıtlı olan disk alanı doğrudan sitenizin zenginliğine engel olabiliyor. DynIP programı sayesinde bu kısıtlamaların çoğunun önüne geçilebiliyor. Çünkü disk alanı olarak kendi makinenizi ve dolayısıyla sabitdiskinizi kullanmak mümkün oluyor. DynIP ise size "i-sim.dynip.com" gibi çok kısa ve akılda kalacak bir isim sağlıyor. Peki bu isim sizin IP adresiniz ile nasıl bağdaştırılıyor? Bu sorunun cevabı açık. Çevirmeli ağ üzerinden bağlansanız da, yani sürekli değişen bir IP numaranız olsa da bilgisayarınızda sürekli çalışan DynIP

programı sayesinde bu sağlanabiliyor. Internet'e bağlandığınız zaman aktif duruma geçen program, IP numaranız her zaman değişse de, bunu DynIP ana Server'ına bildirerek Domain Name'iniz ile bağdaştırılmasını sağlıyor. Böylece sizin Internet'e bağlı olduğunuz sürede, kullanıcıların sizin bilgisayarınız üzerindeki sitenize ulaşması mümkün oluyor. Tabii ki bilgisayarınızda bir Personal Web Server yazılımının kurulu olması ve hazırlanmış Web sitesi üzerinden paylaşım açılmış bir dosya alanı olması kaydı ile. DynIP kurulumuna ve ayarlarına geçmeden önce programın çalışması için gerekli olan Personal

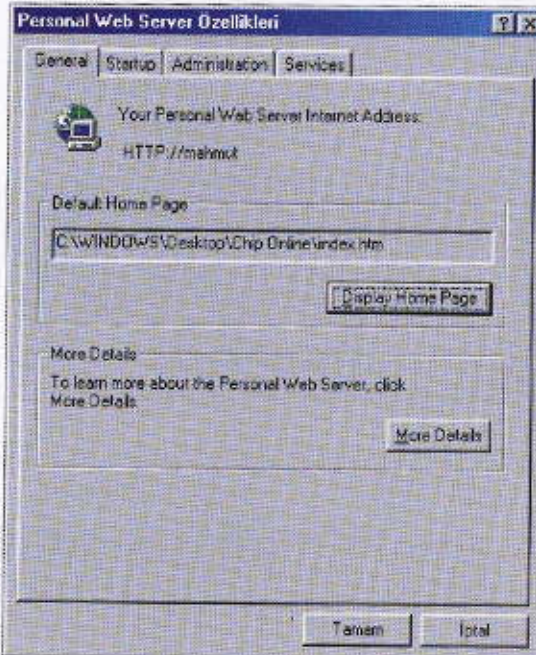
Web Server'ın nasıl çalıştırılacağına kısaca bir göz atalım. Gerekli olan PWS programını DynIP programı ile birlikte gelecek ayki Haziran '99 CD'mizde bulabileceksiniz.

Kişisel Web Sunucusu Mutlaka Yüklenmeli

Microsoft'un kişisel Web sunucusunun ilk sürümü bile bu tür bir işlem için yeterli olacaktır. Önce PWS 1.0 programının ikonuna çift tıklayarak programın yüklenmesini sağlayın. Herhangi bir ekstra ayar gerektirmeden program yüklenecek ve bilgisayarınız yeni baştan başlatılacaktır. Daha sonra sağ alt tarafta System Tray'de yerini alacak olan, dünyaya bağlı bir bilgisayar şeklindeki ikonuna çift tıklayarak ayarları yapabilirsiniz. Programın ayarlar penceresi 4 adet karttan oluşur.

Default olarak açık bulunan General kartından Web sayfanızın ana sayfasının bilgisayarınızda hangi klasörde olduğu, kişisel Web sunucusunun Internet adresinin ne olduğu gibi bilgilere ulaşabilirsiniz. Bu karttan "More Details" tuşuna basarak PWS'nin kullanımı hakkında daha detaylı bilgiye de ulaşabilirsiniz. Burada yer alan bilgileri isterseniz Administration kartından daha sonra da değiştirebilirsiniz.

Administration kartına girdiğiniz zaman, burada yer alan tek tuş yardımı ile ayarları yapabileceğiniz pencereye ulaşabilirsiniz. Ayarlar pencere-

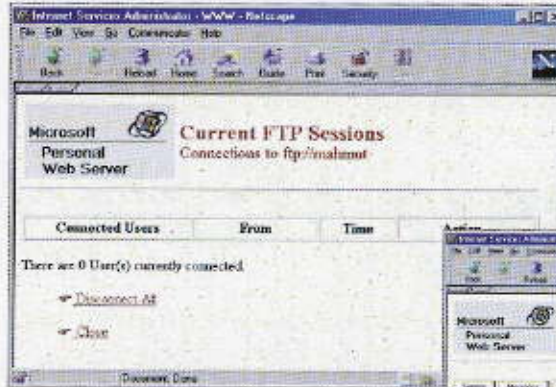

Web sayfalarınızın hangi klasörde yer aldığını ve Web server Internet adresini General kartından takip edebilirsiniz.

si tamamen HTML formatında hazırlandığı için bilgisayarınızda da mutlaka bir Browser yüklü olması gerekiyor. Ayarlar, HTML formatında karşınıza geldiği zaman, burada üstte yer alan WWW, FTP ve lokal olmak üzere 3 ayrı servise, linklerine tıklayarak ulaşabilirsiniz.

WWW servisine girdiğiniz zaman burada yapmanız gereken, diğer kartlardaki ayarlara hiç dokunmadan Directories kartını seçmek. Burada bulunan Home klasörü Web sitenizde bulunacak sayfaların hangi klasörde yer aldığını belirlemenize yarar. Edit tuşuna tıklayarak bunu değiştirebilirsiniz. Diğer klasörleri değiştirmenize pek gerek yok. WWW ayarları bölümünde yer alan Logging kartı ise sitenize bağlananlar ile ilgili, yine sizin belirleyeceğiniz zaman dilimlerinde rapor tutmak için gerekli ayarları içerir. Service kartından ise sitenize bağlanabilecek maksimum kişi (Maximum Connections) sayısını ve site ile ilgili güvenlik ayarlarını (Allow Anonymous) değiştirebilirsiniz.

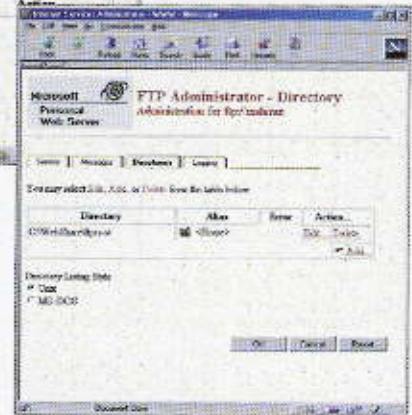
Eğer Web sitenizin yanında, bir de FTP alanına sahip olmak istiyorsanız, bu durumda yapılması gereken birkaç ayar daha bulunuyor. Kendi bilgisayarınız üzerinde istediğiniz kadar geniş bir FTP alanına sahip olmak istiyorsanız, bu kaçırılmaz bir

fırsat olacaktır. Bunun için ana ayarlar bölümünden FTP servisine tıklamanız gerekiyor. Burada da WWW servisinde olduğu gibi, önce doğrudan Directories kartına girip FTP alanımızın hangi lokal klasör olacağını belirliyoruz. Edit tuşuna bastıktan sonra belirleyeceğimiz alana daha sonradan istediğiniz dosyaları taşıyarak paylaşma açabilirsiniz. En alttaki ayardan ise bunların listelenme şeklini Unix ya da MS-DOS stili olarak seçebilirsiniz. Logging ve Service kartının görevi WWW'deki ile aynı. Ancak ekstra olarak FTP Service kartında o an kimin bağlı olduğu ve ne işlem yaptığını izleyebilmeniz de mümkün oluyor.

"Show Current Sessions" linkine tıkladığınız zaman bu pencere karşınıza gelecektir. İsterseniz buradan FTP Server'ı kapama ya da tüm bağlantıları kesme gibi bir şansınız da

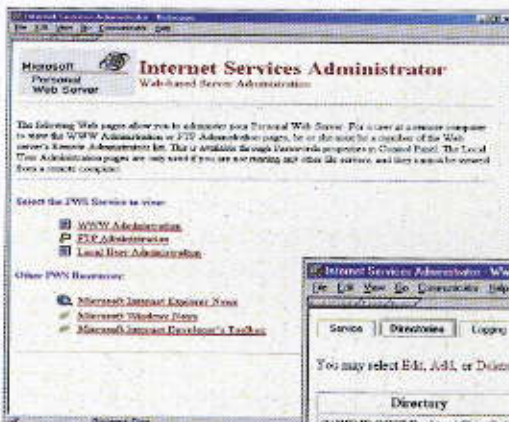
FTP servisini kullanmak istiyorsanız bir klasör belirleyip dosyalarınızı buraya kopyalamanız gerekiyor.

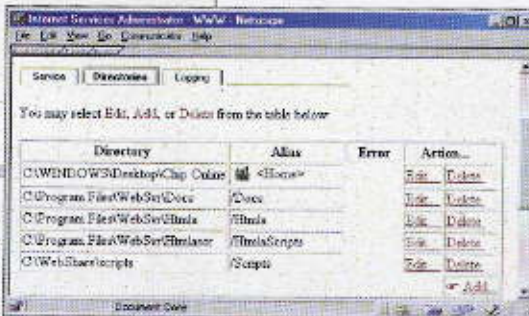
Bu menüden o an FTP sunucunuzu kullanan kullanıcıları görüp isterseniz tümünün bağlantısını da kesebiliyorsunuz.

bulunuyor. WWW ayarlarından farklı olarak FTP ayarlarında Messages adında bir kart daha yer alır. Bu karttan kullanıcıların FTP sitenize bağlandıkları zaman ve ayrılırken görecekları mesajları ayarlayabiliyorsunuz. Yine bu menüden sitenizin maksimum kullanıcıya ulaştığı zaman vereceği hata mesajını değiştirebilmeniz mümkün oluyor.

Tüm bu Administration ayarlarını yaptıktan sonra, ana PWS ekranından Startup kartına gelip eğer çalışmıyorsa Start tuşuna tıklayarak PWS'i başlatabilirsiniz. Bu karttaki Options bölümü altında yer alan iki seçeneği de aktif duruma getirerek, sırası ile bilgisayar her açıldığında Server'ın otomatik olarak başlatılması ve ikonun System Tray'de yer alması sağlanabiliyor. Son kart olan Services kartında ise, o anki servislerin durumu ve başlangıç özellikleri düzenlenebiliyor. Buradan herhangi bir servise tıklanıp Properties tuşuna basılması yeterli oluyor. Biraz önce HTML formatında yaptığımız ayarlara bu seçenekten de ulaşılabilir. Tüm servisleri aktif duruma getirdik-

HTML formatında yer alan bu ayarlardan da lokal www klasörünüzü belirlemeniz mümkün oluyor.

Kişisel Web ayarları tamamı ile HTML bir doküman üzerinden ayarlanabilmekte.

ten sonra, sıra geliyor DynIP ile bir Domain Name almaya.

Artık Sıra Bedava Domain Name'de

DynIP programının kurulumu da PWS'den pek farklı değil ve kurulum sırasında ekstra bir ayar yapmanız gerekmiyor. Otomatik olarak tamamlanan kurulumun arkasından, bu programın ikonunu da System Tray'de yerini alıyor. Bağlantı yapıldıktan sonra gri bir daire şeklindeki simge, bağlantı yapıldıktan sonra kırmızıya dönüşüyor.

Ancak aktif bağlantının sağlanabilmesi için öncelikle küçük birkaç ayarın da yapılması gerekiyor. Bunun için önce System Tray'de yer alan ikona çift tıklayıp ayarlar penceresini açın. DynIP Client ayarları, en önemlisi "Internet Name" olmak üzere 6 adet karttan oluşuyor. Default olarak açılan bu kart aynı zamanda sizin Domain Name'inizi belirlemeye de yarıyor. Tabii öncelikle kayıt bilgilerinizi doğru olarak girmiş olmanız gerekiyor. Özellikle burada belirtmiş olduğunuz e-mail adresi mutlaka geçerli olmalı. Daha sonra Internet Name bölümünden istediğiniz Hostname'i ve Domain'i tanımlayabiliyorsunuz.

Hostname'de her türlü ismi kullanabilme şansınız buluyor. Ancak tabii ki daha önce kimsenin bu ismi almamış olması gerekiyor. Domain Na-

me kısmı için ise, eğer para ile satın almış olduğunuz bir isim yoksa sadece dynip.com uzantısını belirtebiliyorsunuz. Sonuçta isim.dynip.com gibi çok kısa ve akılda kalır bir isim edinebiliyorsunuz. Bu kartta ayarları yaptıktan sonra Uygula tuşuna tıklamanız gerekiyor. Program site ile bağlantı kuracak ve eğer tüm bilgileriniz doğru ve talep ettiğiniz isim daha önce başka biri tarafından kullanılmıyorsa, isminiz size kayıtlanacak ve bir kayıt numarası size yollanacaktır.

Programın alt kısmında, tuşların hemen üstünde kayıt numaranızı gördüğünüz zaman artık isminizi kullanabilirsiniz demektir. Bunun için Programlar menüsünden DynIP Client programını çalıştırın. Kayıt numarasını kaybolmaması için bir yere not alın. İleride programı kaldırıp tekrar kurduğunuzda bu numaraya ihtiyacınız olacaktır. Eğer bu ayarlar ile devam etmek istiyorsanız, pencereyi kapatıp çalışmaya devam edebilirsiniz.

Daha Detaylı Ayarlar, Daha Fazla Performans

Ayarlar penceresinde yer alan diğer kartlarda bulunan ayarlar, standart kullanım için çok fazla gerekli olmasa da, çevirmeli ağdan farklı bağlantı türlerinde bağlananlar için mutlaka ayarlanması gerekir. Özellikle Connections kartında bağlantı için dört adet seçenek bulunur. Default olarak seçili olan ve çoğu kullanıcının da kullandığı çevirmeli ağ bağlantısının yanında, kablolu modem, sabit IP'li çevirmeli ağ ya da Lease Line kullanıcıları için seçenekler de bulunur. Bağlantı çeşidine göre bunları ayarlamamız gerekecektir. Eğer Lease Line'inizi ya da static IP'li bir çevirmeli ağ bağlantınız var ise, alt kısımdan IP numaranızın da belirtilmesi gerekir. Clock kartı ise bilgisayarınızın Internet'e bağlı olduğu toplam zamanı ve o anki saatin gösterilmesini sağlayabiliyor.

Aynı zamanda Internet üzerinde

Internet'e bağlı kalma zamanınızı ve bunun karşılığında ödeyeceğiniz parayı bu kart vasıtası ile belirleyebilirsiniz.

harcadığınız parayı da size hesaplayabiliyor. Bunun için Time bölümünden Online Time'i işaretliyorsunuz. Saat rengi için de istediğiniz bir rengi belirledikten sonra, alttaki Charge Counter bölümüne sırası ile saat başına ödediğiniz ISS ücretini ve telefon ücretini yazıyorsunuz. "Display Charge Counter" ve "Always on Top" seçeneklerini işaretledikten sonra Internet'e bağlı kaldığınız süre ve toplam ücret sürekli ekranda gözükecektir. Bunun yanında program içindeki son önemli kart da Settings kartı. Burada İngilizce, İtalyanca, Hollanda dili ve Almanca arasından dil seçimi yapabiliyorsunuz. Onun altından da bağlı olduğunuz Dynamic IP Server'i değiştirme şansınız bulunuyor. Şu an sadece tek Server geçerli olduğu için bunu değiştirmeyin. Onun hemen altında ise en önemli kısım bulunuyor. İlk kullanımda gerekmeseydi de daha sonraki kurulumlarda Hostname'in size ait olduğunu ispatlamak amacı ile buraya daha önce ki kaydınızda size verilen kayıt numarasını girmeniz gerekiyor.

Sonuç olarak bu programı ücretsiz olarak Domain Name ve sınırsız sabitdisk alanı almak için PWS ile birlikte kullanabilirsiniz. ☐

Mahmut Karshoğlu
mkars@chip.com.tr

Öncelikle kendinize Internet Name kartı vasıtası ile bir isim tanımlamanız gerekiyor.

Internet'e Açılan Geçit

Evinizdeki ikinci PC'niz üzerinden de Internet'e bağlanmak mı istiyorsunuz? Hadi öyleyse, bundan daha kolay ne olabilir ki: Proxy- Server- Wingate, ağ üzerindeki bilgisayarları LAN'den Internet'e bağlıyor.

Günümüzde küçük ağlar çok moda oldu. Kişisel kullanıcılar bile bilgisayarlarını sadece ev içi kullanımla sınırlı olan mini ağlara bağlıyorlar. Ancak çoğunlukla ikinci bir modem veya ISDN adaptörü almaktansa sadece bir bilgisayarın Online erişimi ile yetiniliyor.

İkinci bilgisayarın da lokal ağ (LAN: Local Area Network) üzerinden Internet'e erişebilmesi için Online-PC üzerinde bir Proxy-Server'in çalışması gerekir. Bu, LAN üzerindeki diğer PC-Client'larının Internet talepleri oluştuğunda bunu algılayan ve söz konusu bağlantıyı sağlayan özel bir yazılımdır. Yeni Zelandalı bir şirket olan Qbik'in Wingate isimli yazılımı bir Proxy Server'dir. Bu yazıda Wingate'in nasıl kurulduğunu öğreneceksiniz.

Wingate ile Ağdan Net'e Bağlanmak

Wingate Proxy Server'ının güncel sürümü 3.0'dır. Bu sürüm bir önceki sürüm olan 2.1'e kıyasla neredeyse herşeyi tamamen otomatik olarak ya-

yor. Ancak bu yazılımın üreticisi olan şirket, iki PC'yi yöneten ve bu iki PC'den birinin Online bağlantı kurabildiği ücretsiz sürümünü piyasadan kaldırdı. Kullanıcılar 3.0 sürümünden itibaren bir "Trial Key" talep etmek zorundalar ki bu da 30 günlük zaman sınırlaması olan bir seri numarası anlamına geliyor.

Bu programı "Home, Standard ve Pro" sürümleri olarak temin edebilirsiniz (bkz. Kutu "Üç Ayı Wingate Sürümünün Sundukları"). Programı Internet üzerinden doğrudan üreticisinden de alabilirsiniz, ki bu durumda fiyatı 40 dolardır. Bunun için size gerekecek adres ise : <http://www.wingate.net>.

1. Wingate'i Server'a Kurmak

Wingate'i kurmaya başlamadan önce TCP/IP'nin tüm bilgisayarlar üzerinde doğru olarak konfigüre edildiğinden yola çıktığımızı belirtmekte fayda var ("Ağ Bilgisayarlarını Doğru Konfigüre Etmek" başlığı altında bu konu için gerekli bilgileri bulabilirsiniz).

Kurulum için izleyeceğimiz adımlar şunlar:

- Wingate'i Server'a kurmak
- Çevirme ayarlarını konfigüre etmek
- Wingate'i "Client" a göre ayarla-

mak

- Mail ve News yazılımını ayarlamak

Öncelikle Server olarak kabul ettiğiniz bilgisayar üzerinde Wingate kurulum programını çalıştırın. Kurulum sırasında kurulum dizinini, kayıt ismini ve lisans numarasını girmeniz gerekecek. Eğer kurulum işlemi Winsock2 mesajı ile kesilirse, öncelikle bu yazılımı bilgisayarınıza kurmanız gerekecektir. Bu yazılımı ise Wingate sitesinde (www.wingate.net) "Helpdesk" başlığı altında bulabilirsiniz. ▶

Wingate servis olarak kurulur, bu Server'ın arka planda çalışacağı ve "Task" olarak görünmeyeceği anlamına geliyor. Windows Boot ederken servisleri otomatik olarak başlatır. Wingate'in çalıştığını Windows'un sistem çubuğunda beliren simgeden

anlayabilirsiniz. Buradan Server'ı açıp kapatabilir ve Gatekeeper isimli yönetme programını çağırabilirsiniz. Ayrıca kurulum rutini bunun dışındaki farklı seçenekleri Başlat menüsü altından erişebileceğiniz "Wingate" menüsü altında toplar.

Wingate'in Internet Sunucusunu Araması

Bundan sonra Proxy Server'a ISS'nize nasıl bağlanacağını belirtmelisiniz. Wingate, modem veya ISDN ile birlikte çalışır. Burada önemli olan çevirmeli ağ üzerinden bir bağ-

Ağ Bilgisayarlarının Doğru Konfigürasyonu

Wingate-PC üzerindeki ağ kartının ve çevirmeli bağdaştırıcının TCP/IP özelliklerini yandaki tabloda gördüğünüz gibi konfigüre edin. Çevirmeli bağdaştırıcı sadece Server'a göre ayarlanmalıdır, çünkü Internet sunucusuna bağlantıyı sağlayan Server'dır.

Verilen IP numarası Rout edilemeyen IP-adreslerindendir. Bu nedenle yerel ağlar içerisinde Internet servis sunucusuna kayıt yaptırmadan bunları kullanabilirsiniz. Internet sunucusuna karşı Wingate-PC'si IP numarası olmadan bağlanır ve otomatik olarak bir numara alır. Bu yüzden çevirmeli bağdaştırıcı içerisinde uygun seçenek seçilmiş olmalıdır.

Server'ın WINS çözünürlüğü iptal edilmiş olarak kalır. "Ağ Geçidi", "Gelişmiş" ve "NetBIOS" gruplarında herhangi bir değişiklik gerekmiyor. "Bağlantılar" altında "Microsoft Ağları İçin İstemci" seçilmiş olmalı. Eğer "Microsoft ağları için dosya ve yazıcı paylaşımı" seçeneği var ve seçilmiş ise bunu iptal edin.

"DNS Yapılandırması" altında DNS'yi etkinleştirin ve Internet servis sağlayıcısının Domain Name Service'ini "Ana Makine" alanına yazın. "Etki alanı" alanına servis sağlayıcısını aradığınız kullanıcı adını yazın. "DNS Sunucusu Arama Düzeni" alanına ISS'nizin DNS Server'ının IP-numarasını yazın. Tüm bu bilgileri Internet ser-

İki PC'li Network İçin TCP/IP Ayarları

	Modem veya ISDN Aadaptörü Wingate PC'si		İkinci PC
	Network kartı	Çevirmeli Bağdaştırıcı	Network kartı
Ad	PC01		PC02
IP-Numarası	192.168.0.1	Otomatik olarak IP Adresi alın	Otomatik olarak IP Adresi alın
Subnet-Mask	255.255.255.0	—	—
WINS-Yapılandırması	İptal		WINS çözünürlüğü için DHCP
Gateway	—		—
Bağlantılar	sadece "Microsoft ağları için istemci"		—
DNS-Etki alanı	ISS'yi ararken kullanılan kullanıcı adı		PC02
DNS-Ana makine	ISS'nin domain adı		—
DNS-Arama Düzeni	ISS'nin DNS sunucusunun IP numarası		192.168.0.1

vis sağlayıcınızdan alabilirsiniz.

Client Bilgisayar Üzerinde Ağ Ortamı

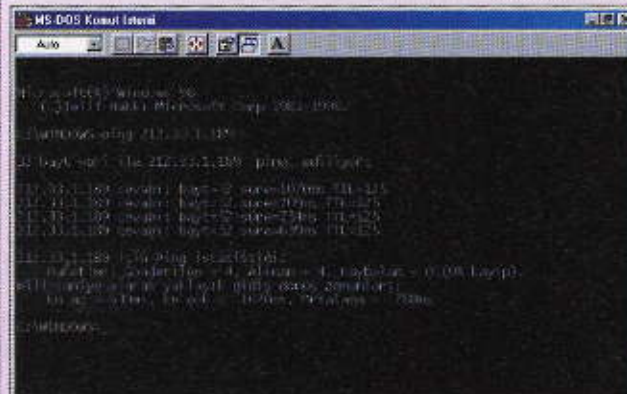
LAN'deki diğer bilgisayarların ağ ayarlarını birkaç fare tıklamasıyla yapabilirsiniz. Bunun için söz konusu bilgisayarda ağ özelliklerini açın ve ağ kartının TCP/IP özelliklerini çağırın.

Buradan "IP Adres'i kartında "Otomatik olarak bir IP adresi al" seçeneğini seçin. "WINS Yapılandırması" altından "WINS çözünürlüğü için DHCP kullan" seçeneğini işaretleyin.

"DNS Yapılandırması" altında "Etki alanı" alanına söz konusu bilgisayarın LAN içindeki ismini yazın. Bilgisayarları örneğin PC01, PC02, PC03... olarak numaralandırabilirsiniz. Daha çok anlam ifade eden "Server", "Laptop" veya "Oyun-PC'si" gibi isimler de kullanabilirsiniz. Ana Makine (Domain) alanı boş kalacak. "DNS Sunucusu Arama Düzeni" altında Wingate Server'ının IP numarasını (192.168.0.1) girin ve "Ekle"ye tıklayın. "Tamam" düğmesi ile değerleri onaylayın.

Ping IP- Bağlantısını Denetler

Ping programı TCP/IP ayarlarının doğru olup olmadığını denetler. Belirli IP-numaraları olan PC'ye veri paketleri gönderir ve bunların cevabını bekler. Bu Utility'yi bir DOS penceresinde çalıştırın ve Wingate-PC'nin IP-Numarasını aktarın: PING 192.168.0.1. Eğer Wingate bilgisayara ulaşılabiliyorsa Ping "192.168.0.1 cevabı" ile başlayan dört mesaj gönderir. "Bad IP" veya "Hedef ana bilgisayar ulaşılmaz" gibi hata mesajlarında ya IP- Adresinde bir hata vardır veya bilgisayarın TCP/IP ayarlarında yanlışlık yapılmıştır.

Ücretsiz Yardımçı Program: Ping yardımı ile bir DOS penceresinde LAN'deki TCP/IP bağlantısının gerçekten olup olmadığını denetleyebilirsiniz.

lantının kurulabilmesidir.

Şimdi Gatekeeper programını çalıştırın. Gatekeeper kullanıcı arayüzü oldukça basittir. Wingate PC'si, ana

Wingate Sürümleri Neler Sunuyor?

Wingate Proxy Server'inin üç sürümü var: Kişisel kullanıcılar için Wingate Home, kişisel kullanıcılar ve küçük işletmeler için Wingate Standard veya büyük işletmeler için Wingate Pro. Her bir sürümün donatılmış olduğu fonksiyonlar farklı. Bunlardan en önemileri:

Wingate Home, Standard, Pro

Servis olarak çalışır: Windows 95/98/NT

Gatekeeper: Server'ı yönetmeyi sağlayan yazılım

Winsock Redirection Protocol: İnternet uygulamalarındaki özel ayarlamaları gereksiz kılar. Çalışırken Proxy Server'e değil de doğrudan İnternet'e bağlanmış olduğunuzu sanırsınız.

DHCP: Dynamic Host Configuration Protocol, LAN'daki IP- adreslerinin statik yönlendirmelerini, Server'ın bağlı olan makinelerle otomatik olarak bildirmesi sayesinde gereksiz kılar.

DNS-Server: Server içine monte edilmiş olan Domain Name servisi. Wingate Internet-Client: Wingate-Server ile işbirliğini Client-PC için üstlenir. Bu sayede birkaç istisna dışında İnternet uygulamalarının ayrıca uyarlanması gerek kalmıyor.

Wingate Standard, Pro

HTTP-, FTP- ve HTTPS- Cache: İnternet üzerindeki içerikleri yerel ağ üzerinde de kullanıma sunar.

WWW- Kilit Listesi: Belli Web sayfalarına erişimi engeller.

Kullanıcı Bazlı Servis Ayarları: Farklı hizmetler kullanıcıya göre yönlendirilir.

Wingate Pro

Remote Access: Sistem yöneticisi sayesinde uzaktan bakım ve yönetim.

Gruplar: Grup halindeki kullanıcıların yönetilmesini sağlar.

Scheduler: Wingate aktivitelerinin zaman bazlı olarak otomatizasyonunu sağlar, örneğin Server'ın kapatılması.

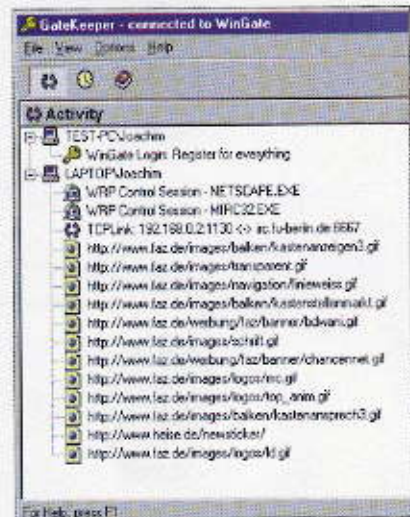
pencerde Windows ağı üzerindeki ismi ile gösterilir. Bunun altında Server tarafından yürütülen işlemler bir anahtar simgesiyle ifade edilir.

Ana menüden "Options/ Dialer"ı seçin. Açılacak olan iletişim kutusunda söz konusu çevirmeli bağlantılar program tarafından listelenecektir. Örneğin bir Web Browser, e-mail programı veya bir Chat uygulamasından İnternet aracılığıyla bilgi alınmak istendiğinde Wingate'in otomatik olarak bağlantı kurması için "Connect as required using" onay kutusunu ve dilediğiniz çevirmeli bağlantıyı seçin. Buradan bir bağlantının durumunu, yani açık olup olmadığını da görebilirsiniz.

Eğer tüm veriler girildiyse, Dialer iletişim kutusu otomatik olarak İnternet servis sağlayıcısına bağlanmak için gerekli kullanıcı isimlerinin ve şifrelerinin girileceği pencereyi açar. Diğer verileri oldukları gibi bırakmanızda bir sakınca yok. Eğer İnternet bağlantısını servis sağlayıcınızın NT Domain'i üzerinden alıyorsanız "Domain" alanını mutlaka doldurmanız gerekir. Ancak bu durum çok nadiren oluşan bir durumdur. Eğer kendi bağlantınızdan emin değilseniz, servis sağlayıcınıza danışmanızda fayda var.

Otomatik Bağlantı Kesme ile Tasarruf

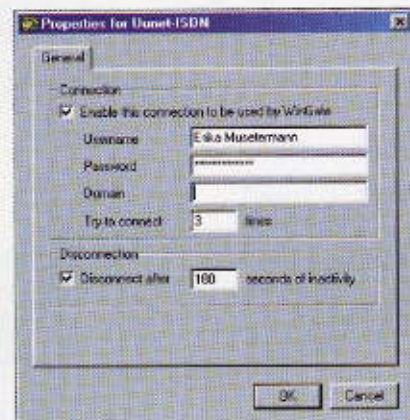
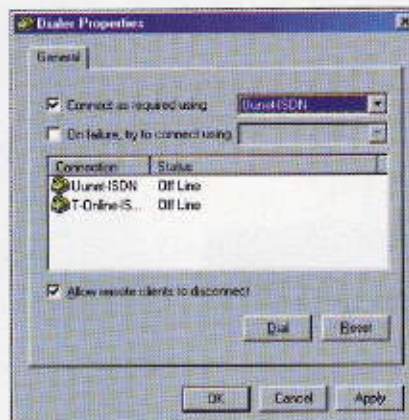
"Disconnection" altında Wingate'e, herhangi bir aktivite tespit edil-

Wingate'i yönetmek: Gatekeeper'ın yardımıyla Proxy-Server konfigüre edilir. Ana pencere açık olan aktiviteleri gösterir.

mediği takdirde bağlantıyı ne zaman keseceği belirtilir. Bu seçenek aslında zaten seçili ve 180 saniye yani 3 dakikaya göre ayarlı. Eğer daha farklı bir zaman dilimini tercih ediyorsanız, saniye sayısını değiştirebilirsiniz.

Şimdi artık girdiğiniz verileri onaylayıp bağlantınızı denetleyin. Bunun için yeni ayarları "Apply"ı tıklayarak onaylayın. Daha sonra dilediğiniz çevirmeli bağlantıyı seçin ve "Dial" düğmesini tıklayın. Eğer bağlantı sağlandıysa, Status alanında "Connected" ibaresini göreceksiniz. "Reset" düğmesi ile bağlantı kesilir. Dialer konfigürasyonunu "OK" düğ-

Çevirmeli ağ üzerinden bağlantı: Kumanda programı tüm çevirmeli ağ bağlantılarını tanır. Otomatik bağlantı için bunlardan birini seçmeniz gerekir.

mesi ile terk edin.

Artık belli bir Internet Server'ını belirleyerek ping yardımcı programı ile bağlantınızı deneyebilirsiniz. Çevirmeli bağlantıyı Gatekeeper'daki Dialer'ın yardımıyla etkinleştirin. Bir DOS penceresi açın ve PING

LYCOS.COM'u çağırın. Hatasız bir bağlantı kurulduğu halde program 4 cevap içermelidir.

Hâlâ etkin olan çevirmeli bağlantıdan YAHOO.COM'u ikinci bilgisayar için tekrarlayın. Cevap olarak Yahoo-Server'ının IP numarasını ala-

caksınız ve dört defa "Destination host unreachable" mesajı gelecektir. Yahoo Server'ına erişemeyeceğiniz mesajı sizi rahatsız etmemelidir, çünkü bağlanmış olduğunuz ağ bilgisayarına Wingate-Client'i önceden ayarlanmış olmalıdır.

2. Wingate'i Client'a Göre Ayarlamak

Wingate Client bilgisayarlar için özel bir program sunar: "Wingate Internet Client". Bu program Internet programları tarafından gelen talepleri alır ve ağ üzerinden çevirmeli ağ yerine Wingate Server'a gönderir.

Bu sizin için şu anlama gelir: Bir Proxy Server üzerinde Internet uygulamaları ile ilgili olarak konfigürasyon değişikliği yapmanıza gerek yok. Eğer Internet-Client'i kurulduysa, Web-Browser, FTP veya Internet Chat programı ile daha önce de yaptığınız gibi çalışmaya devam edebilirsiniz. Açık bir bağlantı ile çalışan tüm programlar için bu geçerlidir.

Wingate Client programını Server PC üzerinde kullanmış olduğunuz kurulum programının yardımıyla kurun. Ancak kurulum sırasında Client PC için "Configure this machine as a WinGate Internet Client" seçeneğini seçin. Program, ağ üzerinde Wingate'in kurulu olup olmadığını denetleyip bu kaydı otomatik olarak ayarlar.

E-mail ve Newsgroup Yazılımı'nda İnce Ayarlar

Burada da Winsock2, Wingate'in kurulumu için gerekli. Bağlantı ayarlarına ihtiyaç duyan uygulamalar için hassas çalışmak gerekir, örneğin e-mail programları. Outlook Express'te, bağlantının Internet sunucusunun elektronik posta koduna ne şekilde kurulduğunu Mail hesaplarında ("Araçlar / Hesaplar") belirtmelisiniz. Dilediğiniz Mail hesabında "Bağlantı" kayıt kartını etkinleştirin.

Eğer Mail'lerinizi bilgisayarınızda daha önceden Outlook ile yönetip çevirmeli ağı bağlantısını kullandıysanız, burada bağlantı tipi olarak "Modem bağlantısı" ayarlanmış demektir.

Mail yazılımını da Wingate'e onaylatmak için "Yerel iletişim ağını kullanarak bağlan (LAN)"ı seçin. Bunun

üzerine bilgisayar Client- bilgisayarın çevirmeli ağı aktive etmek yerine, yerel ağ üzerinde servis sağlayıcısına bir bağlantı arar. Wingate -Internet-Client bunu fark eder ve bunu Proxy Server'a iletir. Mail Server'ların veya hesapların isimleri gibi diğer ayarları değiştirmenize gerek yok.

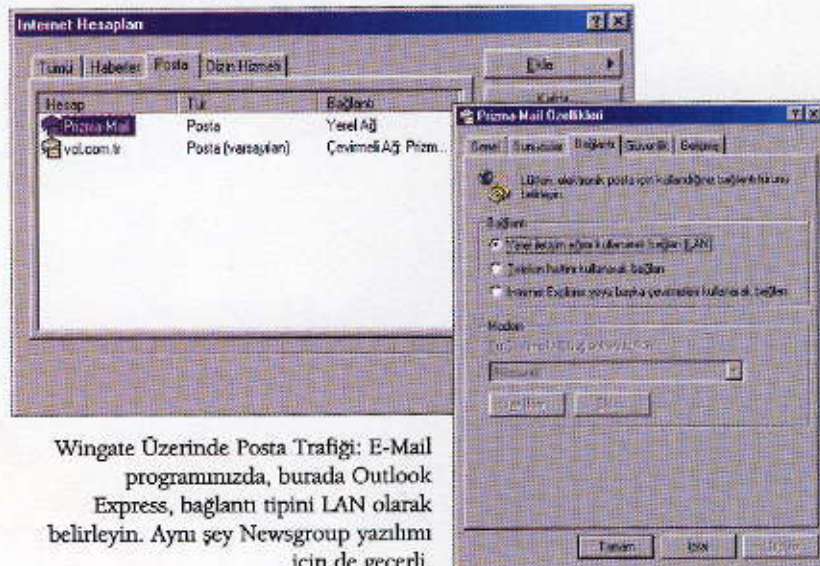
Aynı şekilde son olarak düzenlemiş olduğunuz News hizmetlerinin ayarlarını da değiştirmeniz gerek. Bunun için uygun özellikleri çağırın ve "Bağlantı" kayıt kartını seçin. Burada da bağlantı tipi olarak "Yerel iletişim ağını kullanarak bağlan (LAN)"ı seçin.

Outlook Express için geçerli olan herşey diğer e-mail ve News programları için de geçerli. Yapmanız gereken uygulamaların Internet-Client ile birlikte çalışması için yazılımın ayarlar kısmında bağlantı tipini ağ olarak değiştirmek.

Artık küçük LAN ağı Proxy-Server'ı kullanabilir: Bir ağ bilgisayardan da Internet'e çıkabilirsiniz. Wingate, Internet'e LAN bağlantısını çok kolay kılıyor. Wingate Web sayfasında (<http://wingate.net>) fiyatlar, sürümler ve daha fazla teknik ipucu hakkında ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz.

Burada Wingate ile ilgili yaptığımız girişi derinleştirip daha ayrıntılı bilgi almak isteyenler yazılımın Online başvuru kitabındaki giriş kısmını mutlaka okusunlar. Orada küçük ağlarda bile yabana atılmaması gereken güvenlik konusunda da daha fazla detay bulacaksınız. ☑

Joachim Pich'den
çeviren Alis Sırmıcıyan

Wingate Üzerinde Posta Trafığı: E-Mail programınızda, burada Outlook Express, bağlantı tipini LAN olarak belirleyin. Aynı şey Newsgroup yazılımı için de geçerli.

Kişiye Özel Mesajlar

İletiler birbirine benzer: Beyaz arkaplan üzerine siyah metin. Bir adres satırı ve özel bir mektup kâğıdı ile bu tekdüzelikten kurtulabilirsiniz. Outlook 98 gerekli olan herşeyi size sunuyor.

İlk izlenim önemlidir. Bu e-postalar için de geçerli. Elektronik mektuplar üzerinde yapılacak küçük değişikliklerle olumlu etki bırakılabilir. Bu mektup trafiği için ek olarak özel kâğıtlar da kullanabilirsiniz.

Bu konuda dikkat edilmesi gereken iki nokta mevcut: İletileri gereksiz resim (Netiquette kutusuna bakın) ve oyun ile doldurmak. Bir diğer nokta da HTML kullanılarak hazırlanan iletilerle ilgilidir. HTML desteği olmayan e-posta (mesela Outlook 97) programı kullananlar, bu şekildeki iletileri grafikten yoksun olarak düz metin şeklinde görecektir. Kolay ve kullanışlı eklentiler, imza eklemek gibi, tüm program-

lar için geçerlidir.

İletilerdeki İmzalar: Kişisel Not Ekleme

İmzalar, gönderdiğiniz iletilere otomatik olarak eklenen metin parçalarıdır. En sık kullanılan imza şekli, gönderen bilgilerini (adres ve telefon numarası) içerendir. Ama eğer isterseniz, imza, yılbaşı tebrikleri veya buna benzer metinlerden de oluşabilir. Outlook bu konuda herhangi bir sorun çıkarmayacaktır.

İmza Oluşturmak 1: İmza Metni Yazmak

Tools/Options/Mail Format kartı üzerinden imza tanımlayabilirsiniz. İlk olarak Signature Picker ve daha

sonra açılan pencere üzerindeki New düğmesine tıklayın. İmza için bir isim (örneğin gönderen) girin. İleri düğmesine tıklandığında, içerisine imza metninin girilebileceği bir editör ekrana gelir.

İmza metni üzerinde görsel düzenlemeler yapabilmek için iletilerinizi RTF (Zen-

gin Metin Biçimi) veya HTML dosyası şeklinde göndermelisiniz. Metin konumu üzerinde değişiklik yapmak için Paragraph; yazı stili, büyüklüğü veya renk üzerinde değişiklik yapmak için de Font düğmesine tıklayabilirsiniz. Eğer Plain Text biçimini kullanırsanız, tüm bu düzenlemeler göz ardı edilecektir.

İmza Düzenlemek 1: Düzenleme Programları

Her imza otomatik olarak üç ayrı dosya şeklinde saklanır: TXT, RTF ve HTML biçimleri. İletiyi göndermek istediğiniz biçimi, Tools/Options/Mail Format/Message Format üzerinden ayarlayabilirsiniz, buna bağlı olarak imza biçimi de değiştirilir. İstisna: Microsoft Word'de durum farklıdır. Ayrıntılı bilgi ileride.

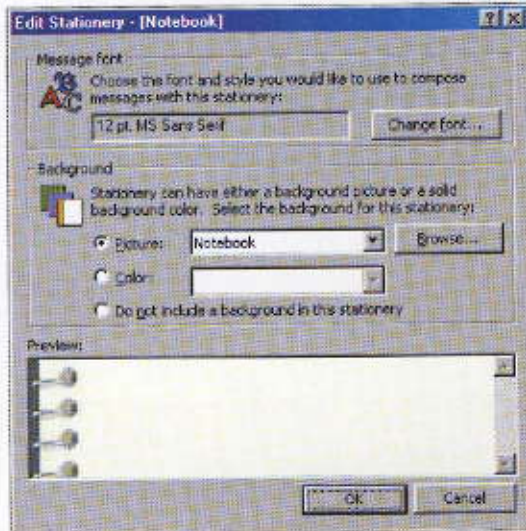
İmza dosyaları \WINDOWS\Application Data\Microsoft\Shared\Signatures altında tutulur. İmza dosyalarını buradan başka bir editör kullanarak düzenleyebilirsiniz. TXT biçimindeki imzayı başka bir editörle düzenlemek pek anlamlı sayılmaz. RTF biçimindeki dosyayı Winword veya Wordpad programlarını kullanarak düzenleyebilirsiniz.

HTML versiyonunu en rahat Internet Explorer 4.0 ve Windows 98 ile beraber kurulan HTML editörü Frontpage Express'i kullanarak düzenleyebilirsiniz.

HTML biçimindeki imzayı Outlook içerisinde Tools/Options/Mail Format/Signature Picker/Edit/Advanced Edit düğmesi üzerinden çağırabilirsiniz. Bu işlem sonunda imzaların bulunduğu klasör içerisine HTML biçimindeki imza dosyası otomatik olarak oluşturulur.

İmza Düzenlemek 2: Grafik İçeren İmzalar

HTML veya RTF biçimindeki imzaları dışarıda düzenlemenin ilk amacı grafik dosyası ekleme. Bu, firma logosu, vesikalık bir fotoğraf veya taranmış bir imza olabilir. Grafik dosyasının oldukça küçük olma-

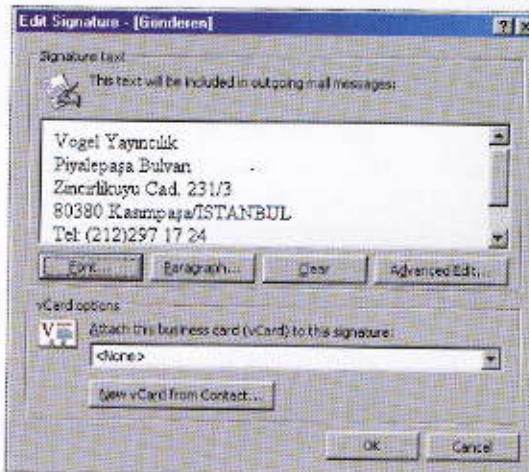
Bir mektup kâğıdını standart olarak atamadan önce, ayarları özileme penceresinden kontrol edebilirsiniz.

sına dikkat edin. Bu resmin küçük olması değil, dosya boyutunun küçük olması anlamına geliyor.

Bunun için küçük bir tarama işlemi yapın. Küçük bir çözünürlük seçin (150 dpi veya daha küçük). Resim biraz kaba veya köşeli bir şekilde olabilir, resmi çalıştığınız program içerisinde düzenleyin. Önemli: Resmi sıkıştırma oranı yüksek olan GIF veya JPG biçiminde imza klasörünün içerisine kaydedin.

Grafik dosyasını imza içerisine eklemek için WordPad ve Winword programları içerisindeki ilgili fonksiyonu kullanın. Frontpage Express içerisinde de (HTML biçimi için) Insert/Image komutunu kullanabilirsiniz.

CHIPucu: Eğer HTML biçimindeki imza içerisine bir şirket logosu veya imza eklemek isterseniz, transparan bir artalan atayın ve GIF biçiminde kaydedin. Mesela bu işlemi Paintshop Pro 5 kullanarak yapmak için arka plan olarak transparan rengi (genellikle beyaz) atayın ve Colors/Set Palette Transparency komutunu çalıştırın. Burada "Set the transparency value to the current background color" seçeneğini işaretleyin. Bu şekilde arka plan rengi beyaz olmayan (Kâğıt rengi, alt başlığa bakın) iletiler gönderirken, imzanın beyaz bir kutu içerisinde görünmesini engelleyebilirsiniz.

Basit (metin) imzalar, adres ve telefon içeren, tüm ileti biçimlerinde ve tüm alıcılar için sorunsuz çalışır.

İmza Düzenlemek 3: Daha Fazla HTML

Eğer iletilerinizi daha renkli hale getirmek istiyorsanız ve HTML editörü de kullanabiliyorsanız, ileti düzenleme konusunda daha da ileri gidebilirsiniz. Mesela bu şekilde imza içerisine bağlantı (Hyperlink) ekleyebilirsiniz. Böylelikle okuyucu değişmiş olan telefon numarası veya adresi rahatlıkla fark edebilir. Frontpage Express kullanarak hareketli bir metin eklemek için Insert/Hyperlink komutunu çalıştırmanız yeterli olacaktır.

Hareketli bir GIF resmi de burada faydalı olabilir. HTML biçimindeki imza içerisine prensip olarak, HTML kodu kullanılarak çalıştırılan ama dışarıdan bir dosyaya ihtiyaç duymayan herşey eklenebilir.

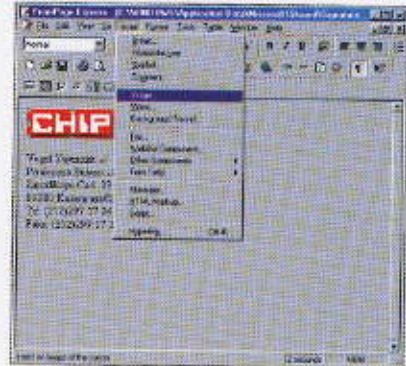
İmza Kullanmak: Otomatik İmza

Eğer gönderilen her iletide bir imza bulunması gerekiyorsa, bunun için bir standart tanımlayabilirsiniz. Bu işlemi Tools/Options/Mail Format/Default Signature üzerinden yapabilirsiniz. Bundan sonra oluşturulan her iletide imza görülebilir ve düzenlenebilir bir şekilde eklenecektir.

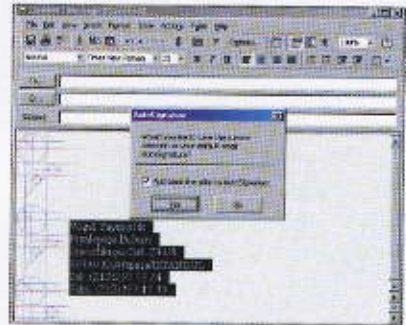
Bu sayede kaydedilen imza biçiminde herhangi bir değişiklik yapmadan, eklenen imza üzerinde değişiklik yapabilir ve hatta bir bölümünü silebilirsiniz. Bu sayede istediğiniz iletiden imza yı çıkarma hakkına da sahipsiniz.

Eğer gönderdiğiniz iletinin çok küçük bir kısmında imza kullanmanız gerekiyorsa veya çeşitli imzalar kullanmak zorunday-sanız, bu sefer Tools/Opti-ons/Mail Format/Default Signature seçeneğini <none> olarak tanımlayın.

Oluşturduğunuz iletide bir imza eklemek için, ileti penceresinde Insert/Sig-nature komutunu çalıştı-

En fazla düzenleme seçenekleri HTML biçimindeki imzalarda mevcuttur. Transparan artalanla sahip taranmış bir imza herhangi bir sorun çıkmaz.

Wordmail'de imzaların ve mektup kâğıtlarının tanımlanması ve kullanımı farklıdır. Burada HTML dosyaları yerine DOT şablonları ve otomatik metin kullanılır.

rın. Bunun sonunda üzerinde o an kullanabileceğiniz imzaların bulunduğu bir alt menü açılacak.

İmza Oluşturmak 2: Wordmail Komutları

E-posta editörü olarak Wordmail kullanılırken, imza tanımlama ve kullanma işlemleri değişiklik gösterir. Eğer Tools/Options/Mail Format altında imza biçimi olarak Microsoft Word atanmışsa, ileti hazırlarken imza seçemezsiniz.

Bu durumda yapmanız gereken işlemler: Yeni bir e-posta açın ve istediğiniz imzayı ileti şeklinde yazın. Girdiğiniz imzayı seçtikten sonra, Tools/Auto Signature komutunu çalıştırın. Bundan sonra seçili olan imza, varsayılan imza olarak atanır. Word içerisinde çeşitli imzalar kullanmak mümkün değildir.

Mektup Kâğıdı Düzenlemek

Aynı kâğıt üzerine mektup yazarken olduğu gibi e-posta kâğıdını da kendi isteğiniz doğrultusunda değiştirebilirsiniz. Bu, ileti arkaplanı olarak bir grafik kullanmak anlamına geliyor.

Mektup kâğıdını değiştirebilmek için iletinin HTML biçiminde oluşturulması gerekli. Aynı şekilde alıcı da HTML destekleyen bir e-posta programı kullanmalı. Eğer bu mümkün değilse, ileti sadece düz metin olarak görünecektir.

Mektup Düzenlemek 1: Yazıtipi Belirlemek

İletilerde kullanılan yazı tipleri mektup kâğıdı özellikleri altından ayarlanabilir. Bu değişikliği Tools/Options/Mail Format/Fonts penceresi üzerinden yapabilirsiniz. Burada seçilebilecek üç tane yazıtipi bulunur: RTF veya HTML biçiminde iletiler oluşturmak için, iletilere cevap vermek için (varsayılan olarak mavi

metin) ve sadece metin iletileri için.

Bu pencere üzerinden aynı zamanda varsayılan yazıtipinin önceliği (Always use my fonts) olmasını veya grafiksel mektup kâğıdı için düzenlenen yazıtipinin öncelikli olmasını tercih edebilirsiniz (Use the font specified in stationery).

Mektup Düzenlemek 2: Mektup Kâğıdı Seçmek

Outlook 98 içerisinde kullanıma hazır 24 çeşit mektup kâğıdı bulunur. Bunlardan birinin gönderilen tüm iletilerde kullanılmasını isterseniz, Tools/Options/Mail Format penceresi üzerindeki listeden seçebilirsiniz. Stationery Picker düğmesine tıklayarak şablonların önizleme gösterildiği bir pencereye ulaşabilirsiniz.

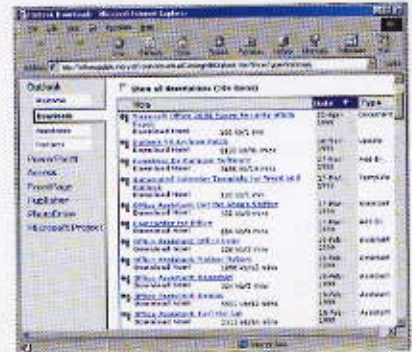
Eğer daha fazla mektup kâğıdı çeşidi isterseniz, aynı pencere üzerinde Get More Stationery düğmesine tıklayarak Internet'ten elde edebilirsiniz. Yeni mektup kâğıtlarını Internet'ten indirdikten sonra, bunları gezgin penceresi üzerinden çalıştırabilirsiniz.

Mektup Düzenlemek 3: Şablon Düzenlemek

Tools/Options/Mail Format/Stationery Picker kartı üzerinde bulunan Edit düğmesine tıklayarak hazır bulunan bir mektup kâğıdı üzerinde (farklı yazıtipi ve arkaplan gibi) çeşitli değişiklikler yapabilirsiniz.

New düğmesine tıklayarak yeni bir tane oluşturabilirsiniz. Daha sonra oluşturmak istediğiniz yeni mektup kâğıdı için isim girmeli, kullanılacak yazıtipini belirlemeli ve resmin arkaplanının rengini veya arkaplan olarak kullanılacak resmi tanımlamalısınız. Her ikisini aynı anda kullanamazsınız. Ama bir HTML editörü kullanarak mektup kâğıdı üzerinde düzenleme yapabilir ve arkaplana renk verip aynı zamanda arkaplan için birden fazla resim tanımlayabilirsiniz.

Hazır olarak bulunan mektup kâğıtları C:\Program Files\Common Files\Microsoft Shared\Stationery dizini içerisinde bulunur. Yeni oluşturulan-

Outlook 98 içerisindeki bir düğmeye tıklayarak Internet üzerindeki Office Download sayfasına ulaşabilirsiniz.

lar ise Outlook tarafından C:\Program Files\Common Files\Microsoft Shared\Signatures içerisine kaydedilir.

Mektup Oluşturmak 1: Varsayılan Tanımlamak

Tools/Options/Mail Format penceresinde bulunan Default Stationery altından Outlook'un yeni iletiler için kullanması gereken mektup kâğıdı tanımlanabilir. Eğer oluşturduğunuz iletilerde klasik bir mektup kâğıdı kullanılmasını isterseniz, <none> seçeneğini işaretlemelisiniz.

Eğer süslenmiş iletiler oluşturmak isterseniz, Actions/New E-Mail/E-Mail With (File/New değil) komutunu çalıştırın ve açılan listeden istediğiniz mektup kâğıdını seçin. Maalesef oluşturulmuş iletilerin mektup kâğıtları üzerinde herhangi bir değişiklik yapmak mümkün değil.

Mektup Oluşturmak 2: Wordmail'de Mektup

Mektup kâğıdı ayarları Wordmail içerisinde farklılık gösterir. Burada MS-Office dizini içerisinde bulunan yazı şablonları kullanılır. Tools/Options/Mail Format penceresi üzerinde eğer Microsoft Word seçili durumda, açılan liste içerisinde kullanılabileceğiniz Wordmail şablonlarını seçebilirsiniz. Bu şablonların tümünü Winword içerisinde DOT dosyaları ile çalışıyormuş gibi, değiştirebilir ve düzenleme yapabilirsiniz. [X]

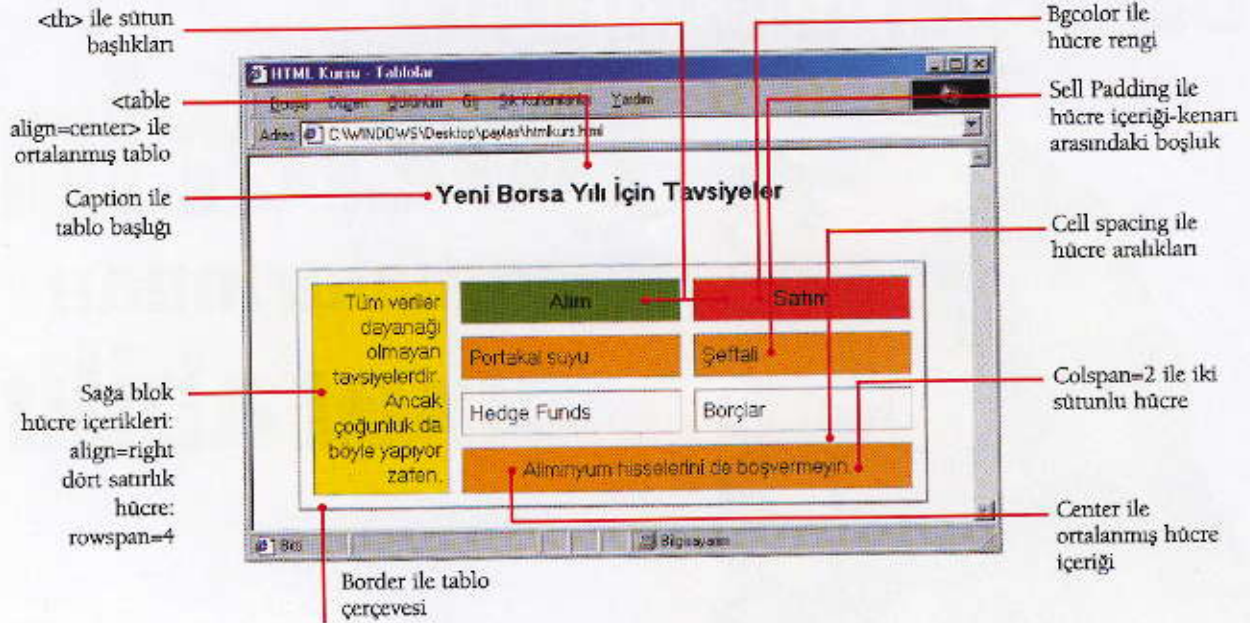
Derleyen Kadir Tuztaş

Netiquette (Internet kuralları) Sorusu

Internet kullanıcılarının her geçen gün artmasıyla beraber unutulmaya yüz tutan ve Netiquette (Internet kuralları) içerisinde toparlanan, Internet'e giriş ve kullanma sırasında uyulması gereken kurallar mevcuttur.

E-postalarda "Netique" herkes için geçerlidir; aşırı uzun veya çok yer kaplayan imza veya düzenleme elemanları kullanmamak, iletiler içerisinde de önemli olan sadece metinlerin kullanılması değil. Bunun sonucunda sıkıcı bir işlem olan Mail-Server'dan KB'larca grafik ve HTML kodu indirmek de gerekmez.

Burada anlatılan düzenleme işlemlerini ve efektlerini mümkün olduğunca tasarruflu kullanın. Bunun haricinde, alıcının renkli ve hareketli grafik içeren bir iletiyi güzel veya sıkıcı bulabileceğini göz önünde bulundurulmalıdır. Buna karşın, isim, telefon numarası ve adres içeren bir imza oldukça kullanışlıdır.

Tabloların Gücü

Tablolar bazen görünmeseler de, Web sayfası tasarımındaki en önemli bileşenlerden biri olma özelliğini taşırlar. Serimizin bu bölümünde tablolardan optimum şekilde nasıl faydalanabileceğinizi açıklıyoruz.

HTML'deki <table> Tag'inin varlığı iki kullanım amacına bağlıdır. Bir yandan tablolarda uzun listeler mükemmel bir şekilde kullanılabilir, diğer yandan da sayfa içeriklerini pikseli pikseline doğru yere oturtmak için en uygun yardımcı araç tablolardır.

Gerçi bu alanda yavaş yavaş Cascading Stylesheets'ler de kullanılmaya başlandı (bir sonraki serinin konusu), ancak tabloların 3. jenerasyon Browser'lar da kullanılabilirliği gibi bir avantajları var. Çoğu Webmaster sayfalarında tablolardan faydalanır. Web editörleri de bu bileşeni başarılı bir şekilde entegre ediyorlar. Mesela Netobjects Fusion güncel sürümünde istendiğinde tüm tasarımı sadece tablolardan oluşturabiliyor. Tablolar neredeyse HTML kadar eski. Hemen hemen tüm Browser'lar tabloları desteklerler. Ancak sadece yeni nesil

Browser'lar ayrıntılı (renkli vs.) tabloların kullanımına olanak tanırlar.

Temel Bilgiler 1 İlk Tablomuz

HTML'deki tablolar basit bir şemaya sahiptir. Her listeye <table> ile giriş yapılır ve </table> ile tablo sonlandırılır. Tablonun satırları <tr> "Table Row" ile başlar ve </tr> komutu ile sonra erer. Daha sonra <td> ve </td> "Table Data" verileri gelir. Bu Tag'ler iç içe kullanılır. En yüksek düzlemde tablo tanımlaması bulunur, daha sonra içinde satırların bulunduğu satırlar tanımlanır. Basit bir tablo yapısı şu şekildedir:

```
<table><tr>
<td>Sütun 1, Satır 1 </td>
<td>Sütun 2, Satır 1 </td>
</tr><tr>
<td>Sütun 1, Satır 2 </td>
```

```
<td>Sütun 2, Satır 2 </td>
</td>
</tr>
</table>
```

Temel Bilgiler 2 Çerçevesiz ya da Çerçevesiz

Browser'lar standart ayar olarak tabloları hücreler arasında çizgi olmadan çizerler. Ancak <table border=1> ile bunlar görünür. Bu durumda hücreler arasında ince ayırma çizgileri belirir. Şunu bilmelisiniz: Bu ayrımcı çizgileri sadece Border komutunun bir yan etkisidir. Zira bu komut aslında tablonun dış çerçevesini belirler.

"Border"a 1'den büyük bir değer verirsiniz ayırma çizgileri yine aynı kalınlıkta kalacaktır. Sadece dış çerçeve daha geniş olacaktır. "Border" kullanmanın avantajı, tasarımda size yardımcı olmasıdır. Tablo kullanarak

karmaşık bir sayfa tasarımı yapıyorsanız, tasarım sırasında "Border" değerini 1 olarak ayarlayın. Böylece sınırları görebilir ve içerikleri daha iyi yerleştirip boyutları daha iyi kestirebilirsiniz. Layout tamam olduğunda "Border" değerini tekrar 0 yapın.

Biçimlendirme 1 Tablo Başlığı

Tablo başlıkları için iki Tag kullanıma hazırdır. Birincisi "Caption", tablo başlığının kendisi için kullanılır. Şu komutla tablo genişliğine uyan bir Headline yerleştirmiş olursunuz:

```
<table border="1">
  <caption>
    Tablo Başlığı tablo kalınlığı kadar
  </caption>
  [...]
</table>
```

Caption Tag'indeki metin çubuk üzerinde ortalanmış olarak görünecektir. Tablo altbaşlığına ihtiyacınız varsa <caption align="bottom"> yazın.

Aynı anda hem tablo başlığı hem de altbaşlığı kullanma fikri Netscape Navigator yüzünden hayalkınlığıyla sonuçlanabilir. Navigator tablo başına sadece bir tane Caption Tag'i kabul eder. Diğer Caption Tag'lerini normal Text gibi değerlendirir. Browser'ların "Caption" ile başları

dertte gibi: Headline özel bir biçim bile alamıyor. Bunu manuel olarak ayarlamamız gerekiyor, örneğin:

```
<caption>
  <h3>Tablo Başlığı</h3>
</caption>
```

Biçimlendirme 2 Sütun Başlığı

Her bir sütun için başlık tanımlarken <th> Tag'i kullanılır. Bu da <td> komutu gibi kullanılır, ancak hücre içeriğini kalın biçimlendirir ve sütun üzerine ortalar:

```
<table><tr>
  <th>Head 1</th>
  <th>Head 2</th>
</tr><tr>
  <td>Sütun 1, Satır 1 </td>
  <td>Sütun 2, Satır 1 </td>
</tr>
[.]
</table>
```

Birinci Boyut Tablo Genişliği

Bir tablo genel olarak Browser'daki boş alan kadar bir genişliğe sahiptir. Ancak bu göze her zaman güzel görünmez. Bu yüzden "Width" parametresi kullanılabilir. Bu parametre tablonun genişliğini ayarlar ve kısmi ve kesin değerler taşıyabilir. <table

Industry Rank	Company	Symbol	Last Div. EPS	This Qtr. EPS	YTD	Notes
1	SYKES ENTERPRISE	SYKE	0.28	0.23	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
2	NOVA CORP	NOVA	0.21	0.19	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
3	TIER TECH INC	TIER	0.16	0.16	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
4	INTERCEPT GROUP	ICPT	0.09	0.09	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
5	COMP OUTSOURCING	COOI	0.12	0.10	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
6	IMALL INC	IMAL	0.09	0.09	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
8	TELESCAN INC	TRCN	0.17	NA	1.0	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
8	METAMOR WORLDWIDE	MMWW	0.33	0.32	1.2	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
9	COTELIGENT INC	COTI	0.28	0.28	1.2	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
10	ADCOM CORP	ADCM	0.20	0.20	1.2	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
10	MASTECH CORP	MAST	0.21	0.22	1.2	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
12	COMPLETE BUS	CRSI	0.26	0.26	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
13	AFRONT TECHNOLOGIES	FFTI	0.10	0.14	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
13	COGNIZANT TECH	CTSH	0.27	0.24	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
15	AMERICA ONLINE	AOL	0.09	0.09	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
15	SUNGARD DATA SY	SDS	0.85	0.30	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt
17	BISYS GROUP INC	BSYS	0.44	0.09	1.3	Chart News SEC Filings, Profile Research Mgmt

Tabloların asıl kullanım amacı kapsamlı verilerin kolay ve anlaşılır gösterimidir.

info.alpha.samtek-itc.com.tr
http://www.samtek-itc.com.tr

ZAMANI KAZANCA ÇEVİRİN!

Artık çevirebilirsiniz...

- MacOS
- Win3.1
- Win95
- WinNT

ÇEVİRMEN

İngilizce'den Türkçe'ye
Bilgisayar Destekli Çeviri Sistemi

45.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir genel amaçlı sözlük

35.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir; teknik, tıp ve işletme amaçlı sözlük setleri

İlk yılı ücretsiz, kullanım ve güncelleştirme desteği

Scanner ve OCR yazılımı ilavesi ile komple çeviri seti

samtek-itc
ileri teknoloji merkezi a.ş.

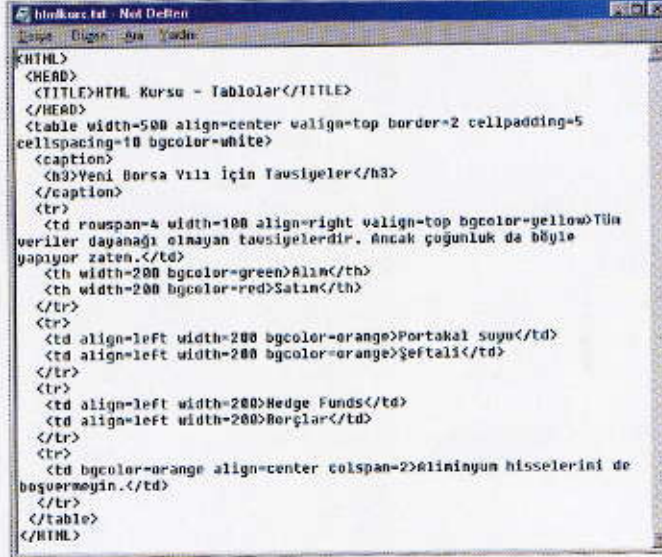
Farabi Sk. 31/4 06690 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312-467 45 25, Fax: 0312-467 45 24
19 Mayıs Mh. Esin Sk. 9/9 Erenköy
81090 Kozyatağı İSTANBUL
Tel: 0216-467 51 41, Fax: 0216-302 89 52

width=50% ile tablo pencerenin yarısı kadar bir genişliğe sahip olur. 300 piksellik bir tablo genişliği <table width=300> ile elde edilebilir.

İkinci Boyut Hücre Genişliği/Yüksekliği

<td> ve <th> Tag'leri de Width parametresi ile kullanılabilir. <td width=100> ile tüm sütunun genişliği 100 piksel olur. Her zaman tek bir parametre kullanın, aksi halde tablo karmakarışık bir hal alabilir. Hücrelerde de Width yüzde değerleri veya piksel olarak kesin değerler alabilir. Önemli: Bir hücre, örneğin kendine eklenen bir grafik yüzünden Width ile tanımlandığından, daha geniş olursa Browser bu verileri dikkate almaz ve grafiği tam genişliğinde gösterir. Genişlik verileri hücreler ve tüm tablo arasında çakışır, öncelik tablonun toplam genişliğindedir. Çok geniş hücreler bu durumda kesilir.

Genişlik tanımlamalarına benzer şekilde Height parametresi hücrenin

Tablolar Web sayfalarında çoğunlukla Layout yardımcıları olarak kullanılırlar. Burada bir tablo sayfa dört satır iki sütuna ayrılır (bkz sf 220 giriş resmi).

ve tüm bir veri satırının yüksekliğini belirler.

Üçüncü Boyut Çok Sütunlu Hücreler

HTML standart olarak tabloları eşit boyutlu hücrelere ayırır. Birçok satır veya sütun içeren hücreler program-

layabilmek için Colspan ve Rowspan parametrelerine ihtiyacınız var. Bunlar Td Tag'ine eklenir ve değer olarak hücrenin yayılacağı sütun veya satır sayısını taşırlar.

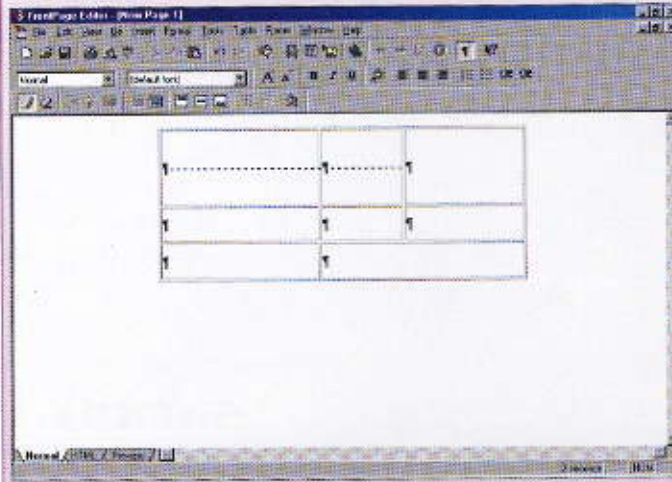
```
<tr><td rowspan=4> Dört satır kaplayan bir hücre</td></tr>
[...]
```

Frontpage'de Tablolar

Frontpage'de tablolara ulaşmak için iki yol vardır. Her ikisi de Table menüsü üzerinden gerçekleştirilir. En hızlı yöntem "Insert Table" seçeneğidir. Burada satır, sütun ve tablo için ihtiyaç duyduğunuz diğer tüm parametreleri girmeniz gereken bir iletişim penceresi açılır.

İkinci yol biraz daha esnek, ancak daha zahmetli: "Table - Draw Table" simgele-

rine tıklayın. Böylece karşınıza bir kalem çıkacaktır. Kalemle dokümana tıklayın, sol fare tuşunu basılı tutun ve bir çerçeve çizin. Böylece tablonun çerçevesi hazırdır. Daha sonra tablo çizgilerini istediğiniz gibi HTML sayfasına çizin. Bunun için sol fare tuşunu basılı tutun ve çizginin yönünü ve pozisyonunu belirleyin. Frontpage otomatik olarak çizgiyi oluşturacaktır.

Frontpage tabloları serbest çizmenize olanak tanır. Hücreler arasındaki çizgilerinin doğru konumları ile programın kendisi ilgileniyor.

İşaretçi bir tablo kenarı üzerinde bulunduğunda fare tuşuna basılı tutarak çizgileri taşıyabilir ve hücre büyüklüklerini ayarlayabilirsiniz.

Kalemin olduğu yerden silgi de uzakta değildir. Hücreleri silmek isterseniz silgi simgesine tıklayın. Bu simge (Eraser) kalemle hemen yanında bulunur. Bununla bir hücre çerçevesini silmek için silgiyi hücre kenarına getirin ve çizgi üzerinden geçirin. Serbest elle çizimde şöyle bir problem söz konusu: Satırlar ve sütunlar elle tam olarak yerleştirilip boyutlandırılmazlar. Ancak bunun da bir çözümü var: Eşit yükseklikte satırlar veya eşit genişlikte sütunlar elde etmek için önce tablonuzu çizin. Daha sonra hücreleri işaretleyip Table menüsünden "Distribute Rows Evenly" veya "Distribute Columns Evenly" seçeneğine tıklayın. Çipucu: Tabloyu işaretlemek için önce kalem simgesine tekrar tıklayıp çizim fonksiyonundan çıkın. Tablo yapısı tamamsa, sağ fare tıklamasıyla her hücrenin ya da tüm tablonun özelliklerini ayarlayabilirsiniz.

`<tr><td colspan=2>` İki sütun kaplayan bir hücre `</td></tr>`

Colspan veya Rowspan değerleri sütun ve satır sayısından daha büyükse, Netscape Navigator'da tablonun sağında ya da üstünde küçük bir kenar görünür. Internet Explorer ise tablonun görünümünü bozmadan hatayı düzeltir.

Önemli: Rowspan her zaman kendinden sonra gelen satırlara etki eder. Yani "Rowspan"ı hücrenin başlama gereken satıra yerleştirin. Sonradan tablonun sonuna eklenmiş Rowspan hücrelerinin bir etkisi yoktur.

Boşluk 1 Hücre Aralıkları

Cellpadding ile bir tablo içeriğinin hücre kenarına olan mesafesini belirleyebilirsiniz. Cellpadding değeri ne kadar yüksek olursa, içeriğin kenarlara olan uzaklığı da o kadar artar. Kapsamlı veri tablolarına da rahat okunabilir bir görünüm kazandırmak için bu parametrelerin kullanılması idealdir. Hücre içerikleri böylece birbirine çok yakın bulunmayacaktır.

Veri tabloları kullanıyorsanız cellpadding değerini 5 olarak ayarlayın. Bu parametre tüm tablo için geçerli

HTML 4.0'ın Gelişmiş Tablo Parametreleri

HTML 4.0 tablo programcılara yeni özellikler sağladı. Ancak bunlardan henüz tümüyle faydalanılmıyor. Özellikle Netscape Navigator yeni HTML özellikleri söz konusu olduğunda biraz problemli. İlk 4.0 özelliği sütunlara biçimlendirme verebilme olanağı. Bunun için Colgroup ile birçok sütun birleştirilir. Bunların her birine daha sonra Col ile yeni biçimler verilir.

```
<table border=1>
  <colgroup>
    <col width=120>
    <col width=50 align=center bgcolor=green>
  </colgroup>
  <tr><th>Ad</th><th>Yaş</th></tr>
  <tr><td>Deniz</td><td>14</td></tr>
  <tr><td>Ümit</td><td>25</td></tr>
</table>
```

Elbette tabloda da daha önce "Colgroup"ta tanımlandığı kadar sütun bulunmalıdır. <table>Tag'i için iki yeni parametrenin adı "Frame" ve "Rules". Frame tablo kenarının türünü şu değerlerle belirler:

Above: Yukarı
Below: Aşağı
Hsides: Yukarı ve aşağı
Vsides: Sol ve sağ
Lhs: Sadece sol
Rhs: Sadece sağ
Box / Border: Komple çerçeve
Rules parametresi de benzer şekilde kullanılıyor. Şu değerleri alabilir.
Rows: Satırlar arasında çizgiler
Cols: Sütunlar arasında çizgiler
Groups: Gruplar çevresinde çizgiler
All: Sütunlar ve satırlar arasında çizgiler
Frame ve Rules şu şekilde kullanılabilir: <table border=1 frame=vsides rules=rows> Böylece sadece tablo satırları arasında çerçeve çizgilerinin görünmesini ve sütunlar arasında da basit bir çizgi çekilmesini sağlarsınız. Bu yeni parametre ve komutlarla deneyimler yapın. Web'de bunları kullanmaktan kaçının, zira Navigator henüz bunlarla uyumlu değil.

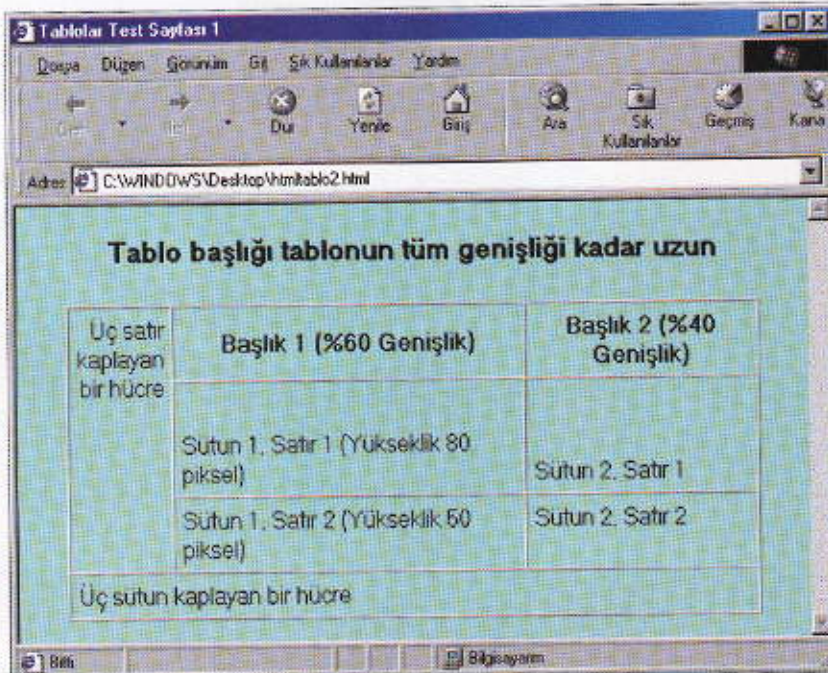
dir, yani Table-Tag'inde bulunmalıdır: <table cellpadding=0>

Önemli: Standart ayar olarak Browser'lar Cellpadding için 1 değeri

ne sahiptir. Tasarım işlerinizde tablolar kullanıyorsanız genel olarak <table cellpadding=0> kullanmanız gerekir.

Boşluk 2 Aralık Tanımlaması

Hücreler arasındaki boşlukları Cellspacing ile ayarlayabilirsiniz. Mesela <table cellspacing=10> ifadesi ile tüm hücreler arasında 10 piksel boşluk olmasını sağlayabilirsiniz. Hiçbir değer girmezseniz, Browser bu değeri 2 olarak kabul eder. Bu boşluk, hücrelerin altı ve üstü için de geçerlidir. Cellspacing komutunu dikkatli kullanın. Çok yüksek değerler - 5'in üzeri - çirkin sonuçlara neden olabilir, özellikle de Border parametresi kullanılmışsa. Bu durumda hücreler arasında ayırıcı çizgiler yerine kalın çubuklar görünür. Border parametresi de etkinse Cellspacing değeri en fazla 3 olmalıdır. Cellspacing'in tüm HTML tasarımcıları için pozitif bir yönü var: Parametreyi 0 olarak değiştirdiğinizde tablo görü-

Tablolar içerisinde birçok sütun veya satır içeren hücreler programlayabilirsiniz.

nümünü tam olarak görebilirsiniz.

Renk Oyunları 1 Hücre ve Tablo Renkleri

Renkli tablolar da kullanmak mümkün. En basit yolu tabloya komple bir aralan rengi vermektir. Bunun için Bgcolor parametresi şu şekilde kullanılır:

```
<table bgcolor=orange>
```

Browser bunun üzerine tüm sütunları turuncu renkte boyayacaktır. Ancak Netscape Navigator ve Internet Explorer'da hücre aralıklarında bir fark var. Border ile bir çerçeve çekilmişse Explorer bu çerçeveyi de artalan rengine boyar, Netscape Navigator buna karşın ayırma çizgilerini beyaz renkle gösterir - bu da güzel tasarımınızı bir anda berbat edebilir.

Bgcolor parametresi tek bir hücre için de kullanılabilir. Burada önceki tablo tanımlamasındaki temel verilerin üzerine yazılır. <td bgcolor=lightblue> komutu hücrenin artalanını açık mavi yapacaktır - tablonun gerisi bu örnekte turuncu olarak kalacaktır.

Renk Oyunları 2 Satırları Boyamak

Tablo satırlarına renk vermek için her hücreye bir renk vermek zorunda değilsiniz. tr Tag'ini Bgcolor parametresi ile tamamlamak yeterlidir.

Bir satırın tüm hücrelerinin tek bir renkte görünmesini sağlamak için şunlar girilmelidir:

```
<tr bgcolor=orange>
  <td>Saf portakal suyu</td>
  <td>Çay</td>
</tr>
```

Boşluk Problemi Boş Hücre Hilesi

Internet Explorer ve Netscape Navigator <td> ve </td> arasındaki boşluk karakterini değişik yorumlarlar. Internet Explorer boş hücreyi tablo artalanı renginde gösterirken, Netscape Navigator'da tüm dokümanın artalan rengi görünür. Tablolar arasındaki çizgilerle çalışmak istediğinizde Internet Explorer da boş hücrenin etrafındaki çizgileri göstermez. Bu güzel bir görüntü oluşturmaz. Ancak bu problemlerin üstesinden küçük bir hile ile gelebilirsiniz: <td> </td> ile sabit bir boşluk karakteri oluşturabilirsiniz. Her iki Browser da böylece doğru renkte ve tablo çizgileriyle boş bir hücre gösterirler.

İnce Tablo Ayarı 1 Hızlı Tablo Yüklmesi

Web Browser'lar sütun genişliği için bir sütunun en geniş hücreni temel alırlar. Browser bunun için tüm tablonun Web'den yüklenmesini

bekler - Width ile sabit bir sütun genişliği tanımlayıp tanımlamamanız önemli değildir. Uzun bir listeyi en iyisi birçok tabloya ayırın. border=1 parametresi ile çalışırsanız tablolar arasında küçük boşluklar oluşacaktır. Ancak sayfanızı ziyaret eden kişinin bilgisayarına da çok daha çabuk yükleneceklerdir. Ayırma çizgileri bulunmayan tablolarda ise Split belli olmayacaktır bile.

İnce Tablo Ayarı 2 Harici Link Koymayın

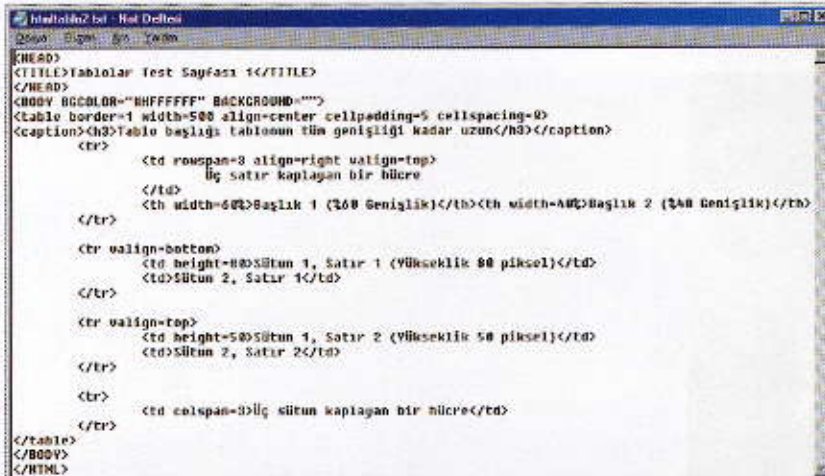
Tablolar ancak Browser tüm hücrelerin boyutlarını bildikten sonra yapılandırılır. Başka bir sunucu üzerinde bulunan bir resmi tablonuza eklediğiniz zaman, bunun yüklenmesi çok uzun sürecektir; belki de tablo hiç görünmeyecektir. Sayfanıza harici resimler veya mesela Web Counter da eklemek isterseniz, bu işleri tablo kullanmadan ve en iyisi sayfanın sonunda gerçekleştirin.

Yerleşim Problemleri Tablo ve Hücre Konumları

Tablolar asla sürekli olarak sadece sol kenarda bulunmamalıdır. "Align", "Right" ve "Center" parametreleri ile denemeler yapın. Bunlar listeyi Browser penceresinin sağına veya <table align=center> ile ortasına yerleştirirler.

Benzer şekilde HTML hücrelerdeki içerikleri de konumlandırır. Her içerik <td align=center> ortalamıp <td align=right> ile sağa ve <td align=left> ile sola yaslanabilir (Browser'lardaki standart ayar Left'tir).

Dikey konumlandırma için "Valign" parametresi geçerlidir. Burada da Top, Middle ve Bottom değerleri yukarı, orta ve aşağı için kullanılır; Browser'ların standart ayarı Middle'dir. <td valign=top> çok satırlı tablo kayıtlarında işe yarayabilir. Böylece tüm kayıtlar hücre başında bulunur. ☐

Tabloların Web sayfalarındaki gösterimi ne kadar kolay anlaşılırsa, programlanması da bir o kadar zordur. Bu yüzden tabloları düzenli ve kolay anlaşılacak bir şekilde programlayın.

Derleyen *Ufuk Yamankılıçoğlu*
uyaman@chip.com.tr

Jini Nedir Nasıl Çalışır?

Tak & Çalıştır'a inananların sayısı gün geçtikçe azalıyor. Artık Windows'un, kredisini tükettiğini kabul etmenin zamanı geldi. Sun cephesinde ise yeni hareketlenmeler var.

Konferansınız bir dakika önce başladı. Uçağınız çok geç kaldığı için, konferans merkezine son dakikada yetistiniz. Maalesef ilk konuşmacı da sizsiniz. Notebook'unuzu, tüm ayrıntıları hazırlanmış olan sunumu gerçekleştirmek için, Beamer veya yazıcıya bağlayıp tanıtmanız gerekiyor. Ne yapmalı?

Jini olmadan: Talihsizlik. Multimedia sunumdan ve renkli çıktılarından vazgeçmek zorundasınız. Yapabileceğiniz tek şey, hazırlıksız bir sunum yapmak ve güzel bir konuşma fırsatını kaybetmek.

Jini ile: Diz üstü bilgisayarınızı, organizasyonun ağ kablosuna bağlar, kapağını açar ve düğmesine dokunursunuz. Her şey hazır! Bilgisayarın

üzerinde, yazıcı ve projektör için iki sembol belirir. Bu cihazlar için sürücü yüklemeye dahi gerek kalmaz.

Bu anlatılanlar kullanıcı üzerinde, ağ üzerinden Tak & Çalıştır yapılmış gibi bir izlenim bırakabilir. Böyle düşünenler pek de yanılmış olmazlar, çünkü Sun'ın yeni teknolojisi Jini, bu mantıkla çalışıyor. Jini "Java Intelligent Network Infrastructure" kelimelerinin baş harflerini almış.

Jini'yi gerçek "Tak & Çalıştır" olarak niteleyebiliriz. Ana fikri ise şu: Oldukça çetrefilli bir iş olan, çevresel araçların yada ağa bağlı diğer cihazların entegrasyonunun, sistem ve ağ yöneticileri açısından kolaylaştırılması. Bu teknolojide, cihaz kendisini ağa otomatik olarak tanıtıyor ve

ağ üzerindeki tüm diğer bilgisayarların kullanımına açıyor. Bu işlem, anında ve otomatik olarak gerçekleşiyor.

Bu cihazlar arasında şunları sayabiliriz: Yazıcılar, tarayıcılar, sabit diskler, monitörler, Beamer'lar, PDA'lar, diz üstü bilgisayarlar, masa üstü bilgisayarlar, NC, Smartcard'lar, Internet-Telefonları, cep telefonları, Set-Top Box'lar, televizyonlar ve hatta çamaşır makineleri.

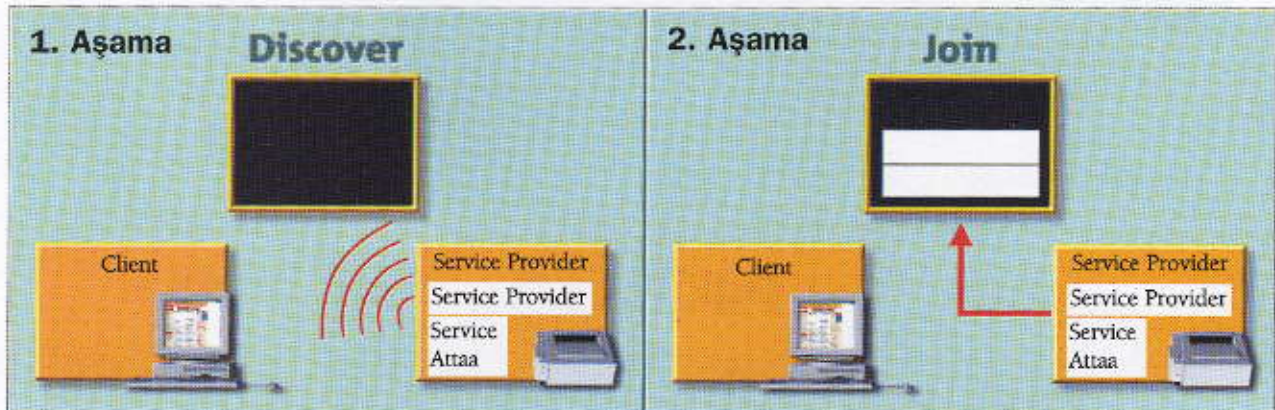
Jini + Ağ fonksiyonları= Ağ cihazları

Tüm bunlar için gerekli tek koşul, cihaz üzerinde Java Virtual Machine'in çalışıyor olması. Jini, kendisini Java'ya ekliyor ve makinenin ağ fonksiyonlarını aktif duruma getiriyor. Böylece ağa bağlı cihazların kendi "Ağ-Zekası" (çok küçük ve bireysel bir ağ işletim sistemi) oluyor. Artık bu cihaz "zeki" olduğundan, sunucu üzerinde istemci olarak görünmüyor.

Jini mimarisinde, "Service" (Servis) kelimesinin ayrı bir anlamı var. Bu sözcük bazen bir hesaplama anlamına geldiği gibi, bir yazdırma, kaydetme işlemini veya iletişim bağlantısını tanımlama amacıyla da kullanılabilir.

İkinci bir temel taşı ise, Lookup Service: Ağ üzerindeki tüm servisler için bir çeşit buluşma noktası. Tüm servisler, burada fonksiyonlarını ta-

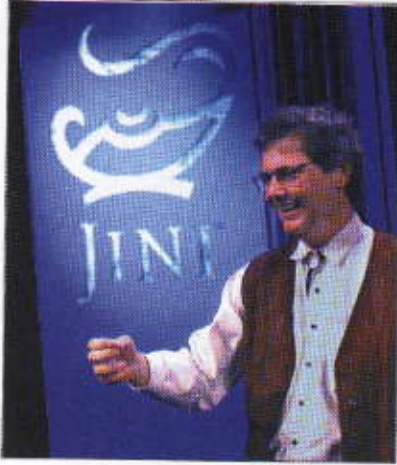
Detaylarla Jini: Hizmetlerin Bildirilmesi

Keşfetme ve bağlantı kurma: Cihaz (örneğin bir yazıcı) Jini ağına hizmetlerini sunabilmek için Lookup Service ile bağlantı kurmaya çalışır. Bağlantı kurulduktan sonra buraya, hizmetleri ile ilgili açıklamalar ve gerekli bileşenleri bırakır.

nımlarlar. Ayrıca gerekli olan program kodları da buraya bırakılır (Ör. Sürücü veya kullanıcı yönetimi programı). Tıpkı bir ilan tahtası gibi...

Servislerin ve Lookup Service'in ortak çalışmaları, üç ana bölüme ayrılmıştır: Discovery (Keşif), Join (Bir-

Amacımız, Jini altyapısını her yerde kullanılabilir seviyeye getirmek.

Bill Joy, Sun Microsystems Geliştirme Şefi

leştirme) ve Lookup (Arama).

Bu üçlüyü bir örnek üzerinde açıklamaya çalışalım. Varsayalım, konuşma notlarınızı uçakta unuttunuz. Oysa mümkün olan en kısa sürede bu yazının çıktısına ihtiyacınız var:

Discovery: Jini uyumlu yazıcı, bir kablo veya kızılötesi arabirim üzerinden ağa bağlı olduğu sürece, Lookup Service ile bağlantı kurmaya çalışır. Bu amaçla yazıcı tarafından ağa sinyal gönderilmeye başlanır ve Lookup bunları farkedene kadar sinyal gönderimi devam eder

Join: Servis sağlayıcının görevi, Lookup Service'a şu konularda tüm açıklamaları yapmaktır: Service-Object (Bizim örneğimizde, Java yazıcı sürücüsü ve program arabirimi tanımları), yazıcı seçenekleri için gerekli olan bir grafiksel kullanıcı arabirimi ve muhtemelen bir de hizmet-

leri daha ayrıntılı tanımlamaya yarayan Service-Attribute.

Lookup: İstemcilerden birisi (örneğin yazdırma görevi olan bir metin işleme programı) uygun bir yazdırma servisi olup olmadığını öğrenmek için Lookup servisini kontrol eder. Bu amaçla arabirimler karşılaştırılır ve servis nitelikleri analiz edilir. Ardından da servis nesnesi istemci makineye yüklenir.

Artık hizmet verilebilir (etkileşim): İstemci, yüklenen servis nesnesinin yardımıyla (Java yazıcı sürücüsü, kullanıcı arabirimi), servisle (yazıcı) direkt bağlantı kurar ve verileri (metinler, resimler) göndererek yazıcı çıktılarının alınmasını sağlar.

Bu yeni metodun getirdikleri ortada: Yazdırma görevini yerine getirmek için, ne bir sürücü ne de bir program yüklemek gerekiyor. Bu sayede güncellemeler de oldukça kolaylaşıyor: Hizmetler ve cihazlar gerekli kurulum işlemlerini kendi başlarına gerçekleştirdiklerinden, eski sürücüler de otomatik olarak güncellenebiliyorlar.

Eski sürücülere karşı kullanılabilircek bir başka yöntem ise Leasing. Jini bir çok servise erişimi zamansal kısıtlamalarla engelleyebiliyor. Bu sayede, artık kullanılmayan servislerin ve Attribute'ların Lookup servisini işgal etmeleri engellenmiş oluyor. Sözleşmesi süresince yenilenmemiş olan her şey, tarih oluyor.

Birbirleriyle doğrudan ilişkide bulunan aksiyonları ayırmamak için de bir mekanizma kullanılıyor. Bu tip işlemlere havale-sipariş süreçlerini örnek gösterebiliriz. Bu tip hizmetler hiç bir şekilde birbirinden ayrılmamalıdır. Aksi takdirde, bir tarafın eline 1000\$ geçtiği halde, parayı gönderenin elinde bir makbuz dahi kalmayabilir.

Jini, Eğlence Teknolojisi Alanında

Jini, servis nesnelerinin transferi için Java'nın temel taşlarından birine ihtiyaç duyar: RMI (Remote Method

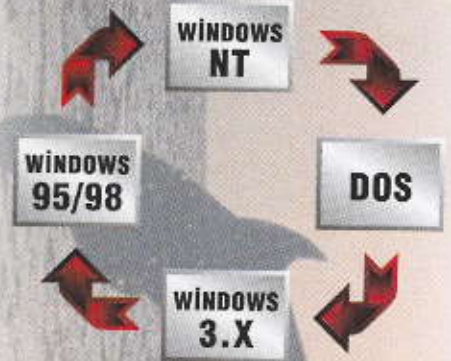
KENDİ NETWORK'ÜNÜZÜ KENDİNİZ KURUN.

TÜRKİYE LANTastic İLE TANIŞIYOR.

LANTastic size 2000'e hazır *fantastik* bir network sunuyor.

- AYNI NETWORK ÜZERİNDE WIN NT, WIN 95/98, WIN 3.X VE DOS PC'LERİNİ ENTEGRE EDER.

- NETWORK ÜZERİNDEN YAZICI, CD-ROM GİBİ OFİS KAYNAKLARINA VE YAZILIMLARINA ÇOK HIZLI ERİŞİM.
- HER TÜRLÜ PC DONANIM VE YAZILIMI İLE UYUMLU ÇALIŞMA İMKANI (386SX DAHİL).
- KURULUŞU OYUN PROGRAMI YÜKLEMEDEN KADAR KOLAY.
- ETHERNET, FAST ETHERNET VE GIGABIT ETHERNET AĞLARI İLE TAM UYUMLU.
- TELEFONDA ÜCRETSİZ KURULUŞ DESTEĞİ.
- ÜCRETSİZ DENEME SÜRÜMÜNÜ www.artisoft.com SİTESİNDEN İNDİREBİLİRSİNİZ.

Daha fazla bilgi için:

Com-NET
ULUSLARARASI BİLGİSAYAR
ALTYAPISI HİZMETLERİ TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Doğuş Group İş Merkezi, Gürsel Mahallesi
Erzincan Sk. No: 2, Kağıthane/İSTANBUL
Tel: (0212) 222 88 83 (pbx)
Fax: (0212) 222 88 95-96
http: www.com-net.com.tr
e-mail: info@com-net.com.tr

Invocation). Bu protokol, verilerin ve program kodlarının ağ üzerinden nakledilmesinde kullanılır. RMI'nın bazı özellikleri, JDK 1.2 (Java Developer's Kit)'in güncel sürümleriyle birlikte ya yeni gelmiştir yada geliştirilmiştir (Örn. yabancı protokol destekleri).

Jini'nin gözardı etmemesi gereken yeni standartlardan biri de stereo setler, video kaydediciler, televizyonlar ve set-top-box'lar için kullanılan bir ağıdır: HAVi (Home Audio/Video interoperability). Java - HAVi örneğinde de görüleceği üzere, eğlence teknolojisi ve bilgisayar dünyası arasında oldukça yakın bir ilişki söz konusudur.

Prototipler kullanılarak gerçekleştirilen tanıtımlarda, HAVi ağı üzerinde çalışan ve yazılımını Jini ile güncelleyen Sony-Minidisk-Player ve benzeri bir çok örneğe rastlamak mümkün. Bir başka örnek, Philips'in filmlerini uzak bir merkezdeki Jini-Video-sunucusu üzerinden alan D-VHS-video kayıt cihazı. Sony ve Philips'in yeni HAVi cihazlarının, bu yıl içerisinde piyasaya sürülmesi bekleniyor. Cevap bekleyen bir soru ise, bu cihazların Jini'yi ne zaman anlayabilecekleri.

Bu tarz yeniliklerin sonu yok. Bir başka örnek de, bir Jini-Scanner'ının doğrudan Jini yazıcısı ile temasa geçmesi ve bir fotokopi makinesini bir-

likte kullanmaları olabilir. Bu işlem için PC tarafından yönetilen bir yazılım bulunması bile gerekmiyor. Scanner üzerindeki küçük bir ekran vasıtasıyla, okunan dokümanların yazıcıya gönderilmesi sağlanabilir.

Jini Cihazları, Bir Merkez Olmadan da Buluşabilir

Lookup Service, her ne kadar ağ üzerindeki merkezi bir eleman gibi (sunucular gibi) çalışsa da, Lookup Service bulunmadığı hallerde de Jini cihazları birbirlerini görebilirler. Böyle durumlarda, her Jini cihazının Discover-Join-Lookup işlemlerini kendi başına gerçekleştirdiği Peer Lookup metodu uygulanır. Sun'un amacı, bu metod sayesinde sistem merkezileştirmesinin önüne geçektir.

Ashında Jini o kadar da yeni bir teknoloji sayılmaz. Tüm klasik işletim sistemleri gibi, o da bağlı bileşenlerini koordine eder. Tek bir farkla: Günümüzde tecrübeli bir sistem yöneticisi olmadan, ortalama bir kullanıcının ağ yazıcısını sisteme tanıması beklenemez. Peki bu sorunun önüne nasıl geçilebilir? Hem de cihazların gittikçe ağ uyumlu hale getirilmeye çalışıldığı şu günlerde...

Jini'nin amacı, koordinasyon halinde olan karmaşık sistemlerin yerine cihazların kendi kendilerini yönettikleri federasyonlar kurmaktır diye-

biliriz. Jini'nin en büyük avantajlarından birisi de, neredeyse hiç yer kaplamaması. Asıl Jini çekirdeği, sadece 48 byte büyüklüğünde ve bu sayede tüm cihazlarda Java Run Time Environment çalışabilir.

Peki Jini, Windows bağımlılığının yerine bir başkasını getirmiş olmuyor mu? Muhtemelen öyle... Java yeni bir endüstri standardı olma yolunda ilerliyor. Bunların dışında, Sun'ın kaynak kodunu gizli tutmayarak Linux ve Netscape örneklerini izlediğini de söyleyebiliriz. Lisans ücretleri sadece ticari amaçlı kullanımlardan talep ediliyor.

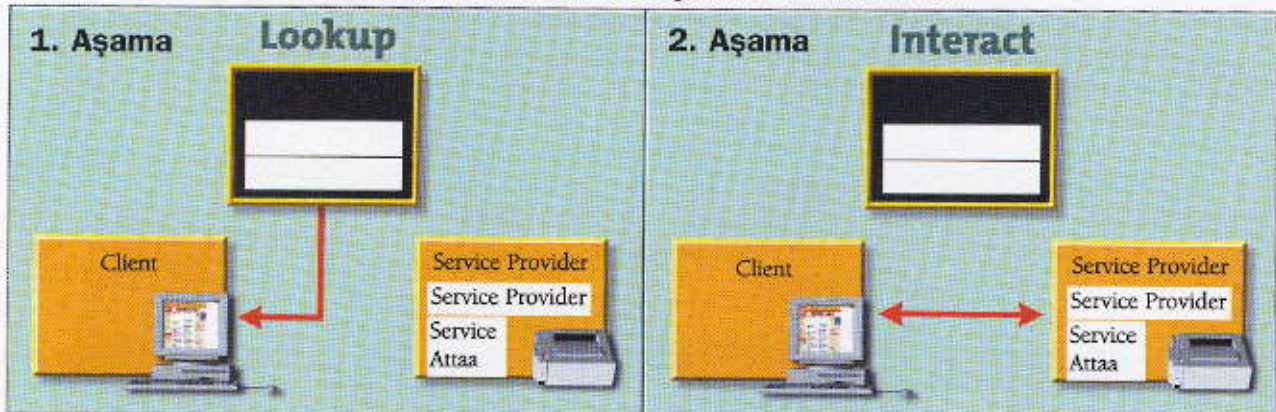
Jini'nin gerçek Tak & Çalıştır teknolojisi olduğunu rahatlıkla söylemek mümkün. Hem de platformdan bağımsız olarak ve mevcut teknolojileri değiştirmeye gerek duymadan. Herhalde kullanıcıların ve şirketlerin isteyebilecekleri en iyi çözüm şu olurdu: Kullanıcı alıştığı ortamda çalışacak ve yeni bir işletim sistemini öğrenmek veya bunun için uğraşmak zorunda kalmayacak.

Sun'ın Jini'si Başarılı Olabilecek mi?

Tak & Çalıştır cephesindeki tek kuvvet Sun değil. Karşısında Jini teknolojisini bozguna uğratabilecek ve hiç de küçümsenmemesi gereken üç güçlü rakip var:

Bunlardan birincisi Microsoft. Las

Detaylarla Jini: İletişimin Kurulması

Arama ve iletişim kurma: İstemci (örneğin bir PC) Lookup Service'da ihtiyacı olan hizmeti (yazıcı) arar. Bulduktan sonra da servis sağlayıcı (yazıcı) ile doğrudan iletişime geçer.

Vegas'taki Consumer Electronics Show'da, Microsoft'un Universal Plug & Play (UPnP) teknolojisi tanıttı ki, bu teşebbüsün hedef sahasının Jini ile bir çok ortak yönü var. UPnP'de de Discovery ve Lookup servisleri mevcut. Microsoft'un söylediğine göre, 40 Kilobyte' tan daha az ROM ile, ağ cihazları bu teknolojiyi kullanabilecekler.

Tek yönlü bir Windows çözümünden çekinenlere, Microsoft cephesinden oldukça net bir yanıt veriliyor: Zeki cihazlar bölümü planlama grup başkanı Alec Saunders'ın belirttiğine göre, UPnP teknolojisi Microsoft işletim sistemlerinden tamamen bağımsız olacak.

Kazanana yine Intel, Hewlett-Packard, Dell, Compaq yada Cisco gibi kuvvetli partnerler belirleyeceğe benziyor. Microsoft, Nisan ayında UPnP için yeni bir Developer's Kit sunuyor. Sun Microsystems ise teknolojik açıdan biraz daha önde gibi. Ancak tüm bu gelişmelere rağmen, bazı üreticiler şimdilik her iki akımı da desteklemeyi sürdürüyorlar. Ta ki, birisi yarışı kazanana dek...

Microsoft, 1996 yılından beri Millennium üzerinde çalışıyor. Bu araştırma projesinin amacı, bir programın parçalarını, farklı ağ noktalarından birlikte çalıştırabilmek. Microsoft, bu alanda Sun'dan biraz daha önde. Çünkü Jini'nin asıl uygulama alanı, herşeyden önce ağ üzerinde cihaz kullanımı. Ancak OLE ve DCOM'un halefi olduğu söylenen Millennium'da da, Java'nın bir rolü olduğunu söyleyebiliriz.

Jini'nin ikinci rakibi ise IBM. IBM'in ağ politikası, gelecekte ev kullanıcıları için sunucu geliştirilmesi yönünde (Ev'in her yerinde düz ekranlar ve bilgi cihazları).

Üçüncü güç ise bir grup: AT&T (Lucent Tech. yan şirketi) ile, C tabanlı ve uygulamalarını doğrudan Java'ya derleyebilen Inferno (ki, bu teknoloji telekomünikasyon endüstrisi için adeta biçilmiş kaftan).

Jini'nin geleceğini etkileyecek bir

Henüz Net Bir Şey Yok

Jini uyumlu bir cihazı ağa takmak, onun ağdaki diğer cihazlarla anlaşması için yeterli oluyor (oldukça cezbedici). Ancak bu cihazlar sayısı henüz yeterli değil, Chip olarak, Jini lisansını alan şirketlere planlarını sorduk. Aldığımız cevaplar da, kesinlik kazanmamış planlar şeklinde oldu. Fakat Sun, planlarını Jini lisansına sahip yaklaşık 40 adet firmanın ilk prototiplerini 99 yazından itibaren sunmaya başlayacakları varsayımından yola çıkarak yapıyor:

Yeni Çipler

Dallas Semiconductor, cihazları Jini ve Ethernet uyumlu yapan yeni çiplerini nisan ayında piyasaya sürmek istiyor. Keza, Kaliforniya'dan Creative Design Solutions (CDS) firması da, sunucu ürünlerini yılın ikinci çeyreğinden itibaren Jini uyumlu yapmayı planlıyor. Kodak ise, dijital kameraları yada Scanner'ları, Jini ağları üzerinden yazıcılar ve görüntü cihazları ile entegre etmekte kullanılacak olan bir API (Application Programming Interface) üzerinde çalışıyor.

Axis Communications ise Jini'yi, şu ana kadar kameralar, yazıcı Server'ları ve diğer çevre cihazlarda kullandığı Thin-Server teknolojisine entegre etmeye çalışıyor. Canon da, Jini'yi mürekkep püskürtmeli yazıcılarında ve çok fonksiyonlu çevre cihazlarında kullanacak. Adaptive Networks, geleneksel kablolu ağlar üzerinde yoğunlaşıyor ve bu tekniği diğer Jini partnerlerine de sunmak istiyor.

Şu aralar iletişim hizmetleri ile ilgili araştırmalar yapan ve bu amaçla prototipler hazırlayan Ericsson fir-

ması ise, Jini'yi etkileri çok geniş olan bir teknik olarak yorumluyor. Özellikle de Bluetooth'un tamamlanması ve Terminal alanlarında...

Geliştiriciler Çalışmaya Başladı

Yazılım üreticileri, Jini'yi ürünlerine entegre etmeye başladılar. Computer Associates (CA)'ın ürün stratejilerinden sorumlu Genel Müdürü Yogesh Gupta, Jini'yi destekleyecek olan iki üründen bahsediyor: Unicenter TNG ile, Jini cihazlarının kendi kendilerini yönetmeleri sağlanacak. Jasmine sayesinde de, geliştiricilerin Jini'yi Multimedia uygulamalarında kullanabilmeleri mümkün olacak. Aynı şekilde önümüzdeki aylarda, Inprise'nin Java geliştirme aracı olan Jbuilder da Jini'yi destekleyecek.

Metrowerks'ten gelen haberlere bakılırsa, ürünleri Code Warrior'ın Jini desteği sağlanmaya çalışılıyor. Bu destek, özellikle "embedded Systems" uygulamaları geliştirenlere yönelik olacak (embedded Systems: mikro işlemcilerinin sabit fonksiyonları olan cep telefonları yada çamaşır makinesi gibi araçlar).

Japonya'dan Jini'ye Ümit Işığı

Şu aylarda Novell, Sun ile birlikte 'Novell Directory Services' ve Jini'yi entegre etmek amacıyla araştırmalar yapıyor. Hedef ise, günün birinde sayıları oldukça artacak olan ağ üzerindeki Jini cihazları tarafından sunulan hizmetlerin, kendilerini Novell yazılımlarının yardımıyla daha kolay organize edebilmeleri. Sharp, 1999 yılının sonunda Jini uyumlu PDA Zaurus'u piyasaya sunacağını açıkladı (ancak başlangıçta sadece Japonya'da).

diğer faktör de, Jitsend ve Bluetooth cephesindeki gelişmelerin Jini ile nasıl bir ilişkide olacağı. HP'nin Jitsend protokolü, LaserJet 2100 yazıcıları için sürücü kullanımını şimdiden gereksiz kılıyor. Bluetooth ile de, taşınabilir cihazlar arasında kablolu bağlantı kurmak mümkün ola-

biliyor.

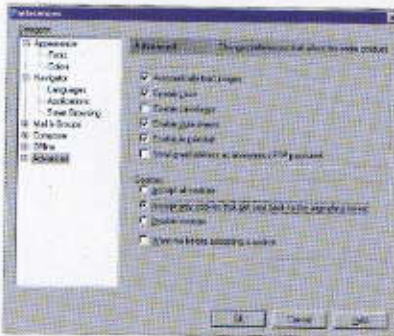
Yaklaşık 10 metrelik mesafeden, saniyede 1 Megabit veri aktarabilen böyle teknolojiler varken, Jini'nin kendine yeni hizmetler araması daha mantıklı bir davranış olacaktır. ☐

Derleyen Emre Akbaş

Cookie Nedir?

Cookie'lere güvenebilmiriz? Gerçekten kişisel bilgilerimizi Internet'e mi taşıyorlar?

Cookie'nin Türkçe karşılığı "kurabiye"dir. Internet üzerindeki anlamı ise, kullanılan Browser'ın bir Web sitesini ziyaret eden kullanıcının kişisel bilgilerini yerel olarak kaydettiği, küçük veri kümesidir. Bir sonraki ziyaret esnasında bu bilgiler otomatik olarak tekrar Web sitesine iletilir. Bu metod, Browser üreticisi Netscape tarafından bulunmuştur. Günümüzde tüm Browser'lar, bu çeşit Cookie'ler kullanır.

Web Browser'ın ayarlarını değiştirerek Cookie fonksiyonu iptal edilebilir.

Cookie'lerin, sörfçüler için bir çok avantajı olduğu ortada. Örneğin, ziyaretçinin bir müzik sitesine uğradığını varsayalım. Eğer kullanıcı, ilgilendiği müzik türü ile ilgili tercihler yaparsa, bir sonraki ziyarette sadece bu müzik türüyle ilgili yenilikleri görecektir.

Kullanıcının kişisel bilgilerinin Web sitesinin sunucu bilgisayarında saklanması, hem teknik hem de hukuki yönlerden sakıncalı olduğu için, bu veriler ziyaretçilerin yerel sabit disklerinde saklanmaktadır. Bu metin dosyaları, oldukça basit bir yapıya sahiptir. İçerdikleri bilgiler ise şunlardır: Cookie'nin adı, değeri, tarihi, geçerlilik süresi ve onu yerleştiren sunucunun adı. Bunların dışında bir de,

Cookie'nin sadece bir sunucu tarafından okunmasını sağlayan ve şifrelenmiş olarak SSL protokolü (Secure Sockets Layer) üzerinden transfer edilmesini mümkün kılan mekanizma mevcuttur.

Netscape Communicator, tüm Cookie'leri, C:\WINDOWS\COOKIES dizinindeki COOKIES.TXT adlı dosyada saklar.

Aslında Cookie'ler, sadece onları yerleştiren sunucu tarafından okunabilir. Ancak bir çok Web sitesi, özellikle de reklam birliği DoubleClick üyesi olanlar, ortak bir Cookie-Server kullanmakta. Böylece şeffaf kullanıcı idealine bir adım daha yaklaşmış oluyorlar.

Kişisel bilgilerinin sunucu ile Browser arasında dolaşıp durmasından sıkılanlar, kolaylıkla bunun önüne geçebilirler: Communicator'da, Browser'ın Cookie politikasını yönetmek için "Preferences / Advanced" bölümüne gitmek yeterli olacaktır. Burada Cookie'lerin sadece asıl sunuculara gönderilmesi gibi bir kısıtlama yapmak mümkün olduğu gibi, kabul edilecek - edilmeyecek Cookie'leri de tespit etmek olasıdır. İstenirse, sunucu tarafından Cookie gönderildiğinde, uyarı mesajı verilmesi de sağlanabilir. Eğer Cookie'lerden gerçekten kurtulmak isteniyorsa, alınabilecek oldukça sağlam bir önlem var: Cookie.txt dosyasının içeriğinin silinmesi ve dosyanın yazma-korumalı hale getirilmesi. Internet Explorer altında da bunlara benzer seçenekler bulmak mümkün: "Advanced / Security / Cookies". Eğer bu önlemleri aldığınız, daha önceden seçimini yapmış olduğunuz müzikten de vazgeçmek zorunda kalabilirsiniz! ☐

BİLGİSAYARINIZI

ÖLÜME

TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Kefçe Dada Mh. Pınarlı Sk. No: 2/2 - A Üsküdar/İST
Tel: (0216) 342 56 87 - 334 32 63
Fax: (0216) 310 82 65

Visual Basic'te Kısa Kısa Uygulamalar

Visual Basic kullanarak yazmış olduğunuz programlara ekleyebileceğiniz bu kısa kod parçaları çeşitli konularda, takıldığınız noktalarda size yardımcı olacak ve problemlerinizi çözecektir. Bu ay sizlere çok farklı alanlardan kod örnekleri vermeye çalıştık.

Programlama yaparken bazen bir noktada takılır kalırız. Çok sık karşılaştığımız sorunlar olmasa da basit gibi gelen bazı işlemler bizi işimizden alıkoyar. İşte bu ay bu tür farklı konularda sizin de taleplerinizi göz önüne de alarak çeşitli kodlara yer vermeye çalıştık.

Örnek 1: Ses Kartınızın Tetkik Edilmesi

Artık günümüzde her türlü uygulama çeşitli işlemlerin sonucunda belirleyici bir unsur olarak bir ses çalışıyor. Ancak tabii ki eğer sistem bunu desteklemiyorsa, ses çalmak zaman kaybindan başka bir şey getirmeyecektir. Bu noktada aşağıdaki kod si-

```
Declare Function waveOutGetNumDevs Lib "winmm.dll" Alias "waveOutGetNumDevs"
() As Long

Kod:
Dim i As Integer
i = waveOutGetNumDevs()
If i > 0 Then
MsgBox "Sisteminiz ses dosyalarını çalıştırabilir", vbInformation, "Ses Kartı Testi"
Else
MsgBox "Sisteminiz ses dosyalarını çalıştırabilir", vbInformation, "Ses Kartı Testi"
End If
```

Tablo 1: Ses kartınızın tesbit edilmesi için gereken kod parçası

```
Public Declare Function SendMessage Lib "user32" _
Alias "SendMessageA" (ByVal hWnd As Long, ByVal wParam As Long, ByVal lParam As Long, lParam As Any) As Long
Public Const WM_SYSCOMMAND As Long = &H1128
Public Const SC_SCREENSAVE As Long = &HF1406
Function gf_StartScreenSaver() As Boolean
Dim hWnd&
On Error Resume Next
hWnd& = GetDesktopWindow()
Call SendMessage(hWnd&, WM_SYSCOMMAND, SC_SCREENSAVE, 0)
gf_StartScreenSaver = (Err.Number = 0)
End Function
```

Tablo 3: Sistemde yer alan herhangi bir ekran koruyucu çalıştırmak için gereken kod.

ze sistemde ses kartının olup olmadığını söyleyecektir.

Tanımlar: Tablo 1 deki kodu projenin Declarations bölümüne ekleyin:

Örnek 2: CD Track'ini WAV Dosyası Kaydetmek

Bu fonksiyon, CD sürücünün yönetimi için çoklu ortam kontrol arbirimini kullanır. Bir alttaki satırda Track ismi ve dosya ismini girmeyi unutmanız gerekiyor. Gerisini kod halledecektir (tablo 2).

Örnek 3: Ekran Koruyucunun Çalıştırılması

Programınız eğer bazı işlemler için uzun süreli beklemeye yol açıyorsa, belli bir zaman sonra Default olarak seçili olan ekran koruyucunun çalışması iyi olabilir. Bunu kodun içinden yapmak için masatüstü penceresine tablo 3'deki mesajı göndermeniz gerekir.

Örnek 4: Başlıksız Pencerenin Hareketi

Bu türdeki herhangi bir form ile ilgili oluşabilecek en büyük problem onu taşıyamıyor olmanızdır. Çünkü başlık çubuğu yoktur. Yine de Form'a bir mesaj gönderip, sanki bir başlık çubuğu varmışçasına kandırmanız mümkün olmaktadır. Bunun için tablo 4'teki kodu modülünüze ekleyin.

Örnek 5: MSCOMM'suz Telefon Çevirme

Eğer daha önce VB içinden nasıl telefon ederim diye düşündüyseniz, bunun bir yolu da MSCOMM32. OCX kontrolünü forma eklemektir. Ancak aslında sadece numara çevirmek istiyorsanız, bunu yapmaya pek de gerek yok. Tablo 5'teki kodu .BAS modülüne ekleyin. PhoneCall alt rutini çağırıp buna telefon numarası ve aranmasını istediğiniz insanın ismini parametre olarak gönderin.

Örnek 6:Bitmap'lerin Döndürülmesi

Bu prosedür x ve y koordinatlarının yerlerini değiştirmek sureti ile çalışmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken her iki resmin de ScaleMode'larının Pixel'e ayarlanması olacaktır. Aksi takdirde gereksiz yere birçok piksel ile uğraşmış olursunuz.

Tanımlamalar:

```
Declare Function SetPixel Lib "gdi32"
Alias "SetPixelV" (ByVal hdc As Long,
ByVal x As Long, ByVal y As Long, ByVal
crColor As Long) As Long
Declare Function GetPixel Lib "gdi32"
(ByVal hdc As Long, ByVal x As Long,
ByVal y As Long) As Long
```

Rotate Image alt rutini için kod:

```
Public Sub rotateimage()
Dim x As Long
Dim y As Long
Picture2.Height = Picture1.Width
Picture2.Width = Picture1.Height
For x = 0 To Picture1.Width
For y = 0 To Picture1.Height
Call SetPixel(Picture2.hdc, y, x,
GetPixel(Picture1.hdc, x, y))
Next
If x Mod 50 = 0 Then
DoEvents
Picture2.Refresh
End If
Next
DoEvents
Picture2.Refresh
End Sub
```

```
Public Sub RecordWave(TrackNum As Integer, Filename As String)
' Tracknum: kaydedilecek Track
' Filename: WAV dosya ismi

On Local Error Resume Next
Dim i As Long, RS As String, cb As Long, t#
RS = Space$(128)
i = mciSendString("stop cdaudio", RS, 128, cb)
i = mciSendString("close cdaudio", RS, 128, cb)

Kill filename

RS = Space$(128)
i = mciSendString("status cdaudio position track " & TrackNum, RS, 128, cb)
i = mciSendString("open cdaudio", RS, 128, cb)
i = mciSendString("set cdaudio time format milliseconds", RS, 128, cb)
i = mciSendString("play cdaudio", RS, 128, cb)
i = mciSendString("open new type waveaudio alias capture", RS, 128, cb)
i = mciSendString("record capture", RS, 128, cb)

t# = Timer + 1: Do Until Timer > t#: DoEvents: Loop

i = mciSendString("save capture" & filename, RS, 128, cb)
i = mciSendString("stop cdaudio", RS, 128, cb)
i = mciSendString("close cdaudio", RS, 128, cb)

End Sub
```

Tablo 2: CD tracklerini kaydetmek için gerekli kod parçası.

```
Public Declare Function SendMessage Lib "user32" Alias "SendMessageA" (ByVal
hwnd As Long, ByVal wParam As Long, ByVal lParam As Integer, ByVal lParam As
Long) As Long
```

```
Public Declare Sub ReleaseCapture Lib "user32" ()
```

```
Public Const WM_NCLBUTTONDOWN = &H41
Public Const HTCAPTION = 2
```

```
Sub moveform(frm As Form)
Dim ReturnVal As Long
ReleaseCapture
ReturnVal = SendMessage(frm.hwnd, WM_NCLBUTTONDOWN, HTCAPTION, 0)
If ReturnVal = 0 Then
End If
End Sub
```

Daha sonra da Form'un Mousedown olayına şunu ekleyin:

```
If button = 1 then Moveform Me
```

Tablo 4: Başlık çubuğu olmayan pencerelerin hareket ettirilmesi için gerekli kod parçası.

```
Public Declare Function tapiRequestMakeCall Lib "TAPI32.DLL" (ByVal Dest As
String, ByVal AppName As String, ByVal CalledParty As String, ByVal Comment As
String) As Long
```

```
Public Sub PhoneCall(sNumber As String, sName As String)
Dim lRetVal As Long
lRetVal = tapiRequestMakeCall(Trim$(sNumber), App.Title,
Trim$(sName), "")
If lRetVal <> 0 Then
End If
End Sub
```

Tablo 5: MSCOMM32 OCX kullanmadan telefon çevirmesi için gerekli kod.

Delphi ile Programlama

Nesne yönelik programlamayla ilgili bu son yazımızda nesne elemanlarının görülebilirlik sınırlarını inceleyeceğiz.

Nesne elemanlarının görülebilirlik sınırlarının yanında, Delphi 4'le birlikte gelen metot yükleme ve Reintroduce direktiflerinin nasıl kullanılacağını bu yazıda bulabilirsiniz.

Nesne Elemanlarının Görülebilirlik Sınırları

Object Pascal, sınıf deklarasyonunda standart yönergeler de denilen anahtar kelimelere sahiptir. Bunlar, Private, Protected, Public ve Published yönergeleridir ve aşağıdaki örnekte olduğu gibi kullanılabilir:

```
type
TPencereSınıfı = class
Private
    Ust,Sol,Alt,Sag : Integer;
Protected
    function UstKoor : Integer;
    function SolKoor : Integer;
    function AltKoor : Integer;
    function SagKoor : Integer;
Public
    constructor Create;
    destructor Destroy;
Published
end;
```

Private: Object Pascal'da yaratığımız bir modülde oluşturduğumuz sınıfların Private bölümlerine yazmış olduğumuz özellik ve metotlar, sadece bu modül içinde geçerli sayılır ve dışarıdaki bir modülden direkt olarak bu özelliklere ve metotlara ulaşamaz. Sadece aynı modüldeki sınıflar bu özellik ve metotları görebilirler. Örneğin aşağıdaki gibi Unit1 ve Unit2 altında iki modülümüz olduğunu düşünelim. Bunlardan Unit1, formumu-

za ait bir modüldür ve üzerine bir düğme yerleştirilmiştir.

```
01: unit Unit1;
02:
03: interface
04:
05: uses
06:     Windows, Messages, SysUtils,
07:     Classes, Graphics, Controls,
08:     Forms, Dialogs, StdCtrls;
09: type
10:     TForm1 = class(TForm)
11:         btnGoster: TButton;
12:         procedure btnGosterClick(Sender: TObject);
13:     private
14:         { Private declarations }
15:     public
16:         { Public declarations }
17:     end;
18:
19: TKisi = class
20:     Isim : string;
21:     Private
22:         Soyad : string;
23:     end;
24:
25: var
26:     Form1: TForm1;
27:
28: implementation
29: uses Unit2;
30: ($R *.DFM)
31:
32: procedure TForm1.btnGosterClick(Sender: TObject);
33: var
34:     Kisi2 : TKisi2;
35: begin
36:     Kisi2 := TKisi2.Create;
37:     Kisi2.Isim := 'Ali';
38:     Kisi2.Soyad := 'Kaya';
39:     Kisi2.Yas := 21;
40:     ShowMessage( Kisi2.Isim+' '+Kisi2.Soyad+' '+IntToStr( Kisi2.Yas ) );
41:     Kisi2.Free;
42: end;
43: end.
```

```
si2.Soyad+' '+IntToStr( Kisi2.Yas ) );
41: Kisi2.Free;
42: end;
43: end.
```

```
01: unit Unit2;
02:
03: interface
04: uses Messages, Windows, Dialogs, SysUtils, Unit1;
05:
06: type
07:     TKisi2 = class( TKisi )
08:         Yas : Integer;
09:         procedure KisiGoster;
10:     end;
11:
12: implementation
13:
14: procedure TKisi2.KisiGoster;
15: begin
16:     ShowMessage( Isim+ ' '+IntToStr( Yas ) );
17:     { ShowMessage( Isim+ ' '+Soyad+' '+IntToStr( Yas ) ); Bu satır çalışmayacaktır. }
18: end;
19: end.
```

Unit1 adlı modülümüze bakacak olursak, TKisi adlı bir sınıfımızın ve bu sınıfa ait nesne örneklerinin Isim ve Soyad olarak iki alanının olduğunu görürüz. Bunlardan Soyad alanı, sınıfımızın Private bölümünde tanımlanmıştır. Unit2 modülümüze baktığımız zaman ise, TKisi2 adlı bir sınıfımızın olduğunu görürüz. TKisi2 sınıfı TKisi sınıfının çocuğu olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle normal olarak TKisi sınıfının sahip olduğu tüm özelliklere, metotlara ulaşabilmesi gerekir ve Isim - Soyad alanlarına TKisi2 sınıfının da sahip olması beklenir.

Ancak TKisi sınıfı içinde Soyad alanını Private tanımlanmıştır. Bu nedenle Unit2.PAS modülümüz içinde TKisi2 sınıfına ait özelliklere ulaşırken Soyad alanını göremeyiz. Unit2.PAS modülü içinde 17. satırda TKisi2 sınıfına ait bir nesne örneğinin Soyad alanına ulaşmak istediğimizde derleyici bize bir hata verecektir. Öte yandan, Unit1.PAS modülü içinde 36. satırda yaratacağımız Kisi2 adlı nesne örneğinin Soyad alanına ulaşabiliriz. Çünkü Soyad alanı Private bölümünde tanımlanmıştır; ancak Kisi2 nesne örneğinin Soyad alanına, Soyad alanının tanımlandığı modül olan Unit1.PAS içinde 38. satırda ulaşmaya çalışılmaktadır ve bu da bir hataya sebep olmayacaktır.

Unit1.PAS modülünde, Unit2.PAS modülünden bir nesne örneği kullanılabileceği için, 29. satırda Uses Unit2; ifadesi kullanılmıştır. Öte yandan, Unit2.PAS modülünde TKisi2 sınıfı, Unit1.PAS modülündeki TKisi sınıfının çocuğu olduğu için 04. satırına uses Unit1 yazılması gerekir.

Protected: Kismen sınırlandırılmış özellik ve metodların yazıldığı bölümdür. Bu bölüme yazılan özellik ve metodlar, yalnız sınıfın çocukları-torunları olan sınıflar tarafından görünebilir. Yukarıdaki örnekte, Soyad alanı Private yerine Protected bölümünde de tanımlanabilirdi. Bu durumda Unit2.Pas içinde 17. satırda herhangi bir hata olmayacaktı; çünkü TKisi2 sınıfı TKisi sınıfının çocuğudur ve bu nedenle Protected bölümünde tanımlanan Soyad alanını görecektir. Ancak eğer TKisi2 sınıfı TKisi sınıfının çocuğu olmasaydı o takdirde bu alana ulaşmak mümkün olmayacaktı. Özellikle geliştireceğimiz bileşenlerin bu bileşenleri kullanan kimseler tarafından kullanılmasını istemediğimiz, ama bizim bileşeni kullanarak yeni bileşenler yazacak olan programcılar tarafından kullanılabilmesini istediğimiz özellik ve metodları Protected bölümünde tanımlamamız gerekmektedir. **Public:** Tam görülebilirliği gösterir. Bu kısma yazılan özellik ve metodlar,

nesne örneğinin görülebileceği her yerde geçerli olacaktır. Yani bir sınıfın tanımlandığı modülün dışındaki bir modülden de bu sınıfın Public bölümündeki tüm özellik ve metodlarına ulaşılabilir.

Published: Bu kısma yazılan özellikler, Delphi'yle uygulama geliştirme aşamasında, Object Inspector'daki Properties sayfasında eklenebilecek özelliklerdir. Bu kısım, özellikle bileşen yazmayı düşünenler için oldukça önemlidir. Bu nedenle Published direktifine daha sonra bileşenlerimizi yazarken tekrar değineceğiz.

Delphi 4'te Metot Yükleme Özelliği

Metot yükleme Delphi 4'te birlikte gelen oldukça kullanışlı özelliklerden birisidir. Metot yüklemede bir metot birden fazla tanımlanabilir. Ancak her deklarasyonda o metodun adının aynı olmasına rağmen, aldığı parametrelerin sayısı ve tipinde değişiklikler yapılabilir. Bu durum özellikle Create Constructor metodlarında olduğu gibi, değerleri verilmediği zaman bazı özelliklere öndegerlerin atanması gibi durumlarda rahatlıkla kullanılabilir. Örneğin, aşağıdaki gibi bir sınıfımızın olduğunu düşünelim:

```
01: TProgram = class
02:   Firma : string;
03:   Urun  : string;
04:   constructor Create( FFirma, FUrun : string ); overload;
05:   constructor Create( FFirma : string ); overload;
06:   constructor Create; overload;
07: end;
```

Dikkat edilecek olursa, aynı Create Constructor'ı üç değişik şekilde tanımlanmıştır. Bu üç değişik Create Constructor'ı aşağıdaki gibi yazılabilir:

```
...
01: constructor TProgram.Create;
02: begin
03:   Firma := 'Inprise';
04:   Urun  := 'Delphi4';
05:   ...
06: end;
07:
08: constructor TProgram.Create( FFir-
```

```
ma: string );
09: begin
10:   Firma := FFirma;
11:   Urun  := 'Delphi4';
12:   ...
13: end;
14:
15: constructor TProgram.Create( FFirma, FUrun: string );
16: begin
17:   Firma := FFirma;
18:   Urun  := FUrun;
19:   ...
20: end;
```

Dikkat edilecek olursa, direkt olarak Create Constructor'ı çağırılacak olursa, Firma ve Urun bilgilerine otomatik olarak değer atanmaktadır. Oysa 8. satırda başlayan ve bir parametre alan Create Constructor'ında firma adı buraya gelen parametrenin değerini almaktadır. Son olarak da eğer Create Constructor'ına iki parametre gönderilirse, o zaman 15. satırda başlayan Create Constructor'ı kullanılmaktadır. Örneğin yeni bir nesneyi aşağıdaki üç değişik şekilde yaratabiliriz:

```
Program1 := TProgram.Create;
Program2 := TProgram.Create( 'Inprise' );
Program3 := TProgram.Create( 'Inprise', 'Delphi4' );
```

Metot yükleme işlemi, kalıtımın uygulandığı sınıflar içindeki metodlar arasında da yapılabilir. Örneğin aşağıdaki gibi iki sınıfı göz önüne alalım:

```
01: THesap = class
02:   function Ekle( x,y:integer ):integer; overload; virtual;
03: end;
04: TSozelHesap = class( THesap )
05:   function Ekle( x,y : string ):string; reintroduce; overload;
06: end;
```

Burada TSozelHesap sınıfı THesap sınıfından türetilmektedir. Bu nedenle, normal koşullar altında TSozel sınıfındaki Ekle fonksiyon metodu TSozelHesap için de geçerli olacaktır. Ancak, TSozelHesap içinde Ekle metodu yeniden yüklenmiştir. Bu kez Ekle fonksiyon metodunun aldığı iki parametre de String tipinde karşımıza çıkmaktadır. ■

Ruhver Barengi
ruhver@yahoo.com

CHIP

KURSLARI

CHIP bilgisayarla yeni tanışan okurlarını her konuda eğitmeye devam ediyor. CHIP kursları tecrübeli kullanıcıların eksiklerini tamamlamaları için de iyi bir fırsat.

Bu Bölümde:

Windows 95/98 ve NT için Access

Kadir Tuztaş - chipyaz@chip.com.tr

Form Özellikleri	33
Ana ve Alt Form	33
Ana ve Alt Form Düzenleme	33
Windows 95/98 & NT için Access Bölüm 4	34
Rapor Sihirbazı ile Standart Rapor	34
Rapor Görünüm Biçimleri	35
Raporların Yapısı	35
Yazdırmak	36
Grup Özellikleri	36
Etiket Alanları Ekleme	36

Animasyon Kursu

Sahin Ekşioğlu - esahin@chip.com.tr

Dokulandırma ve Hareketlendirme	33
---------------------------------	----

Grafik Kursu

Mahmut Karslıoğlu - mkars@chip.com.tr

Bölüm 7 Filtreler	33
-------------------	----

Donanım Kursu

Mahmut Karslıoğlu - mkars@chip.com.tr

PC'nizdeki Çift Donanımlar	33
----------------------------	----

Form Özellikleri

1. Sipariş Takibi formunu tasarım görünümünde açın.
2. Tanımlı olan form alanı dışarısında kalan gri bölgeye tıklayın ve Özellikler penceresini açın. Herhangi bir denetim elemanı veya alan seçili olmadığı için Form Özellikleri penceresi açılacaktır.

3. Resim Yazısı bölümüne başlık çubuğunda görünmesi gereken "Sipariş Takibi" yazın.

4. Aşağıdaki özelliklere de verilen değerleri atayın.

Varsayılan Görünüm: Tek Form

Kaydırma Çubukları: Hiçbiri

Otomatik Boyutlandır: Evet

Otomatik Ortala: Evet

Küçük/Kapla Düğmeleri: Yok

5. Formda yaptığınız değişiklikleri kaydedin ve form görünümüne geçtikten sonra formu kapatın.

Sadece bir denetim elemanının değil, bir alanın veya bir formun da kendine has özellikleri olabilir.

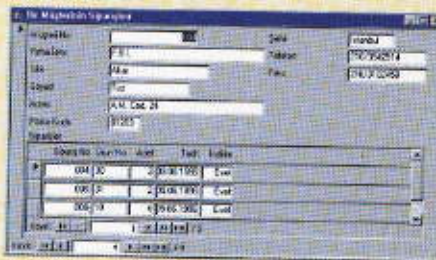
Sipariş Takibi

Özellikler üzerinde yapılan tüm değişikliklerin uygulanabilmesi için formu bir kere kapatıp tekrar açmalısınız.

Ana ve Alt Form

Bu form stili kullanılarak, örneğin bir müşteriye ait tüm siparişleri görüntülenebilir.

1. Yeni Nesne düğmesine tıklayın ve listedeki Form seçeneğine tıklayın. Müşteri tablosunu seçin.
2. Form Sihirbazı seçeneğini işaretledikten sonra Tamam düğmesine tıklayın. Ana form için tablo içerisindeki tüm alanları alın.
3. İkinci tablo için Tablolar/Sorgular listesinden Sipariş tablosunu seçin ve Müşteri

Altformları karışıklığa yol açmayacak şekilde isimlendirmelisiniz.

No haricindeki tüm alanları form içerisine ekleyin. İleri düğmesine tıklayın.

4. Bir sonraki penceredeki ayarlarla oynamadan İleri düğmesine tıklayın. Alt form yerleşimi için Sekmeli seçeneğini işaretledikten sonra, iki kere İleri düğmesine tıklayın.

5. Form başlığı olarak "Bir Müşterinin Siparişleri" ve alt form başlığı olarak da "Siparişler" yazın ve Son düğmesine tıklayın.

6. Form penceresini tüm ekranı kaplayacak şekilde büyütün ve müşteriler hakkındaki bilgileri kontrol edin. Alt form üzerindeki bilgilere dikkat edin. İki tablo arasında 1:n bağlantısı kuruldu.

Ana Ve Alt Form Düzenleme

Üretilen her ürün için depo adetleri ekrana gelmeli.

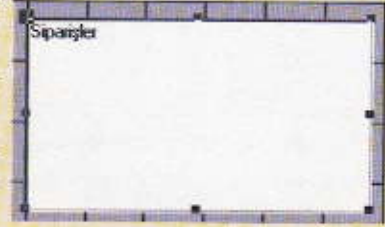
1. Siparişler formunu tasarım görünümünde açın ve ayrıntı alanını büyütün.
2. İlk olara araç kutusu içerisinde bulunan Alt Form/Alt Rapor düğmesine ve bu düğme aktif hale gelince de ayrıntılar alanının sonuna tıklayın.
3. Formlar seçeneğini işaretleyin ve listeden Ürün Listesi formunu seçin. Daha son-

ra iki kere İleri düğmesine ve işlemi bitirmek için de son olarak Son düğmesine tıklayın.

4. Formu kapatıp kaydedin ve form görünümüne geçin.

5. Müşterilerin bilgilerini ekrana getirin. Bu sırada ilgili bilgilerin alt form içerisinde görüntülenip görüntülenmediğini kontrol edin.

6. Formu alt formların denetim elemanları ile rahat çalışabilecek şekilde düzenleyin.

Alt formların ana form üzerindeki konumu ve büyüklüğü, içerisindeki denetim elemanlarına bağlıdır.

Windows 95/98 & NT için Access 4

Su ana kadar işlemiş olduğumuz üç bölümde öncelikli olarak veri tabanı içerisine veri girmek üzerinde çalıştık. Bu bölüm içerisinde girmiş olduğunuz verileri kullanarak raporlar hazırlama konusuna değineceğiz.

Raporların yapısı formlarınkine çok benzer. Form düzenleme sırasında öğrendiğiniz tekniklerin hemen hepsini burada da kullanabilirsiniz. Raporlar ile çalışırken verileri gruplandırma ve sıralandırma en önemli noktalardır.

Çeşitli formlar geliştirebilir, fonksiyonlar kullanabilir, bunların sonucunda da rapor içeriğindeki çeşitli alanlarla kullanılabilecek ara ve toplam değerler elde edebilirsiniz. Grafik öğelerinden de faydalanarak oldukça kullanışlı anlatımlar elde edebilirsiniz.

Çeşitli rapor sihirbazlarını göreceğiz ve mektuplarınız için istediğiniz şekilde etiketler oluşturabileceksiniz.

- Rapor Sihirbazı İle Standart Rapor
- Rapor Görünüm Biçimleri
- Raporların Yapısı
- Yazdırmak
- Grup Özellikleri
- Etiket Alanları Ekleme
- Denetim Elemanları İçin Standart Özellikler
- Metinleri Bağlamak
- Diğer Denetim Elemanları
- Rapor İçerisindeki Hesaplamalar
- Yerleşim
- Alan ve Rapor Özellikleri
- Özet Seçenekleri
- Ana ve Alt Raporlar
- Adres Etiketleri Oluşturmak

Rapor Sihirbazı İle Standart Rapor

Raporlar formlarla çok benzer yapıdadırlar, fakat verilerin gösterimi için kullanılır.

1. Veri tabanı penceresi üzerinde bulunan Raporlar kartını aktif hale getirin.
2. Yeni düğmesine tıklayın ve Ürünler tablosunu seçin.
3. Rapor sihirbazı seçeneğini işaretleyin ve Tamamı düğmesine tıklayın.

Veri tabanı penceresindeki Raporlar kartı.

Yazdırmak

1. Baskı önizleme görünümüne geçin.
2. Dosya/Sayfa Yapısı komutunu çalıştırın. Kenar boşlukları için "27 mm" değerini atayın. Diğer ayarlar üzerinde değişiklik yapmak için pencere üzerindeki kartlara göz atabilirsiniz.
3. Tasarım görünümüne geçin.
4. Düzen menüsü içerisinde bulunan Tümünü Seç komutunu çalıştırın.
5. Fare imlecini bir denetim elemanı üzerine taşıyın. İmlec el şekli alınca elemanları rapor üzerinde ortalanacak şekilde sağ doğru kaydırın. Orantılı bir değişiklik yapabilmek için CTRL düğmesine basılı tutun ve yön tuşlarını kullanın.
6. Baskı önizleme görünümüne geçin ve Yazdır düğmesine tıklayın.
7. Raporu kaydedin ve pencereyi kapatın.

Eğer verilerinizi başlık ve etiketler olmadan yazdırmak isterseniz **Salt Veriyi Yazdır** seçeneğini işaretlemelisiniz.

Grup Özellikleri

- Bir müşteri sipariş onayı göndermek istiyoruz.
1. Yeni düğmesine tıklayın ve Sipariş Listesi sorgusunu seçin.
 2. Tasarım görünümü seçeneğini işaretleyin ve Tamam düğmesine tıklayın. Alan genişliğini "15,5 cm" olacak şekilde değiştirin.
 3. Sıralama ve Gruplandırma düğmesine tıklayın.
 4. Resimdeki alanları seçin ve Müşteri No için aynı grup özelliklerini atayın.
 5. Farenin sağ düğmesini kullanarak araç çubuğu üzerine tıklayın ve biçim çubuğunu aktif hale getirin.

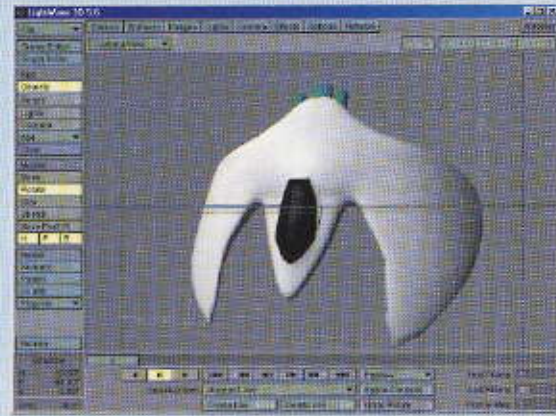

İlk alana göre gruplandı. Bu, bir müşterinin verdiği siparişlerin hesaplanacağı anlamına gelir. İkinci sıralama ise artan şeklinde yapılacaktır.

Etiket Alanları Ekleme

- Eğer çalışma sırasında denetim elemanları ile ilgili bir sorunuz olursa, 3. bölüme göz atabilirsiniz.
1. Kapat düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın.
 2. Görünüm menüsü içerisinde bulunan Sayfa Üstbilgisi/Altbilgisi, Rapor Üstbilgisi/Altbilgisi komutlarına tıklayarak bu alanları kaldırın. Ayarlar alanı çubuğunu yaklaşık "10 cm" aşağı taşıyın.
 3. Etiket düğmesine tıklayın. Sayfa üstbilgisi alanına 1 cm yüksekliğinde ve tüm alanı kaplayacak şekilde bir dikdörtgen çizin.
 4. Metin olarak "Heinrich Mobilya" yazın ve ENTER tuşuna basın. Yazı boyutu olarak "20" atayın ve sonra , düğmelerine tıklayın.
 5. Müşteri No üstbilgisi alanı üzerine de bir etiket ekleyin. Bu etiket içerisine metin olarak kalın ve "12" punto büyüklüğünde "-e, -a" yazın. Biçim menüsü içerisinde bulunan Boyut/En Uyguna komutunu çalıştırın.

rans objeleri ilişkilendirdikten sonra, bu referans objelere uyguladığımız tüm deformasyonlar, bağlı oldukları resimleri de etkileyecektir. Bu şekilde referans objelerini kullanarak resimleri tıpkı ayrı bir obje gibi model üzerinde gezdirebilir, döndürebilir ya da boyutlarını değiştirebilirsiniz. Bu bağlamda, referans objeler Null objelere benzer. Zira referans objeler tek başlarına bir şey ifade etmezler ve Render sırasında görülmezler. Onlar sadece resimleri birer obje olarak tanımlamaya yarar.

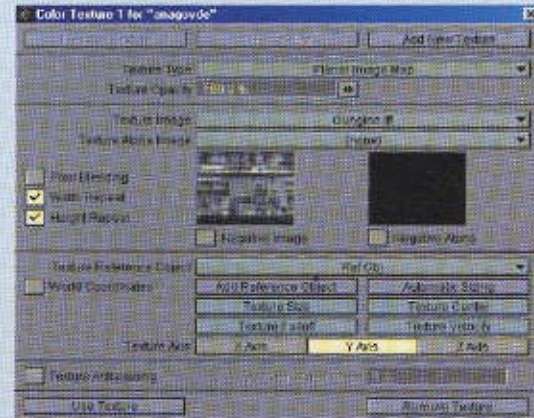

Lightwave Modeller'da işlemleri biten gemi modelinin Layout'ta görünümü.

Yüzey özelliklerini buradan ayarlıyoruz. Seçili halde olan ve üzerinde T yazan tuşlar, o yüzey için bazı Texture ayarları olduğunu gösteriyor. Buradaki parametrelerin çoğunun işlevini kursumuzun önceki bölümlerinde anlatmıştık.

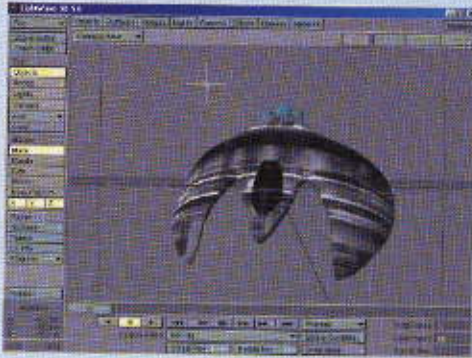
Geminin ana gövdesi için Texture ayarları.

Modellerin yüzey özelliklerini belirlemek, hele hele bu özellikler zaman içinde değişim gösteriyorsa çok zor olabilir. Genel olarak bu işlem 2D boyama programlarına belli bir aşinalık ve çalışılan 3D programda yoğun tecrübe gerektirir. Yüzey özellikleri 3D sahnelerimizin kalbini oluşturur. Çünkü insan gözü, genel olarak modellama alanındaki virtüözlerden çok, modeller üzerindeki dokuların gerçekçiliğiyle ilgilenir.

Referans obje ile ana gövde resmi birleştirdikten sonra, sıra oluşturulan yüzey görüntüsünün gemi üzerinde konumlandırılmasına geldi. Bunun için referans objeye tıpkı normal objelere uyguladığımız gibi, Size, Rotate ve Move komutlarını uyguluyoruz. Resimdeki sarı renkli artı, referans objeyi temsil ediyor.

Geminin ana gövdesinin genel görünümü belirlendi. Fakat gemi bu şekilde pek cansız

Ana gövde için kullanacağımız Texture'ın referans objeye ilişkilendirildikten sonra geminin görünümü.

duruyor. Bunun en büyük sebebi Bump Map eksikliği. Bump Map olarak yine aynı Texture dosyasını kullanacağız. Çukur ve tümseklerin yüzey resmi ile uyumlu olması için Bump Map menüsünde daha önce referans obje olarak kullandığımız referans objeyi seçmemiz gerekiyor.

Yüzey özelliklerini ayarlarken kokpitte fazla değişiklik yapmaya gerek yok. Fakat eğer isterseniz Specular ve Glossiness değerlerini artırabilirsiniz. Böylece kokpit camı daha parlak bir görünüm kazanır.

Egzoz içinse ana gövde için uyguladığımız prosedürü kullanabiliriz. Texture olarak farklı ve tercihen daha ayrıntılı bir resim kullanmak iyi olabilir.

Render edilmiş gemimiz tüm haşmetiyle.

Biraz Efekt

Uzay sahnelerinin klişelerinden biri de, bir fırsatını bulup Lens Flare kullanmaktır. Işık efektleri her zaman etkileyicidir ve göz alır. Üstelik iyi kullanılırsa hataları da kapatabilir. Lightwave Lens Flare efektleri olarak zengin seçenekler sunuyor.

Bu seçeneklerden bazıları:

Fade with Distance: Lens Flare etkisinin mesafeye bağlı olarak azalıp çoğalmasını sağlar.

Central Glow: Bu seçenek çok önemli. Eğer iptal edilirse, merkezdeki parıltı kayboluyor ve geriye sadece halkalar kalıyor.

Red Outer Glow: Bu seçenikle merkezden dışarıya doğru renkli bir parıltı yayılıyor.

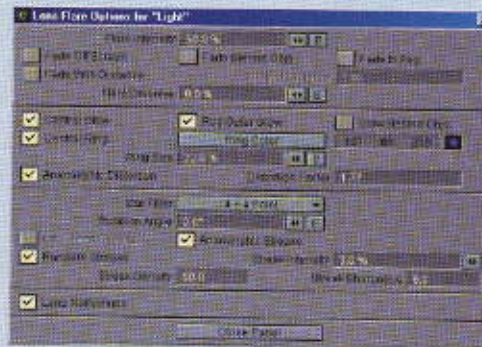
Central Ring: Varolan halkalara istenilen renkte bir yenisini ekliyor.

Anamorphic Distortion: Lens Flare sonucunda oluşan halkaların yuvarlak olmasını istemiyorsanız bu seçeneği işaretlemelisiniz.

Star Filter: Merkezden çıkan ışık çizgileri oluşturun.

Rotation Angle: Star Filter'in yarattığı çizgileri bir zarf eğrisiyle zamana bağlı olarak değiştirebilir.

Random Streaks: Star Filter'a benzeyen, fakat ondan daha ince olan çizgiler oluşturu-

Lightwave içindeki Lens Flare seçenekleri.

yor.

Streak Sharpness: Çizgilerin kalınlığını ayarlıyor.

Streak Intensity: Çizgilerin görülebilirliğini ayarlıyor.

Streak Density: Çizgilerin sayısını ayarlıyor.

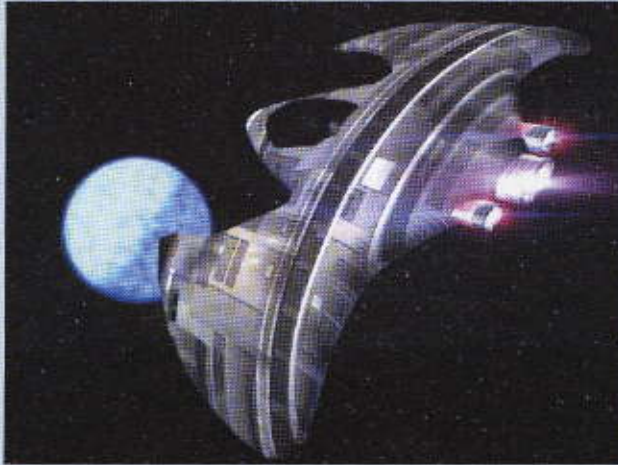
Lens Reflections: Merkezdeki ışığın etrafına halkalar ekliyor.

Yukarıdaki Lens Flare parametrelerinden bazılarını bir zarf eğrisi (Envelope) yardımıyla canlandırmak da mümkün.

Üç adet egzoz olduğuna göre, bunu simüle eden üç adet ışık kaynağına ihtiyacımız olacak. Fakat egzoz ışıklarına başlamadan önce sahneye bir Null obje ekleyelim. Geminin egzoz ışıklarını ve gemiyi, bu Null objeye Child olarak bağlayacağız. Yani hem ışıklar hem de geminin Parent'i bu Null obje olacak. Bunu yaptıktan sonra ışıkların egzozlara yerleştirilmesi işine girebiliriz. Fakat daha önce ışık kaynağı olarak Point Light'ı seçip sahneye eklediğimiz ışığın Lens Flare parametrelerini istediğimize göre ayarlayalım. Elimizde iki adet küçük, bir adet de büyük egzoz var. Parametrelerini ayarladığımız ışığı küçük egzozlardan birine yerleştirip Clone komutuyla kopyalayalım. Kopya ışığı da diğer ufak egzozu yerleştirdikten sonra, birkaç parametreyi değiştirerek ortadaki egzozun ışık kaynağını yerleştirelim. Gemiye hareket ettirirken unutmamamız gereken, Null objenin, ışıkların ve geminin Parent'i olduğu. Yani gemiyi hareket ettirirken Null objeyi kullanmalıyız. Yoksa ışıklar bir tarafa, gemi başka bir tarafa gider.

Söz konusu uzaygemisi olunca, arka plan olarak yıldızları kullanmak gerekir doğal olarak. İsteğinize göre arkaplana bir iki meteor ya da gezegen eklerseniz, sahneniz daha güzel görünür.

Hareketlendirme için daha önce anlattığımız Keyframe yöntemini kullanabilirsiniz. Keşfedilmeyi bekleyen gezegenler ve sonsuz uzay sizi bekliyor. Kolay gelsin.

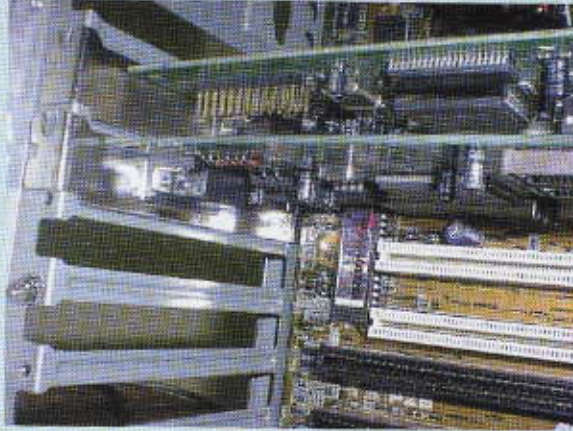
Bitmiş gemi modeli.

Anlattığımız modelleme yöntemi, değişikliklere oldukça açıktır. Modelleme sürecindeki birkaç küçük farklılıkla bambaşka gemi modelleri elde edebilirsiniz.

PC'nizdeki Çift Donanımlar

Bir PC'nin sahip olması gereken tüm donanımların nasıl kurulacağını üç aşağı beş yukarı öğrendik. Bu şekilde bir bilgisayardan en iyi performansı almak mümkün olabilir. Ancak hep daha fazlasını isteyenlerseniz, birkaç bilgisayarı birbirine bağlayarak performans artırabilirsiniz. Bu konuyu geçen bölümde işlemistik. Bir başka yöntemde de, monte etmiş olduğunuz bilgisayarındaki donanımlara ek yaparak daha da fazla performans alabilirsiniz. Sabitdisk, CD-ROM, Floppy ya da RAM gibi donanım parçalarından bir tane daha fazla takmak çok zor bir olay değildir ve daha önceki bölümlerden takip edilerek yapılabilir. Peki çift ekran kartı, modem ya da ses kartında durum nasıl olacak? Bu tür bir donanım güncellemesi Windows 98'e kadar pek mümkün değildi. Ancak artık yeni işletim sisteminde bu bahsedilen kartlardan birden fazla kullanarak daha fazla performans almak ya da daha rahat bir çalışma ortamı sağlamak mümkün oluyor. Yeni bir bilgisayar topladıysanız ya da topluyorsanız, eski donanımlarınızı da yok pahasına geri vermek ya da bir köşeye atmak istemiyorsanız, artık yeni işletim sistemi ile bunları kullanmanın vakti geldi. Tabii eğer Windows 98 bunları desteklemiyorsa ya da donanımlarınızda takım ruhu yoksa ve şahsi oynamayı tercih ediyorsa, maalesef yapabileceğiniz bir şey yok.

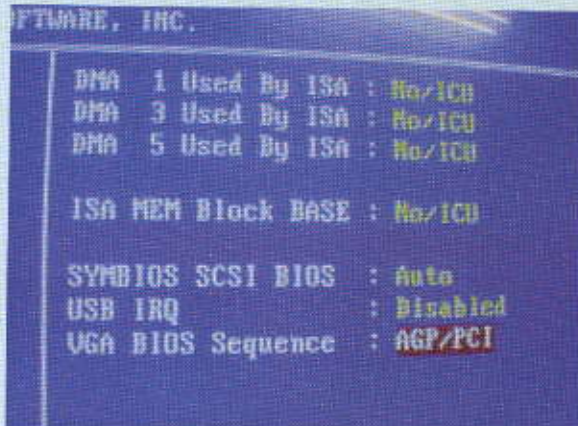
Çift Ekran Kartı ve Monitör

Tabii ki bu PC üzerinde pek alışık olmadığımız bir işlem. Önceden eski işletim sistemleri ile yapılabilmesi için ekran kartlarının özel olması gerekiyordu. Bu da getirdiği maliyet açısından pek tercih edilmiyordu. Ancak artık Windows 98 kullanarak en ucuz ve standart ekran kartları ile bile PC harici bilgisayarlarda gördüğümüz ve imrendiğimiz çift monitör ile çalışma imkânını kolaylıkla elde edebiliyoruz.

Temin etmeniz gereken sadece iki adet monitör, iki ekran kartı ve Windows 98 :) Eğer Pentium II bir sistem üzerinde çalışıyorsanız, makinenizde AGP bir ekran kartı olma olasılığı oldukça yüksek demektir. Bu durumda biraz problem yaşayabilirsiniz. Çünkü bazı ana kartlar ya da ekran kartları biri AGP, biri PCI olmak üzere çift ekran kartına uyumlu olma-

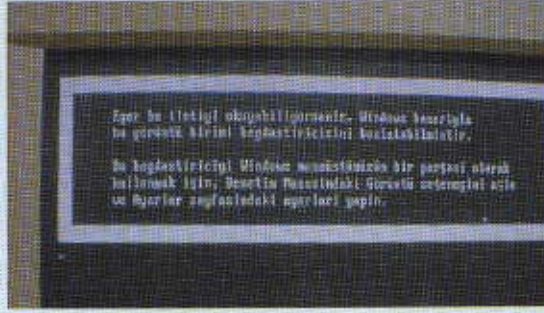
yabiliyor. Bu sorun AGP kartta olabileceği gibi, ana karttan da kaynaklanıyor olabilir. İki PCI kart ile hiçbir problem yaşamazsınız. Şimdi bu iki seçeneği de inceleyelim.

Eğer uyumlu bir AGP ekran kartınız varsa, bunu birincil ekran kartı olarak tanımlayıp ikinci bir PCI kart ekleyebilirsiniz. Kartı eklemeyen önce bilgisayarınızı açın ve acilista DEL tuşuna ya da sizde uygun olan tuşe basarak BIOS

ayarlarına girin. Burada PNP&PCI Setup menüsünden ya da sizde hangi menüde yer alıyorsa, AGP ve PCI VGA kartı önceliğini ayarlayın. Seçeneğin üzerine gelip PageUP, PageDOWN tuşlarını kullanarak AGP ekran kartına önceliği verin. Zaten böyle ayarlanmış olabilir. Daha sonra kaydedip çıkın ve bilgisayarı kapatın.

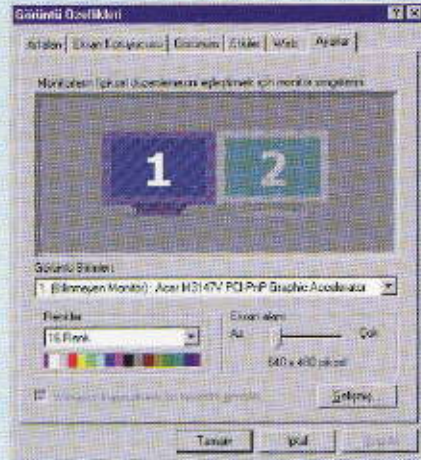
Bilgisayarınızın kasasını açın. AGP ekran kartına dokunmadan boş bir PCI Slot'a PCI ekran kartınızı yerleştirin. Yeni bağladığınız karta diğer monitörü bağlayın. Elektrik bağlantı-

sını da yaptıktan sonra bilgisayarınızı açın. Önce birincil olarak yerleştirilmiş olan AGP ve ona bağlı ekran açılacak, diğer monitör bekleme konumunda kalacaktır. İşletim sisteminiz açıldığı zaman, yeni PCI grafik kartı ve monitör tanımlanacaktır. Windows tanımadıysa, grafik kartınızı kendi sürücülerini ile daha önceki bölümlerde anlatıldığı gibi kurun.

Kurulum işlemi bittikten sonra bilgisayar yeniden başlatılacaktır. Bir sonraki oturumda Windows açıldığı zaman ikincil olarak devreye sokulmuş olan monitör açılacak ve grafik kartının başarı ile başlatıldığını anlatan bir ibare karşınıza gelecektir. Ancak bu şekilde ha-

len ikinci monitörü kullanamazsınız. Masaüstüne sağ tuş ile tıklayıp Özellikler'i seçin. Karşınıza daha önceden almış olduğumuzdan farklı bir Özellikler penceresi gelecektir. Ayarlar kartına girdiğiniz zaman burada ortada iki adet monitör olduğunu göreceksiniz. Onun altındaki görüntü birimleri başlığı altındaki grafik kartı seçimini orta resimdeki monitörlere tıklayarak da yapabilirsiniz. Burada yapılması gereken önce iki ekranı da aynı ayrı, aynı renk derinliğine ve çözünürlüğüne getirmek. Bu bir zorunluluk olmasa da uyumlu çalışmak için bir gereklilik. Daha sonra ikinci monitör ayarlarındaki "Windows masaüstümü bu monitöre genişlet" seçeneğini

işaretleyip Uygula seçeneğine tıkladığınız zaman geniş ekranı kullanmaya başlayabilirsiniz. Eğer monitörlerin yeri ters tarafta kaldı ise, üzerine tıklayıp sürükleyerek yerini değiştirebilirsiniz. Eğer aynı boyutlu iki monitör kullanıyorsanız, uyum pek de sorun yaratmaz,

ama biri diğerinden daha büyük ekrana sahip ise iki tarafa bölünen uygulamalar uyumlu olmayabilir.

Yoğun ekran alanı isteyen yazılımlar ile çalışırken menüleri bir monitöre çekip daha geniş çalışma alanına sahip olabilirsiniz. Bu konuda çalışırken dikkat edilecek bir başka nokta daha bulunur. Eğer uygulamayı tam ekrana büyütürseniz uygulama hangi monitörde daha fazla

yer kaplıyorsa o ekranı kaplayacak ve diğerine taşmayacaktır. Bu yüzden uygulamayı el ile büyütmeniz daha doğru olacaktır. Büyük ekran bir monitöre paranız yetmiyorsa, bu şekilde iki küçük monitör de işinizi görecektir.

Cift Modem ve Yüksek Hız

Bilgisayar çağı çoktan geçti. Artık devir iletişim devri. Dünya üzerindeki en büyük iletişim ağı ise herkesin bildiği gibi Internet tabii. Internet'e bağlanmak için birçok yöntem bulunuyor. En çok bilinen çevirmeli ağ ile modem kullanmanın dışında, kablolu kanal üzerinden ya da uydu modem ile bağlantı sağlanabiliyor. Lease Line ve ISDN de en çok kullanılan yöntemler arasında yer alıyor. Bunların arasında hız açısından en yetersiz kalan tabii ki modemler, ancak maliyet açısından bakıldığı zaman en iyi seçim de yine bunlar. Lease Line ve ISDN, ev kullanıcısı ve orta çaplı ofisler için uygun ve modemlerden birkaç kat fazla hız sağlayabiliyor. Ancak ilk yatırım maliyeti ve aylık ücretlendirmesi hiç de az sayılmaz. Uydu modem, normal modemler ile kıyaslanamayacak kadar çok hız sağlıyor. İlk yatırım maliyeti yine bulunuyor. Ayrıca uydu modemlerde indirilen miktar başına para ödenmesi gerekiyor. Kablolu modemlerde ise hız yine yüksek, ancak ilk yatırım maliyetinin yüksekliği yanında halen bir Internet servis sağlayıcıya ihtiyaç duyulması dezavantajları arasında yer alıyor. Bu seçenekler arasından Türkiye'deki ekonomik koşulları da göz önünde bulundurarak bir seçim yapmak gerekirse, yine en iyi seçenek modem gibi görünüyor. Üstelik artık Windows

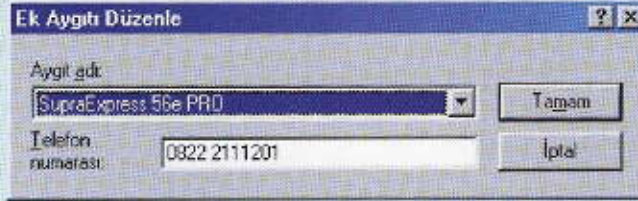
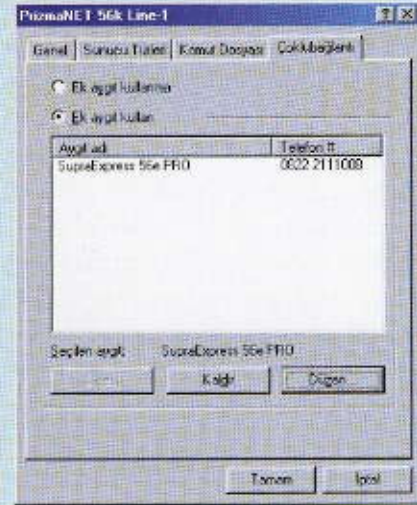
98 sayesinde birden fazlasını biraraya bağlayarak daha fazla hız elde etmemiz de mümkün.

Modemlerin v.90 standardı ile 56k'ya dayanan hızları iki tenesinin bağlanması ile 112k'ı buluyor. Üstelik şu an halen 64k ve 128k'lık Lease Line'lar ile başa baş sayılabilecek bir hızı sadece iki hat ve modem ile elde edebilmemiz mümkün. İki hatın ücreti dahi kesinlikle aylık Lease Line ücretinden az olacaktır. Ancak bunun kullanılması için seçeceğimiz Internet servis sağlayıcının bu özelliği destekliyor olması gerekir. Eğer böyle bir servis sağlayıcıdan iki bağlantı temin ettiyseniz, iki modeminiz varsa ve Windows 98'de makinenizde kurulu ise :) artık kurulumu başlayabiliriz.

Çift bağlantı için aynı marka modem olmasına gerek olmadığı gibi, ikisinin de internal ya da External olmasına da gerek yoktur. Yapacağınız seçim sizin için sadece kurulum aşamalarını değiştirecektir. Buradaki örnekte farklı olması açısından aynı marka, ancak bir internal bir de External modem seçilmiştir. Birden fazla modem kullanımında nasıl bir seçim yapılırsa yapılsın sonuçta birden fazla COM port isgal edileceğinden çıkışlardan kaçınmak, daha rahat bir kurulum ve sonrasında kullanım için seri fareyi PS/2 bir fare ile değiştirmenizde fayda vardır.

Birincil modemi nasıl tanıtacağımızı daha önceki bölümlerimizde işlemiştik. Bu doğrultuda o bölümlerimizden yararlanarak yeni modemi de kurabilirsiniz. Eğer iki adet internal modem kullanmayı düşünüyorsanız, o zaman BIOS ayarlarında bazı değişiklikler yapmanız gerekecektir. Ama bu değişiklikleri yapmadan önce bilgisayarınızın kasasını sökerek açın. Var olan internal kartınızın yanında, herhangi boş bir PCI slotu yeni modeminizi yerleştirin. Eğer

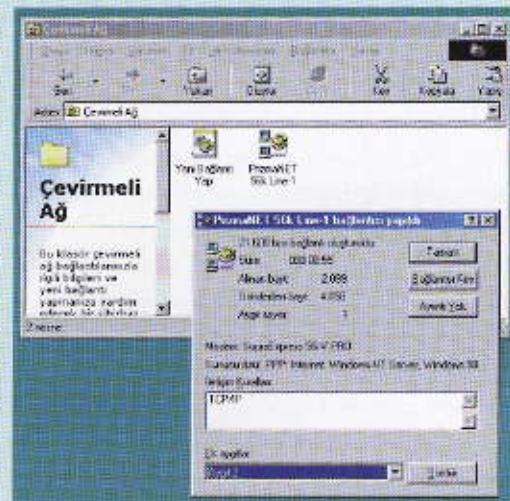
daha önceden bir modeminiz yoksa, aldığınız her iki modemi de slotlara yerleştirin. Yeni ana kartlarda tek bir ISA slotu bulunması ya da hiç olmaması yüzünden iki tane PCI modem edinmeniz daha yararlı olacaktır. Bu şekilde IRQ ve COM ayarları da otomatik olarak yapılacaktır. Modemleriniz Plug&Play değilse, üzerlerinde bulunan Jumper'lar vasıtasıyla kartın üzerinde tanıtıldığı gibi COM ve IRQ ayarlarını yapabilirsiniz. Dikkat etmeniz gereken nokta, iki karta da aynı COM değerlerini tanımlamak olmalıdır. COM1 ve COM3, COM2 ve COM4 aynı iletişim portlarıdır. Örneğin birine COM1 atıyorsanız, diğerini COM3 olarak seçmeyin. Gerçi artık yeni PCI modemlerin tümü Plug&Play olduğu için tanıma problemi yaşamazsınız. Modemleri monte ettikten sonra kasayı kapatın ve bilgisayarı açın. DEL ya da uygun tuş ile BIOS'a girin ve BIOS'unuzun markasına ve modeline göre menüler arasından COM portları ayarlarını (COM A ve COM B diye de geçebilir) bulup her iki COM port'u da iptal edin. Aksi takdirde işletim sistemi bilgisayarın arkasına bağ-

layacaktır. Eğer Windows tanımıyor ise kartla gelen sürücüler ile siz kurabilirsiniz. Bunun tam tersi olarak da, iki External modem kullanımında BIOS'tan COM seçeneklerinin ikisinin de açık olması gerekir. Bir Internal bir External modem kullanımı aslında en rahat kullanım şeklidir. Tüm donanımsal kurulumlar bittikten sonra sıra işletim sistemi ayarlarına geliyor. İnternet'e bağlanmak için çevirmeli ağı kurulmuş olması gerekir. Bilgisayarım'dan Çevirmeli Ağ ikonuna çift tıklayın. Eğer daha önce bir bağlantı tanımlıysa, bunu içeren bir pencere açılacaktır. Değil ise, yeni bir bağlantı tanımlamanız gerekecektir. Burada herhangi bir modemi belirleyebilirsiniz. Bu otomatik olarak ilk modem olarak tanımlanacaktır. Bağlantı ikonu yaratıldığı zaman buna sağ tuş ile tıklayıp Özellikler seçeneğini seçin. Açılan pencereden Çoklu Bağlantı kartına tıklayın. Burada Ek Aygıt Kullanı seçeneğini seçin. Altteki pencere aktif duruma geçecektir. Ekle tuşu ile bilgisayarınızda yer alan diğer modemi ikinci aygıt olarak ekleyin. Düzen tuşuna basıp ikinci sefer aranması gereken numarayı belirleyin. Tamam seçeneğine basarak bu menülerden çıkın.

Yaratmış olduğunuz ikona çift tıklayarak bağlantıyı sağlayın. Birinci bağlantı için isim ve şifre girdikten sonra ikinci modem ve hat vasıtası ile tekrar arama yapılacaktır ve tekrar isim ile şifre girmeniz gerekecektir. Bu işlemi de gerçekleştirdikten sonra, artık almak için işaretlediğiniz dosya her iki modem arasında pay edilerek iki katı bir hızda indirilecektir.

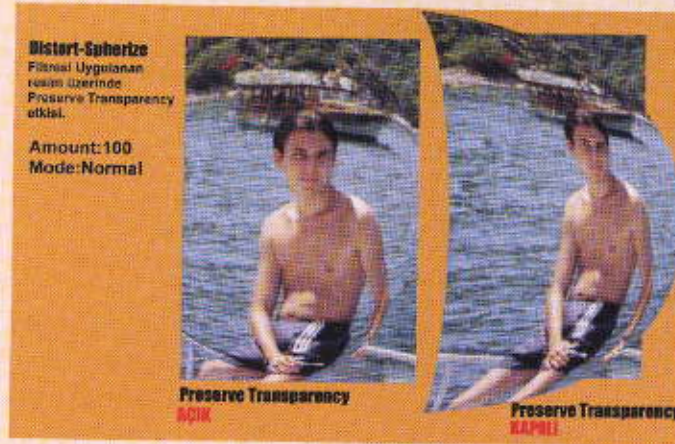
lanan Com portları ile takılı modemlerin çakışmasını engelleyemeyecektir. Ayarları kaydedip çıkın. Windows açıldığında yeni modemi bulunduğunu belirticek ve sürücülerini yük-

Bölüm 7: Filtreler

Sonunda Photoshop'un sıkıcı ama gerekli bölümlerini atlatıp en zevkli bölümüne geldik. Artık bundan sonra şimdiye kadar işlediğimiz konuları temel alarak güzel görünümlü çalışmalar yapmaya başlayabilirsiniz. Menu çubuğundan Filter ana başlığı altından ulaşabileceğimiz filtreler daha önceki bölümlerde de bahsettiğimiz gibi resimler üzerinde çeşitli efektler yapmanızı sağlar. Photoshop programı dahilinde filtreler 14 ana başlık altında yer alır. Bunların dışında piyasada üçüncü parti şirketler tarafından hazırlanmış filtre paketleri de yer almaktadır. Kullanılabilmesi için sadece menüden seçilmesinin yeterli olmasının yanında, aslına bilinmesi gereken birkaç ince nokta daha bulunur. Filtre menüsü diğerlerinden farklı olarak bir resim açılana kadar aktif duruma geçmez. Bunun yanında, eğer resmi açmanıza rağmen, filtre menüsü hâlâ kullanılamaz ise, bunun nedeni renk paleti olabilir. Filtrelerin kullanılabilmesi için resmin mutlaka "Indexed Color"dan farklı bir palette olması gerekir. Bu yüzden herhangi bir filtre uygulamadan önce "RGB" renk palette

dönüşüm yapmak en iyi hareket olacaktır. Çünkü RGB tüm filtreleri destekleyen yegane renk paletidir. Filtreleri uygularken tüm resim üzerinde çalışabileceğiniz gibi, ayrı ayrı Layer'lar üzerinde ya da Channel'lar üzerinde de çalışabilirsiniz. Burada da özellikle Layer'lar ile çalışırken

dikkat edilmesi gereken nokta, "Preserve Transparency" seçeneğinin filtrenin işlemesi üzerinde yapacağı etki olmalıdır. Bu seçeneğin durumu çoğu filtrenin çalışmasını engelleyeceği gibi, filtrelerin yaratacağı etkilerde de farklılık yaratabilir. Bu seçeneğin aktif olması daha önce de anlattığımız gibi filtreyi Layer sınırları ile sınırlandıracaktır. Filtreler hakkında genel olarak bilinmesi gereken son şey de, bunların dümdüz kullanılmasından çok seçim araçlarının iyi kullanımı ile daha iyi etkiler yaratacağıdır.

Filtreleri Daha Performanslı Kullanmak İçin

Bazı filtre efektleri özellikle yüksek çözünürlüklerdeki resimlere uygulandığı zaman çok fazla hafıza gerektirebilir. Burada size tavsiye edeceğimiz Adobe şirketinin de önerdiği birkaç yöntemi kullanarak bu tip filtrelerin kullanımında performans artışı sağlamanız.

*Öncelikle deneyeceğiniz filtreleri resmin tamamı yerine belirli küçük bölümlerinde kullanın.

• Efektleri tek tek kanallara uygulayın: Eğer çok büyük bir resim dosyasına efekt uygularken zorluk çekiyorsanız ve çeşitli problemlerle karşılaşıyorsanız, RGB kanalı üzerindeki her kanal için ayrı ayrı uygulamayı deneyin. Ancak bu yöntem özellikle her defasında te-

sadüfi biçimde değişik pikseller üzerine uygulama yapan efektler için problem oluşturabilir ve Composite kanalda oluşturacağı etkiden farklı bir etki yaratabilir.

- Ayarları değiştirin: Lighting Effects, Cutout, Stained Glass, Chrome, Ripple, Spatter, Sprayed Strokes ve Glass filtreleri gibi çok fazla hafıza gerektiren efektleri kullanırken ayarlar üzerinde oynama yapın. Örneğin Stained Glass filtresi için hücre boyunu büyütün; Cutout filtresi için Edge Simplicity'i artırın ya da Edge Fidelity'i düşürün. Her iki uygulamayı da yapabilirsiniz.

- Eğer siyah-beyaz bir yazıdan çıkış almayı düşünüyorsanız, resim dosyasına efekt uygulamadan önce Grayscale bir kopyasını çıkarın. Ancak burada bilinmesi gereken, renkli resme efekt uyguladıktan sonra Grayscale'e dönüştürme ile Grayscale'e dönüştürdükten sonra efekt uygulamanın her zaman aynı etkiyi vermeyeceğidir.

Filtreler İçin Kısayollar

Filtreleri kullanırken kısayolları kullanarak daha hızlı çalışmanız da mümkün olabilir. Bunun için bilmeniz gereken birkaç teknik mevcut.

Bir filtreyi uygularken iptal etmek için ESC tuşunu kullanabilirsiniz. İptal etme işlemi bazı filtreler söz konusu olduğunda zaman alabilir. Uygulanan filtreyi geri almak için de CTRL-Z tuşlarına beraber basılması gerekir. UNDO komutu aynı zamanda uygulanmış Fade komutu etkisini de geri alacaktır. Son uyguladığınız filtreyi bir defa daha uygulamak için CTRL-F tuşlarına basmanız yeterli olur. Ancak bu işlem efekti son bırakılan ayarlar ile uygulayacaktır. Eğer son uygulanan filtreyi ayarlar penceresi ile birlikte açmak istiyorsanız, bu durumda CTRL-ALT-F tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz.

Özel Efektler İçin Yararlı İpuçları

Filtreleri tek tek tanımak ve ne gibi etkiler yaptığını bilmek tabii ki yararlıdır. Ancak bunları uygularken kullanılacak bazı teknikler çalışmalarınızı daha profesyonel gösterecektir. Bu yüzden burada tüm filtrelerin etkilerini tek tek vermek yerine, bazı tekniklerden bahsetmek daha mantıklı olacaktır. Filtrelerin etkileri program üzerinden denenerek de görülebilir.

**Brush
Strokes-
Angle
Strokes**
Fade:%100

**Brush
Strokes-
Angle
Strokes**
Fade:%60

- Bir efekti sadece resmin seçili bir parçasına uyguladıysanız, daha sonra çeşitli teknikler kullanarak bunu orijinal resim ile harmanlayabilirsiniz. Eğer arada sert bir geçiş istiyorsanız, efekti seçili alan üzerinde doğrudan uygulayabilirsiniz. Yumusak bir geçiş için seçili alana önce bir miktar Feather verip filtreyi öyle uygulayın. Saydam bir efekt için ise önce filtreyi uygulayın, daha sonra yine aynı menüde yer alan Fade komutu ile seçimin opaklık ve geçiş modunu ayarlayın. Bunun için SHIFT-CTRL-F tuş kombinasyonunu da kullanabilirsiniz.

- Daha değişik filtre efektleri elde etmek için her Layer'a ay-

ni efektler uygulamayı ya da aynı efekti birden çok Layer'a uygulamayı deneyebilirsiniz. Bir efektin Layer'ı etkileyebilmesi için daha önce de bahsettiğimiz gibi içinde pikseller barındırması gerekir. Aynı şekilde, özel efektler için filtreler resmin aynı renk kanallarına uygulanabilir. Biraz önceki gibi değişik kanallara değişik efektler uygulanabilir ya da aynı efektler değişik ayarlar ile kullanılabilir. Örneğin siyah beyaz bir resme Graphic Pen efekti uygulamak ile, RGB renk paletine dönüştürüp sadece G (Green) ve B (Blue) kanallarına aynı efekti uygulama arasında dağlar kadar profesyonellik farkı oluşacaktır.

● Photoshop'u kullanma amaçları arasında en fazla yer alan işlemlerden biri de farklı arka planlar yaratmaktır. Siz de efektleri düz tek renk ya da Grayscale şekiller üzerinde kullanabilir ve farklı arka planlar ile dokular yaratabilirsiniz. Aynı şekilde dokuları uygulayıp daha sonra Blur işlemi yapabilirsiniz. Arka plan oluştururken Add Noise, Chalk ve Charcoal, Clouds, Conte Crayon, Craquelure, Difference Clouds, Glass, Grain, Graphic Pen, Halftone Pattern, Mezzotint, Mosaic Tiles, Note Paper, Patchwork, Pointillize, Reticulation, Rough Pastels, Sponge, Stained Glass, Texture Fill, Texturizer ve Underpainting en fazla kullanılan filtreler arasında yer alır. Ancak bunlar arasından özellikle Glass gibi filtrelerin düz renk üzerinde çok az ya da hiç etkisi olmayacağını göz önüne almak gerekir.

Seçim maskeleri veya çoğaltılmış resimlerin üzerinde birden fazla efektin birarada kullanılması da oldukça değişik etkiler yaratacaktır. Şimdi bunu kısaca açalım. İlk durumda önce maskelerin kullanımı ile bir seçim yaratılması gerekir. Bu şekilde bir efektten diğerine geçiş için daha fazla kontrol imkanına sahip olabilirsiniz. Örneğin önce Mask konumuna geçin, yaratılan maske üzerinde siyahtan beyaza bir Gradient doldurma işlemi yapın. Daha sonra normal konuma dönüp efekti uygulayın. Orijinal resim ile efektli resim arasında hoş bir geçiş oluşacaktır.

İkinci durum için ise önce resmin iki tane kopyasını çıkarın. Daha sonra her biri üzerinde farklı efektleri uygulayın. Araç çubuğunda yer alan İstampa aracının Clone özelliğini kullanarak bir kopyadan aldığınız bölümü diğeri üzerinde istediğiniz yerde kullanarak değişik etkiler yaratabilirsiniz.

● Eğer bir seri düşük kaliteden oluşan resim ile çalışıyorsanız ve bunların kararlılığını artırmak istiyorsanız, tümüne aynı efekti uygulayarak sonuçta birbirine yakın kararlarda resimler oluşturabilir ve orijinal resimlerdeki hataları saklayabilirsiniz. Bunun için Actions paletini kullanarak bir resim için uyguladığınız efekt serisini saklayabilir ve daha sonra aynı Action serisini Play tusuna basarak diğer resimler için de uygulayabilirsiniz. Resimlerde ne hata olursa olsun aynı efektlerden geçeceği için, sonuçta yan yana kullanılsalar da aralarında göze batacak bir farklılık gözükmeyecektir.

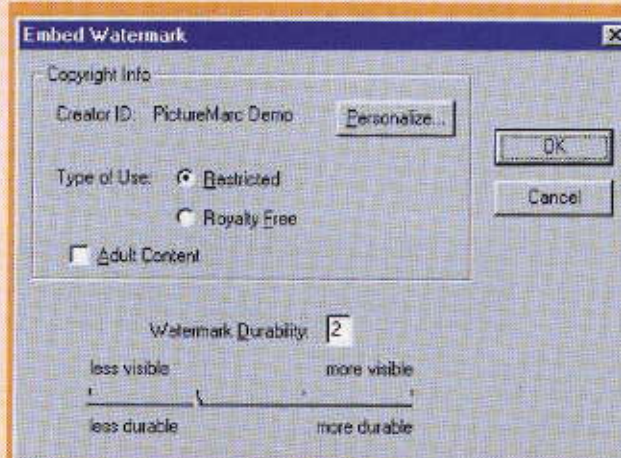
Farklı Filtrelere Kısa Bir Bakış

● Doku İçeren Filtreler: Tüm filtrelerin ne işe yaradığına ve ayarların ne gibi etkiler yaptığını geçmeden önce, diğerlerinden bazı noktalarda ayrılan başlıca farklı filtrelere kısaca bir

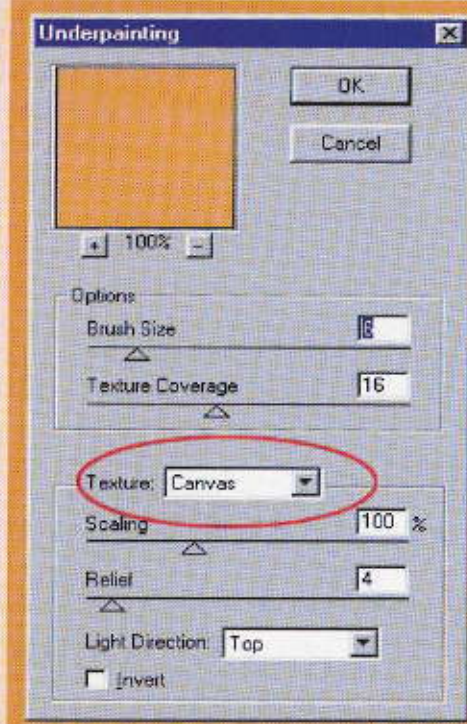
göz atalım. Photoshop içinde yer alan tüm filtrelerin kullanımı üç aşağı beş yukarı aynı iken, özellikle 5 tanesi doku ve cam yüzeyi kontrolü içermesi ile diğerlerinden biraz farklıdır. Conte Crayon, Glass, Rough Pastels, Texturizer ve Underpainting filtrelerinde bulunan doku özelliği bir resmin sanki cadır bezi veya tuğla gibi değişik maddeler üzerine boyanmış gibi ya da cam bir yüzeyin arkasında duruyormuş gibi gözükmesini sağlayabiliyor. Bu kontrolleri kullanmak için ise öncelikle Filter menüsünden birinin seçilmesi gerekecektir. Doku ise filtre ayarları içinden sabit olan bir tanesi seçilerek ya da Load seçeneğinin kullanılması ile herhangi bir Photoshop belgesi arasından seçilerek atanabiliyor. Bundan sonra boyutlandırma çubuğu ile resim yüzeyinde efeklin azlığı, çokluğu, rölyef çubuğu ile de efeklin derinliğini ayarlayabilirsiniz. Invert'ü seçerek yüzeyin koyu ve açık renklerini değiştirin. Işık yönünü de belirledikten sonra OK'e basarak işlemi gerçekleştirebilirsiniz.

• **Digimarc Filtresi:** Bu filtre gözle görülebilir bir etki yaratmaz. Aslında kullanım amacının bir parçası da böyle olmasını gerektirir. Digimarc, Photoshop resimleri içine Digital Watermark kullanarak Copyright bilgileri yerleştiren ve kullanıcıya bu resmin yasalar tarafından kullanıldığını bildirebilen bir filtredir. Watermark, resmin aydınlık kanalına Noise olarak eklenen bir nevi dijital koddur. Görünmez ve resmin kalitesine de bir etkisi yoktur.

Resimlerin İçine Gizli Copyright: Digimarc Filtresi

edebiliyor. Resim açılırken Photoshop 4.0 Watermark'ı tarayacak ve bulursa bir Copyright (c) sembolünü başlık çubuğunda görüntüleyecek, kullanıcıları Digimarc > Read Watermark filtresini kullanarak bilgileri okumak için uyaracaktır. Bu filtre kullanılarak küçükler uygun olmayan resimlerin işaretlenmesi de mümkün olabilir. Böylece bu özelliği destekleyen görüntüleyiciler tarafından resim açılmayacaktır.

Dokulu Filtrelere Örnek Artistic - Underpainting

Aynı zamanda birçok resim işlemine karşı da dayanıklıdır. Dayanıklılık derecesi görünmeme özelliği ile ters orantılı olduğundan, birinin artması diğerini olumsuz yönde etkileyecektir. Teknolojiyi kullanmak için gerekli olan hareket ise öncelikle şirketin Web sayfasını ziyaret edip bir ID numarası almak. Daha sonra resimlerinizi bu numara ile koruma altına alabiliyorsunuz ve herkes o çalışmanın size ait olduğunu veri tabanından takip

İnsani Chip'ler

Sadece zaman meselesi ve körler artık görecek, felçliler yine yürüyecek. Chip'ler zarar görmüş sinir hücrelerinin görevlerini üstleniyorlar. Pek çok üniversite kliniğinde bu konu üzerinde araştırmalar ve deneyler yapılıyor.

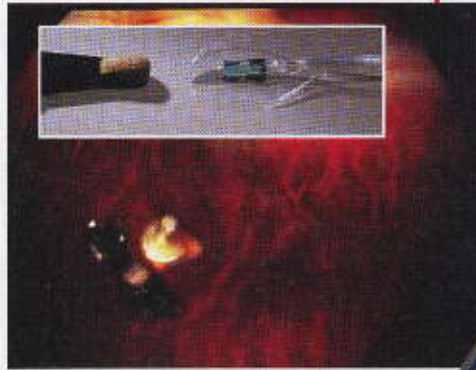
Aralık 1996- JR'a inen felç korkunç sonuçlar doğuruyor; beyni o kadar ağır hasar görüyor ki Atlantali 53 yaşındaki adamın başından aşağısı felç oluyor. Akli gücü yerinde olan JR tekerlekli sandalyeye mahkum, solunum cihazına bağlı ve konuşmıyor.

Gerçi duyma ve görme yeteneğini kaybetmiş değil ve bu sayede bakışları ile anlaşabiliyor: İki defa göz kırpmak "evet", bir defa ise "hayır" anlamına geliyor. Dış dünyayla olan bağlantısı ise oldukça kısıtlı.

Ancak 24 Mart 1998'den beri JR için herşey çok farklı. Bu tarihte, Atlanta'daki Emory Üniversitesi'nde nörocerrah olarak görev yapan Dr. Roy E. Bakay, Georgia Tech Üniversitesi'ndeki bir meslektaşı ile birlikte geliştirdiği küçük bir cam elektrodu JR'ın beynine yerleştirdi.

Bu elektrot JR'ın sinir sinyallerini doğrudan monitöre bağlı bir bilgisayara gönderiyor. JR, düşüncelerinin gücü ile Cursor'ı (imleci) hareket ettiriyor. Ekim ayından bu yana fareyi yatay yönde düzenlenmiş beş değişik piktogram üzerinde hareket ettirip bunları etkinleştirebiliyor. JR bunlardan birini tıkladığında, bilgisayar konuşmaya başlıyor: "Sancım var" veya "Lütfen ışığı söndürün" gibi cümleler ile kendisini ifade ediyor. JR'ın en çok sevdiği ikon ise şu: "Görüşmek üzere. Seninle konuşmak bir zevkti".

Kennedy ve Bakay bu elektrot sayesinde, Locked-in hastalar olarak adlandırdıkları felç olmuş veya omuriliği zarar görmüş, iletişimsizlik karanlığında bulunan insanların izolasyonunun sona ereceğini umuyorlar.

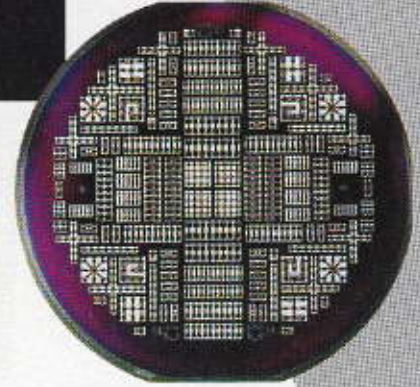

"Geliştirdiğimiz İmplantat sayesinde, en ağır engelliler bile nihayet dış dünya ile iletişim kurabilecekler"

Prof. Roy Bakay,
Emory Üniversitesi, Atlanta

Hareket edemeyen hastaların da, ameliyat ile beyine müdahale yapılmadan PC aracılığı ile iletişim kurabilecekleri Tübingen Üniversitesi'ndeki bilimadamları tarafından kanıtlandı. Medikal Psikoloji ve Davranış Nörobijyolojisi Enstitüsü'nden Prof. Niels Birbaumer ve ekibi ALS hastaları (Amyotrof lateraliskleroz: motoriknöronların dejenerasyonu sonucu vücudun kas hareketlerinin felç olduğu bir hastalık) ile birlikte çalışıyorlar. Doktorlar elektro enzephalogram (EEG) ile, elektrotları kafa derisine yapıştırma suretiyle hastanın elektronik beyin faaliyetini ölçerler. Böylelikle çevrelerini algılayabilen, ancak rahatsızlıkları nedeniyle ifade edemeyen Locked-in hastalara beyin akımlarını kendileri denetleyerek iletişim kurma olanağını

Gözün içinde bir Chip: İmplantat (sol üstte bir kibrit çöpü ile yan yana, alta ise büyütülmüş olarak görüyorsunuz) görme hücrelerinin yerine kullanılıyor. Bugüne kadar cerrahlar Chip ve alıcıları sadece hayvan gözlerinde (soldaki resim) kullandılar.

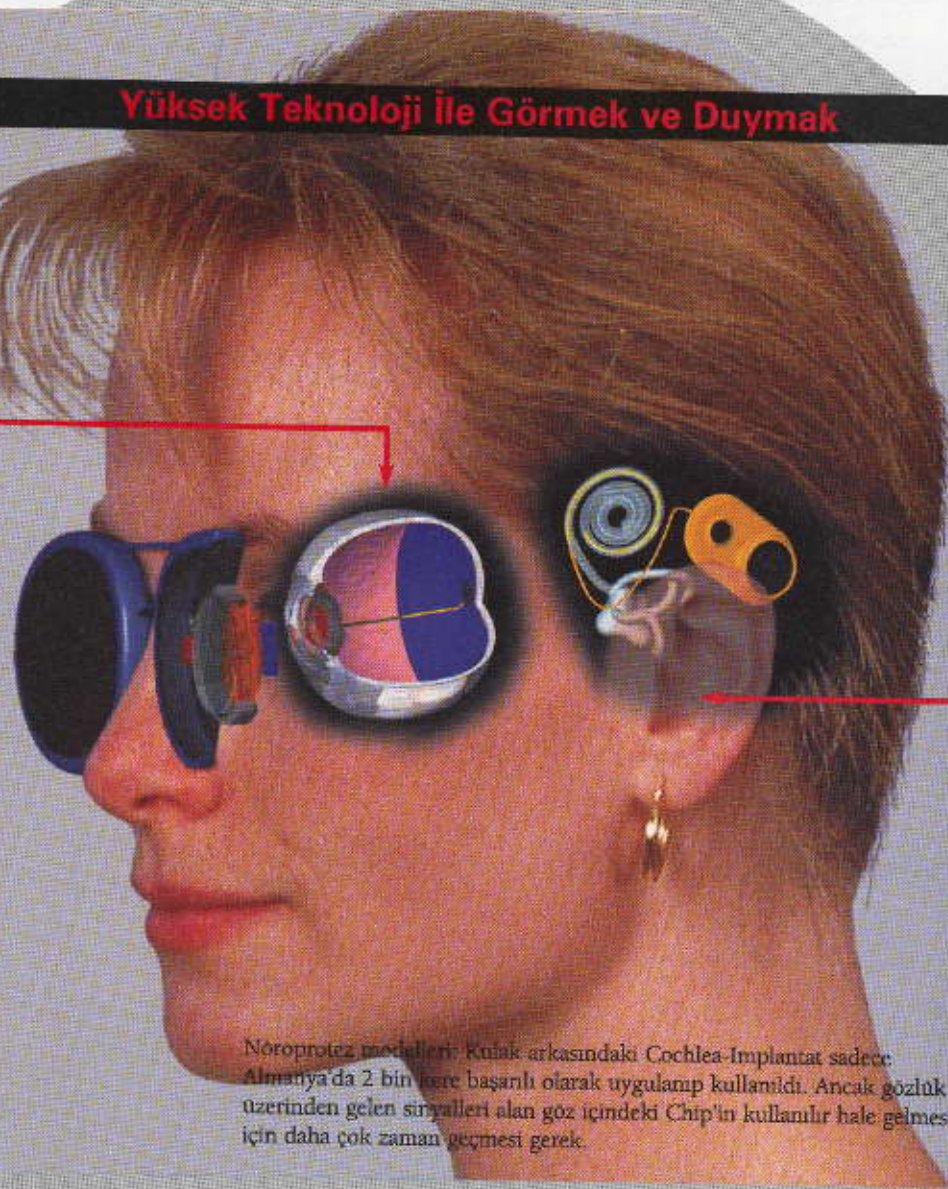
sağlarlar.

Tübingen Enstitüsü'nde ALS hastalarının tekerlekli sandalyeye mahkum ettiği hastalardan biri de Klaus W. 1997 yılında özel antrenman ile başlamış. Başlangıçta beyin dalgaları ile yavaş beyin potansiyeli olarak da adlandırılır- ekran üzerindeki bir Cursor'ı yüksek beyin aktiviteleri ile üst kenarındaki bir kalenin içine doğru hareket ettirip gevşeme ile de alt kenarında bir kaleye hareket ettirebiliyordu.

Şu anda ise daha fazlasını yapıyor: Klaus W. bilgisayar ile mektup yazıyor. Harf grupları üzerine tek tek tıpları seçiyor ve bunları arka arkaya dizip kelimeler oluşturuyor. Bir harfin seçimi için 30-45 saniye harcıyor. Yüz kelimelik bir mektubu iki haftadan daha uzun bir süre içinde yazdı.

Çünkü evinde yaşayan ve ailesi ta-

Yüksek Teknoloji İle Görmek ve Duymak

Nöröprotez modelleri: Kulak arkasındaki Cochlea-Implantat sadece Almanya'da 2 bin kişiye başarılı olarak uygulanıp kullanıldı. Ancak gözlük üzerinden gelen sinyalleri alan göz içindeki Chip'in kullanılabilir hale gelmesi için daha çok zaman geçmesi gerek.

raim'dan babaları Klaus W. haftada sadece iki defa üçer saat olmak üzere PC'ye bağlanıyor. Üç saatin sonunda bütün düşüyor. Ve böyle olunca fare oku ile hedeflediği isabet oranı da yüzde 80'in altına düşüyor.

"Hedefimiz tam implante edilebilir dil işlemcisi."

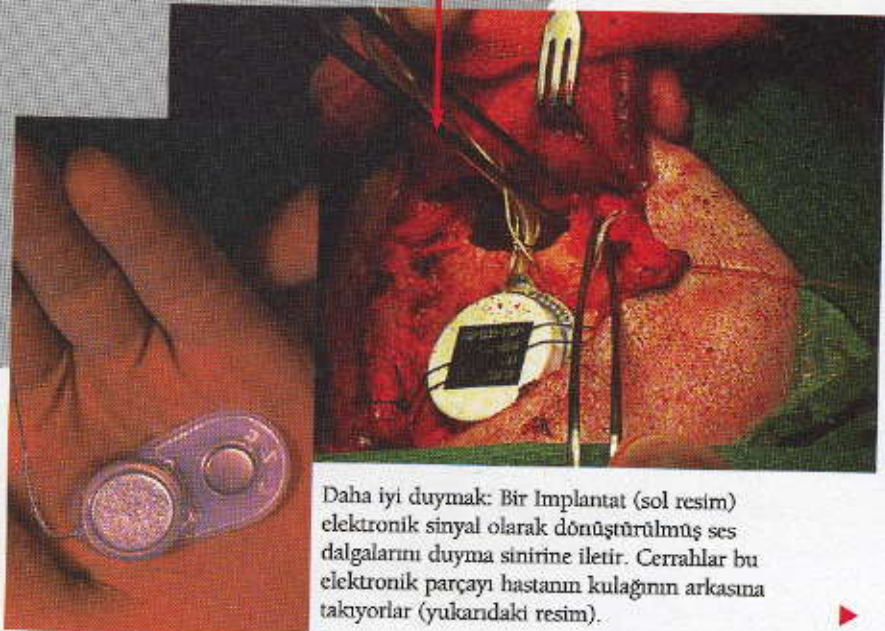
Prof. Thomas Lenarz,
HNO-Klinik Tıp Yüksek Okulu

Atlanta ve Tübingen'deki hasta ve doktorların birlikte çalışmasıyla meydana gelen bu konudaki araştırmanın temelleri yeni bir araştırma disiplini- nin patlamasına yol açtı: Nöröteknoloji.

Bir yandan insan beyni ve diğer yandan protez veya makinelerin yöne-tilmesi arasındaki işbirliği üzerine dünya çapında birçok bilim projesi bu alana yönelmiş durumda. Gelişmeler küçük ve çok zahmetli adımlar halinde. Şu anki aşama, geçerli olan beyin fonksiyonları ve insan organizmasında oldukça karmaşık değişim etkilerinin hakkında temel bilgi toplanması.

Münih Martinsried'de biyokimya dalında çalışan Max-Planck-Enstitüsü'nde müdür olan Prof. Peter Fromherz, uzun süredir sinir hücreleri yetiştiriyor ve laboratuvarındaki deneylerde hücre ile bilgisayar Chip'i arasındaki teması optimize ediyor. Çok yoğun olarak sürdürülen araştırma çalışmalarına rağmen, bir sinir hücrelerini bir Chip ile doğrudan temas ettirmek bugüne kadar mümkün olmadı. 10 ile 100 nanometrelik (1nm = 10 üzeri eksi 9 m) bir mesafe çok az olmakla birlikte, protezin veya hücrelerin engel olarak temasın arasına girmelerini sağlıyor. Bu nedenle nöröteknoloji uzmanı Fromherz hızlı başarı beklentilerini frenliyor ve: "Genel olarak çok şüpheliyim" diye belirtiyor fikrini.

Her ne kadar günümüz nöröteknolojisi insanın vücut hareketlerinin yerini tam olarak doldurmaktan çok uzak olsa da, şu anda elektronik bazı a-

Daha iyi duymak: Bir Implantat (sol resim) elektronik sinyal olarak dönüştürülmüş ses dalgalarını duyma sinirine iletir. Cerrahlar bu elektronik parçayı hastanın kulağının arkasına takıyorlar (yukarıdaki resim).

lanlarda sinir sisteminin fonksiyonlarını üstleniyor. Eğer doktorlar bir hastanın sinir hücrelerini elektronik yapı parçalarına bağlamayı başarırlarsa, en ağır felçlilere bile yardım edilebilir.

Tıp teknolojisindeki bu ilerleme pek çok hasta için sanki bir mucize. Tıpkı iskeleden düşerek içkulak kemikçikleri sisteminde kırıklar oluşan ve sağır olan işçi ustası Jens Kohler gibi. "Sanki yeni bir hayat gibi" diyor Kohler, "Sokaktaki arabaları, garda yapılan anonsları duyabiliyorum". Hannover'de bulunan tıp yüksek okulundaki HNO kliniğinde yapılan ameliyat sayesinde arkadaşları ile sohbet edebiliyor.

Kohler, kemerinde içinde dil işlemcisi bulunan küçük bir kutucuk taşıyor. Dahili bir mikrofon ses dal-

gasını alıyor, işlemci ise bunu elektronik dalgalara dönüştürüyor. Bu sinyaller kulak arkasında bulunan duyum bobinine taşıyor. Duyum bobini bu sinyalleri Jens Kohler'in kafa derisinin altına yerleştirilen bir kapsüle gönderiyor. Cochlea-Implantat (Cochlea; iç kulaktaki "salyangoz") olarak adlandırılan bu alıcı, gelen elektrik sinyallerini hassas bir elektrot aracılığı ile doğrudan duyma sinirine iletiyor. Cochlea-Implantat'la yaşayan tüm hastalar gibi, Kohler de duyma yardımı ile başa çıkmayı öğrenmek zorunda. Ancak Kohler sadece birkaç aydır sağır olduğu için, alışma süreci daha uzun bir süreli döneminden sonra ameliyat olan hastalara göre çok daha hızlı ilerliyor.

"Görme yeteneğini retina Implantat'ı ile sağlamayı ne zaman başarabileceğimizi bilmiyoruz"

Prof. Eberhart Zrenner,
Tübingen Üniversitesi Göz Kliniği

İşitme engelliler için şans oldukça yüksek, pek çok durumda yardım edilebiliyor. Chip teknolojisi yakın geçmişte işitme cihazlarını oldukça iyileştirdi. İşitme engeli olan pek çok kişi Feedback (geri besleme) ve düdük seslerinde sorunlarla karşılaşılıyor. Kulağa olan mesafe azaldıkça, mesela telefon ederken, işitme cihazları tuhaf bir düdük sesi çıkarırlar.

Danalogic şirketinin dijital teknoloji yardımı ile bu şekildeki sesleri ortadan kaldırmak mümkün. Cihazların içinde geri beslemeleri ayıran küçük bir bilgisayar Chip'i bulunuyor. Daha fazlası da var: On dört frekans bant genişliğindeki tüm çalışması ile ton kalitesi fark edilir derecede düzeliyor. Eski işitme cihazlarının aksine, işitme engelliler gürültülü ortamlarda bile sesleri temiz duyabiliyor.

İşitme engelliler ile ilgili nöroteknolojisindeki başarı Cochlea'nın özellikleri sayılınca da ortaya çıkıyor: İçindeki yaklaşık 30 bin saç hücresi sinyalleri alıyor ve sinir hücreleri üzerinden beyindeki özel bölgesine gönderiyor. Bu saç hücrelerinden bazılarını icat edilen Chip teknoloji yerleştirildiğinde, bu kişi dil iletişimi için önemli olan en azından bir alanda duyabiliyor.

İnsan gözünün yerine geçebilecek bir göz yapma çalışması kulağa oranla daha zor. 100 milyon hücre, fotoreseptörler, sonradan devreye sokulmuş sinir bogumu hücreleri üzerinden görme sinirine sinyal gönderen ışık sinyalleri alırlar. Göz arkasında oldukça karmaşık bir nörolojik ağ vardır. Bilimadamları, Chip'lerin yardımıyla en azından bu dokunun bir kısmını simule etmeyi kendilerine görev edindiler.

Felce Rağmen Yürümeye Devam...

Ulrike S. bir kayak kazasından beri felçli- kalçasından ayak parmaklarına kadar hiçbir kasını hareket ettiremiyor. Münih-Grosshadern'deki klinikte bacaklarına elektrotlar yapıştırıldı. O zamandan bu yana kısa bir süre için de olsa tekerlekli sandalyesinden ayrılıyor ve bir yürüteç kullanıyor. Bacak kasları, bir bilgisayar tarafından yönetilen, elektronik bir sinyal verici olan ve yürütece bağlı olan nörostimulatör tarafından sinyal alıyor. Ulrike durup birkaç metre yürüyebiliyor, ancak kasları elektriksel uyarılardan dolayı

çok çabuk yoruluyor. Projeyi yürüten Dr. Jochen Quintern bu nedenle fazla beklenti içine girilmemesi gerektiğini söylüyor. "Henüz bu işte büyük başarılar sağlanmadı" diyerek sözlerini bitiriyor.

Dr. Quintern'e göre felçliler için ticari bir ürün çıkarmak daha uzun yıllar araştırma yapmayı gerektiriyor. Tekerlekli sandalye olmadan 50 metre kadar yürüyebilen Ulrike S. için henüz her adım çok yorucu: "Sağlıklı bir insan için bu bir maraton koşusu olarak düşünülebilir" diye açıklıyor.

**"Bir Chip'i bin sinir ile
bağlayabildiğimiz zaman,
ancak bir gelişmeden
söz edebiliriz."**

Prof. Peter Fromherz,
Max-Planck Enstitüsü
(biyokimya) Yöneticisi

Tübingen Üniversitesi'nin göz kliniğinde Prof. Eberhart Zrenner ve ekibi retina altına yerleştirilen bir Chip geliştiriyorlar. Doktorlar şu anda malzemelerin hücre dokusuyla uyumluluğunu deniyor ve Chip'i enerji sarfiyatı ve verimliliği konusunda optimize ediyorlar. İçinde birtakım olumsuzluklar da bulunduran çok fonksiyonlu bir Chip, daha önce bir çalışma grubu tarafından geliştirildi ve hayvan deneylerinde test edildi. "Hastaların tedavisinde kullanılmaya uygun hale gelene kadar birkaç yıl daha geçecektir" diyor Profesör Zrenner.

Görme özürü hastalar için İmplantatların kullanılması Tübingenli araştırmacılara göre 2002 yılında mümkün olacak; o zamana kadar bu Chip tavşan, fare ve domuz gözleri üzerinde denenecek.

Bonn Üniversitesi'nde nöroenformatikçi olarak çalışan Profesör Rolf Eckmiller çeşitli araştırma merkezlerinden doktor ve teknikerlerden oluşan bir takımın koordinatörü olarak çalışması ile alternatif bir yöntem sunuyor: Fotoreseptörleri sinir dokusu ile birlikte bir Chip içinde taklit etmek. Akıllı resim işleme sistemi de gözlük içerisinde gerçekleşecek. Sifrelenmiş sinyaller gözlük üzerindeki göndericiden göz yuvarlağı içindeki alıcıya gider. Alıcı mikro elektrotlar üzerinden elektronik sinyalleri doğrudan gözdeki sinir hücrelerine aktarır.

Hastanın beyinde hangi resimlerin oluşacağı ise öğrenme sürecinde retina-çözücüsünün alıştırmaları ile ilgili. Hastalar tahminen büyük olan nesneleri tanıyabilecekler.

Prof. Eberhart Zrenner'in Tübingen'de ve Prof. Eckmiller'in Bonn'da

Chip Teknolojisi İle Yedek Parça Deposu

Suni sinir sistemi ile ilgili araştırmalardan farklı olarak, tıp tekniği, insan organlarının yerini tutan protezlerde kullandığı yüksek teknoloji ile çok daha ileride, 47 yaşındaki Campbell Aird kas kanseri nedeniyle bir kolunu kaybetmişti. Edinburgh'daki Princess Margaret Rose Hastanesi'nde yapay bir kol takıldı. "James Bond filmlerinde gördüğünüz buna kıyasla çok hafif kalıyor", diyor Aird gururla. Kolunun ve elinin yönetimini kolundan arta kalan parça üzerinden sağlıyor. Mikrosensörler, Aird'in beyinin artık olmayan kol kaslarına gönderdiği elektronik sinyalleri, proteze taşıyorlar. Böylelikle yapay kolunu daha önce olduğu gibi istediği şekilde kullanabiliyor. Silikondan yapılmış yapay bir deri altında karmaşık bir elektronik yapı ve mekanik bulunuyor. Kol ve el içindeki sensörler üstlerine yapılan basıncı bir potansiyometreye bildiriyorlar. Mikrochipler hareketleri yönetip parmakların, örneğin birşeye uzanırken, başka şeyleri ezmemesi için kas dozajını ayarlıyorlar.

yürüttüğü gözün nöroteknolojisi ile ilgili her iki proje de Alman Eğitim ve Araştırma Bakanlığı (BMBF) tarafından yürütülen "Retina İmplantat" isimli büyük bir modelin parçalarıdır. 1995'te 18milyon mark bütçe için uygun görüldü.

Bu iki konsorsiyumun içinde, çeşitli üniversite ve enstitüler de dahil olmak üzere, toplam 20 takım proje üzerinde çalışıyor. Almanya'daki bu proje grupları şu ana kadar yaptıkları çalışmalar ile uluslararası platformda da dikkat çekici anımlar yaptılar.

Prof. Rolf Eckmiller'e göre, 2002 yılında, kısa bir süre önce Bonn'da kurulmuş olan Intelligent Implants şirketinde yapılan geliştirme çalışmaları doğrultusunda, öznel konsültasyon i-

le göze İmplantat yerleştirmek mümkün olacak. Böylelikle ilk defa görme özürü biri nöroteknoloji sayesinde görebilecek. Prof. Eckmiller geliştirme ekibinin bu teknolojiye atılımından oldukça gurur duyuyor ve ekliyor: "Bu kadar hızlı bir biçimde görme protezi geliştiren başka bir projeye henüz rastlamadık, Amerika veya Japonya'da bile yok."

Harald Fette'den
çeviren Alis Sırmıcıyan

Bilgi İçin

www.nero.uni-bonn.de
www.uni-tuebingen.de/subret
www.smart-hearing.com
www.cochlear.com.au

Microsoft 800 Şirketi Çatısı Altına Topladi

Microsoft'un amacı PC şirketleriyle arasındaki bağı güçlendirmek. CHIP, bu amaçla kurulmuş olan OEM Kulübü'nün ve aynı zamanda OEM bölümünün yöneticisi olan Alp Önder Güler ile görüştü.

Microsoft OEM Bölümü Müdürü Alp Önder Güler.

Sistem üreticilerini bir kulüp çatısı altında toplamak isteyen Microsoft OEM Bölümünün Müdürü Alp Önder Güler, CHIP'in sorularını yanıtladı.

CHIP Microsoft'un böyle bir kulüp kurma kararı almasının sebebi nedir?
Alp Önder Güler: Bu kulübü kurarken asıl çıkış noktamız Türkiye'de pazar payı her geçen gün büyüyen küçük ve orta boy markaları ve markasız yerli üreticileri tanıma fırsatını yakalamaktır. Epey hızlı değişen bir sektör olduğu için, aslında tanıdığını

iddia edenler yanılır. "Bunu nasıl yaparız?" diye düşündük. Bir anket hazırladık ve üzerinde epey çalıştık. Rahatsız edici sorular sormamaya çalıştık. Özellikle şirketlerin büyüdüğünü ölçerken zorlandık, çünkü cironun sorulmasının bazılarını rahatsız edeceğini düşündük. Sattıkları PC adedinin iyi bir gösterge olabileceğini düşündük, fakat bunun da yetersiz kalabileceğine karar verdik. Sonuç olarak en önemli ilk 3 faaliyet alanını sorduk, böylelikle insanların özellikle ne yaparak hayatta kaldıklarını, nereye odaklandıklarını, PC üretim

ve montajını yaparken asıl motivasyonlarının ne olduğunu, nereye yönelmek istediklerini öğrenmek istedik. Altyapımızı da bu doğrultuda kurduk. İş ortaklarımızdan paylaşımlarında herhangi bir sakınca olmayan veritabanlarını istedik ve 3 bin adetlik bir isim listesine ulaştık. '98 yılının Aralık ayının sonlarına doğru bu kişilere telefon etmeye başladık. Her şirketle ortalama 40-45 dakika konuşuldu. Bu listeyi tekrar elemekten geçirdik. Bunlardan birçoğunun PC işiyle pek ilgili olmadığı ortaya çıktı. En sonunda bunlardan bin 700 tanesinin öyle ya da böyle PC işinin içinde olduğunu tespit ettik. 3.5 ay gibi bir süre boyunca da bu şirketlerle görüştük. Yerli üreticilere de sabır gösterdikleri için teşekkür ediyoruz. 6 Mayıs tarihinde onlarla biraraya geleceğiz.

CHIP Peki tüm bu çalışmaları yaparken Microsoft'un amacı neydi?

Ö.G: Amacımız şirketlerle aramızdaki bağı güçlendirmek. Sonuçta herkes istediği ürünü almakta, kullanmakta serbest, bu çok açık bir şey. Ürünümüzün satışını yapmak bizim açımızdan daha kârlıdır. Ama önce insanları tanımak gerekli, tanımadan kimsenin ihtiyaçlarını karşılayamazsınız. Biz bunu yapabilmek için yola çıktık. Bu 3.5 aylık telefon görüşmelerinin sonunda 800 şirketin bu PC üretim işiyle düzenli olarak uğraştığını tespit ettik. İlk aşamada 800 kişilik bir çekirdek oluştu. Araştırma

sonuçlarımız bu 800 kişiyle yapılan daha kapsamlı araştırmalar sonucunda ortaya çıktı.

Türkiye PC Pazarının Genel Bir Özeti

CHIP Bu araştırmaların sonuçları neler peki?

Ö.G: 125 adet PC markası var. Şirketlerin yüzde 66'sı İstanbul'da bulunuyor. Üç büyük şehir satışların yüzde 90'lık kısmını oluşturuyor. Bu işin yüzde 10'unun Anadolu'da yapılması bizim için son derece sevindirici. Şirketlerin yüzde 22'si ayda 5 PC'den az satıyor. Ortalama 10 PC'den toplam bin dolar kar edildiğini düşünürsek, aslında bir şirketin bu kadarlık bir gelirle ayakta kalmasının zor olduğunu söyleyebiliriz. Satışların yüzde 14'ü ev pazarına yönelik. Şirketlerin birçoğu telefonla ya da kendi yerlerinde pazarlayarak satıyor. Bazılarının kendi bayileri var. Kimisinin de kendi mağazaları var. Bizden ne bekliyorsunuz diye sordüğümüzda, büyük bir kısım kampanya olarak cevap verdi.

Biz bunu yapıyoruz aslında. Eylül, Ekim, Kasım ayından sonra şirketlere yönelik bedava ürün, eğitim hediye ediyor. Mutlaka bunu yapıyoruz. Yada kendi içinde katkısı olacak şeyler yapıyoruz. Bütün dünya en büyüğe en çok şekildedir. Biz biraz daha küçüklere yöneliyoruz. Küçükler aslında daha şanslı, çünkü markaya para ödemiyorlar.

Eğitim ve seminer isteyen şirketlerin oranı da oldukça fazla. Bu da çok hoş bir şey tabii. Aslında son derece stratejik ürünleri duyurmanın aşamasındayız ve eğitim isteginin bu kadar yüksek olmasının sebebi de bu olabilir. Bu bizim için çok kıymetli.

Türkiye Bilgisayar Pazarı Nereye Gidiyor?

CHIP Peki şirketlerin faaliyet alanları neler?

Ö.G: Bir kısım şirket sadece PC satıyor, markalı toplama ya da markasız toplama yapıyor. Bir grup toplama

PC alıp satıyor. OEM parça satışı Türkiye'de satışları ciddi anlamda yükseltiyor. Birçok şirket PC toplamak yerine parça satıyor. Aslında bu çok daha zor. Bu şirketler malın her yerde bulunmasını sağladıkları için PC üretimini çok daha kolay hale getiriyorlar. Yerli ya da yabancı PC satanlar var. Bazıları yazılım üretirken, bazıları da çözüm sunuyor. Bunun yanında sadece donanım işi yapanlar da var. Biz kişilere gelecekte kendilerini nerede görmek istediklerini soruyoruz. Yüzde 49'luk bir kısım çözüm ortağı ya da yazılım şirketi olmak istiyor. Bunlar gerçeğin farkına varmış şirketler. Toplamın yarısı çözüm şirketi olmak istiyor ve bunu söylüyorlar. Şirketler daha da gelişsinler, üst düzey destek ve hizmet versinler, satış kalitelerine katkımız olsun istiyoruz. Bu düşüncelerin sonunda da bu kulübü kurduk. Bir platform oluşturalım, bu platformda teknoloji takibi olsun, destek kalitesini artırıcı katkılar yaratsın ve satış yeteneklerini geliştirilsin.

CHIP Peki bu 800 şirkete ve bunların yetkililerine nasıl ulaşıyorsunuz?

Ö.G: Bunun için üç yol var. Birincisi Web sayfası, ikincisi e-mail adresi. İsteyen kişilere e-mail yolluyoruz, daha çok detay isteyenlere de bu bilginin alındığı kaynağı göstereceğiz. Elimizden geldiğince de satış ve pazarlama alanında bilgilendirme yapacağız. Şirketler 2-3 kişilik olduğu için birçoğu istemesine rağmen toplantılara katılamıyor. Bu tür sorunları yavaş yavaş aşacağız. Aslında bir yanda çok da faaliyet var.

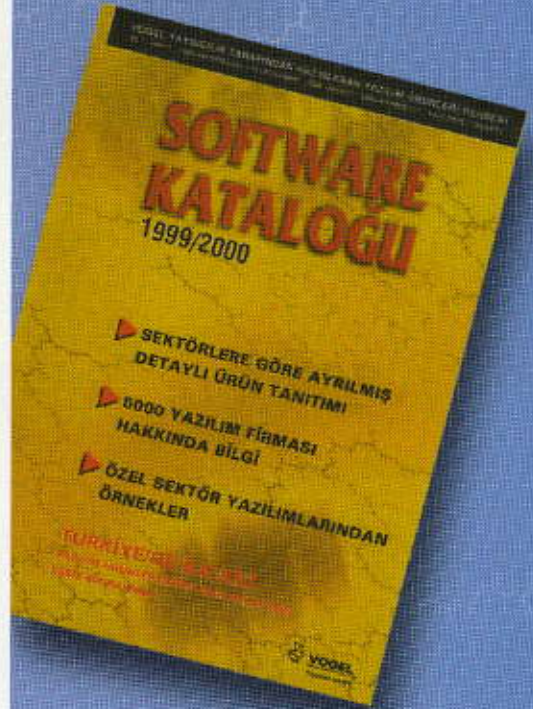
CHIP Peki sponsorlarınız kimler?

Ö.G: Netron eğitimlerimizi veriyor, Philips ve Xerox PC ve çevre birimleri sponsorumuz. Basın sponsorlarımızdan bir tanesi de CHIP dergisi.

PC üreticisi olan tüm şirketleri buraya kabul ediyoruz. Bu şirketlerle ileriye dönük, sonuç verecek çalışmalar yapmayı düşünüyoruz. ■

Banu Cengiz
bcengiz@chip.com.tr

ÇOK YAKINDA

Alanındaki Tek yayın olan

Software Kataloğunda

yer almak istiyorsanız

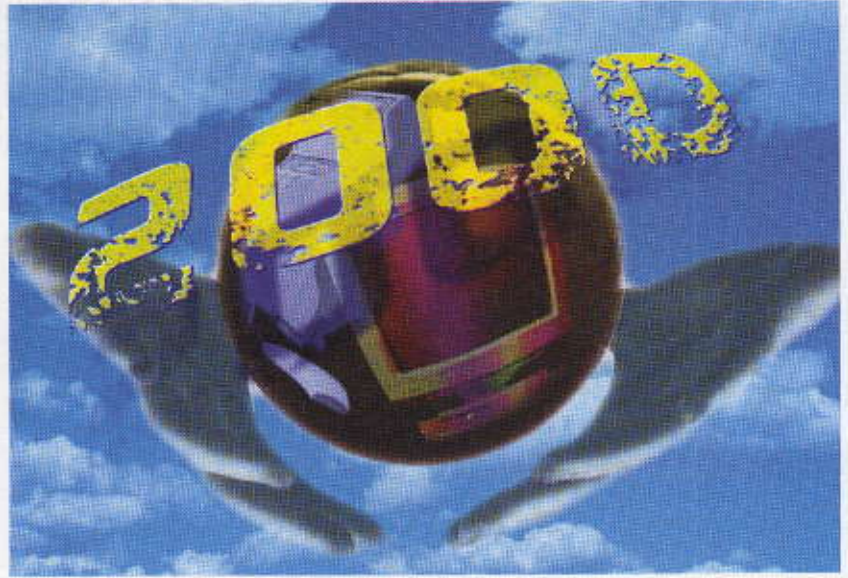
lütfen bizi arayın

Tel: (212) 297 17 24 (pbx)

Başvuru: Sevil Sarıtaş

Uydu İletişiminde 2000 Yılı Sorunu

2000 yılına 8 ay, ya da 36 hafta, ya da 245 gün, ya da 180 işgünü kaldı. Dosya'nın bu bölümünde geçen ayın haberlerini, sorunun iletişim sektörü bazında GPS etkisini ve sorunun daha önce ele alınmamış "doğal"(!) yanını bulacaksınız.

9-11 Nisan 1999'da İstanbul Teknik Üniversitesi'nde gerçekleşen AEF Satellite'99 Fuar ve Etkinlikleri kapsamında uydu iletişimindeki 2000 yılı risklerini konu alan bir konuşma yaptım. Konuşmamda, Türkiye'de bugüne değin hiç dile getirilmemiş olan doğal 2000 yılı sorunu konusunda da kamuoyunu uyarıcı bazı açıklamalara da yer verdim. Bunu yapmadaki amacım ilgilileri bir umutsuzluğa itmek değil, tam tersi oluşması beklenen sorunları daha şimdiden görerek bunlara karşı önlem almalarını sağlamak. Bu önemli konuyu biraz daha ayrıntıyla CHIP dergisinin bu sayısında bilgilerinize aktarıyorum.

Uydu İletişiminde GPS Sorunu

Uydu iletişimindeki en önemli sorunlardan biri, coğrafi konum belirlemeye yarayan GPS (Global Positioning System) kullanan aygıtlardaki

sorun. Uydu iletişiminde üç ana unsur var: Yer istasyonu, uydu ve uç aygıt/istasyonu.

Bu aygıtlar genellikle ulaştırma sektöründe kullanılıyor. Bu aygıt taşıyan araçlar, GPS uyduları aracılığıyla, bağlı bulundukları merkeze coğrafi konumları konusunda sürekli bilgi gönderiyorlar. Bağlı bulundukları merkezler ise onlara gereken yeni talimatları gönderiyor. Bu tür iletişim, uçaklarda, gemilerde, askeri araçlarda, hareketli satış istasyonlarında, taksilerde bulunuyor. Bir de uydu aracılığıyla kredi kartı ile satış bilgilerinin gönderimi ya da banka şubelerinin ana bilgisayarlarına bağlanmaları söz konusu. ABD'de birçok benzin istasyonu kredi kartı ile satış bilgilerini finans kurumlarına bildirmek için uydu iletişimi yolunu kullanıyor. GPS'in kullanıldığı bir diğer alan da finans kurumları arasında ayrıntılı faiz hesapları. Bazı banka işlemlerinin yapıldığı coğrafi konuma bağlı olarak hesaplanan kur ve fa-

iz bilgilerinde GPS'ten gelen tarih ve saat bilgisi dikkate alınıyor. İşte GPS bu kadar önem taşıyor yaşamımızda.

GPS'lerdeki sorun uç aygıt ya da istasyonlarında günün tarihinin hesabında yatıyor, yer istasyonu ve uydularda ise GPS-EOW sorunu yok. ICD-GPS-200C (madde 3.3.4) standardı uyarınca, günün tarihi 5 Ocak 1980 temel alınarak, bu değere o tarihten itibaren kat edilen hafta sayısı eklenecek bulunuyor. Bu hafta sayısının saklandığı sayacın alabileceği en büyük değer ise 1023. 5 Ocak 1980'den itibaren 1023. hafta 21 Ağustos 1999 günü sona eriyor. Bir başka deyişle, 22 Ağustos 1999 günü bu sayaç sıfırlanıyor ve GPS aygıtları 6 Ocak 1980 tarihini günün tarihi olarak göndermeye başlıyor. Sorun bir hafta sayacı sorunu olduğundan "Hafta Sonu" (EOW: End of Week) sorunu olarak da biliniyor.

Bu sorunun 21 Ağustos 1999 tarihinde oluşmasından ötürü bir 2000 yılı sorunu olup olmadığı tartışmaları ▶

yapılıyor. Dünyada en özlü "2000 yılına uyum" tanımını yapan İngiliz Standartları Enstitüsü'nün tanımında birinci madde, bir sistemin 2000 yılına uyumlu olabilmesi için "2000 yılından önce, 2000 yılında ve daha sonra tarih deseninden (formatından) ötürü hiçbir sorun çıkmamasını" gerektiriyor. GPS sorunu bu koşulu bozduğundan 2000 yılı sorunu olarak düşünülmelidir, çünkü GPS sorunu tarih deseninden ötürü sorun çıkararak bu birinci 2000'e uyum koşulunu bozmaktadır.

Sorunun çözümü, iletişimde GPS yöntemini kullanan her aygıt üzerinde bu sorunun bulunup bulunmadığını o aygıtın üreticisine sormak ve daha önce belirlenen bir sınamama prosedürünü uygulamak.

GPS konusunda linkler:

<http://www.fcc.gov/year2000/gps.html>

<http://www.navcen.uscg.mil/gps>

<http://www.laafb.af.mil/SMC/CZ/homepage/y2000>

<http://www.cnnfn.com/worldbiz/9904/07/shipsat>

İngiliz Standartları Enstitüsü'nün 2000 Yılına Uyum tanımı:

<http://www.bsi.org.uk/disc/2000.html>

Uydu İletişiminde Doğal 2000 Yılı Sorunu!..

Uydu iletişiminde diğer bir "2000 yılı" sorunu Türkiye'de bugüne değin hiç sözü edilmeyen Solar Flares (Solar-Max) adlı 11 yıl döngülü güneş fırtınaları. Güneş 11 yılda bir fırtınalar yaşıyor. Bu fırtınalar ise atmosferdeki

Güneş fırtınaları atmosferdeki manyetik alanı olumsuz yönde etkiliyor.

manyetik alanları olumsuz yönde etkiliyor. En son 1989 Mart'ında oluşan bu manyetik fırtına, o dönemde diğer uydular pek kullanımda olmadığından, yalnızca Kanada'daki enerji üretim ve dağıtım kuruluşu Hydro Québec'i etkilemişti ve bunun sonucu olarak 6 milyon ev ve iş yeri saatlerce elektriksiz kalmıştı. 1989 Mart'ından 11 yıl sonraki tarih ise 1999'un son ya da 2000 yılının ilk aylarına denk geliyor. NASA'nın bu konuda yaptığı araştırmaları aşağıdaki Web sitelerinde bulabilirsiniz. Günümüzde GPS iletişimi dört Orbit üzerinde dolaşan 24 uydu aracılığıyla sağlanıyor. Birçok telefon, televizyon, radyo iletişimi bu uydular aracılığıyla sağlanıyor. Bu uydulardan PAN-AM-SAT'a ait olan Galaxy-IV'ün geçen yıl Mayıs ayında yaptığı bir arızadan üç gün boyunca ABD'de 40 milyon Pager ile birçok radyo ve televizyon yayını etkilenmişti.

Özetle, doğa da tüm uyduları manyetik fırtına ile etkileyerek, insanların karşısına bambaşka bir 2000 yılı sorunu çıkarmak için hazırlanıyor, bunun çözümü yok, ancak bu arada Benjamin Franklin'in yıllar önce söylediği "Hazırlanmayı başaramaz-

san, başaramamaya hazırlan" sözü bize yol gösteriyor. Böyle bir fırtınayı önlemek mümkün olmadığına göre, şimdiden bu iletişimlerin kesilmesi durumları için "ikame planları" (Contingency Plans, buna Türkçe'de acil durum, tedbir, beklenmedik durum, yamama planları da deniyor) hazırlamamız kaçınılmaz. Diğer 2000 yılı sorunlarını hafife almamızın faturasını henüz ödememişken, uydu iletişiminin seçeneklerini oluşturarak bu doğal 2000 yılı sorununun olası hasarlarını azaltmaya çalışalım en azından.

Güneş Fırtınaları ile ilgili olan web siteleri:

<http://hesperia.gsfc.nasa.gov/stftheory/>

<http://sohowww.nascom.nasa.gov/explore/faq/flare.html>

<http://science.msfc.nasa.gov/ssl/pad/solar/flares.htm>

2000 Yılı Güncesi (15 Mart-15 Nisan 1999)

Geçen ay da 2000 yılı sorunu konusunda birçok gelişme oldu, biz bunlardan en önemlilerini sizin için derledik. Bu arada kritik tarihlerden birini geride bıraktık, eski ana bilgisayar programlarında geçersiz tarih anlamında kullanılan 99 yılının 99. günü geçildi. Bu nedenle kamuoyuna bir sorun yansımada. İşte geçen ayın haber özetleri:

18 Mart 1999: British Airways, 31 Aralık 1999 ile 1 Ocak 2000 günleri arasında uçuşta olacak personeline bin Pound'luk ikramiye vereceğini açıkladı. Diğer birçok havayolu şirketinin personeli ise uçuşlarda 2000 yılı sorunundan duydukları endişeden ötürü 1 Ocak 2000'e girerken "hasta" olacaklarını daha önceden duyurmuşlardı (South China Morning Post).

18 Mart 1999: ABD'de federal hükümetin 2000 yılı sorunu çözüm bütçesi daha geçen Şubat ayında yükseltildiği 6,4 milyar dolardan 6,8 milyar dolara çıkarıldı. ABD'de şu sıralarda sayıları 6 bin 399'a inmiş olan yaşamsal sistemlerden yüzde 90'ının 2000 yılına

GPS kullanan aygıtlar da 2000 yılı sorunundan etkilenecek.

3D Labs Türkiye'de

CHIP 3D Labs kurucuları ile küçük bir söyleşi yaptı. PC'lerde 3D konusunda gerçekten önemli bir rol oynayan 3D Labs'in oldukça ilginç bir kuruluş hikayesi var.

3D Labs'in kurucuları Yavuz Ahıska (üst tarafta) ve Osman Kent.

3D Labs'in kurucularından Yavuz Ahıska, sohbetimiz sırasında CHIP'in sorularını yanıtladı.

CHIP 3D Labs nasıl kuruldu?

Yavuz Ahıska: 1983 yılında Osman Kent ile birlikte, 3D Labs'in geçmişinde önemli bir rol oynayan Benchmark Technologies'i kurduk. 1988 yılında şirketi Du Pont bizden satın aldı ve ismini Du Pont Pixel Systems Ltd. olarak değiştirdi. Devir sırasındaki şartımız, çekirdek kadronun değişmemesiydi. Du Pont Pixel OpenGL'in yaygınlaşmasındaki önemli adunlardan biri olarak, SGI ile anlaşır IRISGL'in açık bir mimari olmasını sağladı. Osman Kent ve ben, 1993 yazında Gökova körfezindeki bir mavi yolculukta, 3D Labs'in kurmaya karar verdik. Bu kararı ver-

diğimizde Glint adlı tekneyleydik (Glint adı, daha sonra 3D Labs'in en önemli işlemcilerinden birinin adı oldu).

Kararı hayata geçirmek için yaptığımız ilk şey, Du Pont Pixel'i Benchmark Technologies'den beri bizimle olan kilit personelle birlikte Du Pont'tan satın almak oldu. Böylece 1994 yılında 3D Labs kuruldu.

CHIP 3D Labs, PC'lere SGI'nin gelişkin 3D gücünü kazandıran şirket olarak biliniyor. Bunu nasıl gerçekleştirdiniz?

Y.A: PC'lere 3D'yi sokmak için işlemci teknolojisi belli bir noktaya gelmişti. SGI için OpenGL vardı. Fakat PC'ler için 3D konusunda belli bir API standardı yoktu. Bu konuda Microsoft'un ikna edilmesi gerekiyordu. Bunun için Render Morphix

adlı bir yazılım grubunu destekleyerek, Microsoft'la tanıştırdık. Böylece ortaya Direct 3D çıktı. Bunun dışında 3D Labs olarak SGI'nin gelişkin OpenGL performansını 1/4 maliyetle PC'lere aktaran grafik işlemcileri ürettik.

CHIP Türkiye'deki bilişim sektörü hakkında ne düşünüyorsunuz?

Y. A: Türkiye çağlar boyunca sürekli olarak büyük medeniyetlere ev sahipliği yapmış topraklar üzerine kurulu olan büyük bir ülke. Bu bağlamda oldukça zengin bir kültür mirasına ve potansiyele sahip. Fakat bazı konularda belli engellerin kalkması gerekiyor. Bu konudaki dünyadaki en güzel örneklerden biri Hindistan. Hindistan da tıpkı Türkiye gibi büyük bir potansiyele sahip. Yakın zaman önce uluslararası şirketler, bu ülkeye üretim endüstrisi konusunda büyük yatırımlar yapmak istediler. Fakat hükümet, ülkedeki bazı çıkar çevrelerinin de baskısıyla, ağır vergilerle bunu engelledi ve böylece kısa zamanda Malezya ve Tayland gibi ülkeler, bu pazarın hakimisi oldular. Hindistan zamanla kacırdığı trenin farkına vardı. Ve aynı hatayı servis sektöründe tekrarlama-yacak.

Günümüzde Internet'in anlamını ve önemini anlamayan ülke yok gibi. Dünya bu konuda gittikçe gelişiyor ve yeni teknolojilerle gittikçe daha hızlı veri aktarımı söz konusu. Bu bağlamda Türkiye'nin Internet bant genişliğinin büyümesi ve artık gerçek anlamda dış dünyaya bağlanması gerek. Bunun için ne gerekiyorsa yapılmalı. Ülkemiz insanı her geçen gün bu konuda büyük kayba uğruyor.

CHIP Teşekkürler. ☐

Şahin Ekşioğlu
esahin@chip.com.tr

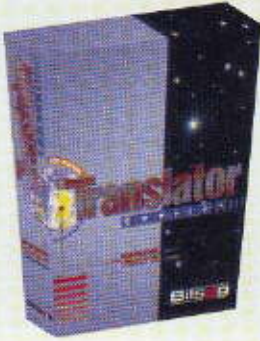
CHIP

Club

Chip Club'ın Chip Cd'sinde yayınlanan ürünlerden sizler için seçtikleri. Sadece Chip Club üyelerine değil, tüm okurlara açık... Chip Club'ın avantajlı ürün fiyatlarından yararlanmak isteyenlerin kaçırmamaları gereken bir fırsat. Chip Club'ı dergiden ve daha geniş ürün yelpazesiyle Cd'mizden de takip edebilirsiniz...

ÇEVİRİ

İngilizce metinleri Türkçeye bilgisayar ortamında (Windows ve MS-Word altında, etkileşimli) çevirip, zaman kazanmak isteyenlere... Çeviri programının en gelişmiş versiyonu.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
200\$+KDV**

**OKUR FİYATI
205\$+KDV**

ENGLISH FOR CHILDREN

English for Children yazılımı 1-6 yaş grubu çocukların görsel İngilizce eğitimi için hazırlandı. Yazılım üç ana bölümden oluşuyor: Alfabe, Sayılar ve Renkler bölümü.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
13\$+KDV**

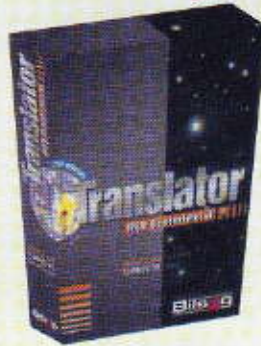
**OKUR FİYATI
15\$+KDV**

WEB GÖSTERİMCİSİ

İngilizceniz yeterli değil ama yine de Internet'te sörf yapmak istiyorsunuz... İngilizce Web sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program...

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
155\$+KDV**

**OKUR FİYATI
160\$+KDV**

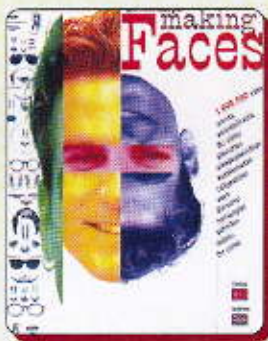
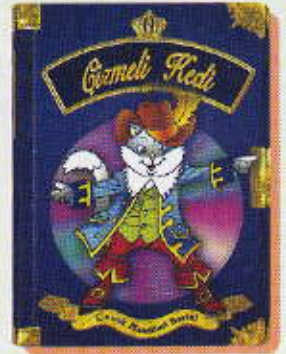

ÇİZMELİ KEDİ

Çocuklar Çizmeli Kedi CD'si ile oyun oynarken, aynı zamanda İngilizce, Almanca ve Fransızca'larını da geliştirebilecekler.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
23\$+KDV**

**OKUR FİYATI
25\$+KDV**

MAKING FACES

Tek ya da grup olarak oynanabilecek tarzda düzenlenmiş çoklu ortam oyunu. Making Faces, aynı zamanda bellek yetersizliği sorununa da karşı hazırlandı. Oynaması oldukça kolay ve komik...

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
22\$+KDV**

**OKUR FİYATI
24\$+KDV**

İNSAN ANATOMİSİ ATLASI

İnsan Atlası aşağıdaki tip konularını içeriyor: Kemikler ve eklemleri, miyoloji, iç organlar, iç salgı organları, kalp ve damar sistemi, kan ve kan yuvarlarının oluşumu, sinir sistemi, duyu organları...

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
40\$+KDV**

**OKUR FİYATI
44\$+KDV**

A-4 TECH WINBEST 4D+

4 tuşlu Internet mouse. Orta tuşa ve yan tuşa 28 farklı görev atayabilme imkanı. Tüm Windows (3.1/95/98/NT) uygulamalarında, MS-Office 97 ve Internet'te yatay-dikey autoscroll özelliğine sahip çift tekerlek. Ekranda hazır mouse icon. PS/2-Seri combo.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
18\$+KDV**

**OKUR FİYATI
22\$+KDV**

A-4 TECH WINEASY 4D

3 tuşlu Internet mouse. Orta tuşa 28 farklı görev atayabilme imkanı. Tüm Windows (3.1/95/98/NT) uygulamalarında, MS-Office 97 ve Internet'te yatay-dikey autoscroll özelliğine sahip çift tekerlek. Ekranda hazır mouse icon. PS/2-Seri combo.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
12\$+KDV**

**OKUR FİYATI
16\$+KDV**

MUSTEK SCAN EXPRESS 12000 P

Çözünürlük: 600 x 1200 dpi opt.
9600 x 9600 dpi max.
Renk: 36 bit, 68 milyar renk,
Tarama boyutu: 216 x 294 mm.
Bağlantı: Paralel Port
(PC & Notebook uyumlu)

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
104\$+KDV**

**OKUR FİYATI
110\$+KDV**

MUSTEK SCAN EXPRESS 6000 P

Çözünürlük: 300 x 600 dpi optical,
4800 x 4800 dpi max.
Renk: 30 bit, 1 milyar renk,
Tarama Boyutu: 216 x 294 mm.
Bağlantı: Paralel Port
(PC & Notebook uyumlu)

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
70\$+KDV**

**OKUR FİYATI
76\$+KDV**

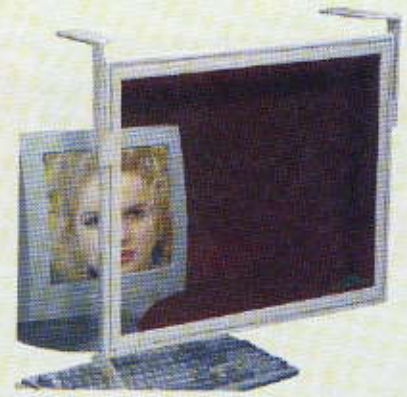

CD STORAGE 48

48 adet CD kapasiteli
CD çantası, fermuarlı.

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
8\$+KDV**

**OKUR FİYATI
10\$+KDV**

VIOLE STANDART

Kısa süreli kullanıcılar için, dinlendirici ekran
filtresi... Anti-statik özelliği ile elektriksel yüklerin
verdiği rahatsızlıkları ortadan kaldırıyor.
14", 15".

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
9\$+KDV**

**OKUR FİYATI
11\$+KDV**

VIOLE DOUBLE-GLASS

Monitörden çıkan ultra-viyole ışınlarını % 99.9,
X ışınlarını % 99.9 oranında absorbe eden
ekran filtresi... Statik elektrik yükünü maksim-
um seviyede elimine eden filtre, yansıma
problemi olmayan yerlerde, uzun süreli kul-
lanıcılara tavsiye ediliyor. 14", 15".

**CHIP CLUB
ÜYE FİYATI
34\$+KDV**

**OKUR FİYATI
36\$+KDV**

CHIP CLUB ÜRÜN SİPARİŞ FORMU

KREDİ KARTI ÖDEMELERİNİZ İÇİN AŞAĞIDAKİ BÖLÜMÜ DOLDURUNUZ.

Adı: _____ Soyadı: _____

Teslimat adresi: _____

Posta Kodu: _____

Tel: () _____ Faks: () _____

CHIPClub üye numarası: _____

Tarih: _____ İmza: _____

Ödeme şekli:

☐

Banka havalesi

☐

Genel toplamdaki miktarın kredi kartı hesabımdan alınmasını istiyorum

☐ VISA

☐ MASTER

Kart No.

Son kullanma tarihi

Tarih

İmza

FATURA BİLGİLERİ

Vergi

Dairesi

Vergi No:

Banka hesap numaralarımız:

Vogel Yayıncılık Ltd. Şti. - İstanbul

● Osmanlı Bankası Levent Şb. Hesap No: 337655-353

● Garanti Bankası Etiler Şb. Hesap No: 6201106-9

● Yapı Kredi Bankası Levent Şb. Hesap No: 1028680-7

● İş Bankası Levent Şb. Hesap No: 774027

Posta Adresi:

Zincirlikuyu Cad. Piyalepaşa Bulvarı Ün işmerkezi No:231/3

80380 Kasımpaşa -İSTANBUL

Telefon: (212) 297-1724 pbx. Fax: (212) 297-1733

Sipariş verilen ürün

Fiyatı

Genel toplam:

KÜNYE

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Gökhan Sungurtekin sgokhan@chip.com.tr

Yazı İşleri Koordinatörü
Uluk Yamanlıkoğlu uyaman@chip.com.tr

Yazı İşleri
Garo Antikacıoğlu agaro@chip.com.tr
Mahmut Karşoğlu mkars@chip.com.tr
Güçlü Aydoğan guclus@chip.com.tr
Talga Sonalp tsonalp@chip.com.tr
Sevda Kılıp chipyaz@chip.com.tr
Kadir Tuzlas chipyaz@chip.com.tr
Baru Cengiz bcengiz@chip.com.tr
Yeliz Aygüel (sekreterya) chipyaz@chip.com.tr

Test Merkezi
Şahin Ekşioglu esahin@chip.com.tr
Ecevit Baktın ecevitb@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar
Berker Güngör, Gökrem Çetin,
Ali Sıncıyan, Mustafa Başer, Emre Akbaş

Grafik Tasarım
Gökhan Koç gokhank@chip.com.tr

CHIP Reklam Koordinatörü
Gönül Morgül

CHIP Reklam Müdürü
Sebnem Karabiyik

CHIP Reklam Servisi
Yeliz Koyun, Sevil Sarıtaş

Reklam Trafikeri
Aynur Kına

Market Sayfaları Tasarım
Yeşim Kayan

Pazarlama Müdürü
Beside Özdemir

Pazarlama Bölümü
Özdemir Çenker, Ayten Çar

Halkla İlişkiler Müdürü
Güler Okumus

Abone Bölümü Satış Müdürü
Asu Bozyayla

Abone Servisi
Nur Geçil, Serap Ezgin, Ebru Epik

Dağıtım Sorumlusu
Nebi Danacı

Dağıtım Asistanı
Mehmet Çil

Üretim
Turgay Tokalan

Genel Müdür
Hermann W. Paul

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi
Gökhan Sungurtekin

Renk Ayrımı-Film Çıkış ve Baskı
Grafiks Ltd. Şti. Tel: (212) 212-2323

Dağıtım
BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık
Pyalepaşa Bulvarı Zincirlikuyu cad. Ön İş Merkezi
23133 Kasımpaşa-İSTANBUL
CHIP Tel: (212) 297-1724 (Fbx)
Fax: (212) 297-17-33
Abone Fax: (212) 238-7343
Yazı İşleri Fax: (212) 238-7326
Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Abone E-Mail: abone@chip.com.tr
Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL Ankara Temsilcisi
Dilek Özgen

VOGEL Ankara Müşteri Temsilcisi
Serra Yurtman, Batur Oda

Ankara Büro
Çetin Ermeç Bulvarı 4. Cad. 73. Sokak 8/1
Öveçler-ANKARA
Tel: (312) 480-5939 Faks: (312) 480-5958
e-mail: vogelank@chip.com.tr

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND
ISSN: 1300-8419

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte. Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojilerine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi simdiilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'de yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hata da bulunmaktadır.

MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

REKLAM İNDEKSİ

2M	83	MASCOM	271
3M	225	MASK	65
4K	A.K.I.CI	MAVİ DONANIM	125
ALBİM	30,31,33	MBS	197
ALTINOK	215	MEDYA	40,41
ANTNET	87	MEDYASOFT	219
APC	27	MEGABYTA	127
ARTER	107	MEGAVIZYON	81
ASYA	152,153	MELSOFT	87
BANK KAPİTAL	147	METRO MÜMESSİLLİK	77
BASARI	227	MICROSOFT	D.K.1,3,131,133,135
BENKO	79	MICROSOFT OEM	187
BİLKOM	149	MITAC	25
BİLSAG	165	MTS	259
COMNET	229	MULTIMEDIA	69,157
COMPEX	268	NEBİM	99
CREATIVE	173	NET BİLGİ İŞLEM	14,15
ÇİZGİ ELEKTRONİK	185	NETSOFT	277
DATAGATE	119	OLTU	35,49
DEMİR YATIRIM	58,59	ORACLE	265
DENİZ	137,145	OLDSAN	193
DOGA	231	PACKAGET COMPUTER	29
ECECOM	123	PALERMO	213
EKA	70,71	PANDOM	269
EKİN	207	PASİFİK	175,177
EKSEN	262,263	PC DANIŞMAN	267
ELMA	223	PHILIPS	75
EMEK	211	RAKS	284,285
EMPA	18,19	REKOM	166,167
ERBOY	273	ROMAR	101
ERSA	139	ROTRING	195
ESER	279	SAATCOĞULLARI	171
GEN	189	SAMTEC	221
GENPA	179,181	SEBIT	209
GENPAZ	233	SEMOR	281
GOLD	22,23	SENTİM	K.KAPAK
HANEL	53	SETA	141
HESMAK	46	SİNEVİZYON	205
HP	51	SKY	83
İHLAS/ACER	111	SÖRAT	283
INDEX	115,117	TEKNOBİL	73
İNSELBERG	199	TELLİOĞLU	89,91
İNTERAKTİVE	169	TEST	129
KARMA	A.KAPAK,57	TRANDATA	63
KOYUNCU	103,105	TRUVA	239
KRN	43	TURANLI	241
LEVIS	234,235	UFOTEK	47,67,113,191
LUCKY STAR	17	VEGA	5,11
MAKRO	275	VISIONS	37
MARKET	269,290,291,282,293,294,295	XEROX	9,13
	296,297,298,299,300,301,302,303,304	YENİ MAKRO	163

HAZİRAN SAYISINDA NELER VAR?

Bedava Web Sunucusu

Sizin de bir Web sunucunuz olsun: Ücretsiz Apache Web Server'ın Linux, Windows 9x ve NT'de kurulumu, tavsiyeler ve püf noktaları.

Hızlı Windows Faresi

Windows 9x için en iyi kısayollar, ek programlar ve fonksiyonlar.

Soundblaster Live Özel

Creative Labs'in profesyonel ses kartından maksimum verim almak için chipuçları, kurulum ve hata giderme...

Test: CD-ROM Sürücüler

X bilinmeyenini çözüyoruz, piyasadaki tüm CD-ROM'lar testte, CHIP farkıyla...

Network Serisi (3)

Network yazı dizimizin üçüncü bölümünde ağlarda modem ve ISDN kartı paylaşımı, faks gönderme ve uzaktan erişim ile ortaklaşa Internet erişimine açıklık getiriyoruz.

Web Tasarımı Serisi (4)

Serimizin dördüncü bölümünde Web sayfalarında Cascading Stylesheets (HTML biçim şablonları) kullanımını açıklıyoruz.

Antivirüs Programları Karşılaştırması

Virüsler saldırıya geçti, korunmak için 9 antivirüs programı testte, hangi program ne kadar iyi, tavsiyeler ve chipuçları.

Düzeltilme

Mart 1999 sayımızda test edilen Mi-ro Video PC TV isimli TV kartının maksimum çözünürlüğü, teknik veriler tablosunda da belirtildiği gibi 1600x1200 pixel'dir. Ayrıca kart VID-CON32 isimli program vasıtasıyla görüntüyü dondurabilmektedir. Düzeltir özür dileriz.

Ve Diğerleri

Aynı Shareware'leri, Chipucu katalogu, SuperCHIPman, Visual Basic, Delphi, Animasyon, Access, Grafik Ve Donanım Kursları, Internet Araçları, Linux, 2000 Yılı Sorunu...